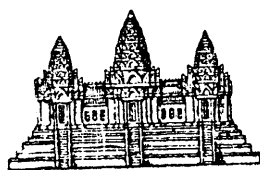

ព្រះ
ក្រុងប៊ិដកហឌី
នីង

សេចក្តីប្រាប់កាសាឡេន
សុត្តន្តបិដក
, ៧៧

អង្គការនិកាយ ឧបាសិកា
ព្រះនិស្សិត
និង
និស្សិត

ស្ថាបនាបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០០

សត្វន្តបិដកេ

អង្គត្រៃវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទ្វាទសមោ វិគោ

តតិយបណ្ណសកោ

បឋមោ សមណសញ្ញាវិគោ

[១] តិស្សោ(១)ភិក្ខុវេ សមណសញ្ញា ភាវិតា ព-
ហុលីកតា សត្ត ធម្មេ បរិច្ចរេន្តំ ។ កតមា តិស្សោ ។
វេណីយម្ហិ អន្ត្របកតោ បរច្យដិពទ្ធា មេ ដីវិកោ
អញ្ចោ មេ អាគប្បេ ករណីយោ(២) ។ នមា ខោ
ភិក្ខុវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភាវិតា ពហុលីក-
តា សត្ត ធម្មេ បរិច្ចរេន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។ ធម្មំ
សតតកាវី ហោតិ សតតវុត្តិ សីលេសុ អនភិជ្ឈា-
លុ ហោតិ អព្យាបជ្ឈោ ហោតិ អនតិមាជី ហោតិ

១ ម. ឯត្ថន្តរេ ធម្មាភិ បាហេ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ករណីយោភិ ។

សត្តន្តបិដក

អង្គត្រៃវិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

តតិយបណ្ណាសក

សមណសញ្ញាវិគ្គ ទី១

[១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់របស់សមណៈ) យ៉ាងណាដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ្ញាំងធម៌ ៧ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ (បព្វជិតតប្បីពិចារណា រឿយៗថា) អាត្មាអញនេះ កាន់យកនូវកេរ្តិ៍ផ្សេង (អំពីកេរ្តិ៍របស់គ្រហស្ថ) ១ ការប្រព្រឹត្តិចំពោះដីវិត របស់អាត្មាអញ រមែងប្រព្រឹត្តជាប់ដោយបុគ្គលដទៃ ១ អាត្មាអញ គប្បីធ្វើអាកប្បកិរិយាផ្សេង (អំពីគ្រហស្ថ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណសញ្ញា ៣ យ៉ាងនេះ ឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ្ញាំងធម៌ ៧ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកធ្វើរឿយៗជានិច្ច ប្រព្រឹត្តមិនដាច់ក្នុងសីលទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីលោភ ១ ជាអ្នកមិនបៀតបៀន ១ ជាអ្នកមិនមើលងាយគេ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សិក្ខាកាមោ ហោតិ ឥច្ឆត្តន្តិស្ស(៣) ហោតិ ជីវិត-
បរិក្ខារេសុ អារទ្ធវិរិយោ(៤) វិហារតិ ។ ឥមា ខោ
ភិក្ខុវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភាវិតា ពហុលី-
កតា ឥមេ សត្វ ធម្មេ បរិបូរេន្តិ ។

(២) សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តោ ភាវិតា ពហុ-
លីកតា តិស្សោ វិជ្ជា បរិបូរេន្តិ ។ កតមេ
សត្វ ។ សត្តិសម្មាជ្ឈន្តោ ធម្មវិបស្សនោសម្មាជ្ឈន្តោ
វិរិយសម្មាជ្ឈន្តោ បីតិសម្មាជ្ឈន្តោ បស្សន្តិ-
សម្មាជ្ឈន្តោ សមាធិសម្មាជ្ឈន្តោ ឧបេក្ខា-
សម្មាជ្ឈន្តោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្វ
ពោជ្ឈន្តោ ភាវិតា ពហុលីកតា តិស្សោ វិជ្ជា
បរិបូរេន្តិ ។ កតមា តិស្សោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុរោជិតំ អនុស្សតិ
សេយ្យបីទំ ឯកម្មំ ជាតី ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិកាយ

ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ១ កិត្តុនោះមានសេចក្តីយល់ថា នេះជា
ប្រយោជន៍ ក្នុងជីវិតបរិការព័ន្ធទ្បាយ ១ ជាអ្នកប្រារព្ធទូរព្យាយាម ១ ។
ម្ចាស់កិត្តុព័ន្ធទ្បាយ សមណសញ្ញា ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលកិត្តុបានចំរើន
ហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៧ ប្រការនេះឲ្យពេញ
លេញបាន ។

[២] ម្ចាស់កិត្តុព័ន្ធទ្បាយ ពោជ្ឈន្ត (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់
ដឹង) ៧ យ៉ាងនេះ ដែលកិត្តុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៣ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ
សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បីតិ-
សម្ពោជ្ឈន្ត ១ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ទេវតា-
សម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្ចាស់កិត្តុព័ន្ធទ្បាយ ពោជ្ឈន្ត ៧ នេះឯង
ដែលកិត្តុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៣
ប្រការ ឲ្យពេញលេញបាន ។ វិជ្ជា ៣ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់
កិត្តុព័ន្ធទ្បាយ កិត្តុក្នុងសាសនានេះ រមែងរលឹកឃើញនូវបុព្វនិវាស
ច្រើនប្រការ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។

គតិយចណ្ឌសពេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

ឥតិ សាគារំ សទុទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ ធិត្វេន ចត្តុតា វិសុទ្ធទេន អតិក្កន្ត-
 មាទុសតេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្ត
 បជាតាតំ អាសវាមំ ឧយា ។ បេ ។ សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តា ភាវិតា ពហុល័កតា ឥមា តំស្សោ
 វិជ្ជា បរិបូរេន្តតំ ។

(៣) មិច្ឆន្តំ ភិក្ខុវេ អាគម្ម វិរាជនា ហោតិ នោ
 អារាជនា ។ កថេត្វា ភិក្ខុវេ មិច្ឆន្តំ អាគម្ម វិរាជនា
 ហោតិ នោ អារាជនា ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាវាចា
 បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាគម្មន្តោ បហោតិ មិច្ឆា-
 គម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវា-
 យាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

គតិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវិញ្ញ

រមែងរលឹកឃើញ នូវបុព្វេនវាសច្រើនប្រការព្រមទាំងអាការ ទាំងខុស
 ដោយប្រការដូច្នេះ ១ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធកន្ធនឹងបង់នូវចក្ខុរបស់
 មនុស្ស ។ បេ ។ រមែងដឹងច្បាស់ នូវពួកសត្វ ដែលអម្ចាស់ទៅតាម
 យថាកម្ម ១ ព្រោះអស់ទៅ នៃកាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្ត ៧
 នេះឯង ដែលភិក្ខុបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំង
 វិជ្ជា ៣ ប្រការនេះ ឲ្យពេញលេញបាន ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរិយាយូត (ចាកស្ថានស្នូតិនឹង
 មគ្គ) មិនបានសម្រេច ព្រោះអាស្រ័យមិច្ឆត្តៈ (សភាពដែលខុស) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរិយាយូត (ចាកស្ថានស្នូតិនឹងមគ្គ) មិនបាន
 សម្រេច ព្រោះអាស្រ័យមិច្ឆត្តៈ តែដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីយល់ខុស រមែងមានតម្រិះខុស បុគ្គលអ្នកមាន
 តម្រិះខុស រមែងមានវាចាខុស បុគ្គលអ្នកមានវាចាខុស រមែងមាន
 ការឈរខុស បុគ្គលអ្នកមានការឈរខុស រមែងមានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតខុស បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតខុស រមែងមានសេចក្តីព្យាយាម
 ខុស បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមខុស រមែងមានការរលឹកខុស

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
 មិច្ឆាញាណំ បរោតិ មិច្ឆាញាណស្ស (១) មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បរោតិ ។ ឃរំខោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆន្តំ អាគម្ម វិរាជនា
 ហោតិ នោ អារាជនា ។

[៤] សម្មន្តំ ភិក្ខុវេ អាគម្ម អារាជនា ហោតិ
 នោ វិរាជនា ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មន្តំ អាគម្ម
 អារាជនា ហោតិ នោ វិរាជនា ។ សម្មាទិដ្ឋិតស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បរោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស
 សម្មាវាចា បរោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ
 បរោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ បរោតិ
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាវាយាមោ បរោតិ សម្មា-
 វាយាមស្ស សម្មាសតិ បរោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មា-
 សមាធិ បរោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ
 បរោតិ សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្មេងកាយ ទសកនិបាត

បុគ្គលអ្នកមានការលើកខ្ពស់ រមែងមានការដក់លំបិតខ្ពស់ បុគ្គលអ្នក
ដក់លំបិតខ្ពស់ រមែងមានការដឹងខ្ពស់ បុគ្គលអ្នកមានការដឹងខ្ពស់ រមែង
មានការរេចខ្ពស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរិយាយ្យាត (ចាកស្ថានសួគ៌
នឹងមគ្គ) មិនបានសម្រេច ព្រោះពាស្រ័យ នូវមិច្ឆត្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនឃ្លាត (ចាកស្ថាន
សួគ៌នឹងមគ្គ) ព្រោះពាស្រ័យនូវសម្មត្តៈ (សភាពដែលត្រូវ) ។ ការ
បានសម្រេច មិនឃ្លាត (ចាកស្ថានសួគ៌នឹងមគ្គ) ព្រោះពាស្រ័យនូវសម្មត្តៈ
(សភាពដែលត្រូវ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នក
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ រមែងមានតម្រិះត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានតម្រិះត្រូវ
រមែងមានវាចាត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានវាចាត្រូវ រមែងមានការងារត្រូវ បុគ្គល
អ្នកមានការងារត្រូវ រមែងមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការ
ចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ រមែងមានសេចក្តីព្យាយាមត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
ព្យាយាមត្រូវ រមែងមានការរលឹកត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរលឹកត្រូវ
រមែងមានការដក់លំបិតត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការដក់លំបិតត្រូវ រមែងមាន
ការដឹងត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការដឹងត្រូវ រមែងមានការរេចត្រូវ ។

ធម៌យបន្តិកសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ សម្មត្ថំ អាគម្ម អាវជនា ហោតិ
 នោ វិវាជនាតិ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ បុរិស-
 បុគ្គលស្ស មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាវចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស
 មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសត្ថស្ស មិច្ឆា-
 សមាធិស្ស មិច្ឆាញាហិស្ស មិច្ឆាវមុត្តិស្ស យព្ភោ
 កាយកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមត្ថំ សមាធិន្នំ យព្ភាវចកម្មំ...
 យព្ភា មនោកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមត្ថំ សមាធិន្នំ យា ច
 ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិច្ចំ យេ ច
 សម្មាសាស្ស ភេត ធម្មា អនិដ្ឋាយ អកត្តាយ អម-
 នាចាយ អហិតាយ ធុក្ខាយ សំវត្ថន្តិ ។ ទំ តិស្ស
 ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ ចាបិកា ។ សេយ្យជាបិ
 ភិក្ខុវេ ធិត្ថតិជំ វា កោសាជតិតិជំ វា តត្ថកាលា-
 ពុតិជំ វា អន្ធាយ បឋវីយា ធិត្ថត្ថំ យព្ភោ បឋវីសំ
 ឧបាទិយតិ យព្ភា អាចោរសំ ឧបាទិយតិ សព្វន្នំ
 តត្ថកត្តាយ កដ្ឋកត្តាយ អសាតត្តាយ សំវត្ថតិ ។

តន្ត្រីយបណ្ណសេក សមណសព្វារគ្គី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្ថានសួគ៌នឹងមគ្គ)
 ព្រោះអាស្រ័យ នូវសម្មត្ថៈ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បៈ មិច្ឆាវាចា មិច្ឆាកម្មនៈ
 មិច្ឆាភាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ បានសមាទាន នូវកាយកម្មណាផង ដំបូរណ៍តាមទិដ្ឋិ
 វិចីកម្មណាផង... បានសមាទាន នូវមនោកម្មណាផង ដំបូរណ៍តាម
 ទិដ្ឋិចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកលំចិត្តណាផង
 សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយមិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទី
 ប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិជាអំពើអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពូជស្មៅក្តី
 ពូជនរោងព្រៃក្តី ពូជម្រះក្តី ដែលបុគ្គលដាំ ក្នុងផែនដីដែលសើមស្រប
 យកនូវសេចក្តីធាតុណាផង ស្រូបយកនូវសមាទាធាតុណាផង របស់
 ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមានរសល្អនឹង សេហិរ សេចត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវគ្គិយស្ស ទសកនិព្វតោ

តំ កក្កស្ស ហេតុ ។ តីជម្ព៌ ភិក្ខុវេ ចាបតំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស
 មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាភវស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវស្ស មិច្ឆាភយាមស្ស មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមា-
 ធិស្ស មិច្ឆាញាណស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិស្ស យោវេ កាយ
 កម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្ថំ សមាទិដ្ឋំ យញ្ច វចីកម្មំ...
 យញ្ច មនោកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្ថំ សមាទិដ្ឋំ យា
 ច ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិធិ
 យេ ច សង្ខារ សង្ខេ តេ ធម្មា អនិដ្ឋាយ
 អកុដ្ឋាយ អមនាទាយ អហិតាយ ធុត្វាយ
 សំវត្ថន្តំ ។ តំ កក្កស្ស ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ
 ចាបិកា ។ សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ បុរិសបុគ្គលស្ស
 សម្មាសន្តប្បស្ស សម្មាភវស្ស សម្មាកម្មន្តស្ស
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមស្ស សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តិស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចីកម្ពុយ ទសកវិចារ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពូជជារបស់អា-
 ក្រក់យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្ខារៈ មិច្ឆាវាចា មិច្ឆាកម្មនៈ មិច្ឆាភាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ បានសមាធានទូរកាយកម្ម
 ណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ វិចីកម្មណាផង...បានសមាធានទូរមនោ-
 កម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណា
 ផង ការដកល់ចិត្តណាផង សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ
 វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទី
 ពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិជា
 ធម្មជាតិអាត្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្ខារៈ សម្មាវាចា សម្មាកម្មនៈ សម្មាភាជីវៈ
 សម្មាវាយាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

ឥន្ទ្របណ្ណសកេ សមណសញ្ញាញោ

យេវោវ កាយកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមត្ថំ សមាធិដ្ឋំ
 យញ្ច វជីកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមត្ថំ សមាធិដ្ឋំ យញ្ច
 មនោកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមត្ថំ សមាធិដ្ឋំ យា ច
 ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណ្ឌិតំ
 យេ ច សុដ្ឋាភ សង្ខេ តេ ធម្មា សង្ខាយ កត្តាយ
 មនាថាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្ថន្តំ ។ តំ តិកស្ស
 ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ហំ ភិក្ខុវេ កង្ខតា ។ សេយ្យ-
 ថាចិ ភិក្ខុវេ ឧច្ឆតិដំ វា សាលតិដំ វា មុដ្ឋកតិដំ
 វា អល្ហាយ បវរិយា វិទ្យុត្តំ យញ្ច បវរិសំ
 ឧចាធិយតិ យញ្ច អាចោរសំ ឧចាធិយតិ សព្វន្តំ
 សាតត្តាយ មច្ឆត្តាយ អសេចនកត្តាយ សំវត្ថតិ ។
 តំ តិកស្ស ហេតុ ។ តិដ្ឋមំ ភិក្ខុវេ កង្ខតំ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ សម្មាធិដ្ឋិកស្ស បុរិសបុត្តលស្ស
 សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាភវស្ស សម្មាកម្មន្តស្ស
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមស្ស សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណស្ស សម្មាវមុតិស្ស

ធម៌យុគ្គោល១៣ សមណបញ្ចវគ្គ

បុរសមាទាន ទ្វារកយកប្បណាផង ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ បុរសមាទាន
 ទ្វារវិចិត្តណាផង ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ បុរសមាទាន ទ្វារមនោកម្មណា
 ផង ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការ
 ដឹកល់ចិត្តណាផង សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គលដែល
 ប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចតូច
 គំរៅក្តី តូចស្រូវសាលីក្តី តូចច្រូងក្តី ដែលបុគ្គលធំ ក្នុងដែនដីសើប
 ស្រូបយកទូរស បរិវារណាផង ស្រូបយកទូរស អាបោធាតុណាផង
 សេចក្តីទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមានរសផ្អែម មាន
 រសមិនបានច្រឡំ (ដោយរសដទៃ) យ៉ាងណាមិញ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតូច ជារបស់ល្អ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលដែលប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-
 សង្កប្បៈ សម្មារាជៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ
 យាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

សត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ។ សកន្តំបាណោ

យេត្បោវ កាយកម្មំ យេថាទិដ្ឋិសមត្ថំ សមាទិដ្ឋំ
 យេត្បាវចីកម្មំ... យេត្បា មនោកម្មំ យេថាទិដ្ឋិសមត្ថំ
 សមាទិដ្ឋំ យោ ច ចេតនា យោ ច បត្តនា យោ
 ច បណ៌ដំ យេ ច សម្មាសមាទិដ្ឋំ តេ ធម្មា
 ឥដ្ឋាយ កត្តាយ មនាទាយ ហិតាយ សុខាយ
 សំវត្ថន្តំ ។ តំ ភិក្ខុ ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ
 កម្មិតាតិ ។

[៥] អវិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វម្មំហា អភិក្ខុសលាទំ
 ធម្មាទំ សមាបត្តិយា អន្ធនេវ អហិក្ខុកំ អនោត្ត-
 ប្បំ ។ អវិជ្ជាភក្ខស្ស ភិក្ខុវេ អវិជ្ជាសុខោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បយោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិតាស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បយោតិ
 មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាភវា បយោតិ មិច្ឆាភវស្ស
 មិច្ឆាភម្ពនោ បយោតិ មិច្ឆាភម្ពនស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវោ បយោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាភយាមោ
 បយោតិ មិច្ឆាភយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បយោតិ

ស្ថានភាព អង្គការ វស្សា

បានសមាទាន ទ្រុឌកាយកម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ វិចិត្រ
 ណាផង . . . បានសមាទាន ទ្រុឌមនោកម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ
 ចតុរណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកបង្ខំណាផង សង្ខារ
 ទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយសម្មា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិអ្នក ។

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ្យ ជាប្រធាន នៃការចូបប្រទះ
 ទ្រព្យកម្មសលធម៌ អហិរិកៈអនោត្តប្បៈ ក៏គង់ជាប់តាមដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកលះក្នុងអរិយ្យ អ្នកមិនបេះដឹង រមែងមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បុគ្គលអ្នកប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ រមែងមានមិច្ឆាសង្ខារៈ បុគ្គលជា
 មិច្ឆាសង្ខារៈ រមែងមានមិច្ឆាវាចា បុគ្គលជាមិច្ឆាវាចា រមែងមានមិច្ឆា-
 កម្មនៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកម្មនៈ រមែងមានមិច្ឆាភាជីវៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាភាជីវៈ
 រមែងមានមិច្ឆាវាយាមៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាវាយាមៈ រមែងមានមិច្ឆាសតិ

ធនិយមបណ្ណសកេ សមណសញ្ញារត្នោ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
 មិច្ឆាញាណំ បរហោតិ មិច្ឆាញាណំស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បរហោតិ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វុដ្ឋមា កុសលាធំ ធម្មាធំ
 សមាបត្តយា អន្ធនេ ហិរេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាកតស្ស
 ភិក្ខុវេ វិទ្ធុគុណោ សម្មាទិដ្ឋិ បរហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បរហោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវាចា
 បរហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកកម្មនោ បរហោតិ សម្មា-
 កកម្មនស្ស សម្មាអាជីវោ បរហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
 សម្មាវាយាមោ បរហោតិ សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិ
 បរហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បរហោតិ
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ បរហោតិ សម្មាញា-
 ណំស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរហោតិ ។

[៦] ធនិយមាធំ ភិក្ខុវេ ធនិយមាធំ ។ កតតមាធំ
 ធនិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ធនិយមា
 បរហោតិ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បវដ្តយា អនេកេ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្មវដ្ត តេ ចស្ស ធនិយមា បរហោតិ

ធម៌យបណ្ណសក សមណសញ្ញាវគ្គ

បុគ្គលជាមិត្តាសតិ វេមនមានមិត្តាសមាធិ បុគ្គលជាមិត្តាសមាធិ វេមន
 មានមិត្តាញាណៈ បុគ្គលជាមិត្តាញាណៈ វេមនមានមិត្តាវិមុត្តិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការច្នៃប្រឌិតបន្ទុកកុសលធម៌
 ហិរិនិទ្ធិតប្បៈ ក៏គង់ជាប់តាមដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកប្រកបដោយវិជ្ជាជាអ្នកចេះដឹង វេមនមានសម្មាទិដ្ឋិ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ
 វេមនមានសម្មាសង្កប្បៈ បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈ វេមនមានសម្មាវេទា
 បុគ្គលជាសម្មាវេទា វេមនមានសម្មាកម្មនៈ បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ
 វេមនមានសម្មាភាជីវៈ បុគ្គលជាសម្មាភាជីវៈ វេមនមានសម្មាវាយាមៈ
 បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ វេមនមានសម្មាសតិ បុគ្គលជាសម្មាសតិ
 វេមនមានសម្មាសមាធិ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ វេមនមានសម្មាញាណៈ
 បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ វេមនមានសម្មាវិមុត្តិ ។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលនាំឲ្យសាបរលាបទៅនេះមាន
 ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ វេមនមានមិត្តាទិដ្ឋិសាបរលាបទៅ អកុសល-
 ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា មានមិត្តាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ អកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ វេមនសាបរលាបទៅ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សម្មាធិដ្ឋប្បច្ចយា ច អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរឹ កច្ឆន្ទំ ។ សម្មាសន្តប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សន្តប្បោ និដ្ឋិល្លោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសន្តប្ប-
 ប្បច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ
 តេ ចស្ស និដ្ឋិល្លោ ហោន្តិ សម្មាសន្តប្បប្បច្ចយា ច
 អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរឹ កច្ឆន្ទំ ។
 សម្មាភិច្ចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិច្ចា និដ្ឋិល្លោ ហោតិ យេ
 ច មិច្ឆាភិច្ចាប្បច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា
 ធម្មា សម្ពុទ្ធំ តេ ចស្ស និដ្ឋិល្លោ ហោន្តិ សម្មា-
 ភិច្ចាប្បច្ចយា ច អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរឹ កច្ឆន្ទំ ។ សម្មាកម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 កម្មន្តោ និដ្ឋិល្លោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្តប្ប-
 ច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ
 តេ ចស្ស និដ្ឋិល្លោ ហោន្តិ សម្មាកម្មន្តប្បច្ចយា ច
 អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរឹ កច្ឆន្ទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋជាបច្ច័យក៏ដល់នូវការបរិបូណ៌
ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ រមែងមាន
មិច្ឆាសន្តិប្បៈ សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសន្តិប្បៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសល-
ធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ
កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសន្តិប្បៈ ជាបច្ច័យក៏ដល់នូវការ
បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ រមែង
មានមិច្ឆាវាចាសាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើន
ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវាចាជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ
របស់បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
ប្រការដែលមានសម្មាវាចាជាបច្ច័យ ក៏ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ រមែងមានមិច្ឆាកម្មនៈសាប
រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
មានមិច្ឆាកម្មនៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
ដែលជាសម្មាសន្តិប្បៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
ដែលមានសម្មាកម្មនៈជាបច្ច័យ ក៏រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

គតិយបណ្ណសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

សម្មាអារិយស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអារិយេ ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាអារិយប្បត្តយា អនេកេ ចាបតា អក្កិ-
 សលា ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ
 សម្មាអារិយប្បត្តយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិយ្ហី កុច្ឆន្តំ ។ សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាវាយាមោ ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆា-
 វាយាមប្បត្តយា អនេកេ ចាបតា អក្កិសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ
 សម្មាវាយាមប្បត្តយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិយ្ហី កុច្ឆន្តំ ។ សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាសតិ ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសតិប្បត្តយា
 អនេកេ ចាបតា អក្កិសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ
 តេ ចស្ស ឯជ្ឈិណ្ឌោ ហោតិ សម្មាសតិប្បត្តយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហី កុច្ឆន្តំ ។

តតិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាគាដ៍វៈ រមែងមានមិច្ឆាគាដ៍វៈសាប
 រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាគាដ៍វៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាគាដ៍វៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាគាដ៍វៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ រមែងមានមិច្ឆាវាយាមៈ
 សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាវាយាមៈជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាគាដ៍វៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវាយាមៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ រមែងមានមិច្ឆាសតិសាប
 រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាសតិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាសតិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែល
 មានសម្មាសតិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ទសកនិពកោ

សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ និជ្ឈិល្ហា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសមាធិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អត្យុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស និជ្ឈិល្ហា ហោតិ
 សម្មាសមាធិប្បច្ចយា ច អនេកេ ត្យុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ ។ សម្មាញ្ញាណិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាញ្ញាណំ និជ្ឈិល្ហំ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាញ្ញាណ-
 ប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អត្យុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស និជ្ឈិល្ហា ហោតិ សម្មាញ្ញាណប្ប-
 ច្ចយា ច អនេកេ ត្យុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ
 កច្ឆន្តំ ។ សម្មាវម្ពុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវម្ពុត្តិ និជ្ឈិល្ហា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវម្ពុត្តិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អត្យុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស និជ្ឈិល្ហា ហោតិ
 សម្មាវម្ពុត្តិប្បច្ចយា ច អនេកេ ត្យុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ ។ ឥមាធិ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 និជ្ឈិវត្តន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ រមែងមានមិច្ឆាសមាធិ
 សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាសមាធិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ ទើបកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាសមាធិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញ្ញាណៈ រមែងមានមិច្ឆាញ្ញាណៈសាប
 រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាញ្ញាណៈជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងអស់នោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាញ្ញាណៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការដែលមានសម្មាញ្ញាណៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយ
 ការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិ រមែងមានមិច្ឆាវិ-
 មុត្តិ សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាវិមុត្តិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការដែល
 មានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវិនា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលនាំឲ្យសាបរលាបទៅ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ព័ន្ធមេត្តាសក ឈរលើសញ្ញា

(៧) អត្ថំ ភិក្ខុវេ ទត្ថុណេសុ ជនបទេសុ ចោ.

វងំ នាម តត្ថំ ហោតំ អន្តម្បំ ចានម្បំ ខន្ធម្បំ

កោដ្ឋម្បំ សេយ្យម្បំ បេយ្យម្បំ នច្ចម្បំ ភីតម្បំ វា-

ទីតម្បំ ។ អត្ថេនំ ភិក្ខុវេ ជោវងំ នេនំ នត្ថិតំ

វនាមំ ។ តញ្ច ខោ ឯនំ ភិក្ខុវេ ជោវងំ ហីនំ

កម្មំ ចោប្បុដ្ឋនីតំ អន្ទយំ អនត្ថសញ្ញាតំ ន និព្វិនាយ

ន វិភតាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន

អភិក្ខាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្វានាយ សំវត្ថុតំ ។

ធម៌យបល្លាសក សមណសកកថ្ត

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទុក្ខណ៍ជនបទ តែងមានពិធីលាង
 ដ្ឋី(១)ជាធម្មតា បាយភ័ក្ត្រ ទឹកភ័ក្ត្រ បង្អែមភ័ក្ត្រ ចំអាបភ័ក្ត្រ វត្ថុដែលគប្បីលិទ្ធក្តី
 ទឹកដែលគប្បីផឹកភ័ក្ត្រ ការរំភ័ក្ត្រ ច្រៀងភ័ក្ត្រ ប្រគំភ័ក្ត្រ តែងមានក្នុងពិធី
 លាងដ្ឋីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធីលាងដ្ឋីនេះ មានមែន
 តថាគត មិនពោលថា ពិធីលាងដ្ឋីនោះ មិនមានទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ពិធីលាងដ្ឋីនោះឯង ជាបេសកក
 ភាប ជាបេសកកស្រុក ជាបេសកកបុគ្គល មិនមែនជាបេសកកព្រះ
 អរិយៈ មិនមានប្រយោជន៍ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយណាយ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកភក្ត្រ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលេច
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជំងឺច្បាស់ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ។

● ទំនៀមថា ពួកបុគ្គលក្នុងទុក្ខណ៍ជនបទនោះ មិនដែលផុតពួកញាតិដែលស្លាប់ហើយ
 ទេ គ្រាន់តែដឹករណ្តៅកប់ទុកក្នុងផែនដី លុះដល់សាកសពទាំងនោះរលួយហើយ ទើបរើស
 យកក្លិនមកលាង ហើយដាក់ដំប្រាប់តាមលំដាប់ រួចនាំគ្នាចូលទៅលាង គ្រឿងក្រអូបនឹងផ្កាកំរង
 ជាដើម លុះដល់ពេលនព្វន្ឋបញ្ចូ ក៏នាំយកក្លិនទាំងនោះ មកហើយយំឡូកឡូល ទើបនាំគ្នា
 ទៅលេងនព្វន្ឋបញ្ចូ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិភាយវិញ្ញាណកាយស្ស ទសវគ្គបិដក

អហត្ថា(១) ខោ ភិក្ខុវេ អវយំ ឆោវនំ ទេសីស្សាមិ(២)

យំ ឆោវនំ ឯកន្តនិព្វិទាយ វិភកាយ ឯវោជាយ

ឧបសមាយ អភិកាយ សម្ពោជាយ ជិវ្ហាយ

សិវត្ថតិ យំ ឆោវនំ អាគម្ម ជានិធម្មា សត្តា

ជានិយា បរិមុច្ចន្តិ ជនិធម្មា សត្តា ជវាយ

បរិមុច្ចន្តិ មរណនិធម្មា សត្តា មរណន បរិមុច្ចន្តិ

សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្រាថាសនិធម្មា សត្តា

សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្រាថាសេហំ បរិមុច្ចន្តិ

តំ សុណាថ សាដុតំ មនសិករោថ កាសីស្សាមិតំ ។

ឯវំ កន្តតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោសំ ។

១ ឧ. អង្គ ។ ២ ឧ. ទេសីស្សាមិ ទស្សនី ។

លុត្តស្តបិដក កង្កែបវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធីលាងណា រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយ
 ណាយ តែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ពួកសត្វ
 មានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានដក់ជាធម្មតា រមែង
 រួចចាកដក់ ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែងរួចចាកមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំង
 ឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យនូវពិធីលាងណា តថាគតនឹងសំដែងនូវពិធី
 លាងដ៏ប្រសើរនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ នូវពិធីលាងនោះចុះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះកុណ្ឌីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ ។

គិលីបណ្ណសកេ សមណសទ្ធករោ

កកវា ឯតទរោច កតមវារូ តំ(១) ភិក្ខុវេ អរិយំ
 លោកំ ឯតទ្ធនំ ឲ្យនាយ វិរាតាយ ឯរោតាយ ឧបស-
 មាយ អភិពាយ សម្មោទាយ ឯព្វានាយ សំវត្ថុតិ
 យំ លោកំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយក
 បរិមុច្ចន្តំ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុច្ចន្តំ
 មរណធម្មា សត្តា មរណន បរិមុច្ចន្តំ
 សោតបរិនិទ្ទេតុ ក្ខន្ធមនស្សចាយា សធម្មា សត្តា
 សោតបរិនិទ្ទេតុ ក្ខន្ធមនស្សចាយា សេហំ បរិមុច្ចន្តំ ។
 សម្មាធិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ឯទ្វេតា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាធិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ទាមកា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស ឯទ្វេតា ហោតិ
 សម្មាធិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិហរី កច្ចន្តំ ។ សម្មាសង្កប្បស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កប្បោ ឯទ្វេតា ហោតិ ...

១ ឋ. គលក្ខេ នត្ថំ ។

ឥន្ទ្រយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវិជ្ជ

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 សត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានដរាជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកដរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែងរួចចាកមរណៈ ពួក
 សត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់
 ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យ នូវពិធីលាងណា ពិធីលាងដ៏ប្រសើរ
 នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាក
 តម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីជិនច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាទិដ្ឋិស្អាតហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម
 អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ឈ្មោះថា
 បានលាងស្អាតហើយ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណ៍ ដោយការវិនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថាបានលាងមិច្ឆាទិដ្ឋិស្អាតហើយ . . .

សម្មាវាចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា ឯមោតា ហោតិ . . .
 សម្មាគម្ពន្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាគម្ពន្ធនោ ឯមោតោ
 ហោតិ . . . សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវោ ឯមោ-
 តោ ហោតិ . . . សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ
 ឯមោតោ ហោតិ . . . សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ
 ឯមោតោ ហោតិ . . . សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សមាធិ ឯមោតោ ហោតិ . . . សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាញាណំ ឯមោតំ ហោតិ . . . សម្មាវម្មត្តិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាវម្មត្តិ ឯមោតា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវម្មត្តិប្ប-
 ច្ចយា អនេកេ ចាបកា អនុសលា ធម្មា សម្មវដ្ត
 តេ ចស្ស ឯមោតា ហោន្តិ សម្មាវម្មត្តិប្បច្ចយា
 ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាហរ ទសវនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាង
មិច្ឆាភវតាស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ
ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាកម្មនៈស្អាតហើយ . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាភវតៈស្អាតហើយ . . . ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាភវយាមៈ
ស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា
បានលាងមិច្ឆាសតិស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជា
សម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាសមាធិស្អាតហើយ . . . ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆា-
ញាណៈស្អាតហើយ . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ
ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាវិមុត្តិ ស្អាតហើយ អកុសលធម៌ទាំង
ឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ
កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលដែលជាសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ
ឈ្មោះថា បានលាងស្អាតហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
សម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការបរិច្ចេកិច្ច ដោយការវិនា ។

គតិយបណ្ណសក្កេ សមណសញ្ញាប្បដ្ឋាន

ឥទំ ខោ ទំ ភិក្ខុវេ អវិយំ ឆោវនំ ឯកន្ត-
 ងំត្ថំនាយ វិរាតាយ ងំរោជាយ ឧបសមាយ អភិ-
 ញាយ សន្តោជាយ ងំត្វានាយ សំវត្ថុតិ យំ
 ឆោវនំ អាគម្ម ជាតិជញ្ញា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចង្គំ
 ជរាជញ្ញា សត្តា ជរាយ បរិមុច្ចង្គំ មរណជញ្ញា
 សត្តា មរណាន បរិមុច្ចង្គំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមន-
 សង្កាបាយាសជញ្ញា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខនោមន-
 សង្កាបាយាសេហំ បរិមុច្ចង្គំតិ ។

(៨) តិកតិច្ឆកា ភិក្ខុវេ វិរេបនំ នេន្តំ ប័ត្តសម្ម-
 ដ្ឋានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ សេម្មា-
 សម្មដ្ឋានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ វាត-
 សម្មដ្ឋានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ អត្តេតិ
 ភិក្ខុវេ វិរេបនំ នេតំ នត្ថិតិ វនាមំ តព្វា ខោ
 ឯតំ ភិក្ខុវេ វិរេបនំ សម្បជ្ជតិវិ វិបជ្ជតិបិ ។

គតិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកជាតិ ពួក
 សត្វមានជរាជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា
 វេទន៍រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល
 ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអស្រ័យពិធី
 លាងណា ពិធីលាងដ៏ប្រសើរនេះឯង វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយ
 ណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឲ្យថ្នាំបញ្ចុះ ដើម្បីឃាត់
 នូវភាពធាត់ទាំងឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវភា-
 ពធាត់ទាំងឡាយ ដែលកើតពីស្មៅស្មាខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវភាពធាត់ទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីខ្យល់ខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះនោះមាន
 មែន តថាគត មិនមែនពោលថា ថ្នាំបញ្ចុះនេះ មិនមានទេ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង សម្រេចខ្លះមិនសម្រេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរមិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អរាហ្ម ខោ នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ នេសិ-
 ស្សាមិ យំ វិវេចនំ សម្បជ្ជតិយេវ នោ វិបជ្ជតិ យំ
 វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ
 ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា
 សត្តា មរណោ បរិមុត្តន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
 នស្សៈចាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
 នស្សៈចាយាសេហិ បរិមុត្តន្តិ នំ សុណាថ សាធុកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លែតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្ខវា ឯតទ-
 រោថ កតមញ្ញំ នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ សម្បជ្ជ-
 តិយេវ នោ វិបជ្ជតិ យំ វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុត្តន្តិ
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សៈចាយាសធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សៈចាយាសេហិ បរិមុត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទីបី វិញ្ញាណ ទសកនិកាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះណា សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិន
សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមាន
ជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែង
រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យថ្នាំបញ្ចុះណា
តថាគតនឹងសំដែងនូវថ្នាំបញ្ចុះដ៏ប្រសើរនោះឯង អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុង
ស្តាប់នូវពាក្យនោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង
ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា នៃព្រះមានព្រះភាគថា
កុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វ
មានជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែង
រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោម-
នស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យថ្នាំបញ្ចុះណា ថ្នាំ
បញ្ចុះដ៏ប្រសើរនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ តើដូចម្តេច ។

សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិរិតា ហោតិ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អត្យសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស វិរិតា ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច
 អនេកេ ត្យសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ គត្ថន្តំ ។
 សម្មាសង្កប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កប្បោ វិរិតា
 ហោតិ ... សម្មាវចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវចា វិរិតា
 ហោតិ ... សម្មាតម្កន្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាតម្កន្ធនោ
 វិរិតា ហោតិ ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ វិរិតា ហោតិ ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ វិរិតា ហោតិ ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វិរិតា ហោតិ ... សម្មា-
 សមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ វិរិតា ហោតិ...
 សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វិរិតំ ហោតិ...

ធម៌បេឡាសក សមណសញ្ញា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះហើយ កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់ នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្ឃៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆា-
 សង្ឃៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវតា
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាវតា ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាគម្មនៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាគម្មនៈ ចេញហើយ... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភាជីវៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆា-
 ភាជីវៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាវាយាមៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាសតិ ចេញ
 ហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះ
 ថា បានបញ្ចះមិច្ឆាសមាធិ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិច្ឆាញាណៈ ចេញហើយ...

ពុទ្ធនុបិដកេ អង្គន្តរធិកាយស្ស ទសវគ្គពោ

សម្មាវមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវមុត្តិ វិវតា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាវមុត្តិប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស វិវតា
 ហោតិ សម្មាវមុត្តិប្បដ្ឋយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ចន្តិ ។ វេទំ ទោ តំ
 ភិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ យំ វិវេចនំ សម្បជ្ជនិយេវ
 ចោ វិបជ្ជនិ យំ វិវេចនំ អាចម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ
 សោកបរិទេវធុត្តនោមនស្សនាយាសធម្មា សត្តា សោ-
 កបរិទេវធុត្តនោមនស្សនាយាសេហំ បរិមុច្ចន្តិតិ ។

[៧] តិក្ខុកា ភិក្ខុវេ វេទនំ ទេន្តិ
 បិក្ខុសមុដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 សេម្ហសមុដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 វាតសមុដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 អត្ថេតំ ភិក្ខុវេ វេទនំ ទេតំ ទត្ថិតិ វិនាមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាវិមុត្តិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ដែលជាសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយ
 ការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះណា សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមាន
 ដរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកដរា ពួកសត្វមានមរណៈ ជាធម្មតា រមែង
 រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អៀលជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យថ្នាំបញ្ចុះណា
 ថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង ជាថ្នាំជ័ប្រសើរ ។

[៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឲ្យថ្នាំក្អក ដើម្បីឃាត់នូវអាពាធទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវអាពាធទាំងឡាយដែលកើត
 ពីស្មោះខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវអាពាធទាំងឡាយ ដែលកើតពីខ្យល់ខ្លះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំក្អកនោះមានមែន តថាគត មិនពោលថា ថ្នាំក្អកនេះមិន

តញ្ច ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វមនំ សម្មជ្ជតិបិ វិបជ្ជតិបិ ។
 អហញ្ច ខោ តំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វមនំ ទេសស្សាមិ
 យំ វមនំ សម្មជ្ជតិយេវ នោ វិបជ្ជតិ យំ វមនំ អាគម្ម
 ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុ-
 ច្ចន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សទាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តិ តំ
 សុណាថ... កតមញ្ច តំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វមនំ សម្ម-
 ជ្ជតិយេវ នោ វិបជ្ជតិ យំ វមនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ។ បេ ។ សោកបរិទេវទុក្ខ-
 នោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខ-
 នោមនស្សទាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
 ភិក្ខុវេ មិត្តាទិដ្ឋិ វន្តា ហោតិ យេ ច មិត្តាទិដ្ឋិ-
 ប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មវន្តិ

ឥន្ទ្របណ្ឌិត សមណសព្វវិញ្ញាណ

មានទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថ្នាក់តនោះឯង សម្រេចខ្លះមិនសម្រេច
 ខ្លះៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាក់តណាសុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច
 ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេមន៍រួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជរាជាធម្មតា
 វេមន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមន៍រួចចាកមរណៈ
 ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជា
 ធម្មតា វេមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀត
 ចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យថ្នាក់តណា តថាគតនឹងសំដែង
 នូវថ្នាក់ត ដ៏ប្រសើរនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ នូវពាក្យនោះ
 ចុះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេមន៍រួចចាក
 ជាតិ ។ បេ ។ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វេមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យថ្នាក់តណា
 ថ្នាក់តដ៏ប្រសើរនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា
 បានក្នុងមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចេញហើយ អកុសធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
 ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេ ច ស្ស វន្តា ហោន្តិ សម្មាដិដ្ឋិវ្យច្ចយា ច អនេកេ
 តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ សម្មា-
 សង្កប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កប្បោ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាវាចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាភិក្ខុន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុន្តោ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវោ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ វន្តោ ហោតិ...
 សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វន្តំ ហោតិ...
 សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវិមុត្តិ វន្តោ ហោតិ...
 យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិវ្យច្ចយា អនេកេ ចាបកា អតុ-
 សលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ច ស្ស វន្តា ហោន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទី៣ វេសក៏បាត

អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋនោះ ឈ្មោះថា បាន
 ក្អកចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 វិនិច្ឆ័យ ឲ្យការបរិច្ចណិដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាសង្ឃប្បុរៈឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាសង្ឃប្បុរៈចេញហើយ... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាទា ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាវាទា ចេញ
 ហើយ... បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាកម្មនៈ ចេញហើយ
 ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភាជីវៈ ឈ្មោះថា បានក្អក
 មិច្ឆាភាជីវៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាវាយាមៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាសតិចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាសមាធិចេញ
 ហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានក្អក
 មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ
 ឈ្មោះថា បានក្អកមិច្ឆាវិមុត្តិចេញហើយ... អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លា-
 មកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌
 ទាំងនោះរបស់បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះ ឈ្មោះថា បានក្អកចេញហើយ

ឈ្មោះបណ្ណាសកេ សមណសព្វព្រា

សម្មាសម្ពុត្តិប្បច្ចយា ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យី កុច្ឆន្តិ ។ វេទំ ខោ តំ ភិក្ខុវេ អរិយំ
 វេមនំ សម្មជ្ជតិយេវ នោ វិបជ្ជតិ យំ វេមនំ អាគម្ម
 ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ឆន្តិ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុច្ឆន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិ-
 មុច្ឆន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សទាយាសេហិ បរិមុច្ឆន្តិតិ ។

[១០] ទិសយំមេ ភិក្ខុវេ ជំទូមនិយា ធម្មា ។

កាតមេ ទិស ។ សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ជំទូនា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា
 អនេកេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សម្មាសម្ពុត្តិ
 តេ ចស្ស ជំទូនា ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច
 អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យី កុច្ឆន្តិ ។

ធម៌យបណ្ណសក ឈមណសង្ការវិជ្ជា

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបច្ច័យ វេមន៍ដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមាន
 ជាតិជាធម្មតា វេមន៍រួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជកជាធម្មតា វេមន៍
 រួចចាកជក ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមន៍រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា
 វេមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់
 ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យនូវថ្នាំក្អកកណ្តា ថ្នាំក្អកដ៏ប្រសើរនោះ
 ឯង សុខ្ខតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលគប្បីកំចាត់បង់
 នេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធិ បានកំចាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាសម្ពុទ្ធិនោះ ឈ្មោះ
 ថា បានកំចាត់បង់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបច្ច័យ វេមន៍ដល់ នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធិ

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កម្ពោ ធិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កម្ពោ ធិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កម្ពោ
 ធិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សង្កម្ពោ ធិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កម្ពោ ធិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មា-
 សង្កម្ពោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កម្ពោ ធិទ្ធនោ ហោតិ...
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសម្ពុទ្ធស្ស ធិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសម្ពុទ្ធស្ស
 ធិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ធិទ្ធនោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសម្ពុទ្ធស្ស
 អនេកេ ភាគេ អនុសសា ធម្មា សក្កន្ត
 តេ ច ស្ស ធិទ្ធនោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ច
 អនេកេ ភាគេ អនុសសា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុច្ចន្ត ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកន្ទបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់
 មិច្ឆាសង្កប្បៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវេទា
 ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវេទាចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាកម្មនៈចេញហើយ . . .
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់
 មិច្ឆាអាជីវៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវេ-
 យាមៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវេយាមៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាសតិ
 ចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា
 បានកំចាត់បង់មិច្ឆាសមាធិចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ . . .
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវិមុត្តិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 មិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលដែលជា
 សម្មាវិមុត្តិនោះ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ រមែងដលនូវការបរិច្ចណ៌ដោយការវិនា ។

ពិធីបណ្តុះបណ្តាល សមណសព្វបុគ្គល

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ធន វិមុម្ពិយោ ធម្មានិ ។

[១១] អថខោ អតាតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា
 តេនុបសន្ថម្ភិ ឧបសន្ថម្ភិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯតាមន្តំ វិសីទិ ។ ឯតាមន្តំ វិសិទ្ធោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទរោច អសេត្វោ អសេត្វោនិ
 ភន្តេ វេទនិ តិកាវតា ឬ ខោ ភន្តេ ភិក្ខុ
 អសេត្វោ ហោតីតិ ។ ឥធម ភិក្ខុ(១) អសេត្វាយ
 សម្មាទិដ្ឋិយោ សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វន
 សម្មាសន្ថម្ភេន សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វាយ
 សម្មាវាចាយ សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វន
 សម្មាគម្ភេន សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វន
 សម្មាអាជីវេន សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វន
 សម្មាវាយោមេន សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វាយ
 សម្មាសនិយោ សម្មាគតោ ហោតិ អសេត្វន

១ ឧ. ឥធម ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ វិស្សនិ ។ ម. ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្សនិ វិស្សនិ ។

ពិន័យបណ្ណសក សមណសង្ឃវគ្គ

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយដែលតប្បីកំចាត់បង្ខំមាន ១០ យ៉ាង

នេះឯង ។

[១១] គ្រានោះ ភិក្ខុ ១ ប្រធានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាប
 ទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា អសេត្វៈ អសេត្វៈ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជា
 អសេត្វៈ តើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ មាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មា-
 សង្កប្បៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាវាចា ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយ
 សម្មាគម្មនៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាភាជីវៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកប
 ដោយសម្មាវាយាមៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាសតិ ជាអសេត្វៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស ទសវគ្គបិដកេ

សម្មាសមាធិនា សមមន្តាគតោ ហោតិ អសេត្តេន
 សម្មាញ្ញាលោន សមមន្តាគតោ ហោតិ អសេត្តាយ
 សម្មាវិមុត្តិយា សមមន្តាគតោ ហោតិ ។ ឃំ ខោ
 ភិក្ខុ(១) អសេត្តោ ហោតិ ។

[១២] ធនយមេ ភិក្ខុវេ អសេត្តិយា ធម្មា ។

កតមេ ធន ។ អសេត្តា សម្មាទិដ្ឋិ អសេត្តោ
 សម្មាសង្កប្បោ អសេត្តា សម្មាវាចា អសេត្តោ
 សម្មាកម្មនោ អសេត្តោ សម្មាអាជីវោ អសេត្តោ
 សម្មាវាយាមោ អសេត្តា សម្មាសតិ អសេត្តោ
 សម្មាសមាធិ អសេត្តំ សម្មាញ្ញាលំ អសេត្តោ
 សម្មាវិមុត្តិ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ ធន អសេត្តិយា
 ធម្មានិ ។

បបមោ សមណសញ្ញាវត្ថោ ។

១ ឧ. ម. ភិក្ខុ ភិក្ខុនី បាវោ ទិស្សនី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីនិកាយ ទសកនិបាត

ប្រកបដោយសម្មាសមាធិ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាញ្ញាណៈ
 ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាវិមុត្តិ ជាអសេត្វៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ (ភិក្ខុ)
 ជាអសេត្វៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអសេត្វៈនេះ មាន
 ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាសង្ក-
 ប្បៈ ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាវាចា ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាកម្មន្តៈ ជាអសេត្វៈ ១
 សម្មាគាជីវៈ ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាសត្ថិ
 ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាសមាធិ ជាអសេត្វៈ ១ សម្មាញ្ញាណៈ ជាអសេត្វៈ ១
 សម្មាវិមុត្តិ ជាអសេត្វៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយជា
 អសេត្វៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

គន្ថយបណ្ណាសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

តស្សៈទានំ

ភរមណសញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ឧបវិជ្ជយ

វិជ្ជាជំ លោកេតិកត្តា ធិន្ទមេន ទ្វេ ហានិ(១) ។

១ ឧ. សញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ពីធំ វិជ្ជាយ និវ្វិរា
 លោកេត្ត ធិក្កិណ ច និទុមនំ ទ្វេ អសេហនិ ។

ម. សញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ពីធំ វិជ្ជាយ និវ្វិរា
 លោកេ ធិក្កិណ មេនំ និទុមនំ ទ្វេ អសេហនិ ។

តន្ត្រីបណ្ណសក សមណសញ្ញាវគ្គ

១. ទាននៃសមណសញ្ញាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់របស់សមណៈ ១
 អំពីការចម្រើនពោជ្ឈន៍ទាំង ៧ ជាបច្ច័យឲ្យ
 បានបំពេញ នូវវិជ្ជា ៣ យ៉ាង ១ អំពីការមិន
 បានស្មានស្អាតិ ព្រោះអាស្រ័យ មិច្ឆតៈ ១
 អំពីការបានស្មានស្អាតិព្រោះអាស្រ័យ សម្មតៈ ១
 អំពីវិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសព្វនូវ
 កុសលធម៌ ១ អំពីការលាងផ្ចឹងក្នុងខន្ធនាគរ-
 បទ ១ អំពីពេទ្យអកន្ស័យបញ្ចុះ ១ អំពីពេទ្យ
 អកន្ស័យក្នុង ១ អំពីធម៌ដែលគប្បីកំចាត់មាន
 ២ លើក ។

ទុតិយោ បច្ចោរោហណីវគ្គោ

[១៣] អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតតោ

អធិតោ ច ធិដ្ឋោ ច វេទិតតោ អតោ ច

អធិម្ពញ្ច វិទិត្យា អធិត្តញ្ច ធិម្ពញ្ច វិទិត្យា អត្តញ្ច

យថា ធិដ្ឋោ យថា អតោ តថា បដិបដ្ឋេ-

តត្ថំ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ ច អធិតោ

ច ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាវាចា មិច្ឆា-

កម្មតោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ

មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញ្ញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ

វុច្ឆនី ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ ច អធិតោ ច ។ កត-

មោ ច ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋោ ច អតោ ច ។ សម្មាទិដ្ឋិ

សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មតោ សម្មាអាជីវោ

សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញ្ញាណំ

សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ឆនី ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋោ ច អតោ ច ។

បច្ចោលោហណីវិគ្គី ២

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង គប្បីដឹងធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងច្បាស់សភាវៈ មិនមែនធម៌ផង សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ដឹង
នូវធម៌ផង នូវប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា
ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈ មិន
មែនធម៌ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
មិច្ឆាសង្ខប្បៈ មិច្ឆាវាចា មិច្ឆាកម្មនៈ មិច្ឆាភាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ
មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នឹងប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ សម្មាទិដ្ឋិ
សម្មាសង្ខប្បៈ សម្មាវាចា សម្មាកម្មនៈ សម្មាភាជីវៈ សម្មាវាយាមៈ
សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ហៅថា ប្រយោជន៍ ។

គឺយបណ្ណសកេ បញ្ចេហោណិវុត្តោ

អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ អនត្តោ ច ធិដ្ឋោ ច វេទិត-
ញោ អត្តោ ច អធិដ្ឋញោ វិទិត្យា អនត្តញោ ធិដ្ឋញោ វិទិត្យា
អត្តញោ យថា ធិដ្ឋោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ
វតី យន្តំ វត្ថុន្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វត្ថុន្តំ ។

(១២) អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធិដ្ឋោ ច
អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អធិដ្ឋញោ វិទិត្យា
ធិដ្ឋញោ អនត្តញោ វិទិត្យា អត្តញោ យថា ធិដ្ឋោ
យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វំ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ កតមោ ច ធិដ្ឋោ កតមោ ច
អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
អធិដ្ឋោ សម្មាទិដ្ឋិ ធិដ្ឋោ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ច-
យា អនេកេ ចាបកា អភ្នុសលា ធិដ្ឋោ សម្ពុទ្ធី
អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ ភ្នុស-
លា ធិដ្ឋោ ភាវនាចារិយ្ហំ កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។

ឥតិយបណ្ណសក បញ្ចោបោសោវត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា ភិក្ខុគប្បដ័ន្ទ សភាវៈមិនមែនធម៌ផង
 មិនមែនប្រយោជន៍ផង គប្បដ័ន្ទធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹង
 ច្បាស់នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង មិនមែនប្រយោជន៍ផង ដឹងនូវធម៌ផង
 ប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្ប
 ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដូច្នេះ ដែលគេថាគតពោលហើយ ពាក្យម្ល៉េះគេថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

[១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដ័ន្ទសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បដ័ន្ទសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
 ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេចប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជា
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ មានសម្មាទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិដោយភាវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទិសិកាយស្ស ទសកវិចារតោ

មីច្ឆាសង្កម្មោ ភិក្ខុវេ អនម្មោ សម្មាសង្កម្មោ ធម្មោ
 យេ ច មីច្ឆាសង្កម្មប្បប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា អត្តុ-
 សលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្ថោ សម្មាសង្កម្ម-
 ប្បដ្ឋយា ច អនេកេ ត្តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហី
 កច្ឆន្តិំ អយំ អត្ថោ ។ មីច្ឆាភិចា ភិក្ខុវេ អនម្មោ
 សម្មាភិចា ធម្មោ យេ ច មីច្ឆាភិចាបដ្ឋយា អនេកេ
 ចាបកា អត្តុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្ថោ
 សម្មាភិចាបដ្ឋយា ច អនេកេ ត្តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្ហី កច្ឆន្តិំ អយំ អត្ថោ ។ មីច្ឆាតម្កន្តោ ភិក្ខុវេ
 អនម្មោ សម្មាតម្កន្តោ ធម្មោ យេ ច មីច្ឆាតម្កន្តប្ប-
 ដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា អត្តុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ
 អយំ អនត្ថោ សម្មាតម្កន្តប្បដ្ឋយា ច អនេកេ
 ត្តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិំ អយំ អត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសង្កប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសង្កប្បៈ
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆា-
 សង្កប្បៈជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសង្កប្បៈ ជាបច្ច័យ វេមន៍
 ដល់នូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មិច្ឆាវត្ថុ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវត្ថុ ជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវត្ថុ ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវត្ថុ ជាបច្ច័យ វេមន៍ដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មនៈ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាកម្មនៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិន
 មែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាកម្មនៈ
 ជាបច្ច័យ វេមន៍ដល់នូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

និយមន័យសក បញ្ចេញនាមស្ត

មីន្ទាអាជីវេ កិត្តុវេ អនន្ទោ សម្មាអាជីវេ នន្ទោ
 យេ ច មីន្ទាអាជីវេប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា
 អត្តសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនន្ទោ សម្មា-
 អាជីវេប្បដ្ឋយា ច អនេកេ ត្តសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តំ អយំ អនន្ទោ ។ មីន្ទាវាយាមោ
 កិត្តុវេ អនន្ទោ សម្មាវាយាមោ នន្ទោ យេ ច មីន្ទា
 វាយាមប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា អត្តសលា ធម្មា
 សម្ពុទ្ធំ អយំ អនន្ទោ សម្មាវាយាមប្បដ្ឋយា ច
 អនេកេ ត្តសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តំ
 អយំ អនន្ទោ ។ មីន្ទាសត្ថំ កិត្តុវេ អនន្ទោ
 សម្មាសត្ថំ នន្ទោ យេ ច មីន្ទាសត្ថំប្បដ្ឋយា អនេ-
 កេ ចាបកា អត្តសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ អយំ
 អនន្ទោ សម្មាសត្ថំប្បដ្ឋយា ច អនេកេ ត្តស-
 លា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តំ អយំ អនន្ទោ ។

ធម៌បណ្ណសក បញ្ចេហោណិវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសា-
 ជីវៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 មិច្ឆាភាជីវៈជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍
 ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសាជីវៈ ជាបច្ច័យ រមែងដល់
 នូវការបរិបូណ៌ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាវាយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវាយាមៈជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវាយាមៈជាបច្ច័យ កើតព្រម
 នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែល
 មានសម្មាវាយាមៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយភាវនា នេះជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាសតិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសតិ ជា
 បច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

មិច្ឆាសមាធិំ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ សម្មាសមាធិំ ធិដ្ឋោ យេ
 ច មិច្ឆាសមាធិប្បក្កយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាសមាធិប្បក្កយា
 ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ
 អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ សម្មា-
 ញាណំ ធិដ្ឋោ យេ ច មិច្ឆាញាណប្បក្កយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ អនត្តោ
 សម្មាញាណប្បក្កយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ-
 ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ សម្មាវិមុត្តិ ធិដ្ឋោ យេ ច មិច្ឆា-
 វិមុត្តិប្បក្កយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្បក្កយា ច អនេកេ
 កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ អយំ អត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ
ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសមាធិ
ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសមាធិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការ
បរិបូណ៌ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆា-
ញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈជាធម៌ ពួកអកុ-
សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាញាណៈ ជាបច្ច័យ
កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
ដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា
នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈ
មិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការ
ណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែន
ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជា
បច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

គតិយបណ្ណាសកេ បញ្ចោលោកវិញ្ញោ

អនឡោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនត្ថោ
 ច វេទិតោ អត្ថោ ច អនម្មញ្ញ វិទិត្តា ធម្មញ្ញ
 អនត្ថញ្ញ វិទិត្តា អត្ថញ្ញ យថា ធម្មោ យថា អត្ថោ
 តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតិ
 បដិច្ច វុត្តន្តំ ។

[១៥] អនឡោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មោ
 ច អនត្ថោ ច វេទិតោ អត្ថោ ច អនម្មញ្ញ
 វិទិត្តា ធម្មញ្ញ អនត្ថញ្ញ វិទិត្តា អត្ថញ្ញ យថា
 ធម្មោ យថា អត្ថោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។
 ឥទមេតិ ច កតវា ឥទំ វត្ថុន សុគតោ
 ទុដ្ឋាយាសនា វិញ្ញាវំ ចាវិសិ ។ អថោ
 តេសំ (១) អបិវឡត្តន្តស្ស កតវតោ ឯតទហាសិ

តតិយបណ្ណសក បណ្ណោរោហណវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌
ផង ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិ-
បត្តិតាមយ៉ាងនោះដូច្នេះ ដែលតថាគតពោលហើយ ពាក្យនេះតថាគត
ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បី
ប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិត
នេះហើយ ព្រះសុគត ពោលនូវពាក្យនេះ ហើយគ្រោកចាក
អាសនៈចូលទៅកាន់វិហារ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញទៅ
មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា

ឥទំ ខោ នោ អារុសោ ភកវតំ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បវិជ្ជោ អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្វា
 ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ វិទិត្វា អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ កោ នុ ខោ ឥមស្ស
 ភកវតា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន
 អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិភជេយ្យាតិ ។
 អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ
 អាយស្មា អានន្តោ សត្តុ ថេវ សំវណ្ណិតោ សត្តាវិតោ
 ច វិញ្ញំ សព្វញ្ញាវរំ ចហោតិ អាយស្មា^(១) អានន្តោ
 ឥមស្ស ភកវតា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិត្តារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិភជិតុំ យទ្ធក
 មយំ យេនាយស្មា អានន្តោ តេនុបសង្កមេយ្យាម

១ ឧ. ម. បាយស្មា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអាវុសា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងនេះដោយសេចក្តី
 បំប្រញូ ទ្រង់មិនទាន់ចែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ហើយស្តេចក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឡើងទៅនោះថា)
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុ
 គប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ នរណាហ្ន៎ គប្បីចែកនូវអត្តនៃឡើងនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រញូ មិនទាន់
 ចែកអត្តដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារទៅបាន ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុ
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា មានតែអានន្តដ៏មានអាយុនេះទេ
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរផង ទាំងពួកសព្វហ្មឋាន ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្តដ៏មានអាយុ ទើបអាចនឹង
 ចែកអត្ត នៃឡើងនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រញូ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារ
 ទៅបាន បើដូច្នោះ ក្នុងយើងនាំគ្នា ចូលទៅរកអានន្ត ដ៏មានអាយុ

តន្ត្រីយចន្ទនាសក បញ្ចេហេហណីវត្តោ

ឧបសង្កម្ភំ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតមន្តំ បុត្រ-
 យ្យាម យថា នោ អាយស្មា អានន្តោ ព្យាគ-
 វិស្សតំ តថា នំ ជានេស្សាមាតិ(១) ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ យេនាយស្មា អានន្តោ តេនុបសង្កម្ភីសុ
 ឧបសង្កម្ភំ អាយស្មតា អានន្តេន សន្តិ សម្មោ-
 ទីសុ សម្មោទន្តយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារត្ថា
 ឯតមន្តំ និសីទីសុ ឯតមន្តំ និសីទ្ធ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទេវេន្ទំ វេទំ ខោ
 នោ អារុសោ អានន្តំ ភគវា សង្ឃតេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទេសិត្ថា វិត្ថាវេន អត្ថំ អវិភជិត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បរិដោ អធិម្ពោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ
 ធិម្ពោ ច អនត្តោ ច វេទិតញ្ចោ អត្តោ ច
 អធិម្ពញ្ចោ វិទិត្ថា ធិម្ពញ្ចោ អនត្តញ្ចោ វិទិត្ថា អត្តញ្ចោ
 យថា ធិម្ពោ យថា អត្តោ តថា បដិបជ្ជិតព្វន្តំ ។

គតិយបណ្ណសក បញ្ចោរោហណវិគ្គ

លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីសួរអត្តនេះ នឹងមានន្ទដ៏មានអាយុ មានន្ទ
 ដ៏មានអាយុ នឹងឆ្លើយដល់យើងរាល់គ្នា យ៉ាងណា យើងនឹងចាំទុក
 នូវអត្តនោះ យ៉ាងនោះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាចូល
 ទៅក្រព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងមានន្ទដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
 ដែលគួរឲ្យកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ ថា
 ម្ចាស់អាវុសោ មានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងទទួលនេះ ដោយ
 សេចក្តីបំប្រញា មិនខានចែកអត្ថដោយពិត្ត ដល់យើងទាំងឡាយសោះ
 ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅ កាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បី
 ដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
 ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវគ្គិយស្ស ទសកនិបាតោ

តេសំ នោ អារុសោ អម្ពាតំ អចិរយ្យក្កន្តស្ស ភកវតោ
 ឯតទហោសំ វេទំ ខោ នោ អារុសោ ភកវា សង្ខត្តេន
 ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្វាវេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយា-
 សនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនម្មោ ច ភិត្វាវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អនម្មញ្ច វិទិត្វា
 ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច វិទិត្វា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបន្តិតព្វន្តំ កោ នុ ខោ វេមស្ស
 ភកវតោ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្វាវេន
 អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្វាវេន អត្ថំ វិភជេយ្យតំ ។ តេសំ
 នោ អារុសោ អម្ពាតំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ អាយ-
 ស្មា អានន្ទោ សត្តំ ចេវ សំវណ្ណតោ សម្ពាវិតោ ច
 វិញ្ញំ សព្វហ្មចារីនំ បហោតំ អាយស្មា អានន្ទោ
 វេមស្ស ភកវតោ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិត្វាវេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្វាវេន អត្ថំ វិភជិតុំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគរបស់យើង ទ្រង់ចៀសចេញទៅមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឧទ្ទេសនេះ ដោយសេចក្តីបំប្រញ ទ្រង់
 មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ហើយក្រោកចាក
 ភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 ដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រ-
 យោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ នរណាហ្ន៎ គប្បី
 ចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។
 ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា មានតែ
 អានន្តដ៏មានអាយុនេះឯង ដែលព្រះសាស្តាសរសើរហើយផង ទាំង
 ពួកសព្វហ្មធារី ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្តដ៏មានអាយុ
 ទើបអាចនឹងចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន

គតិយបណ្ណសកេ បច្ចោហេហនិវត្តោ

យេន្ទន មយេ យេនាយស្មា អាណន្ទោ តេនុបសន្ត-
 មិស្សាម ទុបសន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតមន្តំ
 តុច្ឆេយ្យម (១) យថា នោ អាយស្មា អាណន្ទោ
 ព្យាករិស្សន៍ តថា នំ តាវយ្យមាតិ (២) វិគជតា-
 យស្មា អាណន្ទោតិ ។ សេយ្យថាចិ អារុសោ បុរិសោ
 សារត្ថំកោ សារគរេសី សារបរិយេសនំ ចរមាណោ
 មហាតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ
 មូលំ អតិក្កម្ម ខន្ធំ សាខាបណាសេ សារំ បរិយេ-
 សិតតំ មញ្ញាយ្យ ឃីរំ សម្បទមិទំ អាយស្មន្តានំ
 សន្តំ សម្បទិត្តតេ តំ ភគវន្តំ អតិសិត្តា (៣) អម្មេ
 ឯតមន្តំ បដិប្បត្តិតតំ មញ្ញេ (៤) សោ អារុសោ (៥)
 ភគវំ ជាណំ ជាណាតិ បស្សំ បស្សនិ ចត្តក្កតោ
 ញ្ញាណក្កតោ ធម្មក្កតោ ព្រហ្មក្កតោ វត្តា បវត្តា

១ ម. បដិច្ចេយ្យម ។ ២ ឧ. ម. តាវស្សមាតិ ។ ៣ ម. អតិក្កមិត្តា ។
 ៤ ឧ. មញ្ញេចិ ។ ៥ ឧ. ម. សោហារុសោ ។

ឥន្ទ្របណ្ណសក បញ្ចេហេហេហិវិទូ

បើដូច្នោះ គួរយើងចូលទៅរកអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយ គប្បីសួរអត្ថនេះ នឹងអានន្ទដ៏មានអាយុ អានន្ទដ៏មានអាយុ
នឹងឆ្លើយ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ គប្បី
ចាំទុកនូវអត្ថយ៉ាងនោះ សូមអានន្ទដ៏មានអាយុ ចែក (សេចក្តីនេះឲ្យ
ទាន) ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជាបុរស
អ្នកត្រូវការដោយខ្លីមឈឺ ស្វែងរកខ្លីមឈឺ ត្រាច់ទៅរកខ្លីមឈឺ កាល
បើឈឺធំ មានខ្លីមបិតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏រលងគល់ រលងដើម
ហើយសំគាល់ថា គួរស្វែងរកខ្លីម ត្រង់បែកនឹងសន្ធឹកនៅវិញ មាន
ទុបមាយ៉ាងណាមិញ សេចក្តីទុបយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ កាលបើព្រះ
សាស្តាគង់ ក្នុងចំពោះមុខ នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ លោក
ទាំងឡាយ រលងព្រះមានព្រះភាគនោះ ហើយសំគាល់ថា គប្បីសួរ
សេចក្តីនេះនឹងឲ្យវិញ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ
តែងទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ
ព្រះតថាគតនោះមានចក្ខុភីតហើយ មានញាណភីតហើយ មានធម៌ភីត
ហើយ ព្រះអង្គជាបុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិដាតោ

អត្ថស្ស និរុដ្ឋេតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី
 តថាគតោ សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ
 យំ តុម្ហេ ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កម្មិត្វា ឯតមត្ថំ
 បុច្ឆេយ្យាម យថា នោ(១) ភកវ ព្យាករេយ្យ តថា
 នំ ជារេយ្យាថាតិ ។ អន្តាវសោ អាណន្ទ ភកវ
 ជាជំ ជាថាតិ បស្សំ បស្សតិ ចត្វក្ខតោ ញាណ-
 ក្ខតោ ធម្មក្ខតោ ព្រហ្មក្ខតោ វត្ថា បវត្ថា អត្ថស្ស
 និរុដ្ឋេតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី តថាគតោ
 សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កម្មិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យាម
 យថា នោ ភកវ ព្យាករេយ្យ តថា នំ ជារេយ្យាម
 អបិចាយស្មា អាណន្ទោ សត្តំ ចេវ សំវណ្ណិតោ
 សម្ពាវតោ ច វត្ថានំ សព្វេហ្មចារីនំ បហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិកាយ ទសកនិបាត

ជាអ្នកបង្កើននូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌
 កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះតថាគតនុ៎ះហើយ លោកទាំងឡាយ
 គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តីនៃទទ្ទេស
 នេះ (ថ្មី) ព្រះមានព្រះភាគនៃយេនីសំដែងយ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីចាំទុកនូវទទ្ទេសនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសា
 មានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់
 ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ដោយពិតណាស់ ព្រះតថាគតនោះមាន
 ចក្ខុភីតហើយ មានញាណភីតហើយ មានធម៌ភីតហើយ ព្រះអង្គជា
 បុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ ជាអ្នកបង្កើន
 មកនូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌ កាលនេះជា
 កាលគួរ ដល់ព្រះតថាគតនុ៎ះហើយ យេនីទាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តី នៃទទ្ទេសនុ៎ះ
 (ថ្មី) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយ ដល់យេនីទាំងឡាយ
 យ៉ាងណា យេនីទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវទទ្ទេសនោះ យ៉ាងនោះ
 ភីតិកមែនហើយ ប៉ុន្តែ មានន្ទដ៏មានអាយុ (នេះ) ព្រះសាស្តាទ្រង់
 សរសើរផង ទាំងពាក្យព្រហ្មចារី ជាអ្នកបាដិ ក៏សរសើរដែរ

ធម៌បណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណវិញ្ញា

អាយស្មា អានន្តោ ឥមស្ស ភកវតា សង្ខត្តេន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិស្ស វិត្តារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន
 អត្ថំ វិភជ្ជនំ វិភជ្ជិតាយស្មា អានន្តោ អតុកតត្វាតិ^(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមីតំ ។ ឯវហារុសោតំ ខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ អានន្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មា
 អានន្តោ ឯតនរោថ យំ ខោ នោ អារុសោ ភកវា
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតញោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច
 អនម្មញ្ច វិទិត្វា ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច វិទិត្វា អត្តញ្ច
 យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ
 កតមោ ហារុសោ អនន្តោ កតមោ ច ធម្មោ
 កតមោ ច អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។

ធម៌បណ្ណសក បញ្ចកោដិវង្ស

អានន្ទដ៏មានអាយុនេះ អាចនឹងចែកអត្ថ នៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយ
 ភិស្តារ ឲ្យភិស្តារទៅបាន សូមអានន្ទដ៏មានអាយុ កុំឲ្យបង្អែចផ្ចង់ មេត្តា
 ចែកអត្ថនេះឲ្យបាន ។ ម្នាលអារុសោ បើដូច្នេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ថេរវេទា របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ករុណា
 អារុសោ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ ថា
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ របស់យើង ទ្រង់សំ-
 ដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសេចក្តីបំប្រុង ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ថដោយ
 ភិស្តារ ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដ៏សកាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដ៏សកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសកាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាម
 យ៉ាងនោះ ម្នាលអារុសោ សកាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូច
 ម្តេច សកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចិត្រវិហារ

មីន្ទាទិដ្ឋិ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មីន្ទាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ហេតុកា អតុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ អយំ អធិន្ទោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ
 តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កម្មន្តំ អយំ អត្ថោ
 មីន្ទាសង្កប្បោ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាសង្កប្បោ
 ធម្មោ... មីន្ទាភិក្ខុ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាភិក្ខុ
 ធម្មោ... មីន្ទាកម្មន្តោ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មា-
 កម្មន្តោ ធម្មោ... មីន្ទាភាវីរោ អារុសោ អធិន្ទោ
 សម្មាភាវីរោ ធម្មោ... មីន្ទាភិយាមោ អារុសោ
 អធិន្ទោ សម្មាភិយាមោ ធម្មោ... មីន្ទាសតិ
 អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាសតិ ធម្មោ... មីន្ទាសមាធិ
 អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាសមាធិ ធម្មោ... មីន្ទា-
 ញាណំ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាញាណំ ធម្មោ...
 មីន្ទាមុតិ អារុសោ អធិន្ទោ សម្មាមុតិ ធម្មោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១២ វេសកនិបាត

ម្នាល អារុសោ ចិច្ចាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការរាហិរិយ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសង្កប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌
 សម្មាសង្កប្បៈ ជាធម៌... ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាវេទា ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាវេទា ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាកម្មនៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ
 មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាភាជីវៈ ជាធម៌ . . .
 ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាវេយាមៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាវេយាមៈ
 ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មា
 សតិ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាញាណៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ
 មិច្ឆាវិបត្តិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាវិបត្តិ ជាធម៌

ពិធីបណ្ណាល័យ បណ្ណាល័យព្រះបាទ

យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិវដ្តយោ អនេតោ ចាបតោ អត្ត-
សលា ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ អនតោ សម្ពុត្តិវដ្ត-
ច្ចយា ច អនេតោ តុសលា ធម្មា ភាវនា ចាប្បវ-
ត្តន្តំ អយំ អតោ យំ (១) ខោ នោ អាវុសោ
ភក្កា សម្ពុត្តេន ឧដ្ឋេសំ ឧដ្ឋិសិត្វា វិត្តាវេន អត្ថំ
អវិកត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិជ្ជោ អនម្មោ
ច វិត្តវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនតោ ច
វេទិតោ អតោ ច អនម្មោ វិទិតា ធម្មោ អនតោ
វិទិតា អតោ យថា ធម្មោ យថា អតោ តថា
បដិបដ្ឋិត្តន្តំ វេសស្ស ខោ អយំ អាវុសោ ភក្កតា
សម្ពុត្តេន ឧដ្ឋេសស្ស ឧដ្ឋិសិត្វា វិត្តាវេន អត្ថំ
អវិកត្តស្ស វិវិត្តាវេន អត្ថំ អាជានាមិ អាគម្ម-
មាណ ច បន តុត្ថោ អាវុសោ ភក្កន្តិយេវ ឧប-
សម្ពុត្តិវដ្ត វិត្តាវេន ឧដ្ឋេសស្ស យថា នោ (២)
ភក្កា ព្យាករេវ (៣) តថា វិ ជាយ្យោថាវី ។

១ ម. អយំ - ២ ឧ. ម. វេ - ៣ ឧ. វិត្តាវេន ។ ម. ព្យាករេវ ។

ធនិយបណ្ណសក បញ្ចកោណវគ្គ

ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វាមិនដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ម្នាលអារុសោ ព្រះមានព្រះភាគនៃយើង ទ្រង់សំដែង
 នូវទេសនា ដោយសេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ
 ស្រាប់តែស្តេចត្រាចចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ទេសនានេះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង
 ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំដឹងនូវអត្តនៃទេសនេះ ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីបំប្រញ ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ត
 ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះ ម្នាលអារុសោ ប្រសិនបើ អ្នកទាំង
 ឡាយប្រាថ្នា (នឹងសួរ) គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 ទូលសួរនូវសេចក្តីនុះចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករដល់យើងទាំង
 ឡាយយ៉ាងណា ចូរអ្នកទាំងឡាយ ចាំទុកសេចក្តីនោះយ៉ាងនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកថិតោ

ឯវាហន្តោតំ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ អាណន្ទស្ស
 កាសិកំ អភិជន្តិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 ភក្កវំ តេនុបសង្កម្ពឹស្ស ឧបសង្កម្ពឹត្វា ភក្កវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹស្ស ឯកមន្តំ និសីទ្ធ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទលេច្ឆិ យំ ខោ នោ កន្លេ (១)
 ភក្កវំ សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តាវេន អន្តំ
 អភិកជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនម្ភោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតពោ នម្ភោ ច អនត្តោ ច វេទិតពោ
 អត្តោ ច អនម្ភញ្ច វិទិត្វា នម្ភញ្ច អនម្ភញ្ច វិទិត្វា
 អត្តញ្ច យថា នម្ភោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
 តទ្ធិន្តំ តេសំ នោ កន្លេ អម្ភាតំ អចរិយ្យត្តន្តស្ស ភក-
 វតោ ឯតទលោសិ ឥទ្ធិ ខោ នោ អាវុសោ ភក្កវំ
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តាវេន អន្តំ អភិកជិត្វា

លុត្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបថា ភុណអាវុសោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ
នឹងភាសិត របស់ព្រះមានទ្ធិដ៏មានអាយុ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ
ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងទទួសណា ដោយសេចក្តី
បំប្រញា ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ទទួសនោះថា)
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បវិនិច្ឆ័យសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បី
ដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិ
តាមយ៉ាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ចៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកឯព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងទទួសនេះ
ដោយសេចក្តីបំប្រញា មិនទាន់ចែកអត្ថដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

តន្ត្រីបណ្ណសព្វ បញ្ចេហេណវិញ្ញា

ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតតោ ធិដ្ឋោ ច អនត្តោ ច វេទិតតោ អត្តោ
 ច អធិដ្ឋោ វិទិត្តា ធិដ្ឋោ អនត្តោ វិទិត្តា អត្តោ
 យថា ធិដ្ឋោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតាវុត្ត
 កោ ទុ ខោ ឥមស្ស ភក្កតា សុទ្ធិត្ថេន ឧទ្ទេ-
 សស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អត្តំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន
 អត្តំ វិភជ្ជយ្យតំ តេសំ ខោ កន្លេ អម្ពាតំ ឯត-
 ទយោសំ អយំ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សត្ត ចេវ
 សំវណ្ណតោ សម្ពាវតោ ច វិញ្ញំ សព្វហ្មវារំ
 បយោតិ អាយស្មា អានន្ទោ ឥមស្ស ភក្កតា
 សុទ្ធិត្ថេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អត្តំ
 អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អត្តំ វិភជ្ជតុ យន្ទន មយំ
 យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសុទ្ធិមេយ្យម ឧប-
 សុទ្ធិមិត្តា អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតបត្តំ ពុទ្ធយ្យម

ធម៌បុណ្យសក បញ្ចេហោណិវត្ត

ហើយស្រាប់តែគ្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដ៏ងសកាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បដ៏ងសកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសកាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ នរណាហ្ន៎ គប្បចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ស្រាស់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រែញ មិនទាន់បានចែកអត្ត
 ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា មានតែអានន្ទដ៏មានអាយុនេះឯង
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយផង ទាំងពួកសព្វហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្ទដ៏មានអាយុនេះ ទើបអាចដើម្បី
 ចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបំប្រែញ មិនទាន់បានចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន
 បើដូច្នេះ គួរតែយើងទាំងឡាយ ចូលទៅរកអានន្ទ ដ៏មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីហាតស្តារសេចក្តី⁺នឹងអានន្ទ ដ៏មានអាយុ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យថា នោ អាយស្មា អានន្តោ ព្យាករិស្សន្តិ តថា
 នំ ជាបយ្យាមាតិ^(១) អថខោ មយំ កន្លេ យេចាយស្មា
 អានន្តោ តេនុបសង្កម្ពិត្តា ឧបសង្កម្ពិត្តា អាយស្មន្តំ
 អានន្តំ ឯតមន្តំ អប្បច្ឆិម្ហា តេសំ នោ កន្លេ អាយ-
 ស្មតា អានន្តេន ឥមេហំ អាការហំ ឥមេហំ
 បទេហំ ឥមេហំ ព្យញ្ញនេហំ អត្តោ សុរិកត្តោតិ ។
 សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ អានន្តោ
 មហាបញ្ញោ ភិក្ខុវេ អានន្តោ មំ ចេហំ តុមេ ភិក្ខុវេ
 ឧបសង្កម្ពិត្តា ឯតមន្តំ បុច្ឆេយ្យាថ អហម្មិចេតំ ^(២)
 ឯវមេវ ព្យាករេយ្យំ យថា នំ អានន្តេន ព្យាករិ
 ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវេក្ខ ទំ ជាបយ្យាមាតិ ។

[១៦] អថខោ អានន្តោ^(៣) បរិញ្ញាជកោ យេន ភកកា
 តេនុបសង្កម្ពិត្តា ឧបសង្កម្ពិត្តា ភកកតា សទ្ធិ សម្មោធិ សម្មោ-
 ធនីយំ កេហំ សាវណីយំ វីតិសារត្ថា ឯតមន្តំ ទំសំធិ

១ ឧ. ម. ជាបយ្យាមាតិ ។ ២ ម. អហំបិចេតំ ។ ៣ ឧ. ម. អនិ. ៣ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញយ ទសានិយម

(បើ) មានទុដ្ឋមានអាយុ ឆ្លើយចំពោះពួកយើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវអត្ថនោះយ៉ាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 លំដាប់នោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ចូលទៅរកមានទុដ្ឋមានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ទើបសាកសួរសេចក្តីនេះនឹងមានទុដ្ឋមានអាយុ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីដែលមានទុដ្ឋមានអាយុចែកហើយ ដោយអាការៈទាំងនេះ
 ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យាបាទទាំងនេះ ដល់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រពៃហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានទុដ្ឋ
 បណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានទុដ្ឋជាអ្នកមានបញ្ញាច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគតហើយ គប្បីសាក
 សួរសេចក្តីនេះ តថាគតគប្បីដោះស្រាយសេចក្តីនេះយ៉ាងនោះ ដូចជាមានទុ
 ឆ្លើយហើយដែរ នេះជាសេចក្តីនៃទេសនានោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំ
 ទុកនូវសេចក្តីនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

(១៦) គ្រានោះ អាជិនបរិញ្ញាដក បានចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះបានចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីក-
 រាយនឹងពាក្យដែលគួរ រឭកហើយ ទើបអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ

ឯកមន្តំ និសំប្បោ ខោ អាជំនោ បរិញ្ញាជកោ កកវន្តំ
 ឯតទរោច អម្ពានំ កោ តោតម បណ្ឌិតោ ជាម
 សុប្បញ្ញចារី តេន បញ្ចុអត្តានំ ចិត្តដ្ឋានបតានំ (១)
 យេហំ អញ្ញាតត្ថយា ឧចារន្ទាវ ជានន្តំ ឧចារន្ទស្មានំ (២)
 អថខោ កកវំ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ជារថ នោ តុម្រេ
 ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតវត្ថុន្តំ ។ ឯតស្ស កកវំ កាលោ
 ឯតស្ស សុគត កាលោ យំ កកវំ ភាសេយ្យ
 កកវតោ សុត្វា ភិក្ខុ ជារស្សន្តំ ។ តេនហំ ភិក្ខុវេ
 សុណាថ សាធុតំ មនសីករោថ ភាសីស្សមីតំ ។
 ឯវំ កន្តេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។
 កកវំ ឯតទរោច ឥន ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ អនម្មិកេន
 វំទេន អនម្មិកំ វំទំ អភិជិត្តល្អានំ អភិជប្បិទ្យេតំ

ឥន្ទ្របណ្ណាសក បញ្ចេហោណិវត្ត

លុះតាងនិបាត្វជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សព្វហ្មធារី
 របស់យើងខ្ញុំ ឈ្មោះថាជាបណ្ឌិត (ព្រោះ) ពួកអន្យត្តិវិយ ដែល
 សព្វហ្មធារីនោះ សង្កត់សង្កិនហើយ ដោយចិត្តប្បាទចំនួន ៥០០ រមែង
 ដឹងខ្លួនថា ពួកយើង ត្រូវគេសង្កត់សង្កិនហើយ ។ ទេពព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចាំទុកនូវបណ្ឌិតវត្ថុដែរឬទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ភាសិតណា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលនេះ ជាពេលគួរដល់
 ភាសិតនេះ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាពេលគួរដល់ភាសិតនេះ ពួក
 ភិក្ខុលុះបានស្តាប់នូវភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយនឹងចាំទុកបាន។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ គឺថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ករុណាព្រះ
 អង្គ ។ ទើបឯព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវ
 វារៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយវារៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរុក្ខវិកាយស្ស លោកសីលាបោ

តេន ច អនម្ពិគ្គំ បរិសំ រព្វោតំ តេន សា
អនម្ពិគ្គា បរិសា ឧទ្ធាសន្នា មហាសន្នា ហោតំ
បណ្ឌិតោ វត កោ បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។ នធិ
បន ភិក្ខុវេ វត្តោ អនម្ពិគ្គេន វាទេន ធម្មិកំ
វាទំ អភិជំគុណ្ឌាតំ អភិជំប្បិជ្ឈេតំ តេន ច អនម្ពិគ្គំ
បរិសំ រព្វោតំ តេន សា អនម្ពិគ្គា បរិសា
ឧទ្ធាសន្នា មហាសន្នា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត កោ
បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។ នធិ បន ភិក្ខុវេ វត្តោ
អនម្ពិគ្គេន វាទេន ធម្មិកញ្ច វាទំ អនម្ពិគ្គញ្ច
វាទំ អភិជំគុណ្ឌាតំ អភិជំប្បិជ្ឈេតំ តេន ច អនម្ពិគ្គំ
បរិសំ រព្វោតំ តេន សា អនម្ពិគ្គា បរិសា ឧទ្ធា-
សន្នា មហាសន្នា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត កោ
បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេលា ទសកនិបាត

វមេនជីកនាំបរិស័ទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរ ដោយវេទនោះ
 ផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមាន
 សំឡេងខ្ពស់សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជា
 បណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
 វមេនសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវវេទនៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវេទនៈ
 ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វមេនជីកនាំបរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
 ឲ្យត្រេកអរបាន ដោយវេទនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែល
 មិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺
 ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វមេនសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវ
 វេទនៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ផង នូវវេទនៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ផង
 ដោយវេទនៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វមេនជីកនាំបរិស័ទ ដែលមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរ ដោយវេទនោះផង ព្រោះហេតុនោះ
 បរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំ-
 ឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។

ឥត បទ ភិក្ខុវេ ឯត្រេច្ឆា ធម្មតេន វាទេន អធម្មតំ
 វាទំ អភិវិច្ឆល្យាតិ អភិវិច្ឆ័យ្យឡេតិ តេន ច
 អធម្មតំ^(១) បរិសំ រញ្ជេតិ តេន សា អធម្មតា^(២)
 បរិសា ឧប្បាសន្តា មហាសន្តា ហោតិ បណ្ឌិតោ
 វត កោ បណ្ឌិតោ វត កោតិ ។ ឥត បទ ភិក្ខុវេ
 ឯត្រេច្ឆា ធម្មតេន វាទេន ធម្មតំ វាទំ អភិវិច្ឆ-
 ល្យាតិ អភិវិច្ឆ័យ្យឡេតិ តេន ច ធម្មតំ បរិសំ
 រញ្ជេតិ តេន សា ធម្មតា បរិសា ឧប្បាសន្តា
 មហាសន្តា ហោតិ បណ្ឌិតោ វត កោ បណ្ឌិតោ
 វត កោតិ ។ អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ ធម្មោ
 ច អនត្ថោ ច វេទិតញ្ចោ អត្ថោ ច អធម្មញ្ច
 វិទិត្វា ធម្មញ្ច អនត្ថញ្ច វិទិត្វា អត្ថញ្ច យថា
 ធម្មោ យថា អត្ថោ តថា បដិបដ្ឋិតាវុដ្ឋិ ។

តន្ត្រីយបណ្ណាសក បញ្ចេរោហណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងសង្កត់
សង្កិន ញាំញីនូវវារៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយវារៈ ដែល
ប្រកបដោយធម៌ រមែងដឹកនាំបរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យ
ត្រេកអរ ដោយវារៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែលមិនប្រកប
ដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្ម៍⁺ ជននេះ
ជាបណ្ឌិត ឧហ្ម៍⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវវារៈ
ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវារៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ រមែងដឹកនាំ
បរិស័ទ ដែលប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរដោយវារៈនោះផង ព្រោះ
ហេតុនោះ បរិស័ទដែលប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់
សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្ម៍⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្ម៍⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បី
ដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងសភាវៈមិនមែន
ធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង
ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកវិបាកោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ កតមោ ច ធិម្ពោ កតមោ
 ច អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
 អធិម្ពោ សម្មាទិដ្ឋិ ធិម្ពោ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បត្តយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មវត្ថុ អយំ
 អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បត្តយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាសង្ក-
 ប្បោ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាសង្កប្បោ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាវាចា ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាវាចា ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាកម្មនោ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាកម្មនោ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាអាជីវេ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាអាជីវេ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាវាយាមោ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាវាយាមោ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាសតិ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាសតិ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាសមាធិ ធិម្ពោ ...
 មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ សម្មាញាណំ ធិម្ពោ ...

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទ្រវិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វេមន៍ដល់នូវ
 ការបរិបូណ៌ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសន្តិប្បៈ ជាធម៌... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវាចា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវាចា ជាធម៌...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មនៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ
 ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មា-
 ភាជីវៈ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវាយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាវាយាមៈជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ
 ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌...

ធម៌បណ្ណាសិកា បញ្ចេហោណិវត្តា

មិច្ឆាវិមុត្តិ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ សម្មាវិមុត្តិ ធិដ្ឋោ យេ ច
 មិច្ឆាវិមុត្តិវ្យាច្ចយា អនេកេ ចាបកា អភុសលា
 ធិដ្ឋោ សម្មាវិមុត្តិ អយំ អនត្ថោ សម្មាវិមុត្តិវ្យាច្ចយា
 ច អនេកេ ភុសលា ធិដ្ឋោ ភាវនាចារិយ្យំ កច្ចន្តិ
 អយំ អត្ថោ ។ អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតតោ
 ធិដ្ឋោ ច អនត្ថោ ច វេទិតតោ អត្ថោ ច អធិដ្ឋោ
 វិទិត្យា ធិដ្ឋោ អនត្ថោ វិទិត្យា អត្ថោ យថា ធិដ្ឋោ
 យថា អត្ថោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ឥត យន្តំ វិន្តំ
 ឥនមេតំ បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។

[១៧] អថខោ សតារវេ^(១) ព្រាហ្មណោ
 យេន ភក្កវេ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សង្កមិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ តុចំ សារាណីយំ
 វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនំ ឯកមន្តំ ឯសីនោ ខោ
 សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតទវេច តី ទុ
 ខោ ភោ កោតម ខ្ញុំវិមំ តីវំ តី ចារិមំ តីវន្តំ ។

ឥន្ទ្របណ្ណសក បញ្ចេហោណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វេមិនដល់នូវការបរិច្ចណិ
 ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ពាក្យណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវ
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
 យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះដូច្នេះ ដែលតថាគត បាន
 ពោលហើយ ក៏ពាក្យនុះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(១៧) គ្រានោះ សភាវព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យគួរពួក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះសភាវព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសម
 គួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏បរិវេន អ្វីជាត្រើយខាងអាយ អ្វីជាត្រើយខាងនាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាទិដ្ឋិ ចារិមំ
 ភីរំ មិច្ឆាសង្កប្បោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាសង្កប្បោ ចារិមំ
 ភីរំ មិច្ឆាវាចា ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវាចា ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាកម្មន្តោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាកម្មន្តោ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាអាជីវេ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាអាជីវេ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាវាយាមោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវាយាមោ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាសត្ថំ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាសត្ថំ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាបមាជំ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាបមាជំ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាញាណំ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាញាណំ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាវិមុត្តំ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវិមុត្តំ ចារិមំ ភីរំ (១) ។
 វេទំ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ វេទំ ចារិមំ ភីរន្តំ ។

អប្បកា តេ មនុស្សេស្ស យេ ជនា តាតាមិណោ

អថាយំ វេតនា បនា ភីរមេវាទុធាវតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ១ សកគិលានិ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាទិដ្ឋិ ជាត្រើយ
 ខាងនាយ មិច្ឆាសន្តប្បៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសន្តប្បៈ ជាត្រើយ
 ខាងនាយ មិច្ឆាវាចា ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវាចា ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាកម្មនៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាកម្មនៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាភជីវៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាភជីវៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាវាយាមៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវាយាមៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាសតិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសតិ ជាត្រើយខាងនាយ មិច្ឆា-
 សមាធិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសមាធិ ជាត្រើយខាងនាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាញាណៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវិមុត្តិ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាត្រើយខាងអាយ នេះជាត្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណាបានដល់នូវត្រើយខាង
 នាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះមានប្រមាណតិច ឯសត្វក្រៅ
 ពីនេះវាមិនស្ទុះទៅកាន់ត្រើយគឺសក្កាយទិដ្ឋិ(នេះច្រើនជាង) ។

គន្ថយបណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណីវិញ្ញោ

យេ ច ខោ សម្មទត្តាតេ ធម្មេ ធម្មាបុរុត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តំ មច្ចុដេយ្យំ សុទ្ធត្តំ ។

កត្តំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ កាវេថ បណ្ណំតោ

ខំកា អនោកមាភម្ម វិហិតេ យន្ត ទ្វារមំ

តត្រាភិវត្តមំច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អភិញ្ញោ

បរិយោធមេយ្យ អត្តានំ ចិត្តត្រេសេហំ បណ្ណំតោ ។

យេសំ សម្មោធិយន្តេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិដស្សត្តេ អនុចាទាយ យេ រតា

វិណាសវា ជុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិនិព្វតាតិ ។

តតិយបណ្ណាសក បញ្ចេរោហណវគ្គ

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលតថាគតសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ (បានឆ្លង) ទូរវដ្តៈជាទីនៅ
 នៃមក្ក ដែលសត្វកម្រឆ្លងបាន ដោយក្រក្រពេក ហើយ
 នឹងដល់ ទូរត្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិត
 ត្រូវលះបង់ទូរធម៌ខ្មៅ ហើយចំរើនទូរធម៌ស ហើយចេញ
 ចាកអាស័យ អាស្រ័យទូរព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាស័យ
 ការត្រេកអរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីកន្លង តប្បិលះបង់ទូរតាមទាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នាទូរសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតតប្បិធ្វើខ្លួន
 ឲ្យផ្លូវផងចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
 ពួកជន ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់
 ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ទូរ
 សេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាទីណាស្រព ជាអ្នកមានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វាន
 ហើយ ក្នុងលោកនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

(១៨) ឡីមញ្ច វេ ភិក្ខុវេ វីរំ ទេសិស្សាមិ

ចារិមញ្ច វីរំ វិំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ

កាសិស្សាមិវតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កក-

វតោ បច្ឆស្សេស្សំ ។ កកវា វតទរោថ កតមញ្ច

ភិក្ខុវេ ឡីមំ វីរំ កតមញ្ច ចារិមំ វីរំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ

ភិក្ខុវេ ឡីមំ វីរំ សម្មាទិដ្ឋិ ចារិមំ វីរំ ។ បេ ។

មិច្ឆាវិមុត្តិ ឡីមំ វីរំ សម្មាវិមុត្តិ ចារិមំ វីរំ ។

វេទំ ខោ ភិក្ខុវេ ឡីមំ វីរំ វេទំ ចារិមំ វីរំ ។

អប្បកា តេ មច្ឆស្សេស្សំ យេ ជនា ចារកាមិធា

អថាយំ វត្ថវា បដា វីរមេវាបុណ្យវតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវត្រើយខាង
 អាយធន នូវត្រើយខាងនាយធន ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង
 ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដកា របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះ
 ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាត្រើយខាងអាយ អ្វីជាត្រើយខាង
 នាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ជាត្រើយខាងនាយ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មា-
 វិមុត្តិ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ត្រើយ
 ខាងអាយ នេះហៅថា ត្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់នូវ
 ត្រើយខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មាន
 ប្រមាណតិច ឯពួកសត្វក្រៅពីនេះ រមែងស្ទុះ
 ទៅកាន់ត្រើយគឺសក្កាយទិដ្ឋិ (នេះច្រើនជាង) ។

គន្ថយបណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណំវគ្គោ

យេ ច ខោ សម្មទិក្ខានេ ធម្មេ ធម្មានុវត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ មច្ចុដេយ្យំ សុទ្ធត្រំ ។

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ ភាវេថ បណ្ណិតោ

ឌំកា អនោកមាភម្ម វិវេកេ យត្ថ ទ្វរមំ

តត្រាភិវត្តមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អត់ព្វនោ

បរិយោធមេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្ខេសេហិ បណ្ណិតោ ។

យេសំ សម្មោធិយថ្កេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិដិស្សត្តេ អនុចាទាយ យេ រតា

វិណាសវំ ជុត្តមន្តោ តេ លោកេ បរិនិព្វតានិ ។

តន្ត្រីបណ្ណាសក បញ្ចេហេហណិវត្ត

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ក្នុងធម៌ ដែលតថាគតសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ បានឆ្លងនូវវដ្តៈជាទីនាំនៃ
 មច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបាន ដោយក្រវែកពេក ហើយនឹងបាន
 ដល់នូវត្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិតស្រ្តីលះ
 បង់នូវធម៌ខ្មៅ ហើយចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញចាកអា-
 ល័យ អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាល័យ ការ
 ត្រេកអរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីកត់ស្ងប់ គប្បីលះបង់នូវតាមទាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួន
 ឲ្យផ្លូវផង់ចាកគ្រឿងសៅហ្មង នៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្ត
 ដែលពួកជនណា ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
 គ្រឿងគ្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរ ក្នុងការ
 លះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំង
 នោះ ឈ្មោះថាជាទីណាស្រព ជាអ្នកមានសេចក្តីរឿង
 បរិនិព្វានហើយ ក្នុងលោក ។

[១៧] តេន ខោ បន សមយេន ជាណុស្សោណំ
 ព្រាហ្មណោ តទហុចាសថេ សីសន្នាតោ^(១) ឈំ
 ខោមយុតំ ឈីត្ថោ អលុតុសមុដ្ឋី^(២) អាទាយ ភគវតោ
 អវិទូរេ ឯកមន្តំ វិរោតោ ហោតិ ។ អន្តសា ខោ ភគវ
 ជាណុស្សោណំ ព្រាហ្មណំ តទហុចាសថេ សីសន្នាតំ
 ឈំ ខោមយុតំ ឈីត្ថំ អលុតុសមុដ្ឋី អាទាយ អវិ-
 ទូរេ ឯកមន្តំ វិរិតំ ទិស្វាន ជាណុស្សោណំ
 ព្រាហ្មណំ ឯតទវេច តី ធុ^(៣) ត្ថំ ព្រាហ្មណ
 តទហុចាសថេ សីសន្នាតោ ឈំ ខោមយុតំ ឈីត្ថោ
 អលុតុសមុដ្ឋី អាទាយ ឯកមន្តំ វិរោតោ តី ធុ អដ្ឋ^(៤)
 ព្រាហ្មណតុលស្សាតិ^(៥) ។ បច្ឆោរោហណី ភោ
 តោតម អដ្ឋ ព្រាហ្ម ណតុលស្សាតិ ។ យថាកមំ បន
 ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណាមំ បច្ឆោរោហណី ហោតីតិ ។

១ ឧ. ម. សីសំ ត្ថាតោ ។ ២ ឧ. អលំ តុសមុដ្ឋី ។ ៣ ឧ. ពីនុតោ ។
 ៤ ឧ. ពីនុ ខោ អដ្ឋ ។ ម. ពីនុត្ថ ។ ៥ ម. ព្រាហ្មណព្រាហ្មសលស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរវិកាយ វសពនិបាត

(១៩) សម័យនោះឯង ជាណុរស្ស្សាណិត្រាហ្មណ៍ កក់ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបាសថនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់យក ស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីជិតនៃព្រះមាន ព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញជាណុរស្ស្សាណិត្រាហ្មណ៍ កំពុងកក់ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបាសថនោះ ស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើ ដ៏ថ្មី កាន់យកស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីជិតនៃ (ព្រះឥន្ទ) លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងជាណុរស្ស្សាណិត្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជា អ្នកកក់ ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបាសថនោះ ស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់ យកនូវស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ហើយបិតនៅ ក្នុងទីសមគួរ ក្នុងថ្ងៃនេះ មានហេតុដូចម្តេច ដល់ត្រកូលរបស់ត្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម ចំរើន ការជំរះបាប (នឹងមាន) ដល់ត្រកូលរបស់ត្រាហ្មណ៍ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ការជំរះបាប របស់ពួកត្រាហ្មណ៍ តើដូចម្តេច ។

វេទ កោ តោតម ព្រាហ្មណា តទហ្មោសយេ សីស-
 ប្បាតា ឈំ ខោមយុតំ ឈំត្វា អល្លេន តោមយេន
 បឋវី ឡំបុញ្ញត្វា ហរិតេហំ កុសេហំ បត្តវិត្វា (១)
 អន្តរា ច វេលំ អន្តរា ច អក្សតារំ សេយ្យំ
 កប្បេន្នំ តេ តំ វត្ថំ តត្ថត្ថំ បច្ចុដ្ឋាយ បញ្ចាលីកោ
 អក្ខំ នមស្សន្នំ បច្ចោកេហាម កវ្លំ បច្ចោកេហាម
 កវ្លន្នំ បហុតេន(២) ច សប្ប័តេលេន ឈំតេន អក្ខំ
 សន្នប្បេន្នំ តស្សា ច វត្ថុយា អច្ចយេន បណីតេន
 ខានធិយេន កោធិធិយេន ព្រាហ្មណា សន្នប្បេន្នំ ឈំ
 កោ តោតម ព្រាហ្មណាធិ បច្ចោកេហាលី ហោតីតិ ។
 អពាថា ខោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណាធិ បច្ចោកេ-
 ហាលី(៣) អពាថា ច បន អរិយស្ស វិជយេ បច្ចោ-
 កេហាលី ហោតីតិ ។ យថាគមំ បន កោ
 តោតម អរិយស្ស វិជយេ បច្ចោកេហាលី ហោតិ

១ ម.បរិព្វាតោ ។ ២ ម. បហុតេន ច ។ ៣ ម. ឯន្តន្តរេ ហោតីតិ ធាយេ
 វិស្សតិ ។

ធម៌បណ្ណាសក បច្ចេកោលាវត្ថុ

បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ តែងកក់ដំរុះក្បាល
 ក្នុងថ្ងៃទុរោបាសថនោះ ហើយស្ងៀក ទូរគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មីនេះ
 លាបទូរដែនដីដោយពាចម៍គោស្រស់ គ្រាលដោយស្បូវទាំងឡាយដ៏ខ្សែវ
 ហើយសម្រេចទូរទ័ងេក ក្នុងចន្លោះផ្នូកខ្សាច់ នឹងចន្លោះរោងភ្លើង ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងក្រោកឡើងធ្វើអញ្ញាលី សំពះភ្លើង ៣ ដងក្នុង
 រាត្រីនោះថា យើងខ្ញុំជំរុះបាប នឹងលោកដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជំរុះបាបនឹង
 លោកដ៏ចំរើន តែងញ៉ាំងភ្លើងឲ្យឆ្អែត ដោយទឹកដោះកវ ប្រេង ទឹកដោះ
 ខាបដ៏ល្មមគ្រាន់ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ក៏នាំគ្នាញ៉ាំងពួកព្រាហ្មណ៍
 ឲ្យឆ្អែត ដោយខាងនិយកោជនីយាហារ ដ៏ថ្លៃថ្លាទៀត បតិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ការជំរុះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការជំរុះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ដោយឡែក
 ចំណែកឯការជំរុះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក ។ បតិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ការជំរុះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈ តើដូចម្តេច

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទស និបាតោ

សាធុ មេ ភំ កោតមោ តថា ធម្មំ នេសេតុ យថា
 អរិយស្ស វិនយេ បច្ឆោរោហណី ហោតីតិ ។
 តេនហំ ព្រាហ្មណ សុណាហំ សាធុតំ មនសិ-
 ករោហំ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កោតិ ខោ
 ជានុស្សោណី ព្រាហ្មណោ កកវតោ បច្ឆស្សោសិ ។
 កកវំ ឯតទរោច ឥធម ព្រាហ្មណ អរិយស្សវតោ
 ឥតិ បដិសម្ពាទ្ធាតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ខោ ចាបកោ
 វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ
 ឥតិ បដិសម្ពាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
 បច្ឆោរោហតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស(២) ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិ-
 សម្ពាយ មិច្ឆាសង្កប្បំ បដហតិ មិច្ឆាសង្កប្បា បច្ឆោ-
 រោហតិ មិច្ឆាវាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ
 ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិ-
 សម្ពាយ មិច្ឆាវាចំ បដហតិ មិច្ឆាវាចាយ បច្ឆោរោហតិ

 ២ ម. មិច្ឆាសង្កប្បោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ការជំរះបាប ក្នុងវិន័យ របស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមភាពធនាព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន សំដែងធម៌យ៉ាងនោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ្រុឌតែចុះ តថាគតនឹង
 សំដែងប្រាប់ ។ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អរិយសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ
 តែងពិចារណាដូច្នេះថា ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារ-
 ណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសន្តិប្បៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសន្តិប្បៈ ផលដ៏លាមករបស់
 មិច្ឆាវាចា (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះ
 អរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាវាចាចេញ

គតិយបណ្ណាសកេ បច្ឆោរោហណំវិប្បោ

មិច្ឆាភិក្ខុន្តស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាភិក្ខុន្តំ បដិហតិ មិច្ឆាភិក្ខុន្តា បច្ឆោរោហតិ
 មិច្ឆាអាជីវស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាអាជីវំ បដិហតិ មិច្ឆាអាជីវា បច្ឆោរោហតិ
 មិច្ឆាវាយាមស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាវាយាមំ បដិហតិ មិច្ឆាវាយាមា បច្ឆោរោហតិ
 មិច្ឆាសតិយា ខោ ចាបកោ វិចាគោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាសតិំ បដិហតិ មិច្ឆាសតិយា បច្ឆោរោហតិ
 មិច្ឆាសមាធិស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាសមាធិំ បដិហតិ មិច្ឆាសមាធិម្ហា បច្ឆោរោហតិ

ឥន្ទ្របណ្ណសក បញ្ចេរោហនវិគ្គ

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាកម្មនៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់
 មិច្ឆាកម្មនៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាកម្មនៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆា-
 អាជីវៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាអាជីវៈចេញ ឈ្មោះថា
 ជំរះមិច្ឆាអាជីវៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវាយាមៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណាដូច្នេះហើយ
 ក៏លះបង់មិច្ឆាវាយាមៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវាយាមៈ ផលដ៏លាមក
 របស់មិច្ឆាសតិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង
 លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាសតិចេញ
 ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសតិ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាសមាធិ (តែងមាន)
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារ-
 ណាដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាសមាធិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសមាធិ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាញាណស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាញាណំ បដហតិ មិច្ឆាញាណា (១) បទ្ទោ-
 រោហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ឥតិ
 បដិសម្ពាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បទ្ទោ-
 រោហតិ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ
 បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ អញ្ញា កោ តោតម
 ព្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ អញ្ញា ច ចន
 អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ ឥមិស្សា
 ច កោ តោតម អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណំយា
 ព្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ តល្លំ ន អក្សតិ (២)
 សោឡសី ។ អភិក្កន្ធំ កោ តោតម ។ បេ ។
 ឧបាសកំ មំ កំ តោតមោ ធារេតុ អដ្ឋតក្កេ
 ចាណុបេតំ សរណគតន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាញាណៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆា-
 ញាណៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាញាណៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវិមុត្តិ
 (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាង
 នេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ដោយឡែក ចំណែកការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ មិនដល់
 នូវចំណែក ដែលចែកជា ១៦ អស់ ១៦ ផង នៃការជំរះបាប ក្នុងវិន័យ
 របស់អរិយៈនេះឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់
 ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាទុក្ខសក
 អ្នកដល់ នូវសរណតមន៍ ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះរៀងទៅ ។

ពន្លឺបញ្ញាសក បញ្ចេញពេលវេលា

[២០] អរិយ វេ ភិក្ខុវេ បន្ទោរោហណី ទេសិ-
ស្សាមិ តំ សុណាថ... កតមា ច ភិក្ខុវេ អរិយា
បន្ទោរោហណី ។ ឥត ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ ឥត
បដិសញ្ញាត្តតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ខោ ចាបកោ វិចារកោ
ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បកាយញាតំ សោ ឥត
បដិសង្ខាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដហតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បន្ទោ-
រោហតំ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស ខោ... មិច្ឆាវាចាយ ខោ...
មិច្ឆាកម្មន្តស្ស ខោ... មិច្ឆាអាជីវស្ស ខោ... មិច្ឆាវា-
យាមស្ស ខោ... មិច្ឆាសតិយា ខោ... មិច្ឆាសមាធិ-
ស្ស ខោ... មិច្ឆាញាណស្ស ខោ... មិច្ឆាវិមុត្តិយា
ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ប-
កាយញាតំ សោ ឥត បដិសង្ខាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ
បដហតំ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បន្ទោរោហតំ ។ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខុវេ អរិយា បន្ទោរោហណីតំ ។

គតិយបណ្ណាសក បញ្ចោវេយ្យោណវត្ថុ

[២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងនូវការជំរះបាប
 ដ៏ប្រសើរដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រុងចាំស្តាប់ ពាក្យនោះចុះ
 ...ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការជំរះបាបដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ តែងពិចារណា ដូច្នេះថា
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាទិដ្ឋិ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសង្កត្យៈ . . .
 របស់មិច្ឆាវាចា . . . របស់មិច្ឆាកម្មនៈ . . . របស់មិច្ឆាភាជីវៈ . . . របស់
 មិច្ឆាវាយាមៈ . . របស់មិច្ឆាសតិ . . . របស់មិច្ឆាសមាធិ . . . របស់មិច្ឆា-
 ញាណៈ . . . ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាវិមុត្តិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នេះហើយ ក៏
 លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះតថាគត ហៅថា ការជំរះបាបដ៏ប្រសើរ ។

(២០) សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឯតំ បុព្វ-
 ជ្ឈមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណ្ហន្តំ^(១) ឯវមេវ
 ទោ ភិក្ខុវេ តុសលានំ ធម្មានំ ឯតំ បុព្វជ្ឈមំ
 ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ សម្មាទិដ្ឋិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្ក-
 ប្បស្ស សម្មាភពា បហោតិ សម្មាភវស្ស សម្មា-
 កម្មន្តោ បហោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ
 បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមោ បហោតិ
 សម្មាភយាមស្ស សម្មាសតិ បហោតិ សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាធិ បហោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញា-
 ណំ បហោតិ សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តំ បហោតិ^(២) ។

១ ខ. អរុណ្ហន្តំ ។ ម អរុណ្ហន្តំ ។ ២ ម. ហោតិទិ ។

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណ នេះជាប្រធាន

នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យកាលរះឡើង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិនេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃពួកកុសលធម៌

យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ

រមែងមានសម្មាសង្ឃៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសង្ឃៈ រមែងមាន

សម្មាវាចា បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាវាចា រមែងមានសម្មាគម្មនៈ បុគ្គល

ប្រកបដោយសម្មាគម្មនៈ រមែងមានសម្មាភាជីវៈ បុគ្គលប្រកបដោយ

សម្មាភាជីវៈ រមែងមានសម្មាវាយាមៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាវាយាមៈ

រមែងមានសម្មាសតិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសតិ រមែងមានសម្មា-

សមាធិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសមាធិ រមែងមានសម្មាញ្ញាណៈ បុគ្គល

ប្រកបដោយសម្មាញ្ញាណៈ រមែងមានសម្មាវិមុត្តិ ។

គតិយបណ្ណសកេ បច្ចោរោហណិវត្តោ

[២២] ទសយេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុល្លិ-
កតា អាសវំនំ ខយាយ សំវត្ថុន្តំ ។ កតមេ ទស ។
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវចា សម្មាកម្មន្តោ
សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ
ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវិតា ពហុល្លិកតា អាសវំនំ
ខយាយ សំវត្ថុន្តំ ។

ទុតិយោ បច្ចោរោហណិវត្តោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អយោ អធម្មា អជិតោ សតារវោ ច ឱវិមំ

ទ្វេ ចេវ បច្ចោរោហតិ បុព្វន្តមំ អាសវោ ចាតិ(១) ។

១ ព័ទ្ធ ឧទ្ធានំ អត្ថកំ ចោត្តកេ នត្ថិ មរម្ម-ឧបេយ្យោចោត្តកេយេវ លីទិតន្តំ ។

ធម៌បណ្ណសក បច្ចោពោហណវិគ្គ

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដែល
ភិក្ខុចំរើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។
ធម៌ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មា-
វាហា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១
សម្មាសមាធិ ១ សម្មាញ្ញាណៈ ១ សម្មាវិមុត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះឯង ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

ចប់ បច្ចោពោហណវិគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃបច្ចោពោហណវិគ្គនោះគឺ

និយាយ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ សភាព
មិនមែនធម៌ ១ អធិតបរិព្វាជក ១ សភាវ
ព្រាហ្មណ៍ ១ ធម៌ជាគ្រឿងខាងអាយ
ត៍រលើក ការជំរះបាប ១ ប្រធាន
នៃសម្មាទិដ្ឋិ ប្រៀបដោយព្រះអាទិត្យ ១
ធម៌ធ្វើឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ ។

តតិយោ បរិសុទ្ធិគោ

[២៣] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោ-
 នាតា ន អញ្ញាត្រ(១) សុកតវិនយា ។ កតមេ ទស ។
 សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ
 សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសត្វំ សម្មា-
 សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោនាតា ន អញ្ញាត្រ
 សុកតវិនយាតិ ។

[២៤] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្ត
 ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 ធម្មា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្ត ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

[២៥] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា មហាប្បលា
 មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយា ។
 កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តំ ។

១ ម. ឆញ្ញាត្រ ។

បារិសុទ្ធិវិគ្គ ទី ៣

[២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ បរិសុទ្ធផ្លូវផង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ សីដ៍ត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដក់លំចិត្តមាំត្រូវ ១ ការដឹងត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បរិសុទ្ធផ្លូវផង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មិនទាន់កើតហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មិនទាន់កើតហើយ កើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះមានផលច្រើន មានគានិសង្សច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា មហាប្បណ មហានិ-
សំសា ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

[២៦] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា វាគវិនយបរិយោ-
សាទា ហោន្តំ ទោសវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ
មោហវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគត-
វិនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា វាគវិនយបរិយោសាទា
ហោន្តំ ទោសវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ មោហវិនយ-
បរិយោសាទា ហោន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

[២៧] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ឯកន្តនិព្វិទាយ
វិរាគាយ ជំរេនាយ ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ
សម្ពោធាយ ជំព្វាធាយ សំវត្តន្តំ ន អញ្ញាត្រ
សុគតវិនយាតិ ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ឯកន្ត-
និព្វិទាយ វិរាគាយ ជំរេនាយ ទុបសមាយ

ធម៌បណ្ណសក ធម៌សុទ្ធិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០នេះឯង មានផលច្រើន មានអានិសង្ស ច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មានកិរិយា កំចាត់បង់នូវវត្ថុៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវ មោហៈ ជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យ របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

ធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មានកិរិយា កំចាត់បង់នូវវត្ថុៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់ នូវមោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ព្រម ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បី រំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បី ព្រះវិញ្ញាណ ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយ ណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាកោ

អភិញ្ញាបេ សម្មោធាយេ និព្វានាយេ សំវត្ថន្តំ ន
អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

(២៨) ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុល្លិ-
កតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយា ។
កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវិតា ពហុល្លិកតា
អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

(២៩) ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុល្លិ-
កតា មហាច្ឆលា ហោន្តំ មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ
សុគតវិនយាតិ ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវិតា
ពហុល្លិកតា មហាច្ឆលា ហោន្តំ មហានិសំសា
ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មិនខានកើត ហើយកើត
ឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើ
អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
រឿយ ។ ហើយ មិនខានកើត ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានអានិ-
សង្ស័យច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ
បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្ស័យច្រើន
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

គន្ថយបណ្ណសកេ ធានុទ្ទិរត្ថោ

[៣០] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា តហុល្លិ-
 កតា ភកវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ ទោសវិនយបរិ-
 យោសាទា ហោន្តំ មោហវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ
 ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 ធម្មា ភាវិតា តហុល្លិកតា ភកវិនយបរិយោសាទា
 ហោន្តំ ទោសវិនយបរិយោសាទា ហោន្តំ មោហវិនយ-
 បរិយោសាទា ហោន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

[៣១] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា
 តហុល្លិកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិរតាយ និរោធាយ
 ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ សន្តោធាយ និព្វានាយ
 សំវត្តន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។ កតមេ
 ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវិតា តហុល្លិកតា

ឥន្ទ្របណ្ណាសក បាលីសុទ្ធិវគ្គ

(៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានកិរិយាកំចាត់
 បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំ
 មោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
 ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានកិរិយា
 កំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំ
 នូវមោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីនឿយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បី
 សេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន
 ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ

ឯកន្តង្គិញ្ចិយាយ វិរាតាយ ឯរោងាយ ឧបសមាយ
អភិកាយ សម្ពោងាយ ឯញ្ចាយ សិរុត្តន្តេ ន អញ្ញាត្រ
សុត្តន្តនិយាតិ ។

[៣២] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ មិច្ឆតា ។ កតមេ ទស ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាភពា មិច្ឆាកម្មន្តោ
មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាភយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ
មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
មិច្ឆតាតិ ។

[៣៣] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ សម្មតា ។ កតមេ
ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាភពា សម្មា-
កម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាភយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ ទស សម្មតាតិ ។

គនិយោ បរិសុទ្ធវិញ្ញោ (១) ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ សោភ័ណបិដក

តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាក
តម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់
ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្ថធម៌ (ធម៌ខុស) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ មិច្ឆត្ថធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១
សេចក្តីត្រិះរិះខុស ១ សំដីខុស ១ ការងារខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១
សេចក្តីព្យាយាមខុស ១ ការរលឹកខុស ១ ការដក់លំបិត្តមាំខុស ១ ការ
ដឹងខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្ថធម៌ មាន
១០ នេះឯង ។

[៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្ថធម៌ (ធម៌ត្រូវ) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ សម្មត្ថធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ សំដីត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១
សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដក់លំបិត្តត្រូវ ១ ការដឹង
ត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្ថធម៌ មាន
១០ នេះឯង ។

បញ្ចត្តោ សាធិត្តោ

(៣៤) សាធិត្តោ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ អសា-
ធិត្តោ នំ សុណាថ សាធិតំ មនសិករោថ កាសិ-
ស្សមីតំ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកមេតោ
បច្ចុស្សោសុំ ។ កកវំ ឯតទរោច កតមញ្ច ភិក្ខុវេ
អសាធិ(១) ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាវាចា
មិច្ឆាកម្មត្តោ មិច្ឆាភាជីវេ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ
មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញ្ញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ វេទំ វុច្ឆតិ
ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាធិ(២)
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មត្តោ
សម្មាភាជីវេ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញ្ញាណំ សម្មាវិមុត្តំ ។
វេទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាធិត្ថ(៣) ។

១ ម. កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ ២ ម. កតមោ ច ភិក្ខុវេ សាធិ ។

៣ ម. សាធិតិ ។

សាធិគ្គី ៤

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវសេចក្តីចំរើន
ផង សេចក្តីមិនចំរើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួក
ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះកាគថា ព្រះក-
រុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះកាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីមិនចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ សេចក្តីត្រិះរិះ
ខុស ១ សំដីខុស ១ ការឃើញខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ សេចក្តី
ព្យាយាមខុស ១ ការរលឹកខុស ១ ការដក់លំចិត្តមាំខុស ១ ការដឹង
ខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីមិន
ចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
យល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ សំដីត្រូវ ១ ការឃើញត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹម
ជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដក់លំចិត្តមាំត្រូវ ១
ការដឹងត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា សេចក្តីចំរើន ។

[៣៥] អរិយធម្មញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ នេសិស្សាមិ
 អនិយធម្មញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ក-
 បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្កវា ឯតទរោថ កតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។
 កតមោ ថ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនិយោ ធម្មោតិ ។

[៣៦] កុសលញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ នេសិស្សាមិ
 អកុសលញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ក-
 វតោ បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្កវា ឯតទរោថ កតមញ្ញ
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ
 ផង ធម៌មិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះធម៌មិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
 ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនប្រសើរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដ៏ប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
 ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដ៏ប្រសើរ ។

[៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវកុសលធម៌ផង
 អកុសលធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អកុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។

ធម្មបទដ្ឋកថា សាមុទ្ទក

ឥទ្ធិ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អត្តសលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ
 ត្តសលំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥទ្ធិ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ត្តសលំ (១)។

(៣៧) អត្តញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អនត្តញ្ច
 នំ សុណាម សាធុកំ មនសិករោម កាសិ-
 ស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 បច្ចុស្សោសំ ។ ភកវា ឯតទរោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 អនត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 អត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អត្តោតិ ។

(៣៨) ធម្មញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អធម្មញ្ច
 នំ សុណាម សាធុកំ មនសិករោម កាសិស្សាមីតិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក សាធុវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អកុសលធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលធម៌ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ជាប្រយោជន៍
ផង ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះវង្ស ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស
១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាប្រយោជន៍
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ជាប្រយោជន៍ ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ផង
នូវអធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឃុំ កន្លែង ខោ តែ ភិក្ខុ កកវតោ
 បច្ចុស្សោសុំ ។ កកវ ឯតទលោច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អធិម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 ធិម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធិម្មោតិ ។

(៣៩) សាសវត្ថុ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសស្សមិ
 អនាសវត្ថុ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសំករោថ
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃុំ កន្លែង ខោ តែ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កកវ ឯតទលោច កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សាសវោ ធិម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាសវោ ធិម្មោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធិម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនាសវោ ធិម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។

(៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតន័យសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
 ដោយអាសវៈផង នូវធម៌មិនមានអាសវៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ គឺជា-
 គតន័យសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់
 ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធម៌មិនមានអាសវៈ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។
 ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនមានអាសវៈ ។

គតិយបណ្ណសកេ សាធុរត្ថោ

[២០] សាវជ្ជញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 អនុជ្ជញ្ច តំ សុណាមេ សាធុតំ មនសិករោមេ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កន្ថេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក-
 វតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។ ភកវា ឯតទវោច កេតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។
 កេតមោ ច ភិក្ខុវេ អនុជ្ជោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនុជ្ជោ
 ធម្មោតិ ។

[២១] តបដិយញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 អតបដិយញ្ច តំ សុណាមេ សាធុតំ មនសិករោមេ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កន្ថេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។ ភកវា ឯតទវោច
 កេតមោ ច ភិក្ខុវេ តបដិយោ ធម្មោ ។

តន្ត្រីបណ្ណាល័យ សាធុរ្ត័

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
ដោយទោសផង នូវធម៌មិនមានទោសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំ
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះ
ភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ប្រកបដោយទោស តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
ខុស១ ។ បេ ។ ការរួចខុស១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកប
ដោយទោស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនមានទោស តើអ្វីខ្លះ ។
គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌មិនមានទោស ។

(៤១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ ដែលគួរ
ដុតកំដៅផង មិនគួរដុតកំដៅផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំ-
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរដុតកំដៅ តើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងវិញ្ញាណយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ភតបដិយោ ធម្មោ ។ កតតមោ ច ភិក្ខុវេ
 អតបដិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អតបដិយោ ធម្មាតិ ។

[៤២] អាចយតាមិញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ អបចយតាមិញ្ច នំ សុណាថ សាធុកំ មន-
 សិតរោថ កាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សាសំ ។ ភកវា ឯតទវោច
 កតតមោ ច ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អាចយតាមិ ធម្មោ ។ កតតមោ ច ភិក្ខុវេ អបច-
 យតាមិ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទាយ ទសកនិបាត

គឺ សេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌គួរដុតកំដៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនគួរដុត
 កំដៅ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនគួរដុតកំដៅ ។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលញ៉ាំង
 សត្វឲ្យដល់ នូវការសន្សំវដ្តៈផង នូវធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវ
 ការសន្សំវដ្តៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវ
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល ញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវការសន្សំវដ្តៈ តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវការ
 សន្សំវដ្តៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់
 នូវការសន្សំវដ្តៈ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោតិ ។

(២៣) ទុក្ខុប្រយោ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាបិ
 សុខុប្រយោ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កករតោ បច្ចស្សោសំ ។ កករា ឯតទរោច តតមោ
 ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខុប្រយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខុប្រយោ
 ធម្មោ ។ តតមោ ច ភិក្ខុវេ សុខុប្រយោ ធម្មោ ។
 សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ សុខុប្រយោ ធម្មោតិ ។

(២៤) ទុក្ខវិចារកញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ
 ទេសិស្សាម សុខវិចារកញ្ច តំ សុណាថ
 សាធុតំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក លាងរុក្ខ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់
នូវការសន្សំវដ្តៈ ។

[៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
ញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើងផង នូវធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើងផង ដល់
អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ
ប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
រសព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើត
ឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
យល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើង ។

[៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលមានផលជា
ទុក្ខផង នូវធម៌ដែលមានផលជាសុខផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
ឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ កន្លែង ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសំ ។
 ភកវា ឯតទេវោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខ-
 វិចារកោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិម្ពតិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខវិចារកោ ធម្មោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សុខវិចារកោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិម្ពតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សុខវិចារកោ
 ធម្មោតិ ។

សាធុវត្ថោ បទុតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផល
 ជាសុខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមានផលជាសុខ ។

ចប់ សាធុត្ថ ទី ៤ ។

បញ្ចមោ អរិយមគ្គិគ្គោ

[២៥] អរិយមគ្គញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមំ
អនរិយមគ្គញ្ច តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
កាសិស្សាមិតំ ។ ឯវំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ
បច្ចុស្សោស្មំ ។ ភក្កវា ឯតទរោថ តតមោ ច
ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។
តតមោ ច ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោតិ ។

[២៦] កណ្ណមគ្គញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ
ទេសិស្សាមំ សុត្តមគ្គញ្ច តំ សុណាថ
សាធុតំ មនសិករោថ កាសិស្សាមិតំ ។ ឯវំ
កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។

អរិយមគ្គវិគ្គ ទី៥

[៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ជាមគ្គដ៏ប្រសើរ
ផង នូវធម៌ជាមគ្គមិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មគ្គមិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គមិនប្រសើរ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ។

[៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ជាមគ្គខ្មៅផង
នូវធម៌ជាមគ្គសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវធម៌នោះ
ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ។ សកនិបាតេ

ភក្កវា ឯតទលោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ កណ្ណ
 មត្តោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ កណ្ណមត្តោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោ^(១) ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។
 សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោតិ ។

(២៧) សទ្ធម្មញ្ញំ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ អសទ្ធម្មញ្ញំ តំ សុណកថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិ-
 ស្សមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុ-
 ស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទលោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 អសទ្ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សទ្ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តំ ។
 អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គខ្មៅ
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គខ្មៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មគ្គស តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គស ។

(២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនឹងសំដែង នូវសទ្ធម្មផង
 នូវអសទ្ធម្មផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ គឺជាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អសទ្ធម្ម តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សទ្ធម្ម តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការ
 រួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។

[២៨] សប្បវិសធម្មញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អសប្បវិសធម្មញ្ញ តំ ភុណាថ សាធុកំ មនសិ-
 ករោថ កាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ឆស្សោភី ។ កកវំ ឯតទលោច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិ-
 មុត្តិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោតិ ។

[២៩] ឧប្បាទេតទ្វញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន ឧប្បាទេតទ្វញ្ញ តំ ភុណាថ សាធុកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ឆស្សោភី ។

គតិយបណ្ណាសក អាយមត្តវគ្គ

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌របស់
សប្បវេសន៍ នូវធម៌របស់អសប្បវេសន៍ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
ឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹង
សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌របស់អសប្បវេសន៍ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
យល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ធម៌របស់អសប្បវេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌របស់សប្បវេស
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌របស់សប្បវេស ។

[៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
គួរឱ្យកើតឡើងផង នូវធម៌ដែលមិនគួរឱ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ឱ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់
ព្រះពុទ្ធដ៏ការ របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភក្កវា ឯតទេវេច កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មាតិ ។

[៥០] អាសេវិតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 ន អាសេវិតព្វញ្ច នំ សុណាថ សាធុកំ មនសិ-
 ករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភក្កវោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទេវេច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ទសកនិបាត

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល
មិនគួរឱ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិន
គួរឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

[៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌
ដែលគួរគប់រកផង នូវធម៌ដែលមិនគួរគប់រកផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ .
ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ
តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
រសព្វព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរគប់
រក តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរគប់រក ។

គតិយបណ្ណសកេ អរិយមជ្ឈិមេ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មារម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ

ភិក្ខុវេ អាសេវិតព្វោ ធម្មាតិ ។

[៥០] ភាវេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសស្សាមិ

ន ភាវេតព្វញ្ច តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ

ភាសស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ

បច្ចុស្សាស្មី ។ ភគវា ឯតទរោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ

ន ភាវេតព្វោ ធម្មោ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ មិច្ឆា-

វម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន ភាវេតព្វោ ធម្មោ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ ភាវេតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ

។ បេ ។ សម្មារម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភាវេតព្វោ

ធម្មាតិ ។

ឥតិយបណ្ណាសក ឥតិយមគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរគប្បក តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
ដែលគួរគប្បក ។

[៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
គួរចំរើន នូវធម៌ដែល មិនគួរចំរើន ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ
តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
រសព្វព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះភន្ត ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សំដែង ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិន
គួរចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចសុខ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចំរើន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគួរចំរើន ។

[៥២] ពហុលីកាតទ្វេញ ហេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

ទេសីស្សាមី ន ពហុលីកាតទ្វេញ នំ សុណាថ

សាធុកំ មនសិករោថ ភាសីស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លេតិ

ខោ តេ ភិក្ខុ កកេតោ បច្ចុស្សោសី ។ កកវា ឯតទរោថ

កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ន ពហុលីកាតទ្វេញ ធម្មោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

ន ពហុលីកាតទ្វេញ ធម្មោ ។ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ

ពហុលីកាតទ្វេញ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ពហុលីកាតទ្វេញ

ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតនឹងសំដែង ឲ្យធម៌ដែលគួរធ្វើ
ឲ្យច្រើនផង ឲ្យធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
ទាំងឡាយ ស្តាប់ឲ្យធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ គេថាគតនឹង
សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។
គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។
ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើ
ឲ្យច្រើន ។

គតិយបណ្ណាសពេ អរិយមគ្គវិញ្ញា

[៥៣) អនុស្សវិត្តញោ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

នេសិស្សាមិ ន អនុស្សវិត្តញោ នំ សុណាថ

សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃឹកន្តតិ ខោ

តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ កកវា ឯតទលោច

កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិត្តញោ ធម្មោ ។ មិច្ឆា-

ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ

ន អនុស្សវិត្តញោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ

អនុស្សវិត្តញោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

អយំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អនុស្សវិត្តញោ ធម្មោតិ ។

គតិយបណ្ណាសក អរិយមន្តវគ្គ

(៥៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលគួរ
 រលឹករឿយ ។ ផង នូវធម៌ដែលមិនគួររលឹករឿយ ។ ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរឆ្លើយទុកក្នុងចិត្ត
 ឲ្យប្រពៃពុំចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថ្លែងថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរ
 រលឹករឿយ ។ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការច្នៃខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួររលឹករឿយ ។ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួររលឹករឿយ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគួររលឹករឿយ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៥៤] សច្ច៍កាតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសំស្សាមិ
 ន សច្ច៍កាតព្វញ្ច វំ សុណាម សាធុកំ
 មនសិករោម ភាសំស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន សច្ច៍កាតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 ន សច្ច៍កាតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សច្ច៍កាតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សច្ច៍កាតព្វោ ធម្មោតិ ។

បព្វមោ អរិយមគ្គវត្ថោ ។

ភគិយោ ភគិយបណ្ណសកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
 គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផង នូវធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ
 ប្រពៃចុះ គេថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ចប់ អប្បមន្តវគ្គ ទី ៥

ចប់ ធម៌បណ្ណាសក ទី ៣ ។

បុគ្គលបណ្ណសកោ

បឋមោ បុគ្គលវិគោ

[៥៥] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ កតមេហំ ទសហំ ។
មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ មិច្ឆាសន្តម្បោ ហោតិ មិច្ឆា-
វាចោ (២) ហោតិ មិច្ឆាគម្មន្តោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវេ
ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆា-
សមាធិ ហោតិ មិច្ឆាញាណំ (៣) ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ
ហោតិ ។ នមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
សមន្តាគតោ បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ ទសហំ
ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ សេវិតញោ ។
កតមេហំ ទសហំ ។ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មា-
សន្តម្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាគម្មន្តោ
ហោតិ សម្មាអាជីវេ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ

១ ម. មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ២ ម. មិច្ឆាវាចា ។ ៣ ម. មិច្ឆាញាណំ ។ នមេ ពហិ បុគ្គលោ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក

បុគ្គលវិគ្គ ទី ១

[៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

ពុំគួរសេពគប់ទេ ។ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកយល់

ខុស ១ មានតម្រិះខុស ១ មានសំដីខុស ១ មានការងារខុស ១

មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានព្យាយាមខុស ១ មានស្មារតីខុស ១

មានការដកលចិត្តហាំខុស ១ មានការជឿខុស ១ មានការរើបខុស ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ពុំគួរ

សេពគប់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌

១០ យ៉ាង ទើបគួរសេពគប់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជា

អ្នកយល់ត្រូវ ១ មានតម្រិះត្រូវ ១ មានសំដីត្រូវ ១ មានការ

ងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្សនិកាយស្ស ទសកថាពោ

សន្មាសតិ ហោតិ សន្មាសនាជិ ហោតិ សន្មាញាណី
 ហោតិ សន្មាវិសុត្តិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ ធម្មេហិ សមម្ពោធតោ បុត្តលោ សេវិតតោតិ ។
 (ធុត្តវង្សយុទ្ធសតាទិសុត្តំ បេយ្យាលវសេន កណ៌តត្ថំ)
 ទសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពោធតោ បុត្តលោ ន
 កជិតតោ...កជិតតោ...ន បយ្យុទាសិតតោ ... បយ្យុទា-
 សិតតោ ... ន បុដ្ឋោ ហោតិ ... បុដ្ឋោ ហោតិ ... ន
 ចាសំសោ ហោតិ ... ចាសំសោ ហោតិ ... អតារវេ
 ហោតិ ... សតារវេ ហោតិ ... អប្បនិក្ខោ (១)
 ហោតិ ... សប្បនិក្ខោ (២) ហោតិ ... ន អាវ-
 ជតោ ហោតិ ... អាវជតោ ហោតិ ... ន
 វិសុដ្ឋនិ ... វិសុដ្ឋនិ ... មាជិ នាជិកោតិ ... (៣) មាជិ
 អជិកោតិ (៤) ... បញ្ញាយេ ន វិជ្ជុតិ ... បញ្ញាយេ
 វិជ្ជុតិ ... តហំ អប្បញ្ញា បសវនិ ... តហំ ប្បញ្ញា បសវនិ ។

១ ឧ. អប្បជិក្ខោ ។ ម. អប្បជិស្សោ ។ ២ ឧ. សប្បជិក្ខោ ។ ម. សប្បជិស្សោ ។
 ៣ ម. តាវិកោតិ ។ ៤ ម. អវិកោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដឹកលំចិត្តមាំត្រូវ ១ មានការដឹងត្រូវ ១ មាន
 ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរសេពភ័ក្ត្រ ។ (សូត្រមានចំនួនមួយរយហាសិប
 ប្រាំមួយជាដើម បណ្ឌិតតប្បីរាប់ ដោយអំណាចនៃរបេយ្យាលៈចុះ)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ពុំគួរគប់រក...
 គួរគប់រក... ពុំគួរបួលទៅអង្គុយជិត... គួរបួលទៅអង្គុយ
 ជិត... ពុំគួរបូជា... គួរបូជា... ពុំគួរសរសើរ...
 គួរសរសើរ... ពុំគួរគោរព... គួរគោរព... ពុំ
 គួរកោតក្រែង... គួរកោតក្រែង... ពុំគួរត្រេកអរ...
 គួរត្រេកអរ... មិនស្អាត... ស្អាត... មិនគ្របសង្កត់នូវមានៈ...
 គ្របសង្កត់នូវមានៈ... មិនចំរើន ដោយបញ្ញា... ចំរើន ដោយ
 បញ្ញា... រមែងបានបាបច្រើន... រមែងបានបុណ្យច្រើន ។

ចក្ខុវិស័យបុគ្គលិក បុគ្គលិក

កតមេហំ ទសហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ
 សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ (២) ហោតិ
 សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ សម្មាភាជីវោ ហោតិ
 សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ ហោតិ សម្មាញ្ញាណំ (៣) ហោតិ សម្មា-
 វិមុត្តិ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ
 ធម្មេហំ សម្មាសង្ការោ បុគ្គលោ ពហំ បុព្វំ បសវនីតិ ។

១ ម. សម្មាទិដ្ឋិ ។ ២ ម. សម្មាវាចា ។ ៣ ម. សម្មាញ្ញាណំ ។

បបមោ បុគ្គលិក ។

បុគ្គលបណ្ណាល័យ បុគ្គលវិជ្ជា

ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអ្នកមានប្រាជ្ញាយល់ត្រូវ ១
 មានតម្រិះត្រូវ ១ មានសំដីត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១ មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដកល់
 ចិត្តមាំត្រូវ ១ មានការជឿត្រូវ ១ មានការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងបាន
 បុណ្យច្រើន ។

ចប់ បុគ្គលវិជ្ជា ១ ។

ទុតិយោ ជាណុស្សោណិវគ្គោ

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន ជាណុស្សោណិ
ព្រាហ្មណោ តទហុចោសថេ សីសន្នាតោ នំ
ខោមយុកំ និវត្តោ អលុកុសមុដ្ឋី (១) អាទាយ ភកវតោ
អវិទូរេ ឯកមន្តំ វិតោ ហោតិ ។ អទ្គសា ខោ
ភកវា ជាណុស្សោណី ព្រាហ្មណី តទហុចោសថេ
សីសន្នាតំ នំ ខោមយុកំ និវត្តំ អលុកុសមុដ្ឋី
អាទាយ ឯកមន្តំ វិតំ ទិស្វាន ជាណុស្សោណី
ព្រាហ្មណី ឯតទរោច កី នុ ភំ ព្រាហ្មណា តទហុ-
ចោសថេ សីសន្នាតោ នំ ខោមយុកំ និវត្តោ អលុ-
កុសមុដ្ឋី អាទាយ ឯកមន្តំ វិតោ កី នុ ខោ អដ្ឋ
ព្រាហ្មណាកុលស្សាតិ ។ បទ្ទោរោហណី ភោ តោតម
អដ្ឋ ព្រាហ្មណាកុលស្សាតិ ។ យថាកថំ បន
ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណានំ បទ្ទោរោហណី ហោតីតិ ។

១ ខ. អលុកុសមុដ្ឋី ។

ជាណុស្សាណិវិត្ត ទី ២

[៥៦] សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះជាណុស្សាណិ កក់
ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី
កាន់ស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដ៏ពន្លឺព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានឃើញ ជាណុស្សាណិព្រាហ្មណ៍ កក់
ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី
កាន់ស្បូវស្រស់មួយក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ លុះឃើញហើយ ក៏ទ្រង់
ត្រាស់នឹងជាណុស្សាណិព្រាហ្មណ៍ ដូច្នេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ហេតុ
ដូចម្តេចហ្ន៎⁺ បានជាអ្នកកក់ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយ
ស្ងៀកនូវគូសំពត់ សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់យកស្បូវស្រស់មួយក្តាប់
ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ចុះការណ៍រ ដូចម្តេច របស់ត្រកូលព្រាហ្មណ៍
ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះ ទុកជាថ្ងៃ
បន្ទូតបង្ខំនូវបាប របស់ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ការបន្ទូតបង្ខំនូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដូចម្តេចទៅ ។

ចក្ខុវិស័យសកេ ដាណុស្សេណវត្តោ

ឥ ធិ កោ កោតម ព្រាហ្មណា តទហុទោសថេ
 ស័ស្តាតា ឈំ ខោមយុតំ ឈំត្តា អល្លេន
 កោមយេន បឋំ ឱបុត្តត្វា ហរិតេហិ តុសេហិ
 បត្តត្វា (១) អន្តរា ច វេលំ អន្តរា ច អក្សតារំ
 សេយ្យំ តប្បេន្នំ ។ ភេ តំ វត្តំ តំត្វត្តំ បក្ខដ្ឋាយ
 បញ្ចលិតា អត្តំ ធម្មស្សន្នំ បច្ឆោរោហាម កវន្តំ
 បច្ឆោរោហាម កវន្តន្នំ បហុតេន ច សប្បតេលេន
 ឈំដីតេន អត្តំ សន្តប្បេន្នំ ។ តស្សា ច វត្តិយា អត្ថ-
 យេន បណីតេន ខាទដីយេន ភោជដីយេន ព្រាហ្មណ
 សន្តប្បេន្នំ ។ ឈំ ខោ កោ កោតម ព្រាហ្ម-
 ណា បច្ឆោរោហណី ហេតតិ ។ អតាថា ខោ
 ព្រាហ្មណា បច្ឆោរោហណី ហេតតិ អតាថា ច
 បន អរិយស្ស វិនយេ បច្ឆោរោហណី ហេតតិ ។

បុគ្គលិកសក ដំណុល្យោណវិគ្គ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តែង
 កក់ក្បាល ក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ហើយស្ងៀមនូវគូសំពត់សម្បកឈើ
 ដ៏ថ្មី លញ្ចូន្យៃផែនដី ដោយអាចម៍គោស្រស់ ក្រាលដោយស្បូវទាំងឡាយ
 ដ៏ខ្សែវ ហើយដេកក្នុងចន្លោះ នៃគំនរដ៏ខ្សាច់ផង ក្នុងចន្លោះរោងភ្លើង
 ផង ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ តែងក្រោកឡើង ពង្សក្នុងរាត្រីនោះ
 ហើយធូងអញ្ជា ទមស្តារចំពោះភ្លើងថា យើងទាំងឡាយ បន្ទាត់បង់
 នូវបាបនឹងលោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយ បន្ទាត់បង់នូវបាប នឹងលោក
 ដ៏ចម្រើន ទើបញ្ចាំងភ្លើងឲ្យឆ្អែត ដោយទឹកដោះរាវនឹងប្រេង នឹងទឹក
 ដោះខាប់ដ៏ច្រើន ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅហើយ ក៏ញ្ចាំងព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ ឲ្យឆ្អែតដោយខាទន័យ កាជន័យាហារ ដ៏ធ្មត់ផ្គង់ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ការ
 បន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ រមែងមាន ដោយឡែក
 ការបន្ទាត់បង់នូវបាប ក្នុងអរិយវិន័យ រមែងមាន ដោយឡែក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិមិត្ត

យថាភិក្ខុ បទ កោ តោតម អរិយស្ស វិនិយោ
 បច្ឆោរោហណី ហោតិ សាធុ វត មេ ភវំ
 តោតមោ តថា ធម្មំ នេសេតុ យថា អរិយស្ស
 វិនិយោ បច្ឆោរោហណី ហោតីតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
 សុណាហិ សាធុកំ មនស្ករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។
 ឯវំ កោតិ ចោ ជាឈុស្សោណី ព្រាហ្មណោ ភក្កតោ
 បច្ឆុស្សាសិ ។ ភក្កវា ឯតទរោច វេទ ព្រាហ្មណ
 អរិយស្សវតោ វតិ បដិសង្កត្តតិ ចាណាតិចាតស្ស
 ចោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ម-
 រាយញ្ចាតិ សោ វតិ បដិសង្កាយ ចាណាតិចាតំ
 បដហតិ ចាណាតិចាតា បច្ឆោរោហតិ ។ អទិន្នា-
 ទានស្ស ចោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្មរាយញ្ចាតិ សោ វតិ បដិសង្កាយ អទិន្នា-
 ទានំ បដហត អទិន្នាទានា បច្ឆោរោហតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទេសកនិបាត

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ស្រាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ តើដូចម្តេច
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការបន្ស្រាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ បែបណា
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សំដែងនូវធម៌បែបនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថា-
 តតនឹងសំដែង ។ ជាណុស្សោណាព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ តែង
 ពិចារណាដូច្នេះថា ផលដ៏លាមករបស់បាណាតិបាត តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណា
 ដូច្នេះហើយ លះបង់នូវបាណាតិបាត បន្ស្រាត់បង់បាណាតិបាត ។
 ផលដ៏លាមក របស់អទិន្នាទាន មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះ
 ហើយ លះបង់នូវអទិន្នាទាន បន្ស្រាត់បង់អទិន្នាទាន ។

ចក្ខុវិស័យសព្វ ជាធម្មស្រាវជ្រាវ

កាមេស្យ មិត្តាចារ្យស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ
 បដិសង្ខាយ កាមេស្យ មិត្តាចារ្យ បដិហាតិ
 កាមេស្យ មិត្តាចារ្យ បច្ឆោរោហាតិ ។ មុសាវា.
 ទិស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ មុសាវាទិ
 បដិហាតិ មុសាវាទា បច្ឆោរោហាតិ ។ បិសុណាយ
 វាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ បិសុណា-
 វាទិ បដិហាតិ បិសុណាយ វាចាយ បច្ឆោរោហាតិ ។
 ឝុសាយ វាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
 ឝុសាវាទិ បដិហាតិ ឝុសាយ វាចាយ បច្ឆោរោហាតិ ។
 សម្មប្បលាបស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
 សម្មប្បលាបិ បដិហាតិ សម្មប្បលាទា បច្ឆោរោហាតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាណុស្សាណវត្ថុ

ផលដ៏លាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះ
ហើយ លះបង់នូវការមេសុមិច្ឆាចារៈ បន្ទាត់បង់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ ។

ផលដ៏លាមក របស់មុសាវាទ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
មុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះ
បង់នូវមុសាវាទ បន្ទាត់បង់មុសាវាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់បិសុណា-

វាចា តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត
អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវបិសុណាវាចា
បន្ទាត់បង់បិសុណាវាចា ។ ផលដ៏លាមក របស់ផុស្សវាចា តែងមាន

ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ
លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវផុស្សវាចា បន្ទាត់បង់ផុស្សវាចា ។

ផលដ៏លាមក របស់សម្មប្បឈាបៈ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះ
ហើយ លះបង់នូវសម្មប្បឈាបៈ បន្ទាត់បង់សម្មប្បឈាបៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អភិជ្ឈាយ ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 អភិជ្ឈំ បដហតិ អភិជ្ឈាយ បទ្ទោរោហតិ ។

ព្យាចាទស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 ព្យាចាទំ បដហតិ ព្យាចាទា បទ្ទោរោហតិ ។ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិយា ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បកាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បទ្ទោរោហតិ ។ ឃី
 ខោ ព្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណី
 ហោតីតិ ។ អញ្ញា ភោ តោតម ព្រាហ្មណាទំ
 បទ្ទោរោហណី ហោតិ អញ្ញា ច បន អរិយស្ស
 វិនយេ បទ្ទោរោហណី ហោតិ ។ ឥមិស្សា ច ភោ
 តោតម អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណីយា
 ព្រាហ្មណាទំ បទ្ទោរោហណី កលំ ធាក្សតិ
 សោឡសី ។ អភិក្កនំ ភោ តោតម ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកដ្ឋកថា

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈា តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ
 លះបង់នូវអភិជ្ឈា បន្ទាត់បង់អភិជ្ឈា ។ ផលដ៏លាមក របស់
 ព្យាបាទ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត
 អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវព្យាបាទ
 បន្ទាត់បង់ព្យាបាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ តែងមាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ
 លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ បន្ទាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ ហ្នឹងនេះឯង ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់បាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដោយឡែក ការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យវិញ ដោយឡែក ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់បាបរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 មិនដល់នូវចំណិតទី ១៦ ដែលចែក ១៦ ផង នៃការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយ
 វិន័យនេះឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។

បុគ្គលិកសកល ជាតិស្មោះត្រង់

ឧបាសក មំ កំ តោតមោ ជាវេតុ អដ្ឋតក្ក
 ចាណុបេនំ សុវណំ កតន្តំ ។

(៥៧) អរិយំ វេ ភិក្ខុវេ បច្ឆោរោហណំ នេសិ-
 ស្សមិ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមិត្តំ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កករតោ បច្ឆស្សន្តំ ។ កករ ឯតទរោថ
 តោតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយា បច្ឆោរោហណំ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ អរិយស្សវតោ ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ ចាណាតិ-
 ចាតស្ស ខោ ចាបតោ វិចាតោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្ម
 អភិសម្បរាយញ្ចតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ ចាណា-
 តិចាតិ បដិហតិ ចាណាតិចាតា បច្ឆោរោហតិ ។
 អទិច្ឆាទានស្ស ខោ ចាបតោ វិចាតោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្ម អភិសម្បរាយញ្ចតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
 អទិច្ឆាទានំ បដិហតិ អទិច្ឆាទាតា បច្ឆោរោហតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ផាណុស្សណវិគ្គ

សូមព្រះភាគមជ្ឈិមនិ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសក ដល់នូវ
សរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

(៥៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវការបន្ស្រាត់
បង់ដ៏ប្រសើរ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួល
ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបន្ស្រាត់
បង់ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ក្នុង
សាសនានេះ ពិចារណាដូច្នេះថា ផលដ៏លាមក របស់បាណាតិបាត
មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ
លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវបាណាតិបាត បន្ស្រាត់បង់
បាណាតិបាត ។ ផលដ៏លាមក របស់អទិន្នាទាន មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណា
ដូច្នេះហើយ លះបង់នូវអទិន្នាទាន បន្ស្រាត់បង់អទិន្នាទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកវិបាកោ

កាមេស្មំ មិច្ឆាចារិក្សំ ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ វេតិ
 បដិសម្ពាទយ កាមេស្មំ មិច្ឆាចារិ បដហតិ កាមេស្មំ
 មិច្ឆាចារក បទ្ទោរោហតិ ។ មុសាវាទិស្ស ខោ ចាបកោ
 វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ
 សោ វេតិ បដិសម្ពាទយ មុសាវាទិ បដហតិ មុសា-
 វាទា បទ្ទោរោហតិ ។ មិស្សណាយ វាទាយ ខោ
 ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ
 សោ វេតិ បដិសម្ពាទយ មិស្សណាវាទិ បដហតិ មិស្ស-
 ណាយ វាទាយ បទ្ទោរោហតិ ។ ជុសាយ វាទាយ
 ខោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយ-
 ញ្ចាតិ សោ វេតិ បដិសម្ពាទយ ជុសាវាទិ បដហតិ
 ជុសាយ វាទាយ បទ្ទោរោហតិ ។ សម្ពប្បលាបស្ស
 ខោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្បរាយញ្ចាតិ សោ វេតិ បដិសម្ពាទយ សម្ពប្ប-
 លាបិ បដហតិ សម្ពប្បលាទា បទ្ទោរោហតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ទស្សនិបិដក

ផលដ៏លាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុង
 លោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះ
 ហើយ លះបង់នូវការមេសុមិច្ឆាចារៈ បន្ទាត់បង់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ ។
 ផលដ៏លាមក របស់មុសាវាទ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់
 នូវមុសាវាទ បន្ទាត់បង់មុសាវាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់ចិសុណា-
 វាចា មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវក
 នោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវចិសុណាវាចា បន្ទាត់
 បង់ចិសុណាវាចា ។ ផលដ៏លាមក របស់ផរុសវាចា មានក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះ
 ពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវផរុសវាចា បន្ទាត់បង់ផរុសវាចា ។
 ផលដ៏លាមក របស់សម្មប្បលាបៈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះ
 ហើយ លះបង់នូវសម្មប្បលាបៈ បន្ទាត់បង់សម្មប្បលាបៈ ។

បុគ្គលបណ្ណាសកេ ជាណុស្សោណិកោ

អភិជ្ឈាយ ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្ពរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ អភិជ្ឈ
 បដហតិ អភិជ្ឈាយ បទ្វារោហតិ ។ ព្យាចានស្ស
 ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ព-
 រាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ព្យាចានិ
 បដហតិ ព្យាចានា បទ្វារោហតិ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
 ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្ពរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បទ្វារោហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ អរិយា បទ្វារោហណីតិ ។

[៥៨] អថខោ សការវោ ព្រាហ្មណោ យេន
 ភកវោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា
 សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ កមំ សារាណីយំ
 វិត្តសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្វោ
 ខោ សការវោ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទវោច កី
 នុ ខោ កោកោតម ឡិវមំ តិវំ កី ចារិមំ តិវន្តំ ។

បុគ្គលបណ្ណសក ផាណុស្សេណវគ្គ

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈា មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
មុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ
លះបង់នូវអភិជ្ឈា បន្ទាត់បង់អភិជ្ឈា ។ ផលដ៏លាមក របស់ព្យាបាទ
មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយ-
សាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នេះហើយ លះបង់នូវព្យាបាទ បន្ទាត់បង់
ព្យាបាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណា
ដូច្នេះហើយ លះបង់នូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ បន្ទាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ការបន្ទាត់បង់ដ៏ប្រសើរ ។

(៥៨) គ្រានោះឯង សគារវព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹង
ព្រះ ៗ ព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
រលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសគារវព្រាហ្មណ៍ អង្គុយ
ក្នុងសមគួរហើយ គ្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
ព្រះអោតមដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ជាត្រើយខាងអាយ អ្វីហ្ន៎ជាត្រើយខាងនាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចាណាតិចាតោ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ ចាណា-
 តិចាតា វេមណី ចារិមំ ភីរំ ។ អនិច្ឆាទានំ ឡិវមំ
 ភីរំ អនិច្ឆាទានា វេមណី ចារិមំ ភីរំ ។ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារោ ឡិវមំ ភីរំ កាមេស្ស មិច្ឆាចារោ វេមណី
 ចារិមំ ភីរំ ។ មុសាវាទោ ឡិវមំ ភីរំ មុសាវាទា
 វេមណី ចារិមំ ភីរំ ។ បិសុណាវាចា ឡិវមំ ភីរំ
 បិសុណាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ ភីរំ ។ ជុស្ស-
 វាចា ឡិវមំ ភីរំ ជុស្សាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ
 ភីរំ ។ សម្មប្បលាចោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មប្បលាចា វេ-
 មណី ចារិមំ ភីរំ ។ អភិជ្ឈា ឡិវមំ ភីរំ អនភិជ្ឈា
 ចារិមំ ភីរំ ។ ព្យាចារោ ឡិវមំ ភីរំ អព្យាចារោ
 ចារិមំ ភីរំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាទិដ្ឋិ ចារិមំ
 ភីរំ ។ ឥទំ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ ឥទំ ចារិមំ ភីរំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ភិរិយាតាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការតាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយខាងនាយ ។
 សំដីញ្ចុះញង់ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ចុះញង់ ជា
 ត្រើយខាងនាយ ។ សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងនាយ ។ សំដីរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកសំដីរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងអាយ ការ
 មិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការងើបឡើង
 វិនាស ជាត្រើយខាងអាយ ការមិនចង់ឡើងវិវាស ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ការយល់ខុស ជាត្រើយខាងអាយ ការយល់ត្រូវ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាត្រើយខាងអាយ នេះជាត្រើយខាងនាយ ។

បុគ្គលបញ្ញាសព ជាណុស្សោណវិញ្ញោ

អប្បកា តេ មនុស្សស្ម យេ ជនា ទាវតាមីនោ

អថាយំ ឥតវា បជា តិរមេវា នុនាវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទក្ខតោ ធម្មេ ធម្មា នុវត្តនោ

តេ ជនា ទាវមេស្សន្តិ មច្ចុដេយ្យំ សុទ្ធីនំ ។

កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ ភាវេថ បណ្ឌិតោ

ឌុក្កា អនោកមាគម្ម វិវេកេ យត្ថ ទ្វរមំ

តត្រាភិវត្តមិច្ឆេយ្យេ ហិត្វា កាមេ អកិញ្ចនោ

បរិយាទមេយ្យេ អត្តានំ ចិត្តក្ខេសេហិ បណ្ឌិតោ ។

យេសំ សម្ពោធិយថ្កេស្ម សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិដិស្សត្តេ អនុបាទាយ យេ វតា

ទីណាសវា ដុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិធិព្វតាតិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក ដាណុស្សោណវិគ្គ

បណ្ណាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់នូវត្រើយ
 ខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច
 ឯសត្វក្រៅពីនេះ រវៃបង្កស្ទុះទៅកាន់ត្រើយគឺសក្កាយទិដ្ឋ
 (សត្វនេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណាប្រព្រឹត្តតាមនូវធម៌ ក្នុង
 ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះបាន
 ឆ្លងនូវវដ្តៈជាទីនៅនៃមច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបានដោយក្រវែក
 ពេក នឹងដល់នូវត្រើយខាងនាយគឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិត
 គប្បីលះបង់នូវធម៌ខ្មៅ ចំរើននូវធម៌ស ចេញចាកអាល័យ
 អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វានដែលមិនមានអាល័យ សេចក្តីត្រេក-
 អរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិនមានសេចក្តី
 កង្វល់ លះបង់នូវកាបទាំងឡាយ ហើយប្រាថ្នានូវសេចក្តី
 ត្រេកអរក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួនឲ្យធូរដង្ហើម ចាកគ្រឿង
 សៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែលពួកជនណាចំរើន
 ល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ
 ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលះបង់សេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះ
 មិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ជាទីណាស្រព
 មានសេចក្តី (រុងរឿង) បរិនិព្វានហើយ ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណសូត្រ ទសកនិទាន

(៥៧) ឡើយ ព្រះ ភិក្ខុវេ ឆ័រ ទេសីស្សាមិ

ចារិមញ្ច ឆ័រ កំ សុណាយ ។ បេ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ

ឡើយ ឆ័រ កតមញ្ច ចារិម ឆ័រ ។ ចាណតិចាតោ

ខោ ភិក្ខុវេ ឡើយ ឆ័រ ចាណតិចាតា វេមណី

ចារិម ឆ័រ ។ អនិច្ឆាទានំ ឡើយ ឆ័រ អនិច្ឆាទាទា

វេមណី ចារិម ឆ័រ ។ កាមេស្ម មិច្ឆាទារោ ឡើយ ឆ័រ

កាមេស្ម មិច្ឆាទារោ វេមណី ចារិម ឆ័រ ។ មុសាវាទោ

ឡើយ ឆ័រ មុសាវាទា វេមណី ចារិម ឆ័រ ។

សុណា វាទា ឡើយ ឆ័រ បិសុណាយ វាទាយ

វេមណី ចារិម ឆ័រ ។ ជុសា វាទា ឡើយ ឆ័រ

ជុសាយ វាទាយ វេមណី ចារិម ឆ័រ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ទសកនិបាត

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទូរត្រើយខាង
 អាយធន ទូរត្រើយខាងនាយធន ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
 ឡាយស្តាប់ទូរធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រើយខាង
 អាយ តើដូចម្តេច ត្រើយខាងនាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការ
 សម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេ
 មិនបានឡើ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែល
 គេមិនបានឡើ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពោលទូរពាក្យកុហក ជា
 ត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយ
 ខាងនាយ ។ សំដីញ្ញៀត ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 សំដីញ្ញៀត ជាត្រើយខាងនាយ ។ សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរ ចាកសំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងនាយ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាធម្មស្រាវជ្រាវ

សម្មប្បធានោ ឡិមំ ភិមំ សម្មប្បធានោ វេមណំ

ចារិមំ ភិមំ ។ អភិជ្ឈា ឡិមំ ភិមំ អនភិជ្ឈា

ចារិមំ ភិមំ ។ ព្យាចារោ ឡិមំ ភិមំ អព្យាចារោ

ចារិមំ ភិមំ ។ មច្ឆាទិដ្ឋិ ឡិមំ ភិមំ សម្មាទិដ្ឋិ

ចារិមំ ភិមំ ។ វេទំ ចោ ភិក្ខុវេ ឡិមំ ភិមំ វេទំ

ចារិមំ ភិមំ ។

អប្បកា តេ មនុស្សសុ យេ ជនា ចារិមំនោ

អថាយំ ឥតវា បដា ភិមេវាទុក្ខាវតិ ។

យេ ច ចោ សម្មាទិដ្ឋាតេ ធម្មេ ធម្មាទុក្ខំនោ

តេ ជនា ចារិមេស្សន្តិ មច្ឆុយ្យំ សុទ្ធកំ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ណាសក ជាលក្ខណៈស្រាវជ្រាវ

ការពោល នូវពាក្យរោយរោយ ឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាងអាយ
 ភិរយាវៀរចាកការពោល នូវពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងអាយ
 ការមិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស ជាត្រើយខាងអាយ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស
 ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការយល់ខុស ជាត្រើយខាងអាយ
 ការយល់ត្រូវ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីឡាយ ទេះឯង
 ត្រើយខាងអាយ ទេះត្រើយខាងនាយ ។

បណ្ណាមនុស្សចំណីឡាយ ពួកជនណា បានដល់ទូរត្រើយ
 ខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច
 ឯសត្វក្រៅពីនេះ រមែងស្ទុះទៅកាន់ត្រើយ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ
 (សត្វទេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ក្នុងធម៌
 ដែលតថាគត សំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ
 បានឆ្លងទូរដ្ឋៈជាទីនៅនៃមច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបាន ដោយក្រ
 ក្រៃពេក ហើយដល់ទូរត្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ កាវេថ បណ្ឌិតោ

ទុក្ខា អនោកមាគម្ម វិវេកេ យទ្គ ប្លមំ

តត្រាភិវត្តមិន្ទយ្យ ហិត្វា កាមេ អតីត្វនោ

បរិយោទេយយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្រសេហំ បណ្ឌិតោ ។

យេសំ សម្ពោជយន្តេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិទ្ធស្សន្តេ អនុបាទាយ យេ វតា

ធីណាសវំ ជុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិទិត្តតាតំ ។

[៦០] អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ អនត្តោ

ច ធិដ្ឋោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធិដ្ឋព្វោ

វិទិត្វា អនត្តព្វោ ធិដ្ឋព្វោ វិទិត្វា អត្តព្វោ យថា

ធិដ្ឋោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

បណ្ឌិតគប្បីលះបង់នូវធម៌ខ្មៅ ចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញ
ចាកអាស័យ អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាស័យ
សេចក្តីត្រេកអរ បានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នក
មិនមានសេចក្តីកង្វល់ គប្បីលះបង់ នូវកាមទាំងឡាយ
ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួន
ឲ្យផ្លូវផង ចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
ពួកជនណា ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿង
ត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរ ក្នុងការលះ
បង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះជា
វិទ្យាស្រាស ឈ្មោះថា មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វានហើយ
ក្នុងលោក ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែន ជាធម៌ផង
សភាវៈមិនមែន ជាប្រយោជន៍ផង ភិក្ខុគប្បីដឹង ធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង
ភិក្ខុគប្បីដឹង (ទាំងអស់) លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈ
មិនមែនប្រយោជន៍ បានដឹងនូវធម៌ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌
យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

បទដ្ឋបទសព្វគ្រប់ ដ៏ល្អស្រស់វិញ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ ច អនត្ថោ
 ច ។ ចាណាត្ថចាតោ អទិញ្ញាទានំ កោមេស្យ
 មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ បិសុណាយ វាចាយ ដុស្សា
 វាចាយ សម្មប្បឈាទោ អភិជ្ឈា ព្យាចារោ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ ច
 អនត្ថោ ច ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ធិម្ពោ
 ច អត្ថោ ច ។ ចាណាត្ថចាតោ វេមណី
 អទិញ្ញាទានា វេមណី កោមេស្យ មិច្ឆាចារោ វេមណី
 មុសាវាទា វេមណី បិសុណាយ វាចាយ វេមណី
 ដុស្សាយ វាចាយ វេមណី សម្មប្បឈាទា វេមណី
 អនភិជ្ឈា អព្យាចារោ សម្មាទិដ្ឋំ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធិម្ពោ ច អត្ថោ ច ។
 អធិម្ពោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ អនត្ថោ ច

ចក្ខុវិស័យសាសនា ជាលក្ខណៈវិស័យ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺការសម្លាប់សត្វ ការកាន់យក
 នូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ការពោលនូវពាក្យកុហក សំដីញ្ញៈញង់ សំដីអាក្រក់ ការពោល
 នូវពាក្យរោយរាយ វេទនាប្រយោជន៍ ការសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នក
 ដទៃ ការចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នឹងប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺវិធានវៀរចាក
 ការសម្លាប់សត្វ គឺវិធានវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 គឺវិធានវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺវិធានវៀរចាកការ
 ពោលនូវពាក្យកុហក គឺវិធានវៀរចាកសំដីញ្ញៈញង់ គឺវិធានវៀរចាក
 សំដីអាក្រក់ គឺវិធានវៀរចាកការពោលពាក្យរោយរាយ វេទនាប្រយោជន៍
 មិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់
 ច្រឡំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌នឹងប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ក្តី ភិក្ខុគប្បវិន័យ ធម៌ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី ភិក្ខុគប្បវិន័យ (ទាំងអស់)

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឆមោ ច វេទិតោ អតោ ច អធម្មញ្ញ វិទិត្យា
អនត្តញ្ញ ធម្មញ្ញ វិទិត្យា អត្តញ្ញ យថា ឆមោ
យថា អតោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ឥតិ យន្តំ
វត្ថំ ឥទមេតំ បដិច្ច វត្ថន្តំ ។

(៦០) អធជមោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ឆមោ ច
អនតោ ច វេទិតោ អតោ ច អធម្មញ្ញ វិទិត្យា
ធម្មញ្ញ អនត្តញ្ញ វិទិត្យា អត្តញ្ញ យថា ឆមោ
យថា អតោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ ឥទមេវេច
ភក្កវា ឥទំ វត្ថាន សុគតោ ឧដ្ឋាយាសនា
វិហារំ ចារិសំ ។ អថោ តេសំ ភិក្ខុនំ
អចិរយ្យក្កន្តស្ស ភក្កតោ ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ
នោ អារុសោ ភក្កវា សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្យា
វិត្ថារេន អត្ថំ អវិកជិត្យា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍
បានដឹង នូវធម៌នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគត
ពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ
នូវសេចក្តីនេះ ។

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បី
ដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុគប្បីដឹង(ទាំងអស់)
លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រ-
យោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បី
ប្រតិបត្តិតាម យ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យ
នេះ លុះព្រះសុតត្រាស់ពាក្យនេះរួចហើយ ក្រោកចាកអាសនៈចូល
ទៅកាន់វិហារ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចៀសចេញទៅមិន
យូរប៉ុន្មាន ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទេសនេះឯង ដោយសង្ខេបពេក
មិនទ្រង់ចែករំលែកនូវអត្ថ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
សោះ ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា

អនម្មា ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មា ច អនត្ថោ
 ច វេទិតោ អត្ថោ ច អនម្មញ្ច វិទិត្យា ធម្មញ្ច
 អនត្ថញ្ច វិទិត្យា អត្ថញ្ច យថា ធម្មា យថា អត្ថោ
 តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កោ នុ ខោ ឥមស្ស ភកវតា
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អត្ថំ អវិភត្ត-
 ស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិភជេយ្យតិ ។ អថខោ តេសំ
 ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា មហា-
 កក្ខានោ សត្តំ ថេវ សំវណ្ណិតោ សម្មាវិតោ ច វិញ្ញំ
 សព្វាប្បចារិទំ បហោតិ អាយស្មា មហាកក្ខានោ
 ឥមស្ស ភកវតា សង្ខតេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិត្តារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិភជិតំ យទ្ធីន
 មយំ យេនាយស្មា មហាកក្ខានោ តេនុបសង្កមេ-
 យ្យម ឧបសង្កមិត្យា អាយស្មន្តំ មហាកក្ខានំ ឯត-
 មត្ថំ បុច្ឆយ្យម យថា នោ អាយស្មា មហា-
 កក្ខានោ ព្យាករិស្សតិ តថា នំ នារស្សមាតិ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ណសាស្ត្រ ដំណោះស្រាយវិវាទ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈ
មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងនូវសភាវៈ
មិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិតាម យាងនោះចុះ ។
ភិក្ខុអង្គណា^៥ គប្បីចែករំលែក នូវអត្ថនៃទុក្ខនេះ ដែលព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសង្ខេប មិនចែករំលែកនូវអត្ថនេះដោយ
ពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុអង្គនេះ ព្រះហស្តាទ្រង់សរ-
សើរហើយ ទាំងពួកសព្វហូចារឹបគ្រួស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយ
ដែរ មានតែព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក នូវអត្ថ
នៃទុក្ខនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសង្ខេប
មិនបានចែករំលែកនូវអត្ថ ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នេះ គួរ
តែយើងទាំងអស់គ្នា ចូរទៅរកព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ គប្បីសាកសួរនូវសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មាន
អាយុ ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ
យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា នឹងចាំទុកនូវរឿងនេះ យ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិកាយោ

អថខោ តេ ភិក្ខុ យេនាយស្មា មហាកត្វានោ តេទុ-
 បសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មតា មហាកត្វានេន
 សន្និ សម្មោទីសុ សម្មោទីយំ កមំ សារាណីយំ
 វីតិសារត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្ទា
 ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកត្វានំ ឯតទរោច្ចំ វេទិ
 ខោ នោ អារុសោ កត្វាន ភក្កវា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទេសិត្វា វិត្តានេន អន្តំ អភិកដិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បរិដោ អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញ វិទិត្វា
 ធម្មញ្ញ អនត្តញ្ញ វិទិត្វា អត្តញ្ញ យថា ធម្មោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តំ ។ តេសំ នោ អារុសោ
 អម្ហាកំ អចិរយ្យក្កនស្ស ភក្កវតោ ឯតទរោសិ

បុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកវិបាក

លំដាប់នោះឯង ភ្នកភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរាក់ទាក់ ជាមួយនឹងព្រះមហាក្សត្រនេះ
 ដ៏មានអាយុ លុះបន្ទាប់ភោគ្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែល
 គួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានពោលទៅនឹងព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មាន
 អាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសាក្សត្រនេះ ព្រះមានព្រះភាគជ្រងំសំដែងឡើង
 នូវទេសនេះឯង ដោយសង្ខេប មិនបានចែករំលែក នូវអត្ថដោយ
 ពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ស្រាប់តែគ្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 យាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី
 ធម៌ក្តី ភក្ត្រប្បជ័ន សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី
 ភក្ត្រប្បជ័ន (ទាំងអស់) លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌
 បានដឹង នូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ
 ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិតាម យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសា កាលព្រះមានព្រះភាគ បៀសចេញទៅ
 មិនយូរប៉ុន្មាន យើងទាំងអស់គ្នានោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា

បន្តបណ្ណាល័យ ដំណុល្យោណវគ្គោ

ឥទ្ធិ ខោ ខោ អាវុសោ កកវា សម្មិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា
 វិត្តាវេន អត្ថំ អវិកលិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតញ្ចោ អត្តោ ច អនម្មញ្ច វិទិត្តា ធម្មញ្ច អនត្ត-
 ញ្ច វិទិត្តា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កោ នុ ខោ ឥមស្ស កកវតា
 សម្មិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ វិកលេយ្យតិ ។ តេសំ
 ខោ អាវុសោ អម្មាតំ ឯតទយោសិ អយំ ខោ
 អាយស្មា មហាកថ្មោនោ សត្តំ ចេវ សំវណ្ណតោ
 សម្មាវតោ ច វិញ្ញំ សព្វាចារីនំ បយោតិ

ចក្ខុវិស័យសក ជាលក្ខណៈវិស័យ

ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងនូវទេស
នេះឯង ដោយសេចក្តីសង្ខេប មិនចែករំលែកនូវអត្ត ដោយ
សេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយសោះ ក៏ស្រាប់តែក្រោក
ចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
នឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុគប្បីដឹង (ទាំងអស់) លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជា
ធម៌នឹងធម៌ផង បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
ផងហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ
តាមយ៉ាងនោះចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណាហ្ន៎ គប្បីចែករំលែក នូវអត្តនៃ
ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយ ដោយ
សង្ខេប មិនបានចែករំលែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។
ម្ចាស់អាវុស្តា កាលពួកយើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
ព្រះមហាកថានៈ ដ៏មានអាយុ អង្គនេះឯង ព្រះសាស្តាទ្រង់សរសើរ
ហើយ ទាំងពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរវិភង្គយស្ស ទសកនិបាតោ

អាយស្មា មហាកថាណោ ឥមស្ស ភកវតា សង្ខតេន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថានេន អន្តំ អវិភត្តស្ស
 វិត្ថានេន អន្តំ វិភជិតំ យទ្ធន មយំ យេនាយស្មា
 មហាកថាណោ តេនុបសង្កមេយ្យម ឧបសង្កមិត្ថា
 អាយស្មន្តំ មហាកថាណំ ឯតមន្តំ បុច្ឆេយ្យម យថា
 តោ អាយស្មា មហាកថាណោ ព្យាករិស្សតិ តថា មំ
 ជាវេស្សមាតិ វិភជិតាយស្មា មហាកថាណោតិ ។
 សេយ្យថាមំ អារុសោ បុរិសោ សារត្ថតោ សារគវេសិ
 សារបរិយេសនំ ចរមាណោ មហាតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ
 សារវតោ អតិក្កម្មេ មូលំ អតិក្កម្ម ខន្ធ
 សាទាបលាសេ សារំ បរិយេសិតតំ មញ្ញេយ្យ
 ឯវំ សម្បទមិទំ អាយស្មន្តានំ សត្វំ សម្បទ្ធក្ខតេ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

មានតែព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក នូវអត្ថនៃ
 ទុទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយ ដោយ
 សង្ខេប មិនចែករំលែក នូវអត្ថដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន
 បើដូច្នោះ គួរតែយើងទាំងអស់គ្នា ចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មាន
 អាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីសួរនូវសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហា-
 ក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់
 យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា នឹងចាំនូវសេចក្តីនេះ
 យ៉ាងនោះ សូមព្រះមហាក្សត្រនេះ ដ៏មានអាយុ ចែករំលែក
 (នូវសេចក្តីនេះ) ។ ព្រះមហាក្សត្រនេះតបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ដូចបុរសអ្នកត្រូវការ ដោយខ្លីមឈើ ស្វែងរកខ្លីមឈើ ត្រាច់ទៅ
 ស្វែងរកខ្លីមឈើ កាលបើឈើដ៏មានខ្លីមបិតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏
 រំលងគល់ រំលងដើម ហើយសំគាល់ថា គួរស្វែងរកខ្លីមត្រង់មែក
 នឹងសន្លឹកទៅវិញ យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីប្រៀបធៀប ក៏យ៉ាងនោះ
 កាលព្រះសាស្តា គង់នៅចំពោះមុខ នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ

ចក្ខុវិស័យសព ដំណុំស្បែករំពៃ

តំ កក្កដំ អតិសិទ្ធិ អប្បេ ឯតមត្តំ បដិប្បន្នតិ
 មត្តា(១) ។ សោ ហំ អារ្យសោ កក្ក
 ដំ ជាតាតិ បស្សំ បស្សតិ ចក្ខុក្ខតោ ញាណ-
 ក្ខតោ ធម្មក្ខតោ ព្រហ្មក្ខតោ វត្ថា បវត្ថា អត្ថស្ស
 និរោត្តា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី តថាគតោ ។
 សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសំ យំ តុម្រេ
 កក្កដំយេវ ឧបសង្កម្ភិតា ឯតមត្តំ បុរេយ្យថ យថា
 នោ កក្ក ព្យាករេយ្យ តថា នំ ជារេយ្យថាតិ ។
 អារ្យសោ កក្កា កក្ក ដំ ជាតាតិ បស្សំ
 បស្សតិ ចក្ខុក្ខតោ ញាណក្ខតោ ធម្មក្ខតោ
 ព្រហ្មក្ខតោ វត្ថា បវត្ថា អត្ថស្ស និរោត្តា
 អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី តថាគតោ ។

១ ឱ. មត្តា ។ ម. មត្តេយ្យថ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាពុទ្ធសាសនា

លោកទាំងឡាយ ក៏រំលងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ហើយមកសំគាល់
 នូវសេចក្តីដែលត្រូវសួរនេះនឹងយើងវិញ ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ
 សេចក្តីពិតថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុដែល
 គួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ព្រះតថាគតមានចក្ខុកើត
 ហើយ មានញាណកើតហើយ មានធម៌កើតហើយ មានសភាព
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្តីថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នកចង្អុលបង្ហាញ
 នូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ម្ចាស់ព្រោះធម៌ ។ អើ! កាលនោះ
 ជាកាលសមគួរ ដល់ព្រះតថាគតអង្គនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរនូវសេចក្តីនេះចុះ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ព្យាករ ដល់យើងរាល់គ្នា យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំនូវ
 សេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់កញ្ញានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុ ដែលគួរឃើញ
 តាមពិត ព្រះតថាគតមានចក្ខុកើតហើយ មានញាណកើតហើយ មាន
 ធម៌កើតហើយ ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្តីថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នក
 ចង្អុលបង្ហាញនូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ម្ចាស់ព្រោះធម៌ ។ អើ!

សោ ថេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមន្តំ បុច្ឆេយ្យាម យថា
 នោ ភកវា ព្យាករេយ្យ តថា នំ ឆារេយ្យាម ។
 អបិចាយស្មា មហាកថា នោ សត្តំ ថេវ សំវណ្ណំតោ
 សម្ពាវិតោ ច វិញ្ញំនំ សព្វហ្មចារីនំ បហោតិ អាយស្មា
 មហាកថា នោ ឥមស្ស ភកវតា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស
 ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អន្តំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អន្តំ
 វិភជិតំ វិភជិតាយស្មា មហាកថា នោ អកុត្តត្វានំ^(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមីតិ ។ ឯវហារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយ-
 ស្មតោ មហាកថានស្ស បច្ឆស្សេស្មំ ។ អាយស្មា
 មហាកថា នោ ឯតទរោថ យំ ខោ នោ អារុសោ ភកវា
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តារេន អន្តំ អវិភជិត្វា

១ ឧ. អធិករិព្វាតិ ។ ម. អធិករិព្វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

កាលនោះ ជាពេលសមគួរ ដល់ព្រះតថាគតអង្គន្តរៈហើយ យើង
 ទាំងឡាយ គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរនូវសេចក្តីន្តរៈ
 ចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវសេចក្តីន្តរៈ យ៉ាងនោះចុះ ។ ចំណែក
 ខាងព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយទាំង
 ពួកសព្វហ្មចារ្យបុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ មានកែ
 ព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក នូវអត្ថនៃទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយដោយសង្ខេប មិនចែក
 រំលែក នូវអត្ថដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន សូមព្រះមហាក្សត្រៈ
 ដ៏មានអាយុ កុំបង្អែចង្អង់ឡើយ ចែករំលែក(សេចក្តី)ទៅចុះ ។
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ
 ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ នូវថេរវាចា
 របស់ព្រះមហាក្សត្រៈ ដ៏មានអាយុថា កុរុណាអារុសោ ។ ព្រះ
 មហាក្សត្រៈ ដ៏មានអាយុ ពោលដូច្នេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង នូវទេសនា ដោយសង្ខេប
 មិនបានចែករំលែក នូវអត្ថ ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ចក្កនិបណ្ឌិតសព្វ ជាតិស្មោះណាវត្ត

ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អធិម្មោ ច កិត្តវេ
 វេទិតញោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ
 ច អធិម្មញ្ញំ វិទិត្តា ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ វិទិត្តា
 អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
 តត្ថន្តំ ។ កតមោ ហារិសោ អធិម្មោ កតមោ ច
 ធម្មោ កតមោ ច អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។
 ចាណាតិចារោ ហារិសោ អធិម្មោ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ធម្មោ យេ ច ចាណាតិចារតប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្តោ
 ចាណាតិចារោ វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កត្ថន្តំ អយំ អត្តោ ។ អទិដ្ឋានានំ
 ហារិសោ អធិម្មោ អទិដ្ឋានានា វេមណី ធម្មោ

ចក្កបណ្ណាសក ដាណុស្សណវិគ្គ

ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិន
 មែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ចុះសភាវៈ មិនមែនធម៌
 តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វ មិន
 មែនធម៌ទេ ក៏រិយាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន រក្សាឡើង ព្រោះបច្ច័យគឺការសម្លាប់សត្វនេះ
 ជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន មែន
 ដល់នូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺក៏រិយាវៀរចាកការសម្លាប់
 សត្វ នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 មិនមែនជាធម៌ ក៏រិយាវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេ ច អនិច្ចាតានប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អគ្យសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនត្តោ អនិច្ចាតា
 វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ គ្យសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យំ កត្វន្តំ អយំ អត្តោ ។ កាមេស្ស មិច្ឆាចារ
 អាវុសោ អធម្មោ កាមេស្ស មិច្ឆាចារ វេមណី
 ធម្មោ យេ ច កាមេស្ស មិច្ឆាចារប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អគ្យសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនត្តោ ។
 កាមេស្ស មិច្ឆាចារ វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ
 គ្យសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កត្វន្តំ អយំ
 អត្តោ ។ មុសាវនោ អាវុសោ អធម្មោ មុសាវនា
 វេមណី ធម្មោ យេ ច មុសាវនប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អគ្យសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនត្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ទសកនិដក

ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែង
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 នេះមិនមែនប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន រមែងដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកការកាន់
 យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុសា
 ទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការ
 ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។ ធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាអកុសលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះ
 បច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះទើបជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុសាទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចាកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ ឯធម៌
 ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម
 ព្រោះបច្ច័យ គឺការពោលនូវពាក្យកុហក នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ

ចក្កបញ្ញាសព ផាណុស្សណវិញ្ញា

ឥសាន្តា វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ តុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តំ អយំ អត្ថោ ។
 បិសុណាវតា អារ្យសោ អធម្មោ បិសុណាយ
 វតាយ វេមណី ធម្មោ យេ ច បិសុណា-
 វតាបច្ចយា អនេកេ ចាបកា អតុសលា
 ធម្មា សក្កន្តំ អយំ អនត្ថោ បិសុណាយ វតាយ
 វេមណីបច្ចយា អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យី កច្ចន្តំ អយំ អត្ថោ ។ ឝុសា វតា អារ្យសោ
 អធម្មោ ឝុសាយ វតាយ វេមណី ធម្មោ យេ ច
 ឝុសាវតាបច្ចយា អនេកេ ចាបកា អតុសលា
 ធម្មា សក្កន្តំ អយំ អនត្ថោ ឝុសាយ វតាយ
 វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យី កច្ចន្តំ អយំ អត្ថោ ។ សម្មប្បលាថា អារ្យសោ
 អធម្មោ សម្មប្បលាថា វេមណី ធម្មោ យេ ច សម្មប្ប-
 លាបច្ចយា អនេកេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សក្កន្តំ

បុគ្គលបណ្ណាល័យ ផាណុស្សោណវត្ត

ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិច្ចេកទេស ដោយការវិនិច្ឆ័យ
 បច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកការពោល នូវពាក្យកុហក នេះជាប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលអាវុស្តទាំងឡាយ សំដីញ្ញ័យ មិនមែនជាធម៌ កិរិយា
 វៀរចាកសំដីញ្ញ័យ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុស្តល
 ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យ គឺ សំដីញ្ញ័យ
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់នូវ
 ការបរិច្ចេកទេស ដោយការវិនិច្ឆ័យ ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញ័យ
 នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអាវុស្តទាំងឡាយ សំដីអាក្រក់
 មិនមែនជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុស្តល ដ៏លាមកច្រើន
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺសំដីអាក្រក់ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន តែងដល់នូវការបរិច្ចេកទេស ដោយការវិនិច្ឆ័យ
 ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកសំដីអាក្រក់ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាល
 អាវុស្តទាំងឡាយ ការពោលពាក្យពេញពេញ ឥតប្រយោជន៍ មិន
 មែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យពេញពេញ ឥតប្រយោជន៍
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុស្តល ដ៏លាមកច្រើន តែងកើត
 ឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការពោលពាក្យពេញពេញ ឥតប្រយោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទេសកវិបាកោ

អយំ អនត្ថោ សម្មប្បធានា វេរមណីបច្ចយា ច

អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរី កុច្ឆន្តិ

អយំ អត្ថោ ។ អភិជ្ឈោ អារុសោ អធម្មោ

អនភិជ្ឈោ ធម្មោ យេ ច អភិជ្ឈោបច្ចយា អនេកេ

ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនត្ថោ

អនភិជ្ឈោបច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនា-

ចារិច្ចរី កុច្ឆន្តិ អយំ អត្ថោ ។ ព្យាចានោ អារុសោ

អធម្មោ អព្យាចានោ ធម្មោ យេ ច ព្យាចាទ-

ប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា

សម្ពុត្តិ អយំ អនត្ថោ អព្យាចាទប្បច្ចយា ច អនេកេ

កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរី កុច្ឆន្តិ អយំ អត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកវិហារ

នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺភិរិយាវៀរចាកការពាលពាក្យ
 រោយរោយ ឥតប្រយោជន៍ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភាវុសោទាំងឡាយ
 ការសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ មិនមែនជាធម៌ ការមិនសំឡឹង
 រំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុស្តល
 ដ៏លាមកច្រើន តែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការសំឡឹងរំពៃចំពោះ
 ទ្រព្យអ្នកដទៃ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយជាភុស្តលច្រើន
 តែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺការមិនសំឡឹងរំពៃ
 ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភាវុសោទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែន ជាធម៌ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌
 ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុស្តល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយ
 ការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។

ចតុត្ថបន្តកាសពេ ជាណុស្សាណីវត្តោ

មីន្ទាទិដ្ឋិ អារុសោ អធម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មីន្ទាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ
 កុសលា ធម្មា ការណាចារិយ្យំ កច្ចន្តំ អយំ អត្តោ ។ យំ
 ខោ នោ អារុសោ ភកវា សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា
 វិត្តាវេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អធម្មោ ច ភិត្តុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្វា ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ
 វិទិត្វា អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបទ្ឋិតព្វន្តំ ឥមស្សបិ ខោ អហំ អារុសោ ភកវតា
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ
 អវិភជិត្វា ឯវំ វិត្តាវេន អត្ថំ អាជាតាមិ ។

ចក្ខុវិស័យសព្វ ដំណុលស្បែកវត្ថុ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន កើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំង
 ឡាយជាអកុសលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយភាវនា ព្រោះ
 បច្ច័យ គឺ ការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសន្លេប មិនចែក
 រំលែកនូវអត្ត (នៃឧទ្ទេស⁺នេះ) ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ក៏ស្រាប់តែ ត្រេកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុឧប្បជ័ន សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុឧប្បជ័ន លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនជា
 ធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនោះចុះ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចំណែកខាងខ្ញុំ តែងដឹងនូវ
 អត្តនៃឧទ្ទេសនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងឡើង ដោយ
 សន្លេប មិនចែករំលែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបានយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អាកាម្មមាណា ច បន តុម្កេ អារុសោ ភកវន្តំយេវ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា ឯតមន្តំ បុច្ឆេយ្យាថ យថា នោ ភកវា
 ព្យាករេយ្យ តថា នំ ធារេយ្យថាតិ ។ ឯវារុសោតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាភិក្ខុនស្ស កាសិនំ
 អភិនិក្ខិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភកវា
 តេឧបសង្កម្ភិត្វា ឧបសង្កម្ភិត្វា ភកវន្តំ អភិវិនិក្ខិត្វា
 ឯតមន្តំ ឯសិនិត្វា ។ ឯតមន្តំ ឯសិនិត្វា ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរេច្ចំ យំ ខោ នោ ភក្កេ
 ភកវា សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តារេន អត្ថំ
 អភិក្ខិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អធម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ
 អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្វា ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ វិទិត្វា
 អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិត្វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុសាទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ កាលបើប្រាថ្នា ត្រូវតែ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ⁺ ព្រះមានព្រះភាគ
ព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចាំ
ទុកនូវសេចក្តីនេះ⁺ យ៉ាងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រេកអរ
អនុមោទនា ចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមហាក្សត្រានេះ ដ៏មានអាយុថា ករុណា
ភិក្ខុសា ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសន្ធឹប មិនចែក
រវល់កន្លះអត្ថ (នៃឧទ្ទេសនេះ)⁺ ដោយពិស្តារ ក៏ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ
ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិន
មែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹង
ប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌
បានដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាង
ណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចក្កបណ្ណាសក ជានុស្ស័យវគ្គោ

តេសំ នោ ភន្តេ អម្ពាតំ អវិប្បត្តន្តស្ស ភកវតោ
 ឯតទហោសំ វេទំ ខោ នោ អារុសោ ភកវា
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសំត្វា វិត្តារេន អត្ថំ
 អវិកដិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិវេជ្ជា អនម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតោ
 អត្តោ ច អនម្ពញ្ច វិទិត្វា ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច
 វិទិត្វា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបជ្ជិតវុត្តំ ។ កោ នុ ខោ វេមស្ស ភកវតោ
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិកដេ-
 យ្យាតិ ។ តេសំ នោ ភន្តេ អម្ពាតំ ឯតទហោសំ
 អយំ ខោ អាយស្មា មហាភក្ខានោ សត្តុ ចេវ
 សំវណ្ណតោ សម្ពាវតោ ច វិពាជំ សព្វហ្មចារីជំ បហោតិ

ធម្មត្ថបណ្ណសក ដានុស្សោណវគ្គ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញទៅ មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំទាំងឡាយនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទេសនានេះឯង
 ដោយសង្ខេប មិនបានចែករំលែក នូវអត្ថដោយពិស្តារ ដល់យើង
 ទាំងឡាយ ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់
 វិហារថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះ
 បានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនោះចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណា⁺ គប្បីចែករំលែក នូវអត្ថនៃទេសនានេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងដោយសង្ខេប ឲ្យពិស្តារបាន ។
 បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា
 ព្រះមហាកថានៈ ដ៏មានភាយុនេះឯង ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយ
 ទាំងពួកសព្វហូចាវ័បុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អាយស្មា មហាកត្តាលោ ឥមស្ស ភកវតា
 សង្ខតេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ
 អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ វិភង្គិតំ យទ្ធជ្ជ មយំ
 យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេនុបសង្កមេយ្យម ឧប-
 សង្កម័ត្វា អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ ពុច្ឆេ-
 យ្យម យថា នោ អាយស្មា មហាកត្តាលោ ព្យាក-
 រិស្សតិ តថា នំ នារស្ស្មាមាតិ ។ អថខោ មយំ
 ភន្តេ យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេនុបសង្កម័ត្វា
 ឧបសង្កម័ត្វា អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ
 ពុច្ឆិមា ។ តេសំ នោ ភន្តេ អាយស្មតា មហា-
 កត្តានេន ឥមេហិ អាតារហិ ឥមេហិ បទេហិ ឥមេហិ
 ព្យាធានេហិ អត្តោ សុវិភត្តោតិ ។ សាធុ សាធុ
 ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ មហាកត្តាលោ មហាបណ្ណោ
ញ

លុត្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

មានតែព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក ទូរអត្ថនៃទេស
នេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង ដោយសង្ខេប មិនបាន
ចែករំលែកទូរអត្ថ ដោយពិស្តារឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរតែយើង
ទាំងឡាយ ចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយគប្បីសួរទូរសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ព្រះមហា-
ក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
យើងទាំងឡាយ នឹងចាំទុក ទូរសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ យើងទាំងឡាយ ក៏ចូលទៅរកព្រះ
មហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានសួរទូរសេចក្តីនេះ
នឹងព្រះមហាក្សត្រនេះ ដ៏មានអាយុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមហា-
ក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ បានចែករំលែក សេចក្តីស្រួលចូល ដោយអាការ
ទាំងឡាយនេះ ដោយបទទាំងឡាយនេះ ដោយព្យាបាទទាំងឡាយ
នេះ ដល់យើងទាំងឡាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាក្សត្រនេះ
ជាបណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាក្សត្រនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន

ចក្កបញ្ញាសកេ ដំណុល្យាណវិគ្គោ

ភិក្ខុវេ មហាកថា នោ មំ ចេបំ តុភ្លេ ភិក្ខុវេ
 ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆយ្យាថ អហម្មំ ចេតំ
 ឯវមេវ ព្យាគរយ្យំ យថា តំ មហាកថានេន
 ព្យាគតំ ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវេត្វា នំ
 ធារយ្យាដាតំ ។

(៦២) អធិម្ពោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធិម្ពោ ច
 អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អធិម្ពញ្ច វិទិត្វា ធិម្ពញ្ច
 អនត្តញ្ច វិទិត្វា អត្តញ្ច យថា ធិម្ពោ យថា អត្តោ
 តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ
 កតមោ ច ធិម្ពោ កតមោ ច អនត្តោ កតមោ ច
 អត្តោ ។ ចាណាត៍ចាតោ ភិក្ខុវេ អធិម្ពោ ចាណាត៍-
 ចាតោ វេមណី ធិម្ពោ យេ ច ចាណាត៍ចាតប្បច្ចយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធិម្ពោ សម្ពុទ្ធិ អយំ អនត្តោ

ចក្កបណ្ណសក ដានុស្សោណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគត ហើយ
 សួរនូវសេចក្តីនេះ តថាគត ក៏ព្យាករនូវសេចក្តីនេះដូចសេចក្តី ដែលមហា-
 ភិច្ឆានៈ បានព្យាករហើយ យ៉ាងនោះដែរ សេចក្តីនោះឯងនៃ
 ទេវទូសនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីបំពេញនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង
 លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាង
 ណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វមិនមែនធម៌ទេ កិរិយារៀនចាកការសម្លាប់
 សត្វជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន តែង
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការសម្លាប់សត្វ នេះមិនមែនប្រយោជន៍ទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិដោតោ

ចាណាភំចាតា វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ តុសលា
 ធម្មា ការវាចាវិប្បី កច្ឆន្តិ អយំ អត្ថោ ។
 អទិន្នានាមំ ភិក្ខុវេ អធម្មោ អទិន្នានាថា វេមណី
 ធម្មោ . . . កាមេសុ មិន្នាចារោ ភិក្ខុវេ អធម្មោ
 កាមេសុ មិន្នាចារោ វេមណី ធម្មោ . . . មុសាវនោ
 ភិក្ខុវេ អធម្មោ មុសាវនា វេមណី ធម្មោ . . . មិសុណា
 វាថា ភិក្ខុវេ អធម្មោ មិសុណាយ វាថាយ វេមណី
 ធម្មោ . . . ឝុសវាថា ភិក្ខុវេ អធម្មោ ឝុសាយ
 វាថាយ វេមណី ធម្មោ . . . សម្មប្បលាថោ ភិក្ខុវេ
 អធម្មោ សម្មប្បលាថា វេមណី ធម្មោ . . .

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ធម៌ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន វេទន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនាស
ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ មិន
មែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ

ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ

ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចាកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ . . .

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីញ្ឆោតគេ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
វៀរចាក សំដីញ្ឆោតគេ ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សំដីអាក្រក់ មិនមែនជាធម៌ទេ ការវៀរចាកសំដីអាក្រក់ ជាធម៌ . . .
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ មិនមែនជា
ធម៌ទេ កិរិយាវៀរចាកសំដីរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ជាធម៌ . . .

អភិជ្ឈា ភិក្ខុវេ អធម្មោ អនភិជ្ឈា ធម្មោ ... ព្យាបាទោ

ភិក្ខុវេ អធម្មោ អព្យាបាទោ ធម្មោ ... មីត្វាទិដ្ឋិ

ភិក្ខុវេ អធម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច មីត្វា-

ទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា

សម្ពុទ្ធំ អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ

កុសលា ធម្មា ការវាចាវិប្បវី កត្វន្តិ អយំ អត្តោ ។

អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច

វេទិតញោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្វា ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ

វិទិត្វា អត្តញ្ញំ យេវា ធម្មា យេវា អត្តោ តថា

បដិបដ្ឋិតញ្ញំ ឥតិ យេន្តំ វេន្តំ ឥនេមេតំ បដិច្ច វេន្តំ ។

ចតុត្ថោត្តសក ជាធម៌ស្មោះឆ្មារ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការសំឡឹងរំពៃចំពោះព្រះពុទ្ធអ្នកដទៃ មិនមែនជាធម៌ទេ
 ការមិនសំឡឹងរំពៃចំពោះព្រះពុទ្ធអ្នកដទៃ ជាធម៌... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែនជាធម៌ទេ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ទេ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន តែងកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ ធម៌
 ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន វាមិនដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវិនា
 ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនជាធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែន
 ជាធម៌ នឹងធម៌ ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគត ពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះ⁺
 តថាគត បានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ នូវសេចក្តីនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៦៣] ចាណាតិចាតំបហំ^(១) ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោភហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ អនិច្ឆាទានំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោភហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ
 វនាមិ លោភហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហ-
 ហេតុកម្មំ ។ មុសាវាទំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោភហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ បិសុណាវាទំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោភហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ ជុសាវាទំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ លោភ-
 ហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។
 សម្មប្បលាបំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ លោភ-
 ហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។

១ ឧ. ចាណាតិចាតំបហំ ។ ម. ចាណាតិចាតំបហំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក វស្សបិដក

[៦៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា បាណភិក្ខុ
 មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មាន
 មោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា អទិន្នាន
 មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មាន
 មោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា ការមស្ស
 មិច្ឆាចារមាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១
 មានមោហៈ ជាហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា
 មុសាវតមាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១
 មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា
 បិសុណាវចា មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺថាគតពោលថា ផុសវចា មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈ
 ជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា សម្មប្បលាបមាន ៣ ប្រការ គឺ
 មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។

បុគ្គលកថា ជាលក្ខណៈវិញ

អភិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វជានិ លោក-

ហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-

កម្មំ ។ ព្យាបាទំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វជានិ

លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វជានិ លោកហេតុកម្មំ

ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។ ឥតិ មោ

ភិក្ខុវេ លោកោ កម្មនិទានសម្ពាទំ ទោសោ កម្ម-

និទានសម្ពាទំ មោហោ កម្មនិទានសម្ពាទំ លោក-

ក្ខយោ កម្មនិទានសំខយោ ទោសក្ខយោ កម្មនិ-

ទានសំខយោ មោហក្ខយោ កម្មនិទានសំខយោតិ ។

[៦៤] សបរិក្កមនោ អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មោ នាយំ

ធម្មោ អបរិក្កមនោ ។ កថេព្វា ភិក្ខុវេ សបរិក្កមនោ

អយំ ធម្មោ នាយំ ធម្មោ អបរិក្កមនោ ។

ចតុត្ថបណ្ណសក ផលុស្សណវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អភិជ្ឈមាន ព្យាប្រការ

គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈ

ជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ព្យាប្រការ

មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១

មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា

មិច្ឆាទិដ្ឋមាន ព្យាប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈ

ជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ

ដំណើរដូច្នេះឯង លោភៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែនកើតនៃកម្ម ទោសៈ

ឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែនកើតនៃកម្ម មោហៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែន

កើតនៃកម្ម ព្រោះអស់លោភៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់ទោសៈ

ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់មោហៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ។

(៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះ ប្រកបដោយការប្រែ

ត្រឡប់ ធម៌នេះ មិនមែនជាមិនមានការប្រែត្រឡប់ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ធម៌នេះ ប្រកបដោយការប្រែត្រឡប់ ធម៌នេះមិន

មែនជាមិនមានការប្រែត្រឡប់ តើដោយអធិប្បាយ ដូចម្តេច ។

ចាណាតិចាតិស្ស ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតា វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ អនិច្ចាទាយស្ស ភិក្ខុវេ អនិ-
 ច្ចាទាណ វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារិស្ស ភិក្ខុវេ កាមេស្ស មិច្ឆាចារា វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ មុសាវាទិស្ស ភិក្ខុវេ មុសា-
 វាទា វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ បិសុណាវា-
 ចស្ស ភិក្ខុវេ បិសុណាយ វាទាយ វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ ឝុសវាចស្ស ភិក្ខុវេ ឝុសាយ
 វាទាយ វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ សម្មប្បលាបិស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មប្បលាទា វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុស្ស ភិក្ខុវេ អនភិជ្ឈា បរិក្កមនំ ហោតិ
 ព្យាបន្នស្ស ភិក្ខុវេ អព្យាចានោ បរិក្កមនំ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ បរិក្កមនំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសោ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការសម្លាប់
 សត្វវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកលួចទ្រព្យគេ វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យកុហក វៀរចាកការពោលពាក្យ
 កុហកវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកពោលពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់វិញ ឈ្មោះ
 ថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យ
 អាត្រក់ វៀរចាកការពោលពាក្យអាត្រក់វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ វៀរចាកការ
 ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានអភិជ្ឈា មិនមានអភិជ្ឈាវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានព្យាបាទ មិនមាន
 ព្យាបាទវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកយល់ខុស មានការយល់ត្រូវវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ បរិក្កមនំ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខុវេ សបរិក្កមនោ នាយំ ឆន្នោ អបរិក្កមនោតិ ។

[៦៥] ឯកំ សមយំ ភក្កវា នាយំ វិហរតិ

ចុន្ទស្ស កម្មារបុត្តស្ស អម្ពវេន ។ អថខោ ចុន្ទោ
កម្មារបុត្តោ យេន ភក្កវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
ភក្កវំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ
ឯសីន្តំ ខោ ចុន្តំ កម្មារបុត្តំ ភក្កវា ឯនទិវេច កស្ស
នោ ត្វំ ចុន្តំ សោចេយ្យនំ វេចេសីតំ ។ ព្រាហ្មណា
កន្តេ បច្ឆាភូមកា កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា
អគ្គិបរិចារិកា ឧទកោរោហកា សោចេយ្យនំ
បញ្ចាបេន្តំ តេសាហំ សោចេយ្យនំ វេចេសីតំ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាណាស្សោណវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហ្នឹងនេះឯង ហៅថា ការប្រែត្រឡប់ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះ ដែលប្រកបដោយការប្រែត្រឡប់ មិនមែនជា
មិនមានការប្រែត្រឡប់ ហ្នឹងនេះឯង ។

(៦៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងអម្ពវេទ
(ព្រៃស្វាយ) របស់កម្មារបុត្រឈ្មោះចុន្ទ ដ៏តក្រង់បាវ ។ គ្រានោះ
ចុន្ទកម្មារបុត្រ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះចុន្ទ
កម្មារបុត្រ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរ
ដូច្នេះថា ម្ចាស់ចុន្ទ អ្នកពេញចិត្តនឹងការស្អាត របស់អ្នកណា ។ ចុន្ទ
កម្មារបុត្រត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែល
នៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់ល័ក្ខចាន់^(១) ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កា
សារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ចាតនូវការ
ស្អាត ឱ្យព្រះអង្គពេញចិត្តចំពោះការស្អាត របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។

១ ប្រជាប្រមាណដ៏ធំទំហំក្នុងវេលាដើរផ្លូវ គឺក្អម, កំសៀវ, បំពង់, កុល្លី, ទីពេក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុវត្តនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

យថាភក្ខំ បន ចុន្ទ ព្រាហ្មណា បច្ឆាគ្គមកា
 កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា អត្ថបរិចារិកា
 ឧទកោរោហកា សោចេយ្យានិ បញ្ញាបេន្នតិ ។
 ឥធិ កន្តេ ព្រាហ្មណា បច្ឆាគ្គមកា កមណ្ឌលុកា
 សេវាលមាលកា អត្ថបរិចារិកា ឧទកោរោហកា
 តេ សារកេ(១) ឃី សមាទបេន្និ ឯហិ ត្ថំ អន្តោ
 បុរិស សកាលស្សេ(២) ឧដ្ឋហន្តោ សយនម្ហា
 បឃី អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ បឃី អាមសេយ្យាសិ
 អលូតោមយានិ(៣) អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ
 អលូតោមយានិ អាមសេយ្យាសិ ហរិតានិ តិណានិ
 អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ ហរិតានិ អាមសេយ្យាសិ
 អត្ថំ បរិចេយ្យាសិ នោ ចេ អត្ថំ បរិចេយ្យាសិ
 បញ្ញាលិកោ អាទិច្ចំ នមស្សេយ្យាសិ នោ ចេ
 បញ្ញាលិកោ អាទិច្ចំ នមស្សេយ្យាសិ សាយ-
 តតិយកំ ឧទកំ ឌុរោហេយ្យាសិតិ(៤) ។

១ ឧ. សារកម្មេវ ។ ២ ឧ. ម. កាលស្សេវ វុដ្ឋហន្តោវ ។ ៣ ឧ. អលូតំ តោមយានិ ។

៤ ម. ឧរោហេយ្យាសិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលបុទ្ធ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើ
 ភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ចូលក្នុងការស្អាត យ៉ាងណាខ្លះៗ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាង
 ក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ
 ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងបបួលពួកសាវ័កថា ខែបុរសអើយ អ្នកចូរមកអោយ កាលបើអ្នក
 ក្រោកអំពីដំណេក ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាមហើយ គប្បីស្លាបផែនដី
 បើអ្នកមិនស្លាបផែនដីទេ គប្បីស្លាបអាចម៍គោស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាប
 អាចម៍គោស្រស់ទេ គប្បីស្លាបស្មៅស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាបស្មៅ
 ស្រស់ទេ គប្បីបម្រើភ្លើង បើអ្នកមិនបម្រើភ្លើងទេ គប្បីប្រណម្យ
 អញ្ញាលី នមស្ការព្រះអាទិត្យ បើអ្នកមិនប្រណម្យអញ្ញាលី នមស្ការ
 ព្រះអាទិត្យទេ គប្បីចុះត្រាំទឹកជាកំរប់ ៣ ដង នឹងពេលល្ងាច ។

ឃុំ ខោ កន្លែ ព្រាហ្មណ បន្ទាភូមកា កម្មស្នាលុកា
 សេវលមាលកា អត្ថិបរិចារិកា ឧទកោរោហកា
 សោចេយ្យនំ បញ្ញាបេន្នំ តេសាហំ សោចេយ្យនំ
 រោចេមីតំ ។ អតាថា ខោ ចុន្ទ ព្រាហ្មណ បន្ទាភូ-
 មកា កម្មស្នាលុកា សេវលមាលកា អត្ថិបរិចា-
 រិកា ឧទកោរោហកា សោចេយ្យនំ បញ្ញាបេន្នំ អតា-
 ថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ ហោតីតំ ។
 យថាគតំ បន កន្លែ អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ
 ហោតី សាធុ មេ កន្លែ កកវា តថា ធម្មំ ទេសេតុ
 យថា អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ ហោតីតំ ។
 តេនហិ ចុន្ទ សុណាហិ សាធុតិ មនសិករោហិ
 កាសិស្សមីតំ ។ ឃុំ កន្លែតំ ខោ ចុន្ទា កម្មាបុត្តា
 កកវតោ បច្ចុស្សេសិ ។ កកវា ឯតទរោច តិវិជំ ខោ
 ចុន្ទ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ចតុត្វជំ វាចាយ
 អសោចេយ្យំ ហោតិ តិវិជំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា ជាលក្ខណៈវិស័យ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង
 ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ចក្ខន្ធនៃការស្អាត យ៉ាងនេះឯង
 ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងពេញចិត្តនឹងការស្អាត របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។
 នៃចុន្ទ ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់
 ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះ
 ត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច បញ្ចក្ខន្ធនៃការស្អាត ដោយឡែក ចំណែកការស្អាត
 ក្នុងអរិយវិទ្យា ដោយឡែក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការស្អាត
 ក្នុងអរិយវិទ្យា តើដូចម្តេច បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គសំដែង
 ធម៌ តាមដំណើរការស្អាត ក្នុងអរិយវិទ្យា ឲ្យបានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ចុន្ទ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ចុន្ទកម្មារបុត្រ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ចុន្ទ ការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការ ការមិនស្អាតដោយ
 វាចា មាន ៤ ប្រការ ការមិនស្អាតដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កថញ្ច ចុទ្ធ តិវិជំ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ។
 វជ ចុទ្ធ ឯកត្រោ ចាលានិចាតំ ហោតិ លុត្រោ លោហិ-
 តចាលំ ហតបហតេ(១) ជិវដ្ឋោ អធិយាបត្រោ ចាលាក្ខ-
 តេសុ អធិដ្ឋានាយី ហោតិ យេន្នំ បរស្ស បរិវិទ្យបករ-
 ណំ(២) តាមគតំ វា អរោគតំ(៣) វា អធិន្នំ ថេយ្យ-
 សង្ខតំ អាទាតា ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ
 យា តា មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា កាតុរក្ខិតា ភតិជិ-
 រក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សស្សមិកា សប-
 រិទណ្ឌា អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខិតាបិ(៤) តថាវុ-
 ចាសុ ចារិកំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ចុទ្ធ
 តិវិជំ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ចុទ្ធ ចតុត្ថំជំ វាចាយ អសោចេយ្យំ ហោតិ ។

១ ម. បហតបហតេ ។ ២ ឧ. ម. បរិវិទ្យបករណំ ៣ ឧ. ម. ឯន្តន្តរ គត្តិ បាហេ ទិស្សតិ ។
 ៤ ម. មាលាគុណបរិក្ខិតាបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលបុទ្ធ ចុះការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្វះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាមនុស្សមាន

ចិត្តអាក្រក់ មានដៃប្រឡាក់ឈាម មានចិត្តបោះជាប់ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ

មានចិត្តមិនអាសូរចំពោះពួកសត្វ ១ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ គឺជាអ្នកកាន់យក

នូវគ្រឿងទេវករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ គេទុកក្នុងស្រុកភ្នំ

ទុកក្នុងព្រៃភ្នំ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដែលហៅថា លួច ១ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត

ខុសក្នុងតាម គឺជាអ្នកដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកិច្ច ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល

មានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រីរក្សា ញាតិ

រក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានប្តី មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយ

ហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលបុរសបំពាក់កម្រងផ្កាឲ្យ ១ ។ ម្នាលបុទ្ធ

ការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុទ្ធ

ការមិនស្អាត ដោយវាចា មាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ឥន ត្មន ឯកថោ មុសាវនី ហោតិ សកត្តតោ^(១)
 វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា បូតមជ្ឈត្តតោ វា
 វាជត្យលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធម៌តោ សត្វី បុដ្ឋោ ឯហិ
 ភោ^(២) បុរិស យំ ជាតាសិ តំ វេទេហិតិ សោ អជាទំ
 វា អាហា^(៣) ជាតាមិតំ ជាទំ វា អាហា ន ជាតាមិតំ
 អបស្សំ វា អាហា បស្សមិតំ បស្សំ វា អាហា ន
 បស្សមិតំ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 តិញ្ចិត្តហេតុ វា សម្មជាទមុសា ភាសិតា ហោតិ
 បិសុណវតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អក្ខតា
 អមុសំ ភេទាយ ឥតិ សមត្ថានំ វា ភេត្តា ភិញ្ចានំ
 វា អនុប្បទាតា វត្ថាវាមោ វត្ថុតោ វត្ថុនន្ទំ វត្ថុតាវណី

១ ឱ. សកតោ ។ ២ ឱ. ម. សត្វីបុដ្ឋោ ឯហេត្តោ ។ ៣ ឱ. ម. ភហិ ។

ចុក្កុលបណ្ណាល័យ ធានាស្បែកលិខិត

មាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ទោះបី
 បិតនៅក្នុងរោងក្តី បិតនៅក្នុងបរិសទ្ធក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាលញាតិក្តី
 បិតនៅក្នុងកណ្តាលសេនីក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាល បពជ្រិតកូលក្តី ដែលគេ
 នាំទៅធ្វើជាសាក្សី ហើយសួរថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកមកអោយ បើអ្នក
 ដឹងហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាល
 មិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ឃើញក៏មាន ជាអ្នកពោលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នេះ ព្រោះហេតុតែខ្លួន
 ក្តី ហេតុអ្នកដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណួរ គឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី ១ ជាអ្នក
 ពោលពាក្យញុះញង់ គឺពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះហើយនាំទៅប្រាប់ជន
 ឯណោះ ដើម្បីមិនបំបែកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ
 នាំមកប្រាប់ជននេះ ដើម្បីមិនបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជន
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកជំរុលពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយផង
 ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក ជាអ្នករីករាយតែក្នុងពួក

លុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វាចំ ភាសិតា ហោតិ ឝរុសវាចោ ហោតិ
 យា សា វាចា អស្មាតា កក្កសា បរកដុតា
 បរាភិសដ្ឋនី កោធសាមន្តា អសមាធិសំវត្ថនិកា
 តថាវុបី វាចំ ភាសិតា ហោតិ សម្មប្បលាបី ហោតិ
 អកាលវាដំ អក្ខតវាដំ អនត្តវាដំ អធម្មវាដំ អវិជ-
 យវាដំ អនិធានវតី វាចំ ភាសិតា ហោតិ អកាលេន
 អនបទេសំ អបរិយន្តវតី អនត្តសញ្ញាវតី ។ ឃំ ខោ
 ចុន្ទ ចតុត្ថំ វាចាយ អសោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថញ្ចា ចុន្ទ តិវិជំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឝធន
 ចុន្ទ ឝកក្ខោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិត្តប-
 តារណំ តំ អភិជ្ឈិតា ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស
 តំ មម អស្មាតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បទុដ្ឋមន-
 សត្តប្បោ ឝមេ សត្តា ហត្ថានុ វា ភិដ្ឋនុ វា ទុច្ឆិដ្ឋនុ វា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់តួក ដោយប្រការដូច្នេះ ១ ជាអ្នកពោល
 ពាក្យអាត្រក់ គឺជាអ្នកពោលវាចាទ្រោះ បោះបោក ខ្មោះខ្លាច ពេលរាល
 ស្លាក់ដំណើរជនដទៃ ជាវាចាដ៏តនឹងសេចក្តីក្រោធ មិនប្រព្រឹត្តទេ
 ដើម្បីសមាធិ ១ ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺ ងើបបើក្សខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែន ជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 មិនមែន ជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែន ជាវិន័យ ពោលពាក្យដែល
 មិនគួរឲ្យតាំងទុកក្នុងហឫទ័យបាន ជាពាក្យពោលខុសកាល ប្រាសចាក
 គ្រឿងភាគី ជាពាក្យមិនមានទីបំផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ។
 ម្នាលចុន្ទ ការមិនស្អាតដោយវាចា មាន ៤ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលចុន្ទ ចុះការមិនស្អាតដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលចុន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា គឺ ជាអ្នកគយ-
 គន់រូបគ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃ ដោយគិតថា
 ឥឡូវ⁺ គ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃបុគ្គលដទៃណា
 គ្រឿងទុបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ
 គឺជាមនុស្សមានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយថា សត្វ
 តាំងឡាយនេះ ចូរលំបាកខ្លះ ចូរបែកគ្នាខ្លះ ចូរសាបសូន្យទៅខ្លះ

បុគ្គលបញ្ញាសកេ ជាលុប្បោសិកោ

វិនិច្ឆ័យ វា មា វា អហោស្មន្តិ(១) មិន្នាទិដ្ឋកោ
 ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យំដ្ឋំ
 នត្ថំ ហុតំ នត្ថំ សុត្តន្តបិដកំ កថាខណ្ឌំ ជលំ
 វិចារកោ នត្ថំ អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ
 នត្ថំ មាតា នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្វា ឧបទាតកោ
 នត្ថំ លោកេ សមណប្រាហ្មណា សម្មាសម្ពុត្តោ
 បដិបទ្ធោ យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ
 សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្តោ បរេនេដ្ឋិតំ ។ ឃី ខោ
 ចុដ្ឋ តិវិជំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥមេ
 ខោ ចុដ្ឋ ទស អកុសលកម្មបថា ។ ឥមេហិ
 ខោ ចុដ្ឋ ទសហិ អកុសលេហិ កម្មបថេហិ
 សមន្មាគតោ សកាលស្សេវ ឧដ្ឋហន្តោ សយនន្ទោ
 បរិវេ ចេហិ អាមសតំ អសុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ
 ចេហិ បរិវេ អាមសតំ អសុច្ឆិយេវ ហោតិ អល្លាដិ
 ចេហិ កោមយាដិ អាមសតំ អសុច្ឆិយេវ ហោតិ

១ ឧ.ម. អហោស្ម ឥតិ វាវី ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាលក្ខណៈវត្ថុ

ចូរវិនិច្ឆ័យៗ៖ កុំបីមានបាន (អ្វីបន្តិចបន្តួច) ឡើយ ១ ជាអ្នកមាន
 គំនិតយល់ខុស គឺជាមនុស្សយល់ឃើញនូវសេចក្តីវិបត្តិថា ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជាតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អធ្វើ
 អាក្រក់ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន លោកខាងមុខ មិនមាន មាតា
 មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជាឧបបាតិកកំណើត មិនមាន
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយត្រឹម
 ត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុតិយ
 របស់ខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់មិនមាន ១ ។ ម្នាលចុន្ទ ការមិនស្អាត
 ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលចុន្ទ ការមិនស្អាត
 ទាំង ១០ នេះឯង ហៅថា អកុសលកម្មបថ ។ ម្នាលចុន្ទ បុគ្គលដែល
 ប្រកបដោយអកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះហើយ បើទុកជាក្រោកឡើង
 អំពីដំណេក ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ហើយស្លាប់ផែនដីក្តី ក៏នៅតែ
 ជាមនុស្សមិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្លាប់ផែនដីក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាត
 ដដែល បើទុកជាស្លាប់អាចម៍គោស្រស់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

នោ ចេហិ អន្ធានិ តោមយានិ អាមសតិ អស្សចិយេវ
 ហោតិ ហរិតានិ ចេហិ តណានិ អាមសតិ អស្សចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ ហរិតានិ តណានិ អាមសតិ
 អស្សចិយេវ ហោតិ អត្ថំ ចេហិ បរិចរតិ អស្សចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ អត្ថំ បរិចរតិ អស្សចិយេវ ហោតិ
 បញ្ចលីកោ ចេហិ អាទិច្ចំ នមស្សតិ អស្សចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ បញ្ចលីកោ អាទិច្ចំ ន មស្សតិ
 អស្សចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ ចេហិ ឧទកំ
 ឌីរោហតិ អស្សចិយេវ ហោតិ នោ ចេហិ សាយត-
 តិយកំ ឧទកំ ឌីរោហតិ អស្សចិយេវ ហោតិ ។
 តំ តតិស្ស ហេតុ ។ ឥមេ ចុន្ទ ទិស អត្យសល-
 កម្មបថា អស្សចិ ចេវ(១) ហោន្តិ អស្សចិករណា ច ។
 ឥមេសំ បន ចុន្ទ ទិសន្តំ អត្យសលានំ កម្មបថានំ
 សមន្តាភមនហេតុ វិរយោ បញ្ចាយតិ តិរច្ឆាន-
 យោនិ បញ្ចាយតិ បិស្សិសយោ បញ្ចាយតិ យា
 វ(២) បនព្វាបិ កាចំ ឧត្តតិ ហោតិ(៣) ។

១ ឧ. ម. អស្សចិយេវ ។ ២ ម. ព ។ ៣ ឧ. ទុត្តនិយោនិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ទសកនិបាត

បើទុកជាមិនស្ទាបអាចម៍តាស្រស់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុក
 ជាស្ទាបស្មៅស្រស់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្ទាប
 ស្មៅស្រស់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងក្តី ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើភ្លើងក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើ
 ទុកជាប្រណម្យអញ្ចលី នមស្ការព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល
 បើទុកជាមិនប្រណម្យអញ្ចលី នមស្ការព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាត
 ដដែល បើទុកជាចុះត្រាំទឹកជាតំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុះត្រាំទឹក ជាតំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី
 ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលបុទ្ធ
 ព្រោះអកុសលកម្មបឋមាំង ១០ នេះឯង ជាគន្លងមិនស្អាតផង ជាផ្លូវ
 កឡើងតរបស់មិនស្អាតផង ។ ម្នាលបុទ្ធ មួយទៀត ព្រោះហេតុ
 នៃការប្រកបព្រមដោយអកុសលកម្មបឋមាំង ១០ ប្រការនេះ នរកក៏
 ប្រាកដ តិរច្ឆាន ក៏ប្រាកដ បិត្តវិស័យ ក៏ប្រាកដឡើង ឬក៏មានទុគ្គតិ
 (ដំណើរអាក្រក់) ក្រៅពីនេះណាមួយ (មានទៀតមិនខាន) ។

តិវិជំ ខោ ចុន្ទ កាយេន សោចេយ្យំ ហោតិ ចតុត្ថំជំ
 វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ តិវិជំ មនសា សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ចុន្ទ តិវិជំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ វេទ ចុន្ទ ឯកោច្ឆា ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ ដិហិតទណ្ឌោ ដិហិ-
 តសត្តោ លដ្ឋី ឧយាបន្នោ សព្វចាណាភូតហិតានុ-
 កម្មី វិហារតិ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា
 បដិវរតោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិត្តបករណំ តាមគតំ
 វា អរពាចតំ វា តំ អទិន្នំ វេយ្យសម្មាតំ អនាទាតា
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារំ បហាយ កាមេសុ មិច្ឆា-
 ចារា បដិវរតោ ហោតិ យា តា មាតុរត្ថិតា បិតុរត្ថិតា
 ភាតុរត្ថិតា ភតិវរត្ថិតា ញាតិរត្ថិតា ធម្មរត្ថិតា
 សស្សមិកា សបរិទណ្ឌា អន្តមសោ មាលាគុណ-
 បរិត្ថិតាបិ តថាវុចាសុ ន ចារិត្តំ អាចដ្ឋិតា ហោតិ ។

ពុទ្ធបណ្ណសម្ព វិទ្យាស្រាសនា

ម្ចាស់ចុន្ទ ការស្អាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ ការស្អាត ដោយ
 វត្ថុមាន ៤ ប្រការ ការស្អាត ដោយចិត្តមាន ៣ ប្រការ ។
 ម្ចាស់ចុន្ទ ចុះការស្អាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ចុន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវបាណាតិបាត
 វៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត ជាអ្នកដាក់ចុះនូវអាជ្ញា ដាក់ចុះនូវគ្រឿង
 សស្ត្រាវុធ ប្រកបដោយសេចក្តីខ្មាស ដល់នូវមេត្តាចិត្ត ជាអ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ចំពោះពួកសត្វទាំងអស់ ១ ជាអ្នកលះបង់
 អទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន ជាអ្នកមិនកាន់យកនូវគ្រឿង
 ឧបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ គេទុកក្នុងប្រក្តី ទុកក្នុងព្រៃ
 ក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចិត្តល្អចេញឡើយ ១ ជាអ្នកលះបង់ ការមេសុ
 មិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកការមេសុ មិច្ឆាចារ ជាអ្នកមិនដល់នូវការ
 ប្រព្រឹត្តិកន្លង ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា
 បងប្អូនប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រីរក្សា ញាតិរក្សា ត្រកូលប្រកប
 ដោយធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានក្តី មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហេតុទៅ សូម្បីតែស្រ្តី ដែលបុរសបំភាន់កម្រងផ្កាឲ្យ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ ខោ ចុន្ទ តិវិជំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ចុន្ទ ចតុត្ថំជំ វាចាយ
 សោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥធិ ចុន្ទ ឯកទ្វា មុសាវាទំ
 បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សកត្ត-
 តោ^(១) វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា បូត-
 មជ្ឈត្តតោ វា វាជក្យលមជ្ឈត្តតោ វា អភិជិតោ សត្វី
 បុដ្ឋោ ឯហំ កោ បុរិស យំ ជាតាបិ តំ វេទេហិតំ
 សោ អជាទំ វា អាហ ន ជាតាមិតំ ជាទំ វា អាហ
 ជាតាមិតំ អបស្សំ វា អាហ ន បស្សមិតំ បស្សំ វា
 អាហ បស្សមិតំ ឥតិ អត្ថហេតុ វា បរហេតុ វា
 អាមិសកិញ្ចត្តហេតុ វា ន សម្មជាទមុសា កាសីតា
 ហោតិ បិសុណាវាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខតា

 ១ ខ. សកតតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលចុន្ទ ការស្មាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលចុន្ទ ចុះការស្មាត ដោយវាចាមាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលចុន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលះបង់មុសាវាទ វៀរ

ស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ទោះបីបិតនៅ ក្នុងរោងភ្នំ បិតនៅ ក្នុង
បរិសទ្យភ្នំ បិតនៅ ក្នុងកណ្តាលញាតិភ្នំ បិតនៅ ក្នុងកណ្តាល
សេនីភ្នំ បិតនៅ ក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេនាំទៅធ្វើជា

សាក្សីហើយសួរថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកមកកាយ បើអ្នកដឹង

ហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង

ក៏និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹង កាលមិន

ឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញ ឬកាលឃើញ និយាយថា ខ្ញុំឃើញ

ជាអ្នកមិនពោលពាក្យកុហកទាំងដឹង ដូច្នេះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនភ្នំ ហេតុ

អ្នកដទៃភ្នំ ព្រោះហេតុសំណួរគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ១ ជាអ្នកលះបង់

បិសុណាវាចា វៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា ឮពាក្យអំពីសំណាក់ជន

នេះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ

ឮពាក្យ អំពីសំណាក់ជនឯណោះ ហើយមិននាំមកប្រាប់ជនទាំងនេះ

បុគ្គលកថា ជាលក្ខណ៍វិញ្ញាណ

អម្បសំ កេនាយ ឥត ភិញ្ញាទំ វា សន្ធាតា
 សហិតាទំ វា អនុប្បនាតា សមត្តាវមោ សមត្តរ-
 តោ សមត្តន្ទំ សមត្តករណី វាទំ កាសិតា
 ហោតិ ធម្មសវាទំ បហាយ ធម្មសាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កុណ្ឌសុខា
 បេមនិយា ហនយេន្ត្រមា ហោរី ពហុជនកុណ្ឌ
 ពហុជនមនាថា តថាវរី វាទំ កាសិតា ហោតិ
 សម្មប្បណបំ បហាយ សម្មប្បណថា បដិវរតោ
 ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្តវាទី ធម្មវាទី
 វិនយវាទី ជិដានីតី វាទំ កាសិតា ហោតិ
 កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្តសញ្ញាតំ ។
 ឃី ខោ ចុន្ទ ចតុត្វិជំ វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថញ្ច ចុន្ទ តិវិជំ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក ផាលុស្សោណវិគ្គ

ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកផ្សះផ្សាទូរពួកជន ដែលបែកគ្នាផង
 ជាអ្នកទំនុកបម្រុងទូរពួកជនដែលបែកគ្នាផង ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងសេចក្តី
 ព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកមានកម្រេកតែ ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ជា
 អ្នករីករាយ ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ពោលនូវវាចាដែលធ្វើឲ្យកើត
 សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដោយប្រការដូច្នេះ ១ ជាអ្នកលះបង់ផុសវាចា
 វៀរស្រឡះចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចាមិនមានពោស ជាសុខ
 ដល់ត្រចៀក គួរឲ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ ជា
 វាចាអ្នកបុរី ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន ១
 ជាអ្នកលះបង់សម្បូណលៈ វៀរស្រឡះចាកសម្បូណលៈ ពោលពាក្យ
 ត្រូវតាមកាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 ដែលជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជាវិន័យ ពោលពាក្យដែលគួរតាំងទុក
 ក្នុងហឫទ័យ ជាពាក្យត្រូវតាមកាលវេលា ប្រកបដោយគ្រឿងអាង
 ជាវាចាមានទីបំផុត ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលបុទ្ធ
 ការស្អាត ដោយវាចា មាន ៤ ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុទ្ធ
 ចុះការស្អាត ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ឥធន ចុន្ទ ឯកោតោ អនកិជ្ឈានុ ហោតិ យេន្ទ្រ
 បរស្ស បរិភូតករណំ តំ អនកិជ្ឈតា ហោតិ អហោ
 វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ អប្បនុជ្ឈអនសង្ក្ខប្បោ ឥមេ សត្តា អវេរ(១)
 អព្យាបន្នោ អជីយា សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហារន្តិកំ សម្មា-
 និដ្ឋិតោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ អត្តំ ទិដ្ឋំ អត្តំ
 យំដ្ឋំ អត្តំ ហុនំ អត្តំ សុតតទុក្ខត្តានំ កម្មានំ
 ផលំ វិចារកោ អត្តំ អយំ លោកោ អត្តំ បរោ
 លោកោ អត្តំ មាតា អត្តំ បិតា អត្តំ សត្តា ឡិប-
 មាតិកា អត្តំ លោកេ សមណាប្រាហ្មណា សម្ម-
 គុតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច
 លោកំ សយំ អភិក្ខា វិចិត្តកត្តា បវេទេន្តិតំ ។
 ឯវំ ខោ ចុន្ទ តំវិចំ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្មេងកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ចុន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនមានអភិជ្ឈា ជាអ្នកមិន
 គយគន់ឡើយ គ្រឿងឧបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃបុគ្គលដទៃដោយ
 គិតថា ឧប្បា គ្រឿងឧបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិនៃបុគ្គលណា
 គ្រឿងឧបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ដូច្នេះឡើយ ១ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនព្យាបាទ គឺជាមនុស្ស មានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសមិន
 ប្រឡូសហើយថា សត្វទាំងឡាយ នេះកុំមានពៀរនឹងគ្នា កុំព្យាបាទគ្នា
 កុំមានទុក្ខ ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យល់ត្រូវ គឺជាមនុស្ស យល់ឃើញនូវសេចក្តីមិនវិបត្តិថា ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មានផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជារួច មានផល
 ផលវិបាកនៃកុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើឈ្នួលធ្វើអាក្រក់ មាន លោក
 នេះមាន លោកខាងមុខមាន មាតាមាន បិតាមាន ពួកសត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបបាតិក កំណើតមាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ដែលជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឈ្នួល ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹង
 លោកខាងមុខដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខមររបស់ខ្លួនឯង ហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ។ ម្ចាស់ចុន្ទ ការស្អាត ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមេ ខោ ចុន្ទ ធន កុសលកម្មបថា ។ ឥមេហំ ខោ
 ចុន្ទ ធនហំ កុសលេហំ កម្មបថេហំ សមន្តាគតោ
 កាលស្សេវ ឧដ្ឋហន្តោ សយនម្ហា បវេរី ចេម អា-
 មសតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម បវេរី អាមសតិ
 សុច្ឆិយេវ ហោតិ អល្លានិ ចេម តោមយានិ អាម-
 សតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម អល្លានិ តោមយានិ
 អាមសតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ ហរិតានិ ចេម តិណានិ
 អាមសតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម ហរិតានិ
 តិណានិ អាមសតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ អត្ថំ ចេម
 បរិចរតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម អត្ថំ បរិចរតិ
 សុច្ឆិយេវ ហោតិ បញ្ចលកោ ចេម អាទិច្ចំ
 ធមស្សតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម បញ្ចលកោ
 អាទិច្ចំ ធមស្សតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ
 ចេម ឧទកំ ឌុរោហតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ នោ ចេម
 សាយតតិយកំ ឧទកំ ឌុរោហតិ សុច្ឆិយេវ ហោតិ ។

ចក្កបណ្ណាសក ដានុស្សាណវគ្គ

មាលច្ចុទ្ធ ការស្អាតទាំង ១០ ប្រការនេះ ហៅថា កុសលកម្មបថ ១០ ។

មាលច្ចុទ្ធ បុគ្គលដែលប្រកប ដោយកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះហើយ បើទុកជាគ្រាកឡើងអំពីដំណេកក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ហើយស្លាប់ផន-
ដ៍ក្តី ក៏នៅជាមនុស្សស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្លាប់ផនដ៍ក្តី ក៏នៅស្អាត
ដដែល បើទុកជាស្លាប់អាចម៍គោស្រស់ក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជា
មិនស្លាប់អាចម៍គោស្រស់ក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាស្លាប់ស្មៅ
ស្រស់ក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្លាប់ស្មៅស្រស់ក្តី ក៏នៅស្អាត
ដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើ
ភ្លើងក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាប្រណម្យអញ្ជាលី នមស្ការ
ព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនប្រណម្យអញ្ជាលី នមស្ការ
ព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល បើទុកជាចុះត្រាំទឹកជាគំរប់ ៣
ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុះត្រាំ
ទឹកជាគំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រះនិកាយស្ស ទសកថិបាតោ

តំ កិស្សំ ហេតុ ។ ឥមេ ចុន្ទ ទស កុសល-
 កម្មបថា សុច្ឆិ ចេវ ហោន្តំ សុច្ឆិករណា ច ។ ឥមេ-
 សញ្ច បន ចុន្ទ ទសន្នំ កុសលានំ កម្មបថានំ
 សមន្នាគមនហេតុ ទេវា បញ្ចាយន្តំ មនុស្សា
 បញ្ចាយន្តំ យា វា បនព្វាបិ កាចិ សុគតិ ហោតិ ។
 ឯវំ វត្ថេ ចុន្ទោ កម្មាបុត្តោ ភក្កន្តំ ឯតទរោច
 អភិក្កន្តំ កន្លេ ។ បេ ។ ឧទាសកំ មំ កន្លេ
 ភក្កវា ជារតុ អដ្ឋតត្តោ ចាណុបេតំ សរណំ កត្តន្តំ ។

[៦៦] អថខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា
 ភក្កវតា សន្ធិំ សម្មោទំ សម្មោទន្តយំ កថំ
 សារណាយំ វិតិសារត្ថា ឯកមន្តំ និសីទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ខុទ្ទកនិកាយ ទសកនិកាយ

ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលចុន្ទ ព្រោះ
 កុសលកម្មបឋម១០ ប្រការនេះឯង ជាគន្លងស្អាតផង ជាផ្លូវកើត
 របស់ស្អាតផង ។ ម្នាលចុន្ទ មួយទៀត ព្រោះហេតុនៃការ
 ប្រកបព្រមដោយកុសលកម្មបឋម១០ ប្រការនេះ ទេវតា ក៏ប្រាកដ
 មនុស្ស ក៏ប្រាកដ ឬក៏មានសុគតិ (ដំណើរល្អ) ក្រៅពីនេះណាមួយ
 (មានទៀតមិនខាន) ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ ចុន្ទកម្មារបុត្រ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពីពោះណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម
 ព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកម្ខាងព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ជាឈុះស្សោណ៍ព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរីករាយជា
 មួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ភក្សវិជ្ជាគ្រប់រយ នឹងភក្សវិជ្ជា
 គួរលើក នាំឱ្យកើតសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ចក្កបណ្ណសកោ ជាណុស្សោណវគ្គោ

ឯកមន្តំ ឯសិដ្ឋោ ខោ ជាណុស្សោណវ ព្រាហ្ម-
 ណោ កក្កដំ ឯតទរោច មយមស្ស ភោ តោតម
 ព្រាហ្មណា នាម នាណំ ទេម សន្ធានំ
 ករោម ឥទំ នាណំ បេតាណំ ញាតិសាលោហិតានំ
 ឧបកប្បតុ ឥទំ នាណំ បេតា ញាតិសាលោហិ-
 តា បរិកុញ្ញន្តិតំ កក្កដំ តំ ភោ តោតម
 នាណំ បេតាណំ ញាតិសាលោហិតានំ ឧបកប្បតិ
 កក្កដំ តេ បេតា ញាតិសាលោហិតា តំ នាណំ បរិ-
 កុញ្ញន្តិតំ ។ ហំនេ ខោ ព្រាហ្មណា ឧបកប្បតិ
 នោ អដ្ឋានេតិ ។ កតមំ^(១) ភោ តោតម ហំនំ កតមំ
 អដ្ឋានន្តំ ។ ឥទំ ព្រាហ្មណា ឯកថោ ចាណាតិចាតិ
 ហោតិ អទិន្នាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ មុសាវាដិ ហោតិ បិសុណាវាចោ^(២) ហោតិ
 ដុស្សាវាចោ^(៣) ហោតិ សម្មប្បលាបិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ

១ ឧ. កតមញ្ច បន ។ ២ ឧ. ម. បិសុណាវាចោ ។ ៣ ឧ.ម. ដុស្សាវាចោ ។

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ ជាលុះស្បែករំពៃ

លុះជាលុះស្បែករំពៃ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំ
 ទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន យើងជាព្រាហ្មណ៍
 តែងឲ្យទាន តែងធ្វើអំពើដែលគេគប្បីធ្វើ ដោយសង្ខារហើយទុក្ខសថា
 ទាននេះ សូមឲ្យសម្រេចផល ដល់ប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិ
 សាលាហិត ពួកប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិត សូមបរិភោគ
 នូវទាននេះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះទាននោះនឹងសម្រេចផល
 ដល់ប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិតដែរឬទេ ប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលាហិតនោះ នឹងបរិភោគនូវទាននោះ បានដែរឬទេ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះសម្រេច
 ផលក្នុងទីគួរ មិនសម្រេចផល ក្នុងទីមិនគួរ ។ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ទីដែលគួរ តើដូចម្តេច ទីដែលមិនគួរ តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសំឡាប់
 សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តឧស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ពោល
 ពាក្យកុហក ពោលពាក្យព្រះញង់ ពោលពាក្យពាក្រក់ ពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា មានចិត្តព្យាបាទ

មិច្ឆាទិដ្ឋកោ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិរយំ
 ឧបបជ្ជតិ យោ នេរយិកានំ សត្តានំ អាហារោ តេន
 សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទិ(១)
 ចោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋានំ យត្ថ បិតស្ស តំ នានំ
 ន ឧបកប្បតិ ។ វេទ បន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ
 ចាណាតិចាតិ ហោតិ ។ បេ។ មិច្ឆាទិដ្ឋកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិរច្ឆានយោនី ឧបបជ្ជតិ
 យោ វិរច្ឆានយោនិកានំ សត្តានំ អាហារោ តេន
 សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទិម្ប
 ចោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋានំ យត្ថ បិតស្ស តំ នានំ ន
 ឧបកប្បតិ ។ វេទ បន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាណា-
 តិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នានា បដិវរតោ ហោតិ

បុគ្គលបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

មានសេចក្តីយល់ខុស បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
ក៏ទៅកើត ក្នុងនរក អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
កើតក្នុងនរក សត្វនរកនោះ តែងញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
នរកនោះ ដោយសារអាហារនោះ សត្វនរកនោះ បិតនៅក្នុងនរក
នោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិន
សម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ខុស
បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុង
កំណើតនៃតិរច្ឆាន អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
ដែលកើត ក្នុងកំណើតនៃតិរច្ឆាន សត្វតិរច្ឆាននោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ សត្វតិរច្ឆាននោះ
បិតនៅក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ
មិនសម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចំណែកឯបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាទាន

ការមេសុ មិត្តភាព បដិវត្តនា ហោតិ មុសា វាទា
 បដិវត្តនា ហោតិ មិត្តភាព វាទាយ បដិវត្តនា ហោតិ
 ជុស្សាយ វាទាយ បដិវត្តនា ហោតិ សម្មប្បធានា
 បដិវត្តនា ហោតិ អនិច្ចាតិ ហោតិ អព្យាប្បដិស្ឋាន
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា មនុស្សំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ យោ
 មនុស្សំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ យាបេតិ
 តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទម្បំ ខោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋាទំ យត្ថ វិតស្ស តំ ទាទំ ន ឧបក្សបតិ ។
 វេទ បទ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វា ចាណាតិចាតា
 បដិវត្តនា ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវំ មិត្តភាព ឧប-
 បជ្ជតិ យោ ទេវំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ យាបេតិ
 តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទម្បំ ខោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋាទំ យត្ថ វិតស្ស តំ ទាទំ ន ឧបក្សបតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ដំណុំសៀវភៅ

វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាចា វៀរស្រឡះ
 ចាកផុសវាចា វៀរស្រឡះ ចាកសម្ពប្បណាមៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ជក
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ លុះបែក
 ឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងពួកមនុស្ស អាហារណា ជា
 អាហារសម្រាប់ពួកមនុស្ស បុគ្គលនោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ បុគ្គលនោះ បិតនៅក្នុងទីនោះ ដោយ
 សារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះមិនសម្រេចផល ដល់សត្វ
 ដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណា-
 តិបាត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ លុះបែក
 ឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា អាហារណា
 ជាអាហារសម្រាប់ពួកទេវតា ទេវតានោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីនោះ
 ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិនសម្រេចផល
 ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។

ឥន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាណាតិចាតិ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា បិត្តវិសយំ ឧបបន្នតិ យោ
 បិត្តវិសយំកាដំ សត្តាដំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ
 យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ យំ វា បនស្ស
 ឥតោ អនុប្បវេន្តន្តិ មិច្ឆាមច្ឆា វា ញាតិសាលោ-
 ហិតា វា តេន សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ
 តិដ្ឋតិ ឥនម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ហំដំ យត្ថ បិតស្ស
 តំ ទាដំ ឧបកប្បត្តតិ ។ សចេ បន កោ កោតម
 សោ បេតោ ញាតិសាលោហិតោ តំ ហំដំ អនុប-
 បន្នោ ហោតិ កោ តំ ទាដំ បរិកុញ្ញត្តតិ ។ អញ្ញោបិស្ស
 ព្រាហ្មណ បេតោ ញាតិសាលោហិតោ តំ ហំដំ
 ឧបបន្នោ ហោតិ តេ តំ ទាដំ បរិកុញ្ញត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។

មានសេចក្តីយល់ខុស បុគ្គលនោះ លុះបែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ ក៏

ទៅកើត ក្នុងបិត្តវិស័យ អាហារណា ជាអាហារសម្រាប់សត្វទាំងឡាយ

ដែលកើត ក្នុងបិត្តវិស័យ ប្រេតនោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ

ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ប្រេតនោះ បិតនៅ ក្នុងទីនោះ

ដោយសារអាហារនោះ ឬក៏ពួកមិត្តអាមាត្យក្តី ជនជាញាតិសាលាហិត

ក្តី ទទួលស្វែងរកទានណា ដល់ប្រេតនោះ អំពីលោកនេះ ប្រេតនោះ

ក៏ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ប្រេតនោះ

បិតនៅ ក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ

សម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា

ទីគួរ ។ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលសួរថា បពិត្រព្រះគោតម

ដ៏ចម្រើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេតជាញាតិសាលាហិតនោះ មិនបាទទៅ

កើត ក្នុងទីនោះទេ តើអ្នកណា បរិភោគទាននោះ ។ អើព្រាហ្មណ៍

ពួកប្រេត ដែលជាញាតិសាលាហិត ដទៃទៀត របស់គេ គង់ទៅ

កើតក្នុងទីនោះមិនខាន ប្រេតទាំងនោះឯង បរិភោគទាននោះ ។

បក្កិយបណ្ណសម្ពោ ដានុស្សោណវិញ្ញា

សចេ បន កោ តោតម សោ ចេវ បេតោ ញាតិ-
សាលោហិតោ តំ ហំនំ អនុបបន្នោ ហោតិ អញ្ជាបិស្ស^ឃ
បេតា ញាតិសាលោហិតា តំ ហំនំ អនុបបន្នោ
ហោតិ កោ តំ ទានំ បរិកុញ្ញតីតំ ។ អដ្ឋានំ ខោ
ឯតំ ព្រាហ្មណ អនុវត្តាសោ យន្តំ ហំនំ វិវត្តំ
អស្ស ឥមិយា ជិយេន អនុនា យទិទំ បេតេហិ
ញាតិសាលោហិតេហិ អបិច ព្រាហ្មណ ទាយកោបិ
អនិច្ឆលោតិ(១) ។ អដ្ឋានេបិ ភំ តោតមោ បរិកុញ្ញ
វិទតីតំ ។ អដ្ឋានេបិ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ បរិ-
កុញ្ញ វិទាមិ ឥធម ព្រាហ្មណ ឯតត្ថោ ចាណាតិ-
ចាតិ ហោតិ អនិច្ឆាយ ហោតិ កាមេស្ស មិច្ឆា-
ចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ
ឝុសាវាចោ ហោតិ សម្ពុជ្ឈលាបី ហោតិ អភិជ្ឈាលុ,
ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
វា អន្តិ ទានំ វត្ថំ យានំ មាលាភន្តំ វិលេបនំ

១ ម. អនិច្ឆលោ ហោតីតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាលុស្សណវត្ថុ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេតជាញាតិសាលោហិតនោះ
 មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកប្រេតជាញាតិសាលោហិត ដទៃ
 ទៀតរបស់គេ ក៏មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះដែរ តើអ្នកណា បរិភោគ
 ទាននោះ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ ទីណាដែលស្ងាត់ ចាកប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលោហិត ដោយកាល ជាយូរអង្វែងនេះ ទីនោះមិន
 មែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាស គឺថាមិនធ្លាប់មានឡើយ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ធម្មតាអ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។
 ឧទ្ទេសនៈគោតមដ៏ចម្រើន ពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរតើ ។ អើ
 ព្រាហ្មណ៍ តថាគតពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 គ្រួសារខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស
 ក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យ
 អាគ្រក់ ពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា
 មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ខុស ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យ
 បាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប

សេយ្យវសបំ បដិបេយ្យំ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា ហត្ថំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ សោ តត្ថ
 លាភី ហោតិ អន្ធស្ស ចានស្ស មាលាធានាលង្កា-
 រស្ស យំ ខោ ព្រាហ្មណ ឥធិ ចាណាតំចាតិ អធិ-
 ប្បាទាយី កាមេស្យ មិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណា-
 វាចោ ធម្មសវាចោ សម្ពប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្ន-
 បិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេន សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា ហត្ថំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ យក្ខ ខោ
 សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ធិ ចានំ វត្ថំ យានំ មាលាភន្ធិ វិលេបនំ សេយ្យ-
 វសបំ បដិបេយ្យំ តេន សោ តត្ថ លាភី ហោតិ
 អន្ធស្ស ចានស្ស មាលាធានាលង្ការស្ស ។ ឥធិ បន
 ព្រាហ្មណ ឯតត្ថោ ចាណាតំចាតិ ហោតិ អធិប្បា-
 ទាយី ហោតិ កាមេស្យ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី
 ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ធម្មសវាចោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទប់ករណ៍របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 ពួកដំរី ឯដំរីនោះ ជាសត្វតែងស្ងាត់ ប្រាម ទឹក កម្រងផ្កា
 នឹងគ្រឿងទប់ករណ៍ផ្សេង ។ ក្នុងកំណើត នៃដំរីនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួច
 ទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះ
 ញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់ ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើន
 ដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ខុស ជាពោសនា
 ឲ្យបុគ្គលនោះ បែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួក
 ដំរី ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យប្រាម ទឹក សំពត់ យាន កម្រង
 ផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទប់ករណ៍របស់
 ប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណបណ្ឌិត ឲ្យបុគ្គលនោះ
 ជាសត្វតែងស្ងាត់ ប្រាម ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេង ។
 ក្នុងកំណើតនៃដំរីនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់

បុគ្គលបញ្ញាសក ជាលុប្បោសក

សម្មប្បធានី ហោតិ អភិជ្ឈាណុ ហោតិ
 ព្យាបន្នចត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ធិ ចានំ វត្ថុ យានំ មាលាភន្ធិ វិលេចនំ
 សេយ្យវសនំ បដិមេយ្យំ សោ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា អស្សានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ . . . កុដ្ឋ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ . . . កុត្តកំ វានំ សហព្យតំ ឧបប-
 ជ្ជតិ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្ធស្ស ចានស្ស
 មាលាបាណលញ្ញាស្ស យំ ខោ ព្រាហ្មណ វេទ
 ចាណាតិចាតិ អនិច្ឆាទាយំ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ធុរសាវាចោ សម្មប្បធានី
 អភិជ្ឈាណុ ព្យាបន្នចត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេន សោ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា កុត្តកំ វានំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ យេព្វ ខោ សោ នាតា ហោតិ ស-
 មណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្ធិ ចានំ វត្ថុ យានំ
 មាលាភន្ធិ វិលេចនំ សេយ្យវសនំ បដិមេយ្យំ

បុគ្គលបណ្ណាសក ដានុស្សោណវត្ថុ

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ
 មានសេចក្តីយល់ខុស ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីជេក ទីនៅ គ្រឿងឧបករណ៍
 របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកសេះ... កើតជាមួយពួកគោ...
 កើតជាមួយពួកឆ្កែ ឯសត្វនោះ តែងស្វាគមន៍បាយ ទឹក កម្រងផ្កា នឹង
 គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេងៗ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គលក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាត្រក់ ពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ខុស ជាទោសនាំឲ្យបុគ្គលនោះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកឆ្កែ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ
 ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីជេក ទី
 នៅ គ្រឿងឧបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេន សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្ធស្ស ចានស្ស
 មាលាធានាលង្ការស្ស ។ វេជ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ
 ចាលានតិចាតា បដិវរិតោ ហោតិ អទិន្នាធានា បដិវរិតោ
 ហោតិ កាមេសុ មិន្នាចារា បដិវរិតោ ហោតិ
 មុសាវាទា បដិវរិតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរិតោ ហោតិ ជុសាយ វាចាយ បដិវរិតោ
 ហោតិ សម្មប្បលាថា បដិវរិតោ ហោតិ អន-
 ភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មា-
 ទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា
 ព្រាហ្មណស្ស វា អន្ធនំ ចានំ វត្ថុ យានំ មាលាកន្ធនំ
 វិលេចនំ សេយ្យវសនំ បដិបេយ្យំ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា មនុស្សនំ សហឡតំ ឧបបជ្ជតិ
 សោ តត្ថ លាភី ហោតិ មាណុសកានំ បញ្ចន្ធនំ
 កាមគុណានំ យំ ទោ ព្រាហ្មណ វេជ ចាលានតិចាតា
 បដិវរិតោ ហោតិ អទិន្នាធានា បដិវរិតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ជាគុណ នាំឲ្យបុគ្គលនោះ ជាសត្វតែងស្ងាត់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿង
 ប្រដាប់ផ្សេងៗ ក្នុងកំណើតឆ្នាំនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះ ចាក
 អទិន្នាន វៀរស្រឡះ ចាកការមសុមិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ
 វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាចា វៀរស្រឡះ ចាកផុសវាចា វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្ពច្ចរលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនព្យាបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿង
 ទប់ករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ លុះបុគ្គលនោះ
 បែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកមនុស្ស បុគ្គល
 នោះ តែងស្ងាត់ខ្ញុំកាមគុណ ៥ ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើត
 នៃមនុស្សនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាន

ចក្ខុវិស័យសព ដំណុលស្បែករំពៃ

កាមេស៊ី មិន្នាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ដុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្ពុប្បលាថា
 បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ អព្យាបដ្ឋចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិតោ ហោតិ តេជសោ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា មនុស្សានំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋតំ យញ្ច ខោ
 សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
 អន្ទំ ចានំ វត្ថំ យានំ មាណកន្ទំ វិលេបនំ
 សេយ្យវសនំ បដិបេយ្យំ តេជសោ តត្ថ លាភី
 ហោតិ មាណុសកានំ បញ្ចន្ទំ កាមគុណានំ ។ វេទ
 បន ព្រាហ្មណ ឯកត្វោ ចាណាតិចាតា បដិវរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិតោ ហោតិ សោ ទាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្ទំ ចានំ វត្ថំ
 យានំ មាណកន្ទំ វិលេបនំ សេយ្យវសនំ បដិបេយ្យំ

បុគ្គលបញ្ញាសព ជាលក្ខណៈវត្ថុ

វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិនឆ្ងាញ់ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវ័ទ វៀរ
 ស្រឡះ ចាកចិសុណាវ័ទ វៀរស្រឡះ ចាកផុសវ័ទ វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក មិនមានចិត្តព្យាបាទ
 មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាគុណនាំឲ្យបុគ្គលនោះ បែកផ្ទុយពន្លឺកាយ
 ស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកមនុស្ស ត្រង់ដែលបុគ្គលជា អ្នកឲ្យ
 បាយទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
 លាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទុបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណ បណ្តាលឲ្យបុគ្គលនោះ ទៅជាអ្នកស្ងាត់ នូវ
 កាមគុណ ៥ ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើតនៃមនុស្សនោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ វៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត
 ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក
 សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក
 ទីនៅ គ្រឿងទុបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

លុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវំនំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតំ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ ទិព្វានំ បញ្ចន្ធិ
 កាមគុណានំ យំ ខោ ព្រាហ្មណា វេទ ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 តេន សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវំនំ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតំ យញ្ច ខោ សោ ទាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្ធិ ចានំ
 វត្ថុំ យានំ មាលាគន្ធី វិលេបនំ សេយ្យាវសថំ
 បដិបេយ្យំ តេន សោ តត្ថ លាភី ហោតិ
 ទិព្វានំ បញ្ចន្ធិ កាមគុណានំ អបិច ព្រាហ្មណ
 ទាយកោចិ អទិប្បលោតិ ។ អន្ធវិយំ កោ តោតម
 អត្តតំ កោ តោតម យាវត្ថានំ កោ តោតម
 អលមេវ ទាទានំ ទានុំ អលំ សុទ្ធានំ កាតុំ
 យត្រ ហំ ទាម ទាយកោចិ អទិប្បលោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរវិញ្ញាបនបត្រ ទសកនិបាត

បុគ្គលនោះ លុះបែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកទេវតា
 ទេវតានោះ ជាអ្នកស្នាក់នៅក្នុងគុណ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទេវលោកនោះ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គ្រងដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនសូត្រច្បាប់
 បាណាតិបុត្ត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាគុណនាំឲ្យបុគ្គលនោះ
 បែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយពួកទេវតា គ្រងដែលបុគ្គល
 នោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប
 គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងឧបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ជាពុទ្ធនាំឲ្យបុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្នាក់នៅក្នុង
 គុណ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទេវលោកនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក៏ធម្មតា
 អ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានវេលា ឡើយ ។ ជាឈ្មោះស្បែក
 ព្រាហ្មណ៍ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់
 បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ដំណើរនេះ ត្រូវណាស់តែឲ្យទាន ត្រូវណាស់តែប្តេជ្ញា ដែលគេតប្បី
 ធ្វើដោយសច្ច ព្រោះថា អ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានវេលាឡើយ ។

ឯវមេតំ ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ ព្រាហ្មណា នាយកោបិ^(១)
 ព្រាហ្មណា អធិប្បលោតិ ។ អភិក្កន្ធនំ ភោ តោតម
 ។ បេ ។ ឧចាសកំ មំ ភរំ តោតមោ ជារេតុ អដ្ឋតក្ក
 ចាណុបេតំ សរណំ កត្តនំ ។

ទុតិយោ ផាណុស្សាណវគ្គោ ។

១ ឧ. ម. ទាយកោបិ ហិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក ផាណុស្សោណវិគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា អើព្រាហ្មណ៍ ដំណើរនុ៎ះ យ៉ាង
 ហ្នឹងឯង អើព្រាហ្មណ៍ ដំណើរនុ៎ះ យ៉ាងហ្នឹងឯង អើព្រាហ្មណ៍
 អ្នកឲ្យបាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។ ផាណុស្សោណព្រាហ្មណ៍
 ត្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព័កេះណាស់ ។ បេ ។
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវ
 សរណៈស្មើដោយឥរិក ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ ផាណុស្សោណវិគ្គ ទី ២ ។

តតិយោ សុដ្ឋវិគោ

(៦៧) សាធុញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
អសាធុញ តំ សុណាថេ សាធុកំ មនសិករោថ
កាសិស្សមីតំ ។ ឃំ កន្ថេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ
កករតោ បច្ឆស្សនំ ។ កករំ ឯតទរោថ កតមញ្ច
ភិក្ខុវេ អសាជំ(១) ។ ចាណាតិចាតោ អទិញ្ញា-
នាទំ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវនោ បិសុ-
ណាវនោ ជុសាវនោ សម្មប្បលាថោ អភិជ្ឈា
ព្យាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឥទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អសាជំ ។
កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាជំ(២) ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
អទិញ្ញាទាទា វេមណី កាមេសុ មិច្ឆាចារោ វេមណី
មុសាវនោ វេមណី បិសុណាយ វាចាយ វេមណី
ជុសាយ វាចាយ វេមណី សម្មប្បលាថោ វេមណី
អនភិជ្ឈា អព្យាចារោ សម្មាទិដ្ឋិ ឥទំ វុច្ឆតិ
ភិក្ខុវេ សាធុនំ(៣) ។

១ ម. អសាជំ ។ ២ ម. សាជំ ។ ៣ ម. សាធុនំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ៣

(៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង កម្មល្អផង កម្ម
មិនល្អផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
មុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតប
ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនល្អ តើដូច
ម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាត អទិន្នាទាន កាមេសុ មិច្ឆាចារ មុសាវាទ
បិសុណាវាទា ផរុសវាទា សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កម្មល្អ តើដូចម្តេច ។ គឺ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរ
ចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរ
ចាកបិសុណាវាទា វៀរចាកផរុសវាទា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ ការ
មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានព្យាបាទ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មល្អ ។

(៦៨) អរិយធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
អនិរិយធម្មញ្ញំ នំ សុណាមេ សាធុតំ មនសិករោមេ
ភាសិស្សមីតិ ។ ឃំ កន្លែតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្កវ ឯតទរោច កតមោ
ច ភិក្ខុវេ អនិរិយោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ
។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិរិយោ
ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនិរិយោ ធម្មោ ។
ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិរិយោ ធម្មោតិ ។

(៦៩) កុសលញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
អកុសលញ្ញំ នំ សុណាមេ សាធុតំ មនសិ-
ករោមេ ភាសិស្សមីតិ ។ ឃំ កន្លែតិ ខោ
តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្កវ
ឯតទរោច កតមញ្ញ ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។

ចក្កនិប្បត្តិសក សុខុវរិត្ត

[៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង អរិយធម៌
 (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង អនរិយធម៌ (ធម៌មិនប្រសើរ) ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អនរិយធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរ
 ចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា អរិយធម៌ ។

[៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង កុសលកម្មផង
 អកុសលកម្មផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
 តបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលកម្ម តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ វេទំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កតមញ្ញុ ភិក្ខុវេ កុសលំ ។
 ចាណាតិចាតោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋំ វេទំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កុសលន្តិ ។

[៧០] អនុញ្ញា វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនុញ្ញា តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិកាវេថ
 កាសិស្សមិត្តំ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ កកវា ឯតទវេច កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ អនត្ថោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនត្ថោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អត្ថោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អត្ថោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទស្សនិបាត

គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា អកុសលកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលកម្ម តើដូច
ម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់
ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលកម្ម ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ ដែលមាន
ប្រយោជន៍ផង ឥតប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ឥត
ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ធម៌មានប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ ចេតនាជាហេតុវៀរចាក
បាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌មានប្រយោជន៍ ។

បទដ្ឋបណ្ណសព្វេ សុត្តន្តបិដក

(៧០) ធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អធម្មញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវំ ឯតទរោថ កតមោ
 ថ ភិក្ខុវេ អធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អធម្មោ ។ កតមោ
 ថ ភិក្ខុវេ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធម្មោតិ ។

(៧២) សាសវញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនាសវញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមីតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវំ ឯតទរោថ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
 សាសវេ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាសវេ ធម្មោ ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា សុត្តន្តបិដក

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ផង នូវ
អធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតប
ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺ
បាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
អធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
វៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង នូវសាសវធម៌
(ធម៌ប្រកបដោយសាសវៈ) ផង អនាសវធម៌ (ធម៌មិនមានសាសវៈ) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ
ល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សាសវធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆា ដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាសវធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធម្មោ ។

ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ

វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធម្មោតិ ។

[៧៣] សាវជ្ជញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

អនុវជ្ជញ្ច តំ សុណាថ សាធុតំ មទសិករោថ

កាសិស្សាមិតិ ។ ឃំ កន្ថេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ

បច្ឆស្សោសុំ ។ កកវា ឯតទវោច កតមោ ច

ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ

។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ

ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនុវជ្ជោ ធម្មោ ។

ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ

វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនុវជ្ជោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាសវជមិ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
វៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា អនាសវជមិ ។

(៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត នឹងសំដែងនូវសាវជ្ជធម៌
(ធម៌ប្រកបដោយទោស) ផង អនវជ្ជធម៌ (ធម៌មិនមានទោស) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ឲ្យល្អចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគ
ថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវជ្ជធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាវជ្ជធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អនវជ្ជធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាក
បាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា អនវជ្ជធម៌ ។

(៧៤) តបនិយត្តា វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសិស្សាមិ
 អតបនិយត្តា នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ តបនិយោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ តបនិយោ
 ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អតបនិយោ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចារោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អតបនិយោ ធម្មាតិ ។

(៧៥) អាចយតាមិញ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសិស្សាមិ
 អបចយតាមិញ នំ សុណាថ សាគុកំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមិតិ ។ ឯវំ កន្តតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ
 បច្ចស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទវេច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា សុន្ទរវិញ្ញាណ

(៧៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងនូវតបនិយធម៌
 (ធម៌ដែលធ្វើសត្វឲ្យក្តៅ) ផង អតបនិយធម៌ (ធម៌ដែលមិនធ្វើសត្វឲ្យ
 ក្តៅ) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តបនិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា តបនិយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អតបនិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
 វៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា អតបនិយធម៌ ។

(៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង អាចយគាមិធម៌
 (ធម៌ដល់នូវការសន្សំបាប) ផង អាចយគាមិធម៌ (ធម៌មិនដល់នូវ
 ការសន្សំបាប) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះភ័ក្ត្រណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាច-
 យគាមិធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាចយគាមិធម៌ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោ ។
 ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោតិ ។

[៧៦] ទុក្ខុទ្រយញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សមិ សុខុទ្រយញ្ចំ តំ សុណាថ សាធុតំ មន-
 សិកោថ ភាសិស្សាមីតំ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវេច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ ធម្មោ ។ ចា-
 ណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបចយតាមធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនា
ជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អបចយតាមធម៌ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត នឹងសំដែងនូវទុក្ខទ្រយធម៌
(ធម៌ចំរើនសេចក្តីទុក្ខ) ផង សុខទ្រយធម៌ (ធម៌ចំរើនសេចក្តីសុខ) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
ឲ្យល្អចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះវង្ស ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខទ្រយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបា-
ណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាចិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខ-
ទ្រយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខទ្រយធម៌ តើដូចម្តេច ។
គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខទ្រយធម៌ ។

(៧៧) ឧត្តរវិហារកញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ សុខវិហារកញ្ច នំ សុណាថ សាធុតិ
 មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ ភន្តេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ឆស្សោសំ ។ ភគវា ឯតទ-
 វោថ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ឧត្តរវិហារកោ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចារតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ឧត្តរវិហារកោ ធម្មោ ។ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
 សុខវិហារកោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សុខវិហារកោ ធម្មោតិ ។

ភគិយោ សុខុមាលី ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា សុត្តន្តបិដក

(៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទូរិទ្ធកិច្ចាភិក្ខុ
 (ធម៌ទី១ដែលជាទុក្ខ) ផង សុខវិបាកធម៌ (ធម៌ទី១ដែលជាសុខ) ផង
 ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលតបព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខវិបាកធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខវិបាកធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុខវិបាកធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
 វៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខវិបាកធម៌ ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ទី ៣ ។

បត់ត្រៃ លេងដំគ្រៃ

[៧៨] អរិយមគ្គញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
អនិយមគ្គញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ អនិយោ មត្តោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ មត្តោ ។
កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោ ។ ចាណាតិចាតា
វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អរិយោ មត្តោតិ ។

[៧៩] កល្យាណមគ្គញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
សុត្តមគ្គញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ កល្យាណ មត្តោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កល្យាណ មត្តោ ។
កតមោ ច ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោ ។ ចាណាតិ-
ចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោតិ ។

សេដ្ឋកិច្ច ទី ៤

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ផ្លូវប្រសើរ
ផង ផ្លូវមិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវមិនប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ផ្លូវមិនប្រសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវប្រសើរ ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ផ្លូវខ្មៅផង ផ្លូវ
សផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវខ្មៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ផ្លូវស តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត
។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវស ។

(៨០) សទ្ធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ^(១) ទេសិស្សមិ
 អសទ្ធម្មញ្ញ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថតិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថតិ ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មោតិ ។

(៨១) សប្បវិសធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អសប្បវិសធម្មញ្ញ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោ ។ ចាណាតិ-
 ចាតោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថតិ
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោតិ ។

១ ម. ឯត្ថប ធម្មតំ បាយ ទិស្សតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក សេដ្ឋកិច្ច

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្វាសទ្ធម្ម (ធម៌ស្ងប់ម្ខាង) ផង អសទ្ធម្ម (ធម៌មិនស្ងប់ម្ខាង) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្ម តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធម្ម តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។

[៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្វាសប្បវិសធម៌ (ធម៌របស់សប្បវាស) ផង អសប្បវិសធម៌ (ធម៌របស់អសប្បវាស) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បវិសធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បវិសធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៨២] ឧប្បាទេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន ឧប្បាទេតព្វញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។
 ចាណាភិបាតា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោតិ^(១) ។

[៨៣] អាសេវិតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន អាសេវិតព្វញ្ច^(២) នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

១ ម. ធមោ បរិ ព្យាបាទេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ អព្យាបាទេតព្វញ្ច
 នំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្យាបាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្យាបាទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អព្យា-
 បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ អព្យាបាទេតព្វោ ធម្មោតិវេម បាវិ ហោតិ ។ ២ ម. អាសេវិតព្វញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដែលគួរ ឲ្យ
កើតឡើងផង ធម៌ដែលមិនគួរ ឲ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
ដែលមិនគួរ ឲ្យកើតឡើង តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរឲ្យកើតឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឲ្យកើតឡើង តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនា
ជាហេតុរៀបចំបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឲ្យកើតឡើង ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែល
គេ គួរសេពផង ធម៌ដែលគេមិនគួរសេពផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ មិនគួរសេព តើដូចម្តេច ។

បុគ្គលបញ្ញាសពេ សេដ្ឋីវត្តោ

ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថុនិ
 ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថុនិ ភិក្ខុវេ
 អាសេវិតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៤) ភាវេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 ន ភាវេតព្វញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ ន ភាវេតញោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថុនិ ភិក្ខុវេ ន
 ភាវេតញោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ
 ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។
 សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្ថុនិ ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៥) តហុលីកាតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន តហុលីកាតព្វញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន តហុលីកាតញោ ធម្មោ ។

ចុះឈ្មោះសក លេខ១២

គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគេមិនគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេគួរសេព
តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់
ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគេគួរសេព ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ ដែលគួរចំរើន
ផង ធម៌ដែលមិនគួរចំរើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលមិនគួរចំរើន
តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែល
គួរចំរើន តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។
ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរចំរើន ។

(៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែលគេ
គួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើដូចម្តេច ។

ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន តហុលីកាតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ តហុលីកាតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 តហុលីកាតព្វោ ធម្មោតិ ។

[៨៦] អនុស្សវិតព្វញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសេ-
 ស្សាមិ ន អនុស្សវិតព្វញ្ចំ នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តនិកាយ ទសកនិបាត

គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ គួរ
ធ្វើឲ្យច្រើន តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀបរាកបាណាតិបាត
។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
ដែលគេ គួរធ្វើឲ្យច្រើន ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដែលគួរនឹក
រកផង ធម៌ដែលមិនគួរនឹករកផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ បូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរនឹករក
តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរនឹករក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ដែលគួរនឹករក តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀបរាកបាណាតិ-
បាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគួរនឹករក ។

ចក្ខុវិស័យសព្វ សេដ្ឋីវត្តោ

(៨៧) សង្ឃកាតព្វក្ខ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សមី ន សង្ឃកាតព្វក្ខ នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន សង្ឃកាតព្វក្ខ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន សង្ឃកាតព្វក្ខ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ សង្ឃកាតព្វក្ខ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សង្ឃកាតព្វក្ខ ធម្មោតិ ។

ចក្ខុវត្តោ សេដ្ឋីវត្តោ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ណាល័យ សេដ្ឋកិច្ច

(៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ផង ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបុត្ត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវេទនាបាណាតិបុត្ត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញ
 ត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ។
 ចប់ សេដ្ឋកិច្ចទី៤ ។

បញ្ចមោ សេរីតញ្ចសេរីតញ្ចគ្គោ

[៨៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្នាគតោ
បុគ្គលោ ន សេរីតញ្ចោ ។ កតមេហំ ទសហំ ។
ចាណាតិចាតិ ហោតិ អធិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាដី ហោតិ បិសុណាវាចោ
ហោតិ ឝុសាវាចោ ហោតិ សច្ចប្បលាបី ហោតិ
អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆា-
ទិដ្ឋិកោ ហោតិ ឝមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ
ធម្មេហំ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ន សេរីតញ្ចោ ។
ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ
សេរីតញ្ចោ ។ កតមេហំ ទសហំ ។ ចាណាតិចា-
តា បដិវរតោ ហោតិ អធិន្នាទាណា បដិវរតោ ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ
ហោតិ ឝុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ

សេរីវិញសេរីវិញវិគ្គ ទី ៥

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ
មិនគួរសេពគប់ឡើយ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គល
ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ លួចទ្រព្យគេ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ១
ពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពោលពាក្យអាក្រក់ ១
ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តព្យា-
បាទ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែល
ប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការនេះឯង មិនគួរសេពគប់ឡើយ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ ទើបគួរសេត
គប់ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរស្រឡះ
ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរ
ស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាទារ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ១
វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាចា ១ វៀរស្រឡះ ចាកឆុសវាចា ១

បុគ្គលបណ្ណសកេ សេរីត្ថាសេរីត្ថោ

សម្មប្បណាថា បដិវត្តោ ហោតិ អនកិជ្ឈាលុ ហោតិ
អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ឥមេ-
ហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
សេរីត្ថោតិ ។ (ឥធិ ទិសតាទិសុត្ថំ បេយ្យាលវសេន
គណិតំ) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
បុគ្គលោ ន ភជិត្ថោ ... ភជិត្ថោ ...
ន បយ្យុទាសិត្ថោ ... បយ្យុទាសិត្ថោ ...
ន បុដ្ឋោ(១) ហោតិ ... បុដ្ឋោ(២) ហោតិ ...
ន ទាសំសោ ហោតិ ... ទាសំសោ ហោតិ ...
អតារវេ ហោតិ ... សតារវេ ហោតិ ... អប្ប-
តិក្ខោ ហោតិ ... សប្បតិក្ខោ ហោតិ ... ន អារាជ-
កោ ហោតិ ... អារាជកោ ហោតិ ... ន វិសុ-
ជ្ឈតិ ... វិសុជ្ឈតិ ... មាដំ ធាតិកោតិ ... មាដំ
អតិកោតិ ... បញ្ចាយ ន វឌ្ឍតិ ... បញ្ចាយ វឌ្ឍតិ ...
ពហំ អបុព្វំ បសវតិ ... ពហំ បុព្វំ បសវតិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក សេរីតព្វាសេរីតព្វវគ្គ

វៀស្រឡះ ចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមាន
 ចិត្តព្យាបាទ ១ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការនេះឯង ទើបគួរសេពគប់ ។ (ក្នុងទីនេះ
 បណ្ឌិតត្រូវរាប់សូត្រមាន ២០០ សូត្រជាដើម ដោយអំណាចបេយ្យាលៈ)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ
 មិនគួរគប់រកឡើយ . . . គួរគប់រក . . . មិនគួរបូលទៅអង្គុយដិត . . .
 គួរបូលទៅអង្គុយដិត . . . ជាបុគ្គលមិនគួរបដា . . . គួរបដា . . .
 មិនគួរសរសើរ . . . គួរសរសើរ . . . មិនគួរគោរព . . . គួរគោរព . . .
 មិនគួរកោតក្រែង . . . គួរកោតក្រែង . . . មិនគួរប្រោសប្រាណ . . .
 គួរប្រោសប្រាណ . . . មិនបរិសុទ្ធ . . . បរិសុទ្ធ . . . មិនគ្របសង្កត់
 នូវមាន . . . គ្របសង្កត់នូវមាន . . . មិនចំរើនដោយប្រាជ្ញា . . . ចំរើន
 ដោយប្រាជ្ញា . . . វេមន៍បានបាបច្រើន . . . វេមន៍បានបុណ្យច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កតមេហំ ទិសហំ ។ ចាលោភំចាតា បដិវរតោ
 ហោតិ អនិច្ចាទាណា បដិវរតោ ហោតិ ភាមេស្ស
 មិច្ឆាចារក បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ ដុ-
 សាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បណាថា
 បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋ្យាណុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សញ្ញាធិដ្ឋតោ ហោតិ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទិសហំ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ បុគ្គលោ ពហំ បុព្វំ
 បសវនីតិ ។

បព្វហេ សេរីព្វាសេរីព្វរត្តោ ។

បតត្ថោ បតត្ថបណ្ណាសកោ ។
 ១០ ១០

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ចុះបុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជា
អ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាទាន ១
វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ១
វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាទ ១ វៀរស្រឡះ ចាកផុស្សវាទ ១ វៀរ
ស្រឡះ ចាកសម្មប្បហារ ១ មិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមានចិត្តព្យាបាទ ១
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ ប្រការនេះឯង រមែងបានទូរចុណ្យច្រើន ។

ចប់ សេរិកញ្ចសេរិកញ្ចវគ្គ ទី ៥ ។

ចប់ បត្តតបណ្ណាសក ទី ៤ ។

បញ្ចមបណ្ណសក្កេ

បឋមោ បឋមវគ្គោ

(៨៩) ធនសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ
 យថាភតំ និក្ខត្តោ ឯវំ ឯវយេ ។ កតមេហំ
 ធនសហំ ។ ៩ ធន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ចាណាតិចាតិ
 ហោតិ លុទ្ធា(១) លោហិតចាណំ ហតប្បហតេ(២)
 និវិដ្ឋោ អនយាបន្នោ សត្វចាណាភូតេសុ អនិដ្ឋាទាយី
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិភូតករណំ តាមភតំ វា
 អរោភតំ វា (៣) អនិដ្ឋំ ថេយ្យសង្ខតំ អាទាតា
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ យា តា មា-
 តុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា ភាតុរក្ខិតា ភតិឯវក្ខិតា
 ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សស្សាមិកា សបរិទណ្ឌា
 អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខិតាបិ តថាវុចាសុ ចារិត្តំ
 អាបជ្ជិតា ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សភគ្គតោ វា
 បរិសគ្គតោ វា ញាតិមជ្ឈគ្គតោ វា បូគមជ្ឈគ្គតោ វា

១ ឧ. ម. លុទ្ធា ។ ២ ម. បហតបហតេ ។ ៣ ឧ. ម. ឯន្តន្តវេ ភត្តំ បាហវ
 វិស្សតិ ។

បញ្ចមបណ្ឌិតក

បឋមវគ្គទី ១

[៨៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេទាំទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ
អ្នកមានចិត្តអាក្រក់ អ្នកមានបាតដៃប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ជាប់
ក្នុងការសម្លាប់រឿយ ។ មិនដល់ទូរសេចក្តីអាណិតអាសូរ ចំពោះសត្វ
សត្វទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ គឺថាជាអ្នកកាន់យកនូវគ្រឿង
ទេវករណ៍ ជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃ ដែលគេមិនបានឱ្យ ពោល
គឺការលួច ដែលជាទ្រព្យ បិតនៅ ក្នុងស្រុកក្តី បិតនៅ ក្នុងព្រៃក្តី ១
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងតាមទាំងឡាយ អ្នកដល់ទូរការប្រព្រឹត្តិកន្លង
ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូន
ប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រ្តីរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានប្តី មាន
អាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយហេតុដោយហេតុ ឬស្វាមីស្រ្តីដែលមានគេបំពាក់
កម្រងផ្កា ១ ជាអ្នកនិយាយកុហក ទោះបីបិតនៅក្នុងរោងក្តី បិតនៅក្នុង
បរិសទ្យក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាលសេនីក្តី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វាជកុលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធិតោ សត្វំ បុរោ
 ឯហំ កោ(១) បុរិស យំ ជាតាសិ នំ វិទេហិតំ
 សោ អជាទំ វា អាហា(២) ជាតាមិតំ ជាទំ វា
 អាហា ន ជាតាមិតំ អបស្សំ វា អាហា បស្សា-
 មិតំ បស្សំ វា អាហា ន បស្សាមិតំ ឥតិ អត្ត-
 ហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសតិញ្ចត្តហេតុ វា
 សម្មជាទមុសា ភាសិតា ហោតិ បិសុណាវាចោ
 ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អត្វាតា ឥមេសំ កេនា-
 យ អមុត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អត្វាតា អមុសំ
 កេនាយ ឥតិ សមត្ថានំ កេត្តា ភិញ្ញានំ(៣)
 អនុប្បនាតា វត្តាវាមោ វត្តវតោ វត្តនដ្ឋំ វត្តកវណ្ឌំ
 វាទំ ភាសិតា ហោតិ ជុស្សវាចោ ហោតិ យា
 សា វាចា អន្ធិកា កត្តសា បរិកដ្ឋកា
 បរិកសដ្ឋនំ កោធសាមន្តា អសមាធិសំវត្តនិកា

១ ឧ. ប. ឯហម្កោ ។ ២ ឧ. ប. អហំ ។ ៣ ឧ. សមញ្ញានំ វា កេត្តា ភិញ្ញានំ
 វាទិ ទិស្សន្តិ ។ ប. សមញ្ញានំ វា កេតាតា ភិញ្ញានំ វាទិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

បិតានៅ ក្នុងកល្យាណរាជត្រកូលក្តី ដែលគេនាំមក សួរជាសាក្សីថា
 នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកអោយ បើអ្នកដឹងទូរហេតុណា ចូរ
 និយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលបើមិនដឹង ក៏និយាយ
 ថា ខ្ញុំដឹង ក៏មាន កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង ក៏មាន
 កាលបើមិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញនិយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នកពោលទូរពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នេះ ព្រោះ
 ហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃគ្រួសារនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុសំណូក គឺ អាមិសៈ
 បន្តិចបន្តួចក្តី ១ ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ គឺ ពួកពាក្យអំពើសំណាក់ជននេះ
 ហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ ពួកពាក្យ
 អំពើសំណាក់ជនឯណោះ មកប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជន
 ឯណោះ ជាអ្នកបំបែកទូរពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នា អ្នកជំរុលពួកជន
 ដែលបែកគ្នាហើយ អ្នកត្រេកអរក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក អ្នករីករាយ
 ក្នុងពួក អ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់ពួកដូច្នេះ អ្នកពោលពាក្យអាក្រក់
 អ្នកពោលពាក្យទ្រគោះ ខ្លោះខ្លួន ពេលពេល ដល់អ្នកដទៃ ដើម្បីជាម
 ដល់អ្នកដទៃ ជាវាចាជិតសេចក្តីគ្រោធ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ១

តំ តថាវុប្បី វាចំ កាសីតា ហោតិ សម្មប្បលាប្ប
 ហោតិ អកាលវាទំ អក្ខតវាទំ អនត្តវាទំ អធម្មវាទំ
 អវិនយវាទំ អនិធានវតី វាចំ កាសីតា ហោតិ កាលេន(១)
 អនបទេសំ អបរិយន្តវតី អនត្តសញ្ញានំ អភិជ្ឈាណ
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិវត្តបក្កវណំ តំ អភិជ្ឈិតា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ
 ព្យាបន្នចត្តោ ហោតិ បទុដ្ឋមនស្ស័យោ វមេ
 សត្តា ហោតិ វា វជ្ជន វា ឧត្តជ្ជន វា វិនស្សន វា
 មា វា អហោស្សន្តិ(២) មិច្ឆាទិដ្ឋកោ ហោតិ វិបរីត-
 ទស្សនោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យំដ្ឋំ នត្ថំ ហុតំ នត្ថំ
 សុកតទុក្ខតាមំ កម្មាមំ ជលំ វិហាកោ នត្ថំ
 អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ នត្ថំ មាតា
 នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឱបចាតិកា នត្ថំ
 លោកេ សមណាព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបទ្ធា

១ ឧ. ម. អកាលេន ។ ២ ឧ. ប. អហោស្សន្តិវតី ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បេសវត្ថុ

ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺពោលពាក្យខុសកាល ពោល
 ពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យមិនមែនជាធម៌
 ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពាក្យដែលមិនគួរ ឲ្យអ្នកផងគាំទ្រក្នុង
 ហឫទ័យ ជាពាក្យខុសកាល មិនមានគ្រឿងអាង មិនមានទីបំផុត
 មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សំឡឹង
 គ្រឿងឧបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃណា ថា ឧហ្ម៍ គ្រឿង
 ឧបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នក
 មានតម្រិះក្នុងចិត្តដែលប្រទុស្តហើយថា សត្វខឹងឡាយនេះ ចូរលំបាក
 ខ្លះ ចូរបែកគ្នាខ្លះ ចូរសាបសូន្យទៅខ្លះ កុំកើតមានឡើយខ្លះ ១ ជា
 អ្នកមានគំនិតយល់ខុស ជាអ្នកយល់ឃើញសេចក្តីវិបត្តិថា មានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជានៃតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើឈ្នឹងធ្វើ
 អាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខមិនមាន មាតានិងមាន
 បិតាមិនមាន សត្វខឹងឡាយជាឧបបាទិកៈកំណើត មិនមាន សមណ-
 ប្រាហ្មណ៍ខឹងឡាយ ក្នុងលោកជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ

យេ ឥមញ្ច លោភំ បរញ្ច លោភំ សយំ អភិពា
សន្និកត្វា បវេទេន្តិភំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
ទសហំ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ យថាភតំ ធិត្វិត្តោ
ឯវំ ឯវយេ ។ ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពា-
គតោ យថាភតំ ធិត្វិត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កកមេហិ
ទសហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ចាណាតិចានំ
បហាយ ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ
ធិហិតទណ្ណោ ធិហិតសត្តោ លង្គិ ធម្មាបដ្ឋោ សព្វ-
ចាណាភូតហិតានុកម្មី វិហារិតិ អនិច្ឆាទានំ បហាយ
អនិច្ឆាទាទា បដិវរតោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរ-
វិត្តបតករណំ តាមភតំ វា អវតាភតំ វា អនិច្ចំ វេយ្យ-
សម្មាភំ ធជ(១) អាទាតា ហោតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារំ
បហាយ កាមេស្ម មិច្ឆាចារាវ បដិវរតោ ហោតិ
យា តា មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា អាតុរក្ខិតា

១ ឧ. ម. ដ តិ អទិដ្ឋំ វេយ្យសម្មាភំ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកវិបាក

ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 របស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបព្រមដោយធម៌ ១០ នេះឯង នឹងធ្លាក់ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំ
 យកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះ នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។
 ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 លះបង់បាណាតិបាត វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ
 មានគ្រឿងសស្រ្តាដាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអៀនឱស ដល់នូវសេចក្តីកាណិក
 កាសូរ អ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ ១
 លះបង់អទិន្នាទាន វៀរចាកអទិន្នាទាន ជាអ្នកមិនលួចទ្រព្យគេដែលជា
 គ្រឿងទប់ករណ៍ គឺ សម្បត្តិខែបុគ្គលដទៃ ដែលជាទ្រព្យបិតនៅក្នុងស្រុកក្តី
 បិតនៅក្នុងវត្តក្តី ដែលគេមិនឲ្យ ពោលគឺការលួច ១ លះបង់កាមេសុ
 មិច្ឆាចារ វៀរចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ អ្នកមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកន្លង
 ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា

បញ្ចមបណ្ណសិក្សា បឋមវគ្គ

កតំនិរត្តិតា ញាតិរត្តិតា ធម្មរត្តិតា សស្សមិត្តា
 សបរិទណ្ឌា អន្តមសោ មាលាតុណា បរិរត្តិតា បិ តថា-
 រូទាសុ ន ចារិតំ អាចជ័តោ ហោតិ មុសាវាទំ
 បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សកត្តតោ វា
 បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា ប្បកមជ្ឈត្តតោ វា
 វាជតុលមជ្ឈត្តតោ វា អភិជិតោ សត្វំ បុដ្ឋោ
 ឯហិ ភោ បរិស យំ ជាតាសិ នំ វនេហិតិ សោ
 អជាទំ វា អាហ ន ជាតាមិតំ ជាទំ វា អាហ
 ជាតាមិតំ អបស្សំ វា អាហ ន បស្សមិតំ បស្សំ វា
 អាហ បស្សមិតំ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា
 អាមិសតិញ្ចុត្តហេតុ វា ន សម្បជានមុសា កា-
 សិតា ហោតិ បិសុណាវាទំ បហាយ បិសុណាយ
 វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ
 អត្វាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា
 ន ឥមេសំ អត្វាតា អម្ចសំ ភេទាយ ឥតិ ភិដ្ឋាទំ
 វា សន្ធាតា សហិតាទំ វា អនុប្បនាតា សមត្តាវាមោ

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

បង្កបង្កើតរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានប្តី មានអាជ្ញា (កំណត់
 ទុក) ដោយហេតុទេវ សូម្បីតែស្រ្តីដែលគេបំភាន់កម្រងផ្កា ១ លះ
 បង្កនូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះបីបិតានៅ ក្នុងរោងភ្នំ បិតានៅ
 ក្នុងបរិសទ្ធភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាលនៃញាតិភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាល
 សេនីភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាលនៃរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេនាំមកសួរដា
 សាក្សីថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកអោយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា
 ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលមិនដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ដឹងក៏មាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន កាលមិនឃើញនិយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន ជាអ្នកមិន
 ពោលនូវពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នេះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនភ្នំ ព្រោះហេតុ
 នៃបុគ្គលដទៃភ្នំ ព្រោះហេតុសំណូកគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ១ លះបង្កនូវ
 បិសុណវាចា វៀរចាកបិសុណវាចា ឮពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះ
 ហើយមិននាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ ឮ
 ពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ មិននាំមកប្រាប់ដល់ជននេះ ដើម្បី
 នឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកផ្សះផ្សាពួកជនដែលបែកគ្នា ឬជាអ្នកទំនុក
 បំបង្កនូវពួកជនដែលព្រមព្រៀង ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការព្រមព្រៀង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សមគ្គុរតោ សមគ្គន្ទដ្ឋំ សមគ្គករណំ វាចំ កាសិកា
 ហោតិ ឝុសវាចំ បហាយ ឝុសាយ វាចាយ ប-
 ដិវិតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កុណ្ណា-
 សុទា បេមនិយា ហនយន្តមា ចោវី ពហុជនកន្តា
 ពហុជនមនាថា តថាវុប្បំ វាចំ កាសិកា ហោតិ
 សម្មប្បលាបិ បហាយ សម្មប្បលាថា បដិវិតោ
 ហោតិ កាលវាដិ ភូតវាដិ អត្ថវាដិ ធម្មវាដិ
 វិនយវាដិ ធិនានុវតី វាចំ កាសិកា ហោតិ កាលេន
 សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្ថសញ្ញាតំ អនតិជ្ឈានុ
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិត្តបករណំ តំ អនតិជ្ឈិតា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ អព្យា-
 បន្នចិត្តោ ហោតិ អប្បនុដ្ឋមនស្ស្តប្បោ ឝមេ សត្តា
 អវេកា អព្យាបជ្ឈា អដិយា សុខំ អត្តានំ បរិហារន្តតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ វេសកនិបាត

ជាអ្នកមានតម្រេក ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នករីករាយ ក្នុងការព្រម
 ព្រៀង ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ លះបង់ផុស-
 វាចា វៀរចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចាដែលមិនមានទោស ជាវាចា
 ស្រួលដល់ត្រចៀក គួរឲ្យគេស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ ជា
 វាចាអ្នកប្តី ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាសំដីពេញចិត្តនៃជនច្រើន ១
 លះបង់ឲ្យសម្បូរបាយ: វៀរចាកសម្បូរបាយ: ជាអ្នកពោលត្រូវតាម
 កាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលពាក្យដែល
 ជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជារឹង ពោលពាក្យដែលគួរឲ្យគេតាំងទុក
 ជាពាក្យត្រូវតាមកាល ប្រកបដោយគ្រឿងអាង ជាវាចាមានទំហំផុត
 ប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក ជាអ្នកមិនគយគន់
 នូវគ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃថា ឥហ្ម្មំ គ្រឿង
 ទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃណា គ្រឿងទុបករណ៍នោះ
 គប្បីបានមកអញ ដូច្នេះឡើយ ១ ជាអ្នកមានចិត្តមិនព្យាបាទ មានតម្រិះ
 ក្នុងចិត្តដែលទោស មិនប្រទុស្តថា សត្វទាំងឡាយនេះ កុំបង់ព្រៀនគ្នា
 កុំព្យាបាទផ្ទះ កុំមានទឹក ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ១

បញ្ចមបណ្ណាសពេ បឋមវិញ្ញា

សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ អត្ថំ ទិដ្ឋិ
 អត្ថំ យំដ្ឋំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុកតទុក្ខតាទិ
 កម្មាទិ ដលំ វិចារកោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ បរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ បិតា អត្ថំ
 សត្វា ឱបចានិកា អត្ថំ លោកេ សមណាប្រាប្ប-
 ណា សម្មត្ថតា សម្មាបដិបដ្ឋា យេ ឥមេវា លោកំ
 បរេវា លោកំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បរេនេ-
 ដ្ឋិតំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហិ ធម្មេហិ
 សមញ្ញាគតោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឯវំ សត្តេតំ ។

(៧០) ទសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ
 មាតុត្តាមោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឯវំ ជរយេ ។
 កតមេហិ ទសហិ ។ ចារណាតិចានី ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទសហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ
 មាតុត្តាមោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឯវំ ជរយេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ឃើញសេចក្តីមិនរឹបរឹតថា មានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ
 មានផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជាតូច មានផល ផលវិបាក
 នៃកុសលាកុសលកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើលទ្ធនឹងអាក្រក់ មាន លោកនេះ
 មាន លោកខាងមុខ មាន មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបបាតិកៈកំណើត មាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹង
 លោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់
 ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទី៣ យស្ស វេសកនិបាតោ

ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ មាតុត្តាមោ
 យថាភតំ ធិត្ថិត្តោ ឃំរំ សក្កេ ។ កតមេហំ
 ទសហំ ។ ចាណាតំចាតា បដិវរតោ ហោតិ
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខេ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ មាតុត្តាមោ
 យថាភតំ ធិត្ថិត្តោ ឃំរំ សក្កេតិ ។

(៧០) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា
 ឧទាសិកា យថាភតំ ធិត្ថិត្តោ ឃំរំ ជិរយេ ។ ក-
 តមេហំ ទសហំ ។ ចាណាតំចាតិដំ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខេ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា ឧទា-
 សិកា យថាភតំ ធិត្ថិត្តោ ឃំរំ ជិរយេ ។
 ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា ឧទាសិកា
 យថាភតំ ធិត្ថិត្តោ ឃំរំ សក្កេ ។ កតមេហំ
 ទសហំ ។ ចាណាតំចាតា បដិវរតា ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌១០ យ៉ាង នឹងទៅ
 កើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។ ធម៌១០ យ៉ាងគេ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌១០ យ៉ាង នេះឯង
 នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទបាសិកា ប្រកបដោយធម៌១០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌១០ យ៉ាងគេ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ទបាសិកាប្រកបដោយធម៌១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុង
 នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទបាសិកាប្រកប
 ដោយធម៌១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់
 ទុក ។ ធម៌១០ យ៉ាង គេអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។

សម្មាទិដ្ឋិកា ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ
 ធម្មេហំ សមន្តាគតា ឧបាសិកា យថាភតំ វិក្ខតំ
 ឯវំ សក្កតំ ។

(៧២) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតា
 ឧបាសិកា អវិសារទា អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ក-
 តមេហំ ទសហំ ។ បាលាភិចាតំ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតា ឧបាសិកា អវិសា-
 រទា អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេ-
 ហំ សមន្តាគតា ឧបាសិកា វិសារទា អតារំ
 អជ្ឈាវសតិ ។ កតមេហំ ទសហំ ។ បាលាភិ-
 ចាតា បដិវត្តា ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកា
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
 សមន្តាគតា ឧបាសិកា វិសារទា អតារំ
 អជ្ឈាវសតិ ។

បញ្ចមចណ្ឌាសក បឋមវគ្គ

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅ
ជម្រកលំទុក ។

(៩២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ជាអ្នកមិនភ្លេចវត្ថុគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែម្តង ។ គឺជាអ្នក
សម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនភ្លេចវត្ថុ គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងជាអ្នកភ្លេចវត្ថុ
គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តែម្តង ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណា-
ភិបាត ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នេះឯង ជាអ្នកភ្លេចវត្ថុ គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។

(៧៣) សំសប្បតិបរិយាយំ^(១) វេ ភិក្ខុវេ ធម្ម-
 បរិយាយំ ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុតំ
 មនសិករោថ កាសិស្សាមីតំ ។ ឃំ កន្លែតំ ខោ
 តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សាសុំ ។ កកវា ឯត-
 ទលេច កតមោ ច^(២) ភិក្ខុវេ សំសប្បតិបរិយាយោ
 ធម្មបរិយាយោ ។ កម្មស្សតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កម្មទាយាទា កម្មយោជំ កម្មតទ្ធ កម្មប្បដិ-
 សរណា យំ កម្មំ ករោន្តំ កល្យាណំ វា
 ទាបតំ វា តស្ស ទាយាទា កវន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកត្ថោ ចាណាតិចាតំ ហោតិ លុទ្ធា លាហិត-
 ចាណំ ហតប្បហតេ ជីវិដ្ឋោ អនយាបន្នោ សព្វចា-
 ណាភូតេសុ ។ សោ សំសប្បតិ កាយេន សំសប្ប-
 តិ វាចាយ សំសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ជិម្ពំ
 កាយកម្មំ ហោតិ ជិម្ពំ វជីកម្មំ ជិម្ពំ

១ ឧ. សំសប្បនិយបរិយាយំ - ឧ. សំសប្បនិយំ ។ ២ ឧ. ឯត្ថោ សោតិ បាហេ
 ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាយ ទសកនិដាត

(៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម្មបរិយាយ
 ជាហេតុនៃសេចក្តីរន្ធត់ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធ-
 ដីកានៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មបរិយាយជាហេតុនៃ
 សេចក្តីរន្ធត់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មាន
 កម្មជាបរស្ម័ន មានកម្មជាទាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជា
 ដៅធន្យ មានកម្មជាទីរលឹក ទោះធ្វើនូវកម្មណា ជាបុណ្យក្តី ជាបាប
 ក្តី វេមិនជាទាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ មានចិត្តអាក្រក់ មានបាតដៃ
 ប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ជាប់ ក្នុងការសម្លាប់រឿយ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរន្ធត់អាណិតអាសូរ ចំពោះពួកសត្វទាំងពួង ។ បុគ្គលនោះ
 វេមិនរន្ធត់ដោយកាយ រន្ធត់ដោយវចា រន្ធត់ដោយចិត្ត ។ បុគ្គល
 នោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម រឿច (រមិញ្ញរម្យញ្ញ) វចីកម្ម រឿច

មនោកម្មី ជីវ្ហា កតំ ជីវ្ហា ឧបបត្តិ(១) ។ ជីវ្ហកតិ-
 កស្ស ខោ បនាហំ ភិក្ខុវេ ជីវ្ហបបត្តិកស្ស ទ្វិន្ទ
 កតំនំ អញ្ញាតំ កតំ វិទាមិ យេ វា ឯកន្តទុក្ខា
 និរយា យា វា សំសប្បជានិកា តិរច្ឆានយោនិ ។
 កតមា ច សា ភិក្ខុវេ សំសប្បជានិកា តិរច្ឆាន-
 យោនិ អហំ វិច្ឆិកា សតបដ្ឋិ នកុលា តិច្ឆរា(២)
 ម្ភសិកា ឧល្លកា យេ វា បនពោមិ កេច តិរ-
 ច្ឆានយោនិកា សត្តា មនុស្សេ ទិស្វា សំសប្បន្តិ ។
 វតិ ខោ ភិក្ខុវេ ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ ករោតិ តេន ឧបបត្តិ ឧបបន្ថមេនំ ផស្ស្ហ
 ផុសន្តិ ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តាតិ
 វិទាមិ ។ វេទ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ អទិន្នាយំ
 ហោតិ... កាមេស្ម មិច្ឆាទារី ហោតិ... មុសា-
 វាជំ ហោតិ... បិសុណាវាទោ ហោតិ...
 ជុវសាវាទោ ហោតិ... សម្មប្បលាបិ ហោតិ...

១ ឧ. ម. ជីវ្ហបបត្តិ ។ ២ ម. នកុលាវិច្ឆរា ។

បញ្ចមបណ្ណាល័យ បឋមវគ្គ

មនោកម្ម វៀច គតិ វៀច ទបបត្តិ (ការកើតឡើង) ក៏វៀច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាគតិទាំងពីររបស់សត្វ មានគតិ វៀច មាន
 ទបបត្តិ វៀច គឺថាគតពោលនូវគតិណាមួយគឺនិរេយគតិ មានទុក្ខតែម្យ៉ាង
 ឬតិរច្ឆានយោនិគតិ មានជាតិដ៏រន្ធត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តិរច្ឆាន-
 យោនិគតិ ប្រកបដោយរន្ធត់នោះ តើដូចម្តេច គឺពស់ ខ្លួន ក្អែក
 ស្លា សំពោច កណ្តុរ ម្សៅម ឬក៏ពួកសត្វ កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន
 ណាមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សទាំងឡាយហើយ ក៏រមែងរន្ធត់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទបបត្តិរបស់សត្វ តាមសភាវៈ រមែងមានដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើតឡើងដោយអំណាច
 កម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក) ក៏រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គល
 ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា សត្វទាំង
 ឡាយ មានកម្មជាតាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ល្អចយកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ... ប្រព្រឹត្ត
 ខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... ពោលពាក្យកុហក... មានសំដី
 ញ្ឆោត... មានសំដីអាក្រក់... ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អភិជ្ឈាលុ ហោតិ . . . ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ . . .
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ
 យិដ្ឋំ នត្ថំ ហុតំ នត្ថំ សុកតទុក្កតានំ កម្មានំ ផលំ
 វិចារកោ នត្ថំ អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ
 នត្ថំ មាតា នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឱបទាតិកា នត្ថំ
 លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិ-
 បដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទេន្តតិ ។ សោ សំសប្បតិ
 កាយេន សំសប្បតិ វាចាយ សំសប្បតិ មនសា ។
 តស្ស ជិម្ពំ កាយកម្មំ ហោតិ ជិម្ពំ វេទកម្មំ ជិម្ពំ
 មនោកម្មំ ជិម្ពំ កតិ ជិម្ពបបតិ ។ ជិម្ពកតិកស្ស
 ខោ បនាហំ ភិក្ខុវេ ជិម្ពបបតិកស្ស ទ្ធិដ្ឋំ កតិនំ
 អពាវនំ កតំ វិទា ។ យេ វា ឯកន្តទុក្កា
 និរយា យា វា សំសប្បជានិកា តិវច្ឆានយោនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយ ទសកនិបាត

មានចិត្តច្រើនដោយអភិជ្ឈា . . . មានចិត្តព្យាបាទ . . . ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 យល់ឃើញសេចក្តីរឹបរឹតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការ
 បូជាធំ មិនមានផល ការបូជាតូច មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អនឹងអាក្រក់ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន
 លោកខាងមុខ មិនមាន មាតា មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជា
 ឧបបាតិកៈកំណើត មិនមាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក
 អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ
 នឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុតិយរបស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់
 មិនមាន ។ បុគ្គលនោះ រមែងរន្ធត់ដោយកាយ រន្ធត់ដោយវាចា រន្ធត់ដោយ
 ចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម វៀច វេចិកម្ម វៀច មនោកម្ម
 វៀច គតិ វៀច ឧបបត្តិ វៀច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាគតិពរ
 យ៉ាងរបស់សត្វ មានគតិ វៀច មានឧបបត្តិ វៀច តថាគតពោលគតិណា
 មួយ គឺនិរយគតិ មានទុក្ខតែម្យ៉ាង ឬតិរច្ឆានយោនិគតិ មានជាតិរន្ធត់ ។

កតមា ច សា ភិក្ខុវេ សំសប្បជានិកា វិវាទនយោនិ
 អហំ វិជ្ជិកា សតបដ្ឋី នកុលា ពិជ្ជាវា ម្ភសិកា
 ឧល្យកា យេ វា បនពោចិ កេចិ វិវាទនយោនិកា
 សត្តា មនុស្សេ មិស្វា សំសប្បន្តំ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តំ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 តេន ឧបបជ្ជតិ ឧបបន្នមេនំ ជស្សា ជុស្តន្តំ
 ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តាចិ វទាមិ ។
 កម្មស្សកា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយាទា កម្ម-
 យោនិ កម្មតន្តំ កម្មប្បដិសរណា យំ កម្មំ
 ករោន្តំ កល្យាណំ វា ចាបតំ វា តស្ស
 នាយាទា ភវន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ចាណាតិ-
 ចាតំ បហាយ ចាណាតិចាតា បដិវតោ
 ហោតិ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្តោ លដ្ឋី
 ទយាបន្នោ សព្វចាណក្ខតហិតានុកម្មំ វិហាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តិរច្ឆានយោនីគតិ ប្រកបដោយជាតិរន្ធត់នោះ
 តើអ្វីខ្លះ គឺជាសំខ្លួន ត្រៃបិដក ស្កា សំពោច កណ្តុរ មៀម ឬក៏ពួក
 សត្វកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានណាមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សហើយ
 រមែងរន្ធត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបបត្តិនៃសត្វ តាមសភាវៈ
 រមែងមានដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើត
 ដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក) រមែងពាល់ត្រូវ
 នូវបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាទាយាទយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាទាយាទ មានកម្មជា
 កំណើត មានកម្មជាដៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក ទោះធ្វើនូវកម្មណា
 ជាបុណ្យក្តី ជាបាបក្តី រមែងជាទាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវបាណាតិបាត
 វៀរចាក បាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿង
 សស្រ្តាវុធដាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអៀនខ្មាស មានសេចក្តីអាណិត
 អាសូរ មានសេចក្តីអនុវត្តនោះ ដោយប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ ។

សោ ន សំសប្បតិ កាយេន ន សំសប្បតិ វាចាយ
 ន សំសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ឧដ្ឋ(១) កាយកម្មំ
 ហោតិ ឧដ្ឋ វដិកម្មំ ឧដ្ឋ មនោកម្មំ ឧដ្ឋ កតិ
 ឧដ្ឋបបត្តិ ។ ឧដ្ឋកតិកស្ស ខោ បធាហំ ភិក្ខុវេ
 ឧដ្ឋបបត្តិកស្ស ទ្ធិន្នំ កតំនំ អពាសា កតំ វនាមិ
 យេ ច ឯកន្តសុខា សត្តា យានំ វា បន តានិ
 ឧត្តាគុណានំ ខត្តយមហាសាលគុណានំ វា ព្រាហ្ម-
 ណមហាសាលគុណានំ វា កហបតិមហាសាលគុណានំ
 វា អន្តរានំ មហាទ្វីនានំ មហាកោតានំ តហុតជាត្រប-
 រជតានំ តហុតវត្ថុបករណានំ តហុតធនធានានំ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ ករោតិ តេន ឧបបដ្ឋតិ ឧបបន្នមេនំ ជស្សា
 ដុស្តំ ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយានា សត្តាតិ វនាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិដាត

បុគ្គលនោះ រមែងមិនទន្ទឹមដោយកាយ មិនទន្ទឹមដោយវាចា មិនទន្ទឹម
ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្មត្រង់ វចិក្ខុកម្មត្រង់
មនោកម្មត្រង់ គតិក្រង់ ឧបបត្តិក្រង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
គតិទាំងពីរ របស់សត្វមានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ តថាគតពោល
នូវគតិណាមួយ គឺសត្វទាំងឡាយដែលមានសុខតែម្យ៉ាង ឬពួកត្រកូល
ខ្ពស់ ដែលជាត្រកូលខ្ពង់មហាសាល ឬព្រាហ្មណ៍មហាសាល ឬក៏
គហបតីមហាសាល ដែលជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មាន
ភោគៈច្រើន មានហស ទីងប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ ទីងគ្រឿង
ឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យ ទីងស្រូវច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបត្តិ
នៃសត្វតាមសភាវៈ រមែងមានដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្ម
ណា រមែងកើតដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក)
រមែងពាលត្រូវ នូវបុគ្គល ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកត្ថោ អនិច្ចាទានំ
 បហាយ អនិច្ចាទានា បដិវរតោ ហោតិ... កាមេស្ស
 មិច្ឆាទារំ បហាយ កាមេស្ស មិច្ឆាទារា បដិវរតោ
 ហោតិ... មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ... មិស្សុណាវាទំ បហាយ មិស្សុណាយ
 វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ... ធម្មសាវាទំ បហាយ
 ធម្មសាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ... សម្មប្ប-
 លាបំ បហាយ សម្មប្បលាទា បដិវរតោ ហោតិ...
 អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ... អត្យាបន្ទចិត្តោ ហោតិ...
 សម្មាទិដ្ឋិតោ ហោតិ អរិយរតនសង្ឃនោ អត្ថំ ទិន្នំ
 អត្ថំ យំទិន្នំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុត្តន្តបិដកត្តានំ
 កម្មានំ ផលំ វិបាកោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ បរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ បិតា
 អត្ថំ សត្វា ឡិបទាតិកា អត្ថំ សមណព្រាហ្មណ
 សម្មគ្គតា សម្មាបដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច
 លោកំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទេន្តិតំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បរមេវុទ្ធ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់អទិន្នាទាន
 វៀរចាកអទិន្នាទាន... លះបង់ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... លះបង់មុសាវាទ
 វៀរចាក មុសាវាទ... លះបង់ ចិសុណវាចា វៀរចាក
 ចិសុណវាចា... លះបង់ផរុសវាចា វៀរចាកផរុសវាចា... លះ
 បង់សម្មប្បលាបៈ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ... មិនច្រើនដោយ
 អភិជ្ឈ... មានចិត្តមិនព្យាបាទ... ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់
 ឃើញមិនរិបរឹតថា ទានដែលបុគ្គលឡើងហើយ មានផល ការបូជាធំ
 មានផល ការបូជាក្នុង មានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម
 ដែលសត្វធ្វើល្អនឹងអាក្រក់ មាន លោកនេះ មាន លោកខាងមុខ មាន
 មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ ជាឧបបាតិកៈកំណើត
 មាន ភ្នកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ ប្រតិបត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវលោកនេះ នឹងលោក
 ខាងមុខ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម របស់ខ្លួនហើយសំដែងប្រាប់ មាន រ

សោ ន សំសប្បតិ កាយេន ន សំសប្បតិ
 វាហយ ន សំសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ឧដ្ឋ
 កាយកម្មំ ហោតិ ឧដ្ឋ វចីកម្មំ ឧដ្ឋ មនោកម្មំ
 ឧដ្ឋ កតិ ឧដ្ឋបបត្តិ ។ ឧដ្ឋកតិកស្ស ខោ
 បណាហំ ភិក្ខុវេ ឧដ្ឋបបត្តិកស្ស ទ្ធិនំ កតីនំ អញ្ញ-
 តំ កតី វនាមិ យេ វា ឯកន្តសុខា សត្តា
 យានិ វា បន តានិ ឧទ្ធាកុលានិ ខត្តិយមហាសាល-
 កុលានិ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុលានិ វា គហ-
 បតិមហាសាលកុលានិ វា អឡានិ មហាទ្វីបានិ
 មហាកោតានិ ពហុតជានុបវជតានិ ពហុតវិស្សបករ-
 ណានិ ពហុតធនធិញ្ញានិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 តេន ឧបបជ្ជតិ ឧបបន្នមេនំ ជស្សា ដុស្ឋន្តិ
 ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តាតិ វនាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គកុរុយ ទសកនិបាត

បុគ្គលនោះ រមែងមិនទន្ទឹមដោយកាយ មិនទន្ទឹមដោយវាចា មិនទន្ទឹម
 ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឃ្លានថា មានកាយកម្មត្រង់ វចិត្តកម្មត្រង់
 មនោកម្មត្រង់ មានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាគតិទាំងពីរ របស់សត្វមានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ គឺជាគត
 ពោលនូវគតិណាមួយ គឺ សត្វទាំងឡាយដែលមានសុខតែម្យ៉ាង ឬពួកត្រ-
 កូលខ្ពស់ៗ ដែលជាត្រកូលខ្ពង់យមហាសាល ឬព្រាហ្មណមហាសាល
 ឬក៏គហបតីមហាសាល ដែលជាត្រកូល ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន
 មានភោគៈច្រើន មានមាស នឹងប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ នឹងគ្រឿង
 ឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យ នឹងស្រូវច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧបបត្តិនៃសត្វតាមសភាវៈ រមែងមានដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ បុគ្គល
 ធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើតឡើងដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ
 (របស់វិបាក)រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតពោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាទាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។

កម្មស្សតា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយាទា កម្ម-
 យោនី កម្មពន្ធ កម្មប្បជីសវណា យំ កម្មំ
 ករោន្តិ កល្យាណំ វា ចាបកំ វា តស្ស
 នាយាទា ភវន្តិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុវេ សំសប្បត្ថិ-
 បរិយាយោ ធម្មបរិយាយោតិ(១) ។

(៧៤) នាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ចេតនីកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបទតានំ អប្បជីសវិនិត្យ(២) ព្យន្តិការំ
 វិនាមិ តព្វា ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបន្នេ(៣) វា អថេវ វា
 បរិយាយេ ។ ន គ្រូវាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ចេតនីកានំ
 កម្មានំ កតានំ ឧបទតានំ អប្បជីសវិនិត្យ
 ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វិនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ តវិនិ(៤)
 កាយកម្មន្តសន្នេសព្យាបន្តិ(៥) អកុសលសញ្ចេត-
 នីកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា(៦) ហោតិ

១. ហោតិ ធម្មបរិយាយោ ។ ២ ម. អប្បជីសវិនិត្យ ។ ៣ ឧ. ម. ឧបបន្នេ ។ ៤ ឧ.
 ម. តវិនិ ។ ៥ ម. កាយកម្មន្តសន្នេសព្យាបន្តិ ។ ៦ ម. អកុសល សញ្ចេតនីកំ
 ទុក្ខទ្រយំ ទុក្ខវិចារំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវិគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាបេស្ស័ន មានកម្ម
 ជាតាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាជៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក
 ពោះធ្វើខ្ញុំកម្មណា ជាបុណ្យក្តី ជាបាបក្តី រមែងជាតាយាទនៃកម្ម
 នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងឈ្មោះថា ធម្មបរិយាយជា
 ហេតុនៃសេចក្តីរន្ធត់ ។

(៩៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវការ
 អស់ទៅ នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
 សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងភើត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃទៅ
 ក៏មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវកិរិយាធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលនៃកម្ម ប្រកបដោយចេតនា
 ដែលសត្វបានធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្ណាអកុសលកម្មទាំងនោះ វិបត្តិគឺពោស នៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាតម្រៃ មានទុក្ខជាផល

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចតុត្ថំ(១) វេទិកម្មន្តសម្ពោសព្យាបន្តិ អកុសលស-
 ញោតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ត្ថ-
 វិទំ(២) មនោកម្មន្តសម្ពោសព្យាបន្តិ អកុសលស-
 ញោតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។
 កថំព្វ ភិក្ខុវេ តិវិទំ កាយកម្មន្តសម្ពោសព្យាបន្តិ
 អកុសលសញោតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ចាលានតិចាតិ ហោតិ
 លុទ្ធា(៣) លោហិតចាលី ហតប្បហតេ ធិវិដ្ឋោ អ-
 និយាបន្នោ សព្វចាលាក្ខតេសុ អនិច្ចាធាយេ ហោតិ
 យន្តំ បរស្ស បរិត្តបករណំ តាមគតំ វា អរោគតំ
 វា អនិច្ចំ វេយ្យសម្ពាតំ អាទាតា ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារី ហោតិ យា តា អាតុរក្ខតា បិតុរក្ខតា
 ភាតុរក្ខតា ភតិជិរក្ខតា ញាតិរក្ខតា ធម្មរក្ខតា
 សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាតុលាប-
 រិក្ខតាបិ តថាវចាសុ ចារិតំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ។

១ ឧ. ប. ចុត្តិម ។ ២ តិវិទំ ។ ៣ ឧ. ប. លុទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆុដ្ឋនិកាយ ទសកនិបាត

វិបត្តិគឺពោស នៃវិបិកម្ម ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មាន
ទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺពោស នៃមនោកម្ម ៣ យ៉ាង
ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសនៃកាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ
មានចិត្តអាក្រក់ មានបាតដៃប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខាងក្នុងការ
សម្លាប់រឿយ ។ មិនមានសេចក្តីអាណិតអាសូរ ចំពោះសត្វសត្វទាំង
ឡាយ ជាអ្នកលួចយកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ជាអ្នកកាន់យកនូវ
សម្បត្តិទាំងគ្រឿងឧបការណ៍ នៃបុគ្គលដទៃ ជាទ្រព្យបិតនៅក្នុងស្រុកក្តី
បិតនៅក្នុងព្រៃក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលគឺការលួច ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងតាមទាំងឡាយ ជាអ្នកដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកិច្ចទាំង ក្នុង
ស្ត្រីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា
បងប្អូនស្រីរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្ត្រីមានប្តី មានអាជ្ញា
(កំណត់ទុក) ដោយហេតុទៅ សូម្បីតែស្ត្រីដែលគេបំពាក់កម្រងផ្កា ។

ឃឹ ខោ កំត្វវេ តិវិជំ កាយកម្មន្តសន្តោសព្យាបត្តិ
អត្តសលសញ្ញេតនិកាទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។
កថេវា កំត្វវេ ចតុត្ថំ វិជិត្តន្តសន្តោសព្យាបត្តិ
អត្តសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា
ហោតិ ។ ឆេ កំត្វវេ ឯកន្តោ មុសាវនំ ហោតិ
សកត្តតោ វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា
ប្បកមជ្ឈត្តតោ វា វាជត្តលមជ្ឈត្តតោ វា អភិជតោ
សក្ខី បុដ្ឋោ ឯហំ កោ បុរិស យំ ជានាសិ តំ
វិទេហីតិ សោ អជានំ វា អាហា ជានាមីតិ ជានំ វា
អាហា ន ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហា បស្សាមីតិ
បស្សំ វា អាហា ន បស្សាមីតិ ឆតិ អត្តហេតុ វា
បរហេតុ វា អាមិសតិញ្ចត្តហេតុ វា សម្មជា.
នមុសា កាសិតា ហោតិ មិសុណាវាហោ ហោតិ

បញ្ចមបណ្ណសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃកាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃវចីកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ
 មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកនិយាយពាក្យកុហក ទោះបីបិតនៅក្នុងរោងភ្នំ បិត
 នៅក្នុងបរិសទ្យភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាល
 នៃសេនីភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេនាំទៅសួរជាសាក្សី
 ថា នៃបុរសអើយ អ្នកចូរមកអោយ បើអ្នកដឹងហេតុណា ចូរនិយាយ
 ប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលបើមិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន
 កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាលបើមិនឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នក
 ពោលពាក្យកុហក ទាំងដឹងខ្លួនដូច្នេះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនភ្នំ ហេតុនៃបុគ្គល
 ដទៃភ្នំ ព្រោះសំណូកគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់

ឥតោ សុត្វា អម្មត្រ អក្ខតា ឥមេសំ កេនាយ
 អម្មត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អក្ខតា អម្មសំ កេនាយ
 ឥតិ សមត្តានំ វា កេត្តា ភិដ្ឋានំ វា អនុប្បទាតា
 វត្តាវមោ វត្តវតោ វត្តនដ្ឋំ វត្តករណី វាចំ ភាសិតា
 ហោតិ ដុស្សវាចោ ហោតិ យា សា វាចា អណ្ណកា
 កក្កសា បរកដុតា បរកិសដ្ឋដំ កោធសាមន្តា
 អសមាធិសំវត្តនិកា តថាវុប្បី វាចំ ភាសិតា
 ហោតិ សម្មប្បឈាមី ហោតិ អកាលវាទី អក្ខតវាទី
 អនត្តវាទី អនម្មវាទី អវិនយវាទី អនិធានវតី
 វាចំ ភាសិតា ហោតិ កាលេន អនបទេសំ
 អបរិយន្តវតី អនត្តសញ្ញាតំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចតុត្ថំ វេទិកម្ពន្តសន្នោសព្យាបត្តំ អក្កសល-
 សញ្ជេតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែក
 ជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ មកប្រាប់ពួកជននេះ
 ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង
 ជាអ្នកជំរុលពួកជនដែលបែកគ្នាស្រាប់ហើយផង មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ពួក រីករាយក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់ពួក
 ជាអ្នកពោលពាក្យអាគ្រក់ ជាអ្នកពោលពាក្យទ្រុឌទ្រោនខ្លះខ្លះ ពេលរាល
 ដល់អ្នកដទៃ ដៀមដាមដល់អ្នកដទៃ ជាវាចាជិតសេចក្តីក្រោធ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសមាធិ ជាអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ពោលពាក្យខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 មិនមែនជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពោលពាក្យដែលមិនគួរ
 ឲ្យគេតាំងទុកក្នុងហឫទ័យ ជាពាក្យខុសកាល មិនមានគ្រឿងអាង មិន
 មានទីបំផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បែត្តគឺទោស នៃវចក្ខុ ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប ដោយអកុសលចេតនា
 វេមន៍មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ និវិជំ មនោគម្មន្តសង្ខេសោសព្យាបត្តិ
 អត្តសលសញ្ចេតនិកា ធុត្តុទ្រយា ធុត្តុវិចារកា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ អភិជ្ឈាល្អ
 ហោតិ យជំ បរស្ស បរិវត្តបក្ករណំ នំ អភិជ្ឈិតា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស នំ មម អស្សាតិ
 ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បទុដ្ឋមនស្ស័យោ ឥមេ សត្តា
 ពាណន វា វជ្ឈន្ត វា ធុច្ឆជន្ត វា វិនស្សន្ត វា
 មា វា អហោស្សន្ត មិន្នាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិវតទស្ស-
 នោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យជំ នត្ថំ ហុតំ នត្ថំ
 សុត្តន្តទុក្ខតានំ កម្មានំ ផលំ វិចារកោ នត្ថំ
 អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ នត្ថំ មាតា
 នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឡិបចារិកោ នត្ថំ
 លោកេ សមណាប្រាហ្មណា សម្មត្តតា សម្មា-
 បដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ
 សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បរោទិដ្ឋនំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជា
 ផល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សំឡឹងសម្បត្តិនឹងគ្រឿងទប់ករណ៍ នៃបុគ្គល
 ដទៃថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ សម្បត្តិនឹងគ្រឿងទប់ករណ៍នោះគប្បីបានមកអញ
 ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ គឺមានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយថា
 សត្វទាំងឡាយនេះ ចូរលំបាកខ្លះ ចូរដាច់រេចទៅខ្លះ ចូរសាបសូន្យ
 ទៅខ្លះ ចូរហិនហោចទៅខ្លះ កុំកើតមានទៀតខ្លះ ជាអ្នកយល់ខុស
 សេចក្តីយល់វិចារឹតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល
 ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជានុត្តម មិនមានផល ផលវិបាកនៃកុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អមិនអាក្រក់ មិនមាន លោកនេះមិន មាន
 លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមាន បិតាមិនមាន សត្វជាទុបបាតិកៈ
 កំណើតមិនមាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ
 ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹងលោកខាង
 មុខ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមរសន្ទួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្តសន្នោ-
 សព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខទ្រយា
 ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ចតុត្ថិជវីកម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ តិវិជមនោកម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណកោ មណី ឧដ្ឋ មិត្តោ យេន
 យេនេវ បតិជ្ជាតិ សុប្បតិដ្ឋតិយេវ បតិជ្ជាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោសនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វលុះបែកឆ្ងាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះ
 ហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកឆ្ងាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
 ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 អកុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែក
 ឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
 នរក ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូន
 បាសកា (មានជ្រុង ៤) ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើហើយធ្លាក់ចុះ
 មកត្រង់ទីណា រមែងតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងទីនោះ ទេមាយ៉ាងណាមិញ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ វិនិច្ឆាយ កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ វា សត្តា កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ វិរយំ ឧបបជ្ឈន្តិ
 ចតុត្ថិជវីកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេត-
 និកាយោតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ វិរយំ ឧបបជ្ឈន្តិ វិនិច្ឆមនោ-
 កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ
 វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អចាយំ ទុក្ខតំ
 វិនិច្ឆាតំ វិរយំ ឧបបជ្ឈន្តិ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេត-
 និកាជំ កម្មាជំ កតាជំ ឧបចិតាជំ អប្បដិសំវិនិត្តា
 ព្យាប្បការំ វេទាមិ តព្វ ខោ ជំដ្ឋេវ ជម្មេ ឧបបជ្ឈេ
 វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ ន ត្រូវហំ ភិក្ខុវេ
 សញ្ញេតនិកាជំ កម្មាជំ កតាជំ ឧបចិតាជំ
 អប្បដិសំវិនិត្តា ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វេទាមិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបមេយ្យដូចជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះ
 ហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាក៏មាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែ
 វិបត្តិគឺទោសនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា
 ក៏មាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុង
 អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃមនោកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តីអស់ទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយ
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 នេះក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ដទៃក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនទាន់បានទទួល នូវផលនៃកម្មដែលប្រកប
 ដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។

តត្រ ភិក្ខុវេ ភិវិជំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ចតុត្ថំជំ
 វិជីកម្មន្តសម្បត្តំ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិចារកា ហោតិ ភិវិជំ មនោកម្មន្តសម្បត្តំ កុស-
 លសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។

កថេត្វា ភិក្ខុវេ ភិវិជំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ ចាណាតិចាតំ
 បហាយ ចាណាតិចាតា បដិវិគោ ហោតិ ជិហិត-
 ទណ្ឌោ ជិហិតសត្តោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សុខុចា-
 ណាភូតហិតាទុកម្មី វិហាតិ អទិន្នាទានំ បហាយ
 អទិន្នាទានា បដិវិគោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស
 បរិភូតបករណំ តាមគតំ វា អរោគតំ វា
 ញ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិគឺសេចក្តីចម្រើន
នៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមាន
សុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិ
នៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមាន
សុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
ប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
បាណាតិបាត វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានសស្រ្តា
ដាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអឿនខ្មាស ប្រកបដោយសេចក្តីអាណិតអាសូរ មាន
សេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងឡាយ លះបង់អទិន្នា-
នាន វៀរចាកអទិន្នានាន ជាអ្នកមិនកាន់យកសម្បត្តិនឹងត្រឡឹងទុបករណ៍
មៃបុគ្គលដទៃ ដែលជាសម្បត្តិ រឹតនៅក្នុងស្រុកភ្នំ រឹតនៅក្នុងព្រៃភ្នំ

បញ្ចមបណ្ណសិរោ បឋមវគ្គ

អធិន្ទំ វេយ្យសន្ធានំ ន អាទាតា ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារំ បហាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ
 ហោតិ យា តា មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា ភាតុ-
 រក្ខិតា ភតិវិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា
 សស្សមិកា សបរិទណ្ឌា អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខិតា
 តាបិ តថាវុចាសុ ន ចារិតំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ឃី
 ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចតុវ្យាជំ វិចិត្តកម្មន្តសម្បត្តិ កុ-
 សលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ មុសាវាទំ បហាយ មុសា-
 វាទា បដិវរតោ ហោតិ សភត្តតោ វា បរិសត្តតោ
 វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា បូតមជ្ឈត្តតោ វា រាជកុល-
 មជ្ឈត្តតោ វា អភិជិតោ សត្វី បុដ្ឋោ ឯហិ ភោ
 បុរិស យំ ជាតាសំ នំ វិទេហិតំ សោ អជាទំ វា
 អាហា ន ជាតាមិតំ ជាទំ វា អាហា ជាតាមិតំ

បញ្ចមបណ្ឌិត បឋមវគ្គ

ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលគឺការល្អច លះបង់ការមេសុម៉ិញ្ចាវ វៀរចាក
 ការមេសុម៉ិញ្ចាវ មិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មានការក្ស បំពានក្ស បង់ប្រសូរក្ស បង់ប្រសូរក្ស ញាតិក្ស
 ធម៌ក្ស ជាស្រ្តីមានក្តី មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយហេតុថា
 សូម្បីតែស្រ្តីដែលគេបំពានកម្រងក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃ
 កាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែង
 មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃវិចិត្រមាន៤យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
 មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះបី បិតនៅក្នុងរោងក្តី បិត
 នៅក្នុងបរិសេទ្យក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាល នៃញាតិក្តី បិតនៅក្នុង
 កណ្តាលនៃសេនីក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាល នៃរាជត្រកូលក្តី ដែល
 គេនាំទៅសួរជាសាក្សីថា នៃបុរសអើយ អ្នកចូរមកអោយ បើអ្នក
 ដឹងនូវហេតុណា ចូរនិយាយហេតុនោះ បុរសនោះ កាល
 មិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាលដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន

អបស្សំ វា អាហា ន បស្សមីតិ បស្សំ វា អាហា
 បស្សមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 កិញ្ចត្តហេតុ វា ន សម្មជាទម្មសា កាសិកា
 ហោតិ បិសុណាវចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវិគោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អត្វា-
 តា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេ-
 សំ អត្វាតា អម្ពសំ ភេទាយ ឥតិ ភិញ្ញាជំ វា
 សម្មាសា សមាសាជំ វា អនុប្បនាតា សមត្តារមោ
 សមត្តរតោ សមត្តនជ្ជំ សមត្តករណំ វាចំ កា-
 សិកា ហោតិ ធូសាវចំ បហាយ ធូសាយ
 វាចាយ បដិវិគោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា
 កុណ្ឌាសុខា បេមនិយា បាទយន្តមា ចោរី ពហុ-
 ជនកុណ្ឌា ពហុជនមនាថា តថាវុបំ វាចំ កាសិកា
 ហោតិ សម្ពប្បលាបំ បហាយ សម្ពប្បលាថា បដិ-
 វិគោ ហោតិ កាលវាជី ភូតវាជី អត្តវាជី ធម្មវាជី

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

កាលមិនឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន កាលឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញក៏មាន ជាអ្នកមិនពោលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នេះ ព្រោះហេតុ
 នៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក គឺអាមិសៈបន្តិច
 បន្តួចក្តី លះបង់បិសុណវាចា វៀរចាកបិសុណវាចា ឮពាក្យព័ន្ធនេះ
 ហើយមិននាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកពួកជននេះ ឬឮពាក្យ
 អំពីសំណាក់ជនឯណោះ មិននាំទៅប្រាប់ជននេះ ដើម្បីនឹងបំបែកពួក
 ជនឯណោះ ជាអ្នកពោលពាក្យផ្សះផ្សាពួកជនដែលបែកគ្នា ឬជាអ្នក
 ទំនុកបម្រុងពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាស្រាប់ ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការ
 ព្រមព្រៀង មានតម្រេក ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រម
 ព្រៀង ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យគេសេចក្តីព្រមព្រៀង លះបង់ផុសវាចា
 វៀរចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចា ដែលមិនមានទោស ជាវាចា
 ស្រួលដល់ត្រចៀក គួរឲ្យគេស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ
 ជាវាចាអ្នកក្រុង ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន
 លះបង់សម្បជ្ឈលាបៈ វៀរចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ជាអ្នកពោលពាក្យត្រូវ
 តាមកាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ថ ពោលពាក្យជាធម៌

បញ្ចមបណ្ណាល័យ បឋមវគ្គ

វិនយវាទី វិនិច្ឆ័យវាទី វាទី ភាសិតា ហោតិ កាលេន
សាបទេសំ បរិយន្តវាទី អត្ថសញ្ញាតំ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ
ចតុត្ថំ វិចិត្រមន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញាតនិកា
សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។

កថញ្ញា ភិក្ខុវេ ត្ថវិនិ មនោកម្មន្តសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញាតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា
ហោតិ ។ ឥត ភិក្ខុវេ ឯកត្ថោ អនិក្ខ័យា
ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិវត្តបករណំ តំ អនិក្ខ័យា
ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សតិ
អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ អប្បន្តជ្ជមនស្សប្បោ ឥមេ
សត្តា អវេរា អព្យាបន្នោ អនិយា សុខំ អត្តានំ
បរិហារន្តិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ
អត្ថំ ទិដ្ឋំ អត្ថំ យិដ្ឋំ អត្ថំ ហុំតំ ។ បេ ។

បញ្ចមបណ្ណសក បឋមវគ្គ

ពោលពាក្យជាវិម័យ ពោលពាក្យដែលគួរឲ្យគេតាំងទុក ជាពាក្យត្រូវ
 តាមកាល ប្រកបដោយគ្រឿងអាង ជាវាចាមានទីបំផុត ប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃវិចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេតនា វែមន៍មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វែមន៍មានសុខជាកម្រៃ មាន
 សុខជាផល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈា ជាអ្នកមិនគយគន់សម្បត្តិនឹង
 គ្រឿងឧបករណ៍នៃបុគ្គលដទៃថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ សម្បត្តិនឹងគ្រឿង
 ឧបករណ៍នៃបុគ្គលដទៃ គប្បីបានមកអញ ដូច្នេះឡើយ មានចិត្ត
 មិនព្យាបាទ មានតម្រិះ ក្នុងចិត្ត ដែលចោស មិនប្រទុស្តថា
 សត្វទាំងឡាយនេះ កុំចងពៀរនឹងគ្នា កុំព្យាបាទនឹងគ្នា កុំមានទុក្ខ
 ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកយល់
 ឃើញ នូវសេចក្តីមិនរឹបរឹតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មាន
 ផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជាតូច មានផល ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិពា
 សង្ខតត្វា បរេនេដ្ឋិតំ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ
 មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិថាគា ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុគតំ សង្កំ លោកំ
 ឧបបជ្ឈន្តំ ចតុត្ថជវចកកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិ-
 កាហេតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា សុគតំ សង្កំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តំ តិវិជ-
 មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុគតំ
 សង្កំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តំ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណកោ មណី ឧទ្ទំ ទិត្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនឹងលោកខាងមុខ ដោយ
 បញ្ជាដ៏ទុក្ខមន្ទូនឯង ហើយសំដែងប្រាប់ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សម្បត្តិនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែង
 មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែង
 ទៅកើតឯសុគតិស្នតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃកាយកម្ម មាន ៣
 យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នតិ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃវចីកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នតិទៅលោកព្រោះហេតុតែសម្បត្តិ
 នៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូនបាសកា(មានជ្រូង៤)ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើ

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បឋមវគ្គោ

យេន យេនេវ បតិដ្ឋានំ សុប្បតិដ្ឋានំយេវ បតិដ្ឋានំ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិធកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ជេតនិកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិ ចតុត្ថជវិច្ច-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ជេតនិកាហេតុ វា សត្តា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុគតី សត្តំ លោកំ
 ឧបបជ្ឈន្តិ តិវិធមនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ជេត-
 និកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិ ។

(៧៥) នាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ជេតនិកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបចតានំ អប្បដិសំវិនិច្ឆ័យ ព្យត្តិការំវិនាមិ តព្វ
 ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ឈេ វា អបេវ វា បរិយាយេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ហើយធ្លាក់ចុះមក តាំងនៅត្រង់ជ្រុងណា រមែងតាំងនៅសិបំ ត្រង់
 ជ្រុងនោះ មានទម្រង់យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទម្រង់យុទ្ធជ័យ
 ជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិ
 ស្នូតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេតនាភីមាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នូតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃ
 វិចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភីមាន សត្វទាំង
 ឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នូតិ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនាភីមាន ។

(៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវការអស់ទៅ
 នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយ
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើតមានក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ននេះក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃក៏មាន ។

ន ភ្នែកវាបំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេននិកាជំ កម្មាជំ
 កតាជំ ឧបថិតាជំ អប្បជំសំវិទិត្វា ទុក្ខសង្ខត-
 តិវិជំ វិនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយ-
 កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ញេននិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ចនុត្ថជំ
 វេកកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ញេននិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ តិវិជំ មនោកម្ម-
 ន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ញេននិកា ទុក្ខុទ្រ-
 យា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយកម្មន្ត-
 សន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ញេននិកា ទុក្ខុ-
 ទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយកម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ញេននិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើនូវចំបង់ផុតនៃ
ទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលផល នៃកម្មប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើ
ហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអកុសលកម្ម
ទាំងនោះ វិបត្តិគឺទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
សលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺទោសនៃ
វចកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជា
កម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺទោសរបស់មនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស របស់កាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង
ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខ
ជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោសនៃ
កាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខ
ជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ វេក្ខន្ធម្មន្តសន្នោស-
 ព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខ-
 វិចារកា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ
 វេក្ខន្ធម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្ត-
 សន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។ តិវិជនាយកម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អមាយំ ទុក្ខតី
 វិជិតានំ ជិវយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ចតុត្ថំវេក្ខន្ធម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ។ បេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសរបស់មនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសនៃមនោកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ
 មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកប្លាយ រាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
 ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺពោសរបស់កាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺពោសរបស់វចីកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្រៃវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តិវិជមនោកម្មន្តសម្មាសម្បាបតិ អកុសលសញ្ញោ-
 តនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា អមាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ ជរយំ
 ឧបបជ្ឈន្តំ ។ ឆាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោតនិកានំ
 កម្មានំ កតានំ ឧបចតានំ អប្បជិសំវិនិច្ឆា ព្យន្តិ-
 ការំ វនាមិ តព្វា ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ឈេ វា
 អបេ វា បរិយាយេ ។ ន ភ្លេវាហំ ភិក្ខុវេ
 សញ្ញោតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ឧបចតានំ អប្ប-
 ជិសំវិនិច្ឆា ទុក្ខស្សន្តតិវយំ វនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 តិវិជំ កាយកម្មន្តសម្មាសម្បា កុសលសញ្ញោតនិកា
 សុខុទ្រយា សុខវិចារា ហោតិ ចតុត្ថំ វិជកម្មន្ត-
 សម្មាសម្បា កុសលសញ្ញោតនិកា សុខុទ្រយា សុខ-
 វិចារា ហោតិ តិវិជំ មនោកម្មន្តសម្មាសម្បា កុសល-
 សញ្ញោតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ញាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកឆ្មាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ នៃបាត នរក ព្រោះហេតុតែបែកឆ្មាយទៅ
 នៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តីអស់ទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយព្រោះ
 មិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ដទៃទៅក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ព្រោះមិនទទួលនូវផល នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា
 ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 កុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិគឺកាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិគឺចិត្តកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ
 មានសុខជាផល សម្បត្តិគឺមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ។

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បបមវត្ថោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិវិធំ កាយកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិវិធំ កាយ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិចារកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ វិចីកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ
 វិចីកម្មន្តសម្បត្តិ ហោតិ(១) ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិវិធំ មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិវិធំ មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា ហោតិ ។

១ ម. ចតុត្ថំ វិចីកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារកា
 ហោតិ វិស្សនិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីតាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីតាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីរិបកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
កុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីរិបកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តិគីមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

តិវិជកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ
 វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតី
 សន្តំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ ចតុត្ថជវេកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ។ បេ ។ តិវិជមនោ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតី សន្តំ
 លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ ។

(៩៦) នាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតនិកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបចិតានំ អប្បដិសំវិនិច្ឆា ព្យន្តិការំ វទាមិ តព្វ
 ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបេវ វា បរិយាយេ ។
 ន ភ្លេវហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ
 ឧបចិតានំ អប្បដិសំវិនិច្ឆា ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វទាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសវគ្គបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយពងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិគឺកាយកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុតែ
 សម្បត្តិគឺវិបិកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយពងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិ
 គឺមនោកម្ម ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ។

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តី
 អស់ទៅនៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
 សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃ
 ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនពោលនូវកិរិយា
 ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផល នៃកម្មទាំងឡាយ
 ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។

សោ ឆោ កំភូរេ អរិយស្សវកោ ឯវំ វិគតាភិជ្ឈោ
 វិគតព្យាបាទោ អសម្មុទ្ឋោ សម្មជានោ បតិស្សតោ
 មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជវត្វា វិហរតិ
 តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ទមនោ
 តិរិយំ សព្វនិ សព្វត្ថតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ
 មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហាគ្គតេន
 អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ជវត្វា វិហរតិ
 សោ ឯវំ បដាបាតិ បុព្វេ ខោ មេ ឥទំ ចិត្តំ
 បរិត្តំ ហោតិ^(១) អភាវិតំ ឯតរហំ បន មេ ឥទំ ចិត្តំ
 អប្បមាលំ សុភាវិតំ យំ ខោ បន កំភូរេ
 បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិជ្ឈតិ^(២) ។ តំ កំ មញ្ញេ កំភូរេ ទហ-
 រតក្កេ^(៣) ចេ^(៤) អយំ កុមារោ មេត្តាចេតោវិមុត្តំ
 ភាវេយ្យ អបិទុ ខោ ចាបកម្មំ ករេយ្យតិ ។

១ ឧ.ម. អហោសិ ។ ២ ឧ.ម. តត្រាវតិជ្ឈតិ ។ ៣ ម. វេហវត្ថេ ។ ៤ ឧ.
 ម. ឯត្ថេន លោកិ ពាលេ វិស្សតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក ឃមវត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង ប្រាសចាកអភិជ្ឈា ប្រាស
 ចាកព្យាបាទ ជាអ្នកមិនវង្វេង មានប្រាជ្ញាស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ កាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣
 ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនចុះ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ
 ខាងក្រោម នឹង ទិសទីនឹង គឺ ទិសតូច ។ ផ្សាយទៅ កាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទិស
 ទាំងពួង ដោយប្រការដូច្នេះ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ចិត្តអាត្មា
 អញនេះ ជាតាមាវចរៈ ដែលមិនបានចំរើនហើយ ក្នុងកាលមុន លុះ
 ដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចិត្តអាត្មាអញនេះ ជាអរូបាវចរៈ ដែលបាន
 ចំរើនល្អហើយ ម្យ៉ាងទៀត កម្មណាមួយ ដែលជាតាមាវចរៈ
 កម្មនោះ រមែងមិនសល់នៅក្នុងចិត្តនោះ កម្មនោះមិនបិតនៅក្នុងចិត្ត
 នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវកម្មនោះ
 ដូចម្តេច បើកុមារនេះ ចំរើនមេត្តាចេតនាវិមុត្តិ ចាប់ដើមតាំងអំពីខ្លួន
 នៅក្មេង តើកុមារនោះ គប្បីធ្វើនូវបាបកម្ម បានដែរឬទេ ។

នោ ហេតុំ ភន្តេ ។ អកកេន្តំ ខោ បន ចាបកម្មំ អបិជ្ជ
 ខោ ទុក្ខំ ដុស្សេយ្យានិ ។ នោ ហេតុំ ភន្តេ អកកេ-
 ន្តញ្ចំ ភន្តេ ចាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ដុស្សិត្តិ(១) ។
 ភាវេតញ្ច ខោ បនាយំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 ឥត្តិយា វា បុរិសេន វា ឥត្តិយា វា ភិក្ខុវេ
 បុរិសស្ស វា នាយំ កាយោ អានាយ កមដិយោ
 ចិត្តន្តរោ អយំ ភិក្ខុវេ មច្ឆោ ។ សោ ឯវំ បដាជានិ
 យំ ខោ មេ ឥន្ទំ(២) កត្តំ បុព្វេ ឥមិនា ករជកាយេន
 ចាបកម្មំ កតំ សព្វន្តំ ឥន វេននិយំ នំ អនុក-
 រិស្សិត្តិ(៣) ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោ-
 វិមុត្តិ អនាតាមិតាយ សិវិត្តិ ឥន បញ្ចស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧត្តរី វិមុត្តិ អប្បដិវជ្ឈតោតិ ។

១ ម. ដុស្សិត្តិ ។ ២ ឧ. ជន ។ ៣ ឧ. ម. នំ តំ អនុតំ វិវិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខតប្បីពាល់ត្រូវ
 នូវកុមារនេះ កាលដែលមិនធ្វើនូវបាបកម្ម បានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន មិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា សេចក្តីទុក្ខនឹង
 ពាល់ត្រូវអ្នកដែលមិនធ្វើ នូវបាបកម្មអំពីណាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកខាង មេត្តាចេតនាវិមុត្តិនេះ ស្រីភី បុរសភី
 គួរចម្រើនដោយពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីភី បុរសភី មិនអាច
 កាន់យកនូវកាយនេះហើយ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វនេះ មានចិត្តជាមូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា
 បាបកម្មណាមួយ ដែលអាត្មាអញធ្វើហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន បាបកម្មទាំងអស់នោះ អាត្មាអញត្រូវទទួលផលក្នុង
 លោកនេះ បាបកម្មនោះនឹងលែងមានតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មេត្តាចេតនាវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្នុងសាសនានេះ
 កាលមិនបានពិចារណា ឃើញច្បាស់នូវវិមុត្តិ គឺ អរហត្តផលតទៅ
 ចម្រើនហើយយ៉ាងនេះ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអនាគាតិធម៌ ។

កុរុណាសហគតេន ចេតសា... មុនីតាសហគតេន
 ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ដរិត្តា វិហរតិ តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ តថា
 ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វធំ សព្វត្ថតាយ
 សព្វារុំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា
 វិបុលេន មហាគតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យបជ្ឈេន ដរិត្តា វិហរតិ សោ ឯវំ បដាធាតិ
 បុព្វេ ខោ មេ ឥទំ ចិត្តំ បរិត្តំ ហោតិ អភាវិតំ
 ឯតរហំ បន មេ ឥទំ ចិត្តំ អប្បមាលំ សុភាវិតំ
 យំ ខោ បន តិព្វំ បមាណកតំ កម្មំ ន តំ
 តត្រាវសិស្សតិ ន តំ តត្រាវតិដ្ឋតិ ។ តំ កី មពាថ
 ភិក្ខុវេ ធិហរតក្កេ ចេ អយំ កុមារោ
 ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ ភាវេយ្យ អបិទុ ខោ ចាបកម្មំ
 កវេយ្យាតិ ។ ឆោ ហោតំ តន្តេ ។ អករោន្តំ ខោ
 ឌន ចាបកម្មំ អបិទុ ខោ ធុត្ថំ ដុសេយ្យាតិ ។

ចង្វារបណ្ណាល័យ បបទវិញ

ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយកុណា... មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា... មានចិត្ត
 ប្រកបដោយទេវតា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិស
 ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយទេវតា ដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាង
 លើ ទិសខាងក្រោម នឹងទិសទីនឹងគឺទិសតូចៗ ផ្សាយទៅកាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីតាំងពួង
 ដោយប្រការដូច្នេះ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ចិត្តអាត្មាអញ នេះ
 ជាតាមាវចរចិត្ត មិនទាន់បានចំរើន ក្នុងកាលមុនទេ លុះដល់ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ ចិត្តអាត្មាអញនេះ ជាអ្វីប្រាវចរដែលបានចំរើនល្អហើយ
 ចំណែកខាងកម្មណាមួយ ជាតាមាវចរ កម្មនោះនឹងមិនសល់នៅក្នុង
 ចិត្តនោះទេ កម្មនោះមិនមែននៅក្នុងចិត្តនោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បើកុមារនេះ ចំរើន
 ទេវតាចេតាវិមុត្តិ ចាប់ដើមតាំងអំពីខ្លួននៅក្មេង តើគប្បីធ្វើបាបកម្ម
 បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខ
 គប្បីពាល់ត្រូវទ្វារកុមារនោះ កាលដែលមិនធ្វើនូវបាបកម្ម ដែរឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

នោ ហេតំ ភន្តេ អកកេន្តញ្ចំ ភន្តេ ចាបកម្មិ
 កុតោ ធុត្ថំ ផុសស្សត្ថិតំ ។ ភាវេតញ្ចា ខោ
 បនាយំ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តំ ឥត្ថយា
 វា បុរិសេន វា ឥត្ថយា វា ភិក្ខុវេ បុរិសស្ស វា
 នាយំ កាយោ អានាយ កមដិយោ ចិត្តន្តរោ
 អយំ ភិក្ខុវេ មាត្រា ។ សោ ឃំ បដានាតិ យំ ខោ មេ
 ឥទំ កំញ្ចំ បុត្រ ឥមិនា ករជកាយេន ចាបកម្មិ
 កតំ សព្វន្តំ ឥធិ វេទនិយំ ន តំ អនុភវិស្សត្ថិតំ ។
 ឃំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តំ
 អនាគាមិតាយ សំវត្ថិតំ ឥធិ បញ្ចស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧត្តរី វិមុត្តិ អប្បជិវជ្ឈតោតិ ។

(៩៧) អថខោ អញ្ចាតរោ ព្រាហ្មណោ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថំ
 សារាណីយំ វិតិសារោ ឯកមន្តំ វិសិទិ ។

លុត្តបិដក អង្គឆន្ទនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាសេចក្តី
 ទុក្ខ នឹងពាល់ត្រូវទូរអ្នកដែលមិនធ្វើបាបកម្មអំពីណាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចំណែកខាងឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រីក្តី បុរសក្តី គួរចម្រើន
 ដោយពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីក្តី បុរសក្តី មិនអាចកាន់យក
 នូវកាយនេះ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនេះ
 មានចិត្តជាមូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា បាបកម្ម
 ឯណាមួយ ដែលអាត្មាអញ បានធ្វើហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន បាបកម្មទាំងអស់នោះ អាត្មាអញត្រូវទទួលផល ក្នុង
 លោកនេះ បាបកម្មនោះនឹងលែងមានឥទ្ធិពល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្នុងសាសនានេះ កាល
 មិនបានពិចារណា ឃើញច្បាស់នូវវិមុត្តិគឺអរហត្តផលតទៅ ចម្រើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ក៏រំមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាអនាគាមិធម៌ ។

[៩៧] គ្រានោះឯងព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ ជិសំដ្ឋោ ខោ សោ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ
 ឯតទលោច កោ នុ ខោ ភោ តោតម ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេនមិធកេត្វេ សត្តា កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័តំ ជរយំ
 ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។ អន្ធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ ខោ
 ព្រាហ្មណា ឯមិធកេត្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្ម-
 ណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័តំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។
 កោ បន ភោ តោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ
 យេនមិធកេត្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 សុកតំ សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។ ធម្មចរិយ-
 សមចរិយាហេតុ ខោ ព្រាហ្មណា ឯមិធកេត្វេ សត្តា
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុកតំ សក្កំ លោកំ
 ឧបបជ្ឈន្តិតំ^(១) ។ ន ខោ អហំ ឥមស្ស ភោតោ តោត-
 មស្ស សង្ខតេន ភាសិតស្ស វិត្តារេន អត្ថំ អាជានាមិ

បញ្ចមបណ្ណសក បឋមវគ្គ

លុះព្រាហ្មណ៍នោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ទូលសួរព្រះមាន
 ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាមធ្យម
 ដែលនាំឲ្យសត្វខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែង
 ទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមន្ទិលនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាមធ្យម ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 បែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯសុគតិសួគ៌ ទេវលោក ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វទាំងឡាយ ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិសួគ៌ ទេវលោក ព្រោះហេតុនៃការ
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមន្ទិលនេះឯង ។ ភាសិតសង្ខេបរបស់ព្រះ-
 គោតមដ៏ចម្រើននេះខ្ញុំព្រះអង្គ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំវេសចក្កដោយពិស្តារបានទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទេសកនិបាតោ

សាធ្ម មេ ភវំ កោតមោ តថា ធម្មំ នេសេត្ត
យថាហំ ឥមស្ស កោតោ កោតមស្ស សង្ខត្តេន
កាសិកស្ស វិត្តានេន អត្តំ អាជានេយ្យន្តំ ។
តេនហំ ព្រាហ្មណ សុណាហំ សាធុតំ មនសិក-
រោហំ កាសិកស្សមីតិ ។ ឯវំ កោតិ ខោ សោ
ព្រាហ្មណោ ភក្កតោ បច្ចុស្សោសិ ។ ភក្កវា ឯតន-
រោច តិវិជំ ខោ ព្រាហ្មណ កាយេន អធម្មចរិយ-
វិសមចរិយា ហោតិ ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយ-
វិសមចរិយា ហោតិ តិវិជំ មនសា អធម្មចរិយ-
វិសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ តិវិជំ កាយេន អធម្មចរិយ-
វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ
តិវិជំ កាយេន អធម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយ-
វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ
ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទស្សនិបាត

កាសិកស្ថេរបរសព្វព្រះគោតមដ៏ចម្រើននេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីដឹងខ្យល់សេចក្តី
 ដោយពិស្តារបានយ៉ាងណា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សំដែងធម៌យ៉ាងនោះ
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យបាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់
 ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កានៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយកាយមាន ៣ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើដោយវាចា ៤ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើដោយចិត្ត ៣ យ៉ាង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 កាយ មាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយកាយ៣យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 វាចា ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយវាចា៤យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ៍ តិវិជំ មនសា អធិប្បចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ៍
 តិវិជំ មនសា អធិប្បចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។
 ឯវំ អធិប្បចរិយវិសមចរិយាហេតុ ខោ ព្រាហ្មណ៍
 ឯវមិទេកក្ខេច្ច សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 អទាយំ ធុត្តតំ វិជិតាតិ និរយំ ឧបបន្លង្គំ ។ តិវិជំ
 ខោ ព្រាហ្មណ៍ កាយេន ធិប្បចរិយសមចរិយា
 ហោតិ ចតុត្ថំ វាចាយ ធិប្បចរិយសមចរិយា
 ហោតិ តិវិជំ មនសា ធិប្បចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ៍ តិវិជំ កាយេន ធិប្បចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ៍
 តិវិជំ កាយេន ធិប្បចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ៍ ចតុត្ថំ វាចាយ ធិប្បចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ៍
 ចតុត្ថំ វាចាយ ធិប្បចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 ចិត្តមាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយចិត្ត មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ ៣ យ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារី ៤ យ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិ
 ស្មើ ដោយចិត្ត ៣ យ៉ាង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ
 មាន ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារី
 មាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារី ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កថញ្ច ព្រាហ្មណ តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។
 ឯវំ ធម្មចរិយសមចរិយាហេតុ ខោ ព្រាហ្មណ ឯវ-
 មិធនេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណ
 សុគតំ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។ អភិក្កន្ធិ
 ភោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសតិ មំ ភវំ តោតមោ
 ជារតុ អជ្ឈតត្ថេ ចាណុបេតំ សរណំ កតន្តំ ។

បបមោ បបមវត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរិយាយ ទសកនិបាត

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មី ដោយចិត្ត
 មាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មី ដោយចិត្ត ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នូតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុនៃការប្រព្រឹត្តិធម៌នឹង
 ការប្រព្រឹត្តិស្មី យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះ
 ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ទុបាសកដល់នូវសរណះស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ បឋមវគ្គទី ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[៧៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ចាណាតិចាតិ ហោតិ អនិច្ចាទាយិ ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ
បិសុណាវាទោ ហោតិ ឝរុសាវាទោ ហោតិ សម្មប្ប-
លាបី ហោតិ អភិជ្ឈាណុ ហោតិ ព្យាបន្តចត្តោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឝមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ
ឯវំ និរយេ ។ ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឯវំ សត្តេ ។ កតមេហំ ទសហំ ។
ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អនិច្ចាទាទា
បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ
មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
បដិវិរតោ ហោតិ ឝរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ

ទុតិយវិគ្គ ទី២

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបាទឲ្យ ១ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យកុហក ១ ជាអ្នក
ពោលនូវពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យអាក្រក់ ១ ជាអ្នកពោល
នូវពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយការសំឡឹងរំពៃ
ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ១ ជាអ្នកយល់ខុស ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹង
ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំ
យកទៅដកលំទុក ។ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរ
ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១
វៀរចាកមុសាវាទ ១ វៀរចាកបិសុណវាចា ១ វៀរចាកផុសវេចា ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សម្មប្បណាថា បដិវរតោ ហោតិ អនកិជ្ឈា លុ
ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិតោ
ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទិសហំ ធម្មេហំ
សមន្មាគតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ វរំ សក្កេតំ ។

[៧៧] វីសតិយា ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ វរំ វិរយេ ។ កតមេហំ វីស-
តិយា ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតិ ហោតិ បរញ្ច
ចាណាតិចាតេ សមាទិបេតិ អត្តនា ច អនិជ្ជាទាយី
ហោតិ បរញ្ច អនិជ្ជាទានេ សមាទិបេតិ អត្តនា
ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ
មិច្ឆាចារេ សមាទិបេតិ អត្តនា ច មុសាវាដិ
ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទិបេតិ អត្តនា
ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ
វាចាយ សមាទិបេតិ អត្តនា ច ជុស្សាវាចោ
ហោតិ បរញ្ច ជុស្សាយ វាចាយ សមាទិបេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកសម្មប្បឈាបៈ ១ ជាអ្នកមិនប្រើនដោយអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិន
 ព្យាបាទ ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅ
 ដឹកលំទុក ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង នឹង
 ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ២០ យ៉ាង តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 សម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ១ ពោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ
 ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពោលពាក្យអាក្រក់
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១

អត្តនា ច សម្មប្បឈាប្ចំ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បឈាបេ
 សមាធិបេតិ អត្តនា ច អភិជ្ឈាបុ ហោតិ បរញ្ច
 អភិជ្ឈាយ សមាធិបេតិ អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ បរញ្ច ព្យាចារិកេ សមាធិបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ-
 កោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាធិបេតិ ។
 ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ វីសតិយា ធម្មេហំ សមន្មាគតោ
 យថាភតំ ឯត្ថិត្តោ ឃំ ជរយេ ។ វីសតិយា ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហំ សមន្មាគតោ យថាភតំ ឯត្ថិត្តោ ឃំ សត្តេ ។
 កតមេហំ វីសតិយា ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេមណិយា
 សមាធិបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវរតោ
 ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេមណិយា សមាធិបេតិ
 អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារកេ បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារកេ វេមណិយា សមាធិបេតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការព្យាបាទ ១ ជ.អ្នកយល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប
 ដោយធម៌២០ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅ
 ទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកលំទុក ។ ធម៌២០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសា-
 វាទា វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាយ
 វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាទាយ
 វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច ឝុសាយ
 គាទាយ បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច ឝុសាយ វាទាយ
 វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 សមាទបេតិ អត្តនា ច អនកិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច
 អនកិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ បរញ្ច អព្យាចានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទ-
 បេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ វីសតិយា ធម្មេហិ
 សមន្មាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ វរំ សត្តេតិ ។

[១០០] តីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ
 យថាភតំ និក្ខិត្តោ វរំ ជរយេ ។ កតមេហិ តីសាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាក
 មុសាវាទ ១ វៀរចាកចិសុណាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរចាកចិសុណាវាទ ១ វៀរចាកផុសវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផុសវាទ ១ វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ ដោយខ្លួន
 ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ ១ ជាអ្នកមិន
 ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈា ១
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១
 ជាសម្មាទិដ្ឋិ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ២០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើត
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាងនឹង
 ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៣០ យ៉ាងអ្វីខ្លះ ។

បញ្ចមចល្លាសពេ ទុតិយវគ្គោ

អត្តនា ច ចាណាតិចាតិ ហោតិ បរញ្ច ចាណា-
 តិចាតេ សមាធិបេតិ ចាណាតិចាតេ ច សម-
 ធុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច អធិន្ទានាយិ ហោតិ
 បរញ្ច អធិន្ទានានេ សមាធិបេតិ អធិន្ទានានេ ច
 សមធុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារី
 ហោតិ បរញ្ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារី សមាធិបេតិ
 កាមេស្ម មិច្ឆាចារី ច សមធុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា
 ច ឡុសាវាធិ ហោតិ បរញ្ច ឡុសាវាធិ សមាធិបេតិ
 ឡុសាវាធិ ច សមធុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច បិស្ម-
 ណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិស្មណាយ វាចាយ សមា-
 ធិបេតិ បិស្មណាយ ច វាចាយ សមធុញ្ញោ ហោតិ
 អត្តនា ច ឝុសាវាចោ ហោតិ បរញ្ច ឝុសាយ វាចាយ
 សមាធិបេតិ ឝុសាយ ច វាចាយ សមធុញ្ញោ ហោតិ
 អត្តនា ច សម្មប្បលាបិ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាបេ
 សមាធិបេតិ សម្មប្បលាបេ ច សមធុញ្ញោ ហោតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្លាប់
 សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១
 ពោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
 កុហក ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញ្ជះញង់
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញ្ជះញង់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុង
 ការពោលពាក្យញ្ជះញង់ ១ ពោលពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១
 ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ
 សមាធិបេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមនុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ
 សមាធិបេតិ ព្យាបាទេ ច សមនុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិយា ច សមាធិបេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សម-
 នុត្តោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ភីសាយ
 ធម្មេហិ សមន្មាគតោ យថាភតំ ធិត្ថិតោ ឃំ
 ជិវេយ ។ ភីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ
 យថាភតំ ធិត្ថិតោ ឃំ សក្កេ ។ កតមេហិ
 ភីសាយ ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវេតោ
 ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេមណីយា សមាធិ-
 បេតិ ចាណាតិចាតា វេមណីយា ច សមនុត្តោ
 ហោតិ អត្តនា ច អធិដ្ឋានានា បដិវេតោ
 ហោតិ បរញ្ច អធិដ្ឋានានា វេមណីយា សមាធិបេតិ
 អធិដ្ឋានានា វេមណីយា ច សមនុត្តោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ច្រើនសិទ្ធិវិនិច្ឆ័យ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការសិទ្ធិវិនិច្ឆ័យ ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការសិទ្ធិវិនិច្ឆ័យ ១ មានចិត្តគំភ័យ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការគុំគូន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការគុំគូន ១ យល់ខុស ដោយ
 ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការ
 យល់ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ព្រាហ្មណ៍
 យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅ ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាង នឹងទៅកើត
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ ធម៌ ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះ ៗ
 គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកបាណាតិបាត ១
 វៀរចាកអទិន្នាទាន ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 វៀរចាកអទិន្នាទាន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកអទិន្នាទាន ១

អត្តនា ច កាមេស្យ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច កាមេស្យ មិច្ឆាចារា វេមណីយា សមាទមេតិ
 កាមេស្យ មិច្ឆាចារា វេមណីយា ច សមនុត្តោ ឬ
 ហោតិ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច មុសាវាទា វេមណីយា ច សមាទមេតិ
 មុសាវាទា វេមណីយា ច សមនុត្តោ ហោតិ ឬ
 អត្តនា ច មិស្សណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច មិស្សណាយ វាចាយ វេមណីយា សមាទ-
 មេតិ មិស្សណាយ វាចាយ វេមណីយា ច សម-
 នុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច ឝុសាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច ឝុសាយ វាចាយ វេម-
 ណីយា សមាទមេតិ ឝុសាយ ច វាចាយ វេម-
 ណីយា សមនុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 សមនុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ ឬ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ

ចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ១

វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកមុសា-

វាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ ១ វៀរចាកចិស្តណវាចា ដោយ

ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកចិស្តណវាចា ១ ពេញចិត្ត

ក្នុងការវៀរចាកចិស្តណវាចា ១ វៀរចាកផុសវាចា ដោយខ្លួនឯង ១

បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផុសវាចា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក

ផុសវាចា ១ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល

អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្មប្បលាបៈ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ

ចាកសម្មប្បលាបៈ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក ដោយខ្លួនឯង ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញយស្ស ទសកនិបាតោ

បរេវា អនកិដ្ឋយ សមាទមេតិ អនកិដ្ឋយ ច
 សមនុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច អព្យាបន្តិកោ ហោតិ
 បរេវា អព្យាបន្តិកោ សមាទមេតិ អព្យាបន្តិកោ ច សម-
 នុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 បរេវា សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទមេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច
 សមនុញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 តីសាយ ធម្មេហំ សមញ្ញាគតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ
 ឃំ សត្តតិ ។

[១០០] ចត្តាឡីសាយ(១) ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សម-
 ញ្ញាគតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំ និរយេ ។
 តតមេហំ ចត្តាឡីសាយ ។ អត្តនា ច ចាណា-
 តិចាតិ ហោតិ បរេវា ចាណាតិចាតេ សមាទមេតិ
 ចាណាតិចាតេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ចាណាតិ-
 ចាតស្ស ច វណ្ណំ កាសតិ អត្តនា ច អនិច្ចា-
 នាយំ ហោតិ បរេវា អនិច្ចាទានេ សមាទមេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសវគ្គបិដក

បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមាន
 អភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិនព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការមិនព្យាបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១ យល់ត្រូវ ដោយ
 ខ្លួនឯង ១ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣០
 យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានប្តូរ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

[១០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង គឺ
 អ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរ
 គុណ នៃការសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួន
 ឯង ១ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១

អនិច្ចាតានៃ ច សមុទុក្ខោ ហោតិ អនិច្ចាតានុស្ស
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្ថនា ច កាមេស្មំ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ បរញ្ច កាមេស្មំ មិច្ឆាចារី សមាទិបេតិ
 កាមេស្មំ មិច្ឆាចារី ច សមុទុក្ខោ ហោតិ កាមេស្មំ
 មិច្ឆាចារីស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្ថនា ច មុសាវាទី
 ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទិបេតិ មុសាវាទេ ច សម-
 ុទុក្ខោ ហោតិ មុសាវាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្ថនា
 ច ចិស្កុណាវាទោ ហោតិ បរញ្ច ចិស្កុណាយ វាចាយ
 សមាទិបេតិ ចិស្កុណាយ ច វាចាយ សមុទុក្ខោ
 ហោតិ ចិស្កុណាយ ច វាចាយ វណ្ណំ ភាសតិ អត្ថនា
 ច ឝុសាវាទោ ហោតិ បរញ្ច ឝុសាយ វាចាយ សមា-
 ទិបេតិ ឝុសាយ ច វាចាយ សមុទុក្ខោ ហោតិ
 ឝុសាយ ច វាចាយ វណ្ណំ ភាសតិ អត្ថនា ច
 សម្មច្បូលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្មច្បូលាបេ សមាទិបេតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងតាម
ទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងតាម
ទាំងឡាយ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងតាមទាំងឡាយ ១
ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងតាមទាំងឡាយ ១ ពោល
ពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១
ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការ
ពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យ
ញុះញង់ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការពោលពាក្យញុះញង់ ១
ពោលពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
អាក្រក់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយ
ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ទសកនិកាយ

សម្មប្បលាបេ ច សមនុតោ ហោតិ សម្មប្ប-
 លាបស្ស^(១) ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច
 អភិជ្ឈាណុ ហោតិ បរេវា អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ
 អភិជ្ឈាយ ច សមនុតោ ហោតិ អភិជ្ឈាយ ច
 វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ
 បរេវា ព្យាចានេ សមាទបេតិ ព្យាចានេ ច សម-
 នុតោ ហោតិ ព្យាចានស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្ត-
 នា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរេវា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
 សមាទបេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុតោ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ យថា-
 ភតំ ធិត្វត្តោ ឃីរំ ជរេយ ។ ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហំ សមន្មាគតោ យថាភតំ ធិត្វត្តោ
 ឃីរំ សត្តេ ។ កតមេហំ ចត្តាឡីសាយ ។

ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ពោលសរសើរគុណ
 នៃការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា ដោយខ្លួន
 ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងអភិជ្ឈា ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការព្យាបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការព្យាបាទ ១ ពោល
 សរសើរគុណ នៃការព្យាបាទ ១ យល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់ខុស ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការយល់ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅ ក្នុង
 នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នឹងទៅកើត ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជា
 គេនាំយកទៅ ដាក់លើទុក ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ណសិក្សា ទុក្ខយុត្តោ

អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេមណីយា សមាធិបេតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណីយា ច សមមុត្តោ ហោតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណីយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ច អធិន្ទានាមា បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច អធិន្ទានាមា
 វេមណីយា សមាធិបេតិ អធិន្ទានាមា វេមណីយា
 ច សមមុត្តោ ហោតិ អធិន្ទានាមា វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេម-
 ណីយា សមាធិបេតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេមណីយា
 ច សមមុត្តោ ហោតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេម-
 ណីយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេមណីយា
 សមាធិបេតិ មុសាវាទា វេមណីយា ច សមមុត្តោ
 ហោតិ មុសាវាទា វេមណីយា ច វណ្ណំ ភាសតិ

បញ្ចូបបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកបាណាតិបាត ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទាន
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកអទិន្នាទាន ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកអទិន្នាទាន ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការ
 វៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ១ ពេញចិត្ត ក្នុង
 ការវៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាក
 ការមេសុមិច្ឆាចារ ១ វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកមុសាវាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក
 មុសាវាទ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកមុសាវាទ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសូត្រ ទណ្ឌបិដក

អត្តនា ច មិសុណាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ
 បរញ្ច មិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា សមាទ-
 បេតិ មិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា ច សម-
 ទុតោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច ជុស្តាយ វាចាយ
 បដិវិភោ ហោតិ បរញ្ច ជុស្តាយ វាចាយ វេម-
 ណីយា សមាទបេតិ ជុស្តាយ វាចាយ វេមណីយា ច
 សមទុតោ ហោតិ ជុស្តាយ វាចាយ វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច សម្មប្បលាទា បដិ-
 វិភោ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 ច សមាទបេតិ សម្មប្បលាទា វេមណីយា ច
 សមទុតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច អនភិជ្ឈាលុ
 ហោតិ បរញ្ច អនភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អនភិជ្ឈាយ
 ច សមទុតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាយ ច វណ្ណំ
 ភាសតិ អត្តនា ច អព្យាប្បដិក្ខោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកបិសុណវត្តា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ
ចាកបិសុណវត្តា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក បិសុណវត្តា ១
ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកបិសុណវត្តា ១ វៀរចាកផ្សេងវត្តា
ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផ្សេងវត្តា ១ ពេញចិត្ត
ក្នុងការវៀរចាក ផ្សេងវត្តា ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាក
ផ្សេងវត្តា ១ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្បូរលាបៈ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក
សម្បូរលាបៈ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកសម្បូរលាបៈ ១
ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
មិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការមិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ ទុតិយវគ្គ

បរញ្ច អព្យាចារិក សមាធិបេតិ អព្យាចារិក ច សមនុ-
 តោ ហោតិ អព្យាចារិកស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ច សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាធិដ្ឋិយា សមាធិ-
 បេតិ សម្មាធិដ្ឋិយា ច សមនុតោ ហោតិ សម្មា-
 ធិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ យថាភតំ
 ធិត្ថិតោ ឃំ សត្តេតិ ។

(១០២) ធនហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ
 ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ... អត្តតំ អនុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតិ... វិសតិយា ភិក្ខុវេ... តីសាយ
 ភិក្ខុវេ... ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្មាគ-
 តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ... អត្តតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ ។ បេ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ អត្តតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គ ។

បញ្ចមបណ្ណសក ទុតិយវគ្គ

បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនព្យបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យបាទ ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការមិនព្យបាទ ១ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ដោយខ្លួន
 ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់ត្រូវ ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការយល់ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើត ឯស្ថានសួគ៌
 ដូចគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

[១០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិល
 ចោលហើយ . . . ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌
 មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
 ធម៌ ៤០ យ៉ាង ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់
 រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ . . . ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមាន
 កុសលធម៌មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែល
 មានកុសលធម៌ មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលឡើយ ។

តតិយោ តតិយវិគ្គោ

[១០៣] ធនហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ

ឥន្ទេកក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ

ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជិវយំ ឧបបជ្ឈតំ... ឥន្ទេកក្ខោ

កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតំ សុត្ថំ លោកំ

ឧបបជ្ឈតំ... វិសតិយា ភិក្ខុវេ... តិសាយ ភិក្ខុវេ...

ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ឥន្ទេ-

កក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតំ

វិជិតាតំ ជិវយំ ឧបបជ្ឈតំ... ឥន្ទេកក្ខោ កាយស្ស

ភេទា បរម្មរណា សុគតំ សុត្ថំ លោកំ ឧបបជ្ឈតំ ។ បេ ។

តិច្ឆិយវិគ្គ ទី៣

(១០៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេសន៍

ទៅកើត ក្នុងអប្បាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ... បុគ្គលខ្លះ ក្នុង

លោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេសន៍ទៅកើត ឯសុគតិស្ន្នតិ

ទៅលោក... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌២០ យ៉ាង...

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង ... ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង

លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេសន៍ទៅកើត ក្នុងអប្បាយ ទុគ្គតិ

វិនិបាត នរក ... បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ

ស្លាប់ទៅ វេសន៍ទៅកើត ឯសុគតិស្ន្នតិ ទៅលោក ។ បេ ។

បញ្ចមបណ្ណសព្វេ គតិយវិញ្ញា

ទិសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ ពាលោ
 វេទិតញ្ចោ . . . បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ចោ . . . វីសតិយា
 ភិក្ខុវេ . . . តីសាយ ភិក្ខុវេ . . . ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ ពាលោ វេទិតញ្ចោ . . . បណ្ឌិតោ
 វេទិតញ្ចោ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហំ
 សមម្ពាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ចោ ។

គតិយោ គតិយវិញ្ញោ ។

(ឥមេស្ស ចក្កត្ថបញ្ចមេស្ស វគ្គេស្ស សុត្តកលាធា
 បេយ្យាលវិសេន វេទិតញ្ចោ) ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ ឥតយឺត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គេគប្បី
 ដឹងថាជាបុគ្គលពាល . . . គប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពាល ប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប
 ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង គេគប្បីដឹងថាជាបុគ្គលពាល . . . គប្បីដឹងថា
 បណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នេះឯង
 គេគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។

ចប់ ឥតយឺត ទី៣ ។

(ការរាប់នូវសូត្រ ក្នុងវគ្គ ទី ៤ នឹងវគ្គទី ៥ នេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹង
 ដោយអំណាចបេយ្យាសៈ) ។

[១០៤] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ធម្មា
 ភាវេត្តា ។ កតមេ ទស ។ អសុភស្ស មរណ-
 ស្ស អាហារេ បដិគ្គលស្ស សព្វលោកេ អន-
 ភិវត្តស្ស អនិច្ចស្ស អនិច្ចេ ទុក្ខស្ស ទុក្ខេ
 អនត្តស្ស បហានស្ស វិវាគស្ស ជំរោច-
 ស្ស ។ វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ឥមេ ទស
 ធម្មា ភាវេត្តាតិ ។

[១០៥] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ធម្មា
 ភាវេត្តា ។ កតមេ ទស ។ អនិច្ចស្ស អនត្ត-
 ស្ស អាហារេ បដិគ្គលស្ស សព្វលោកេ
 អនភិវត្តស្ស អដ្ឋិកស្ស បុណ្យកស្ស វិជ្ជល-
 កស្ស វិបុលកស្ស វិច្ឆិកស្ស ទុទ្ទមាតក-
 ស្ស ។ វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ឥមេ ទស
 ធម្មា ភាវេត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទកាយ ទសកនិបាត

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន
ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែម្ខាងៗ គឺ អសុភសញ្ញា ១
មរណសញ្ញា ១ អាហារេ បដិគលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ១
អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ច ទុក្ខសញ្ញា ១ ទេវត អនត្តសញ្ញា ១ បហាន-
សញ្ញា ១ វិវាតសញ្ញា ១ និរោធសញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន
ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តែម្ខាងៗ គឺ អនិច្ច-
សញ្ញា ១ អនត្តសញ្ញា ១ អាហារេ បដិគលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ
អនភិរតសញ្ញា ១ អដ្ឋកសញ្ញា ១ បុឡេវកសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១
វិបុត្តកសញ្ញា ១ វិចិទុកសញ្ញា ១ ឧទ្ទមាតកសញ្ញា ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់
នូវវាគៈ ។

[១០៦] វាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយេ ទស ធម្មា

ការវេតញា ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-

សង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មតោ សម្មាអាជីវោ

សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញា-

ណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ វាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយេ វេមេ

ទស ធម្មា ការវេតញាតិ ។

[១០៧] វាគស្ស ភិក្ខុវេ បរិញ្ញាយេ បរិក្ខាយាយ បញ្ចា-

តាយ ខយាយ វយាយ វិវាតាយ ជរោតាយ ឧបសមាយ

ចាតាយ បដិទិស្សត្តាយ^(១) ទស ធម្មា ការវេតញា ។ បេ ។

១ ឧ.ប. ឯត្ថន្តរេ និមេតិ ពាហេ ទិស្សតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាល័យ ធីតិយវត្ត

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីជីវច្បាស់ នូវរាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១

សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវាចា ១ សម្មាភម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១

សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១ សម្មាសមាធិ ១ សម្មាញាណៈ ១

សម្មាវិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គល

គប្បីចំរើន ដើម្បីជីវច្បាស់ នូវរាគៈ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីកំណត់ជីវិត អស់រលីង លះបង់ អស់ទៅ សូន្យទៅ នឿយណាយ

រំលត់ ស្ងប់រម្ងាប់ លះចោល រលាស់ចោល នូវរាគៈ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទោសស្ស មោហស្ស កោធនស្ស ឧបនាហស្ស
 មក្ខស្ស បលាសស្ស ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស
 មាយាយ សាវេយ្យស្ស វេទ្កស្ស សារម្កស្ស មាណស្ស
 អតិមាណស្ស មនស្ស បមាណស្ស អភិក្ខា
 បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាជាយ ខយាយ
 វយាយ វិរាគាយ និរោជាយ ឧបសមាយ ចាគាយ
 បដិណ្ឌស្សត្តាយ ឥមេ ទស ធម្មា ភាវេត្វាតិ ។

បណ្ណសពេ បញ្ចមោ ។

ទសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលីង
 លះបង់ អស់ទៅ សូន្យទៅ នឿយណាយ រំលត់ ស្ងប់រម្ងាប់
 លះចោល រលាស់ចោល នូវគោសៈ មោហៈ កោងៈ ឧបនាហៈ
 មន្ទៈ បលាសៈ ឥស្សា មច្ឆរិយៈ មាយា សាថេយ្យៈ ថម្កៈ
 សារម្កៈ មានៈ អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។

ចប់ បណ្ណសក ទី ៥ ។

ចប់ ទសកនិបាត ។

សត្តន្តបិដកេ

អង្គត្ថរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

[១០៨] ឯវេជ្ជេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស
អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្នោ យេន
ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវា-
នេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្នោ ខោ
អាយស្មា អានន្នោ ភកវន្តំ ឯតទរោច តិមត្ថិ-
យោនិ កន្លេ តុសលានិ សីលានិ តិមាទិសំសា-
នីតិ ។ អវិច្ឆិដិសារត្ថានិ ខោ អានន្ត តុសលានិ
សីលានិ អវិច្ឆិដិសារាទិសំសានិ ។ អវិច្ឆិដិសារោ
មន កន្លេ តិមត្ថិយោ តិមាទិសំសោតិ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គធួរនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រះអង្គនោះ ។

និស្សយវិគ្គ ទី ១

(១១៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិត
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សីល
ទាំងឡាយ ជាតុសលមានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ សីលទាំងឡាយជាតុសលមានអវិប្បជិសារៈ(សេចក្តី
មិនក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បជិសារៈជាអានិសង្ស ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិប្បជិសារៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជុំវិញយាយ ឯកវគ្គនិយម

អភិប្បដិសារោ ខោ អាទន្ទ ចាមុជ្ជត្ថោ ចាមុជ្ជា-
 ធិសំសោ ។ ចាមុជ្ជំ បទ កន្លេ កិមត្ថយំ
 កិមាធិសំសន្តំ ។ ចាមុជ្ជំ ខោ អាទន្ទ បីតត្ថំ
 បីតាធិសំសំ ។ បីតំ បទ កន្លេ កិមត្ថយា
 កិមាធិសំសាតំ ។ បីតំ ខោ អាទន្ទ បស្សន្តត្ថា
 បស្សន្តាធិសំសោ ។ បស្សន្តំ បទ កន្លេ កិមត្ថយា
 កិមាធិសំសាតំ ។ បស្សន្តំ ខោ អាទន្ទ សុខត្ថា
 សុខាធិសំសោ ។ សុខំ បទ កន្លេ កិមត្ថយំ
 កិមាធិសំសន្តំ ។ សុខំ ខោ អាទន្ទ សមាធិត្ថំ
 សមាធិធិសំសំ ។ សមាធិ បទ កន្លេ កិមត្ថយា
 កិមាធិសំសោតំ ។ សមាធិ ខោ អាទន្ទ យថាក្ខតញ្ញា-
 ណនស្សនត្ថោ យថាក្ខតញ្ញាណនស្សនាធិសំសោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ឯកាសកនិបាត

ម្នាល អានន្ទ អរិយ្យដ៏សារៈ មានបាមុជ្ជៈ (សេចក្តីរីករាយទង់)
 ជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈជា អានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 បាមុជ្ជៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា អានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ
 បាមុជ្ជៈ មានបីតិ (សេចក្តីរីករាយខ្លាំង) ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ
 ជា អានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បីតិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជា អានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ បីតិ មានបស្សន្ធិ (សេចក្តីស្ងប់
 រម្ងាប់) ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ធិជា អានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន បស្សន្ធិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា អានិសង្ស ។
 ម្នាល អានន្ទ បស្សន្ធិ មានសុខៈជាប្រយោជន៍ មានសុខៈជា អានិសង្ស ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សុខៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា អានិសង្ស ។
 ម្នាល អានន្ទ សុខៈ មានសមាធិ (ការតាំងចិត្តមាំ) ជាប្រយោជន៍
 មានសមាធិ ជា អានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សមាធិ មានអ្វី
 ជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា អានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ សមាធិ
 មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ (ការឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ដោយញ្ញាណ
 តាមពិត) ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជា អានិសង្ស ។

បឋមោ និស្សយរត្នោ

យថាភូតញ្ចាណាទស្សនំ បន កន្លេ តិមត្តិយំ
 តិមាជិសំសត្តំ ។ យថាភូតញ្ចាណាទស្សនំ ខោ
 អាណន្ត ជិត្យនត្ថំ ជិត្យនាជិសំសំ ។ ជិត្យនា
 បន កន្លេ តិមត្តិយា តិមាជិសំសោតិ ។ ជិត្យនា
 ខោ អាណន្ត វិរាគត្តា វិរាតាជិសំសា ។ វិរាតោ បន
 កន្លេ តិមត្តិយោ តិមាជិសំសោតិ ។ វិរាតោ ខោ
 អាណន្ត វិមុត្តិញ្ចាណាទស្សនត្ថោ វិមុត្តិញ្ចាណាទស្សនា-
 ជិសំសោតិ ។ ឥតិ ខោ អាណន្ត កុសលាជិ សីលាជិ
 អវិប្បជិសារត្តាជិ អវិប្បជិសារាជិសំសាជិ អវិប្បជិសា-
 រោ ចាមុជ្ឈត្ថោ ចាមុជ្ឈាជិសំសោ ចាមុជ្ឈំ បីតត្ថំ
 បីតាជិសំសំ បីតិ បស្សន្ទត្តា បស្សន្ទាជិសំសា
 បស្សន្ទិ សុខត្តា សុខាជិសំសា សុខំ សមា-
 ធត្ថំ សមាធាជិសំសំ សមាធិ យថាភូតញ្ចា-
 ណាទស្សនត្ថោ យថាភូតញ្ចាណាទស្សនាជិសំសោ

បឋម និស្សបេត្ត

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យថាភក្កញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ យថាភក្កញ្ញាណទស្សនៈ
 មាននិព្វិទា (សេចក្តីនឿយណាយ) ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិទា
 ជាភានិសង្ស ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន និព្វិទា មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ និព្វិទា មានវិរាគៈ (ការប្រាស
 ចាកតម្រេក) ជាប្រយោជន៍ មានវិរាគៈ ជាភានិសង្ស ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិរាគៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានន្ទ វិរាគៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេទ្ធិញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ
 សីលទាំងឡាយជាសុសល មានអវិប្បដិសារៈជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិ-
 សារៈជាភានិសង្ស អវិប្បសារៈ មានបាមុជ្ជៈជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈ
 ជាភានិសង្ស បាមុជ្ជៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិជាភានិសង្ស
 បីតិ មានបស្សន្តិជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិជាភានិសង្ស បស្សន្តិ
 មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាភានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិជាភានិសង្ស សមាធិ មានយថាភក្កញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភក្កញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស

យថា ភូតញ្ចាណោ ទស្សនំ ជិត្វនន្តំ ជិត្វនា ជសំសំ
 ជិត្វនា វិរាគត្តា វិរាគា ជសំសា វិរាគោ វិមុត្តិ-
 ញ្ចាណោ ទស្សនត្តោ វិមុត្តិញ្ចាណោ ទស្សនា ជសំសោ ។
 ឥតិ ខោ អានន្ទ កុសលា ជសំលា ជ
 អនុបុព្វេន អរហត្តាយ បរិបូរេន្តិតិ(១) ។

[១០៩] សីលវតោ ភិក្ខុវេ សីលសម្ពន្ធស្ស
 ន ចេតនាយ ករណីយំ អវិប្បជិសារោ មេ ឧប្បជ្ជ-
 ត្វតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សីលវតោ
 សីលសម្ពន្ធស្ស អវិប្បជិសារោ ឧប្បជ្ជតិ ។ អវិប្បជិ-
 សារិស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ មាមុជ្ជិ
 មេ ឧប្បជ្ជត្វតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ អវិប្ប-
 ជិសារិស្ស មាមុជ្ជិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បមុទិតស្ស ភិក្ខុវេ ន
 ចេតនាយ ករណីយំ បីតិ មេ ឧប្បជ្ជត្វតិ ។ ធម្មតា
 ឯសា ភិក្ខុវេ យំ បមុទិតស្ស បីតិ ឧប្បជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយ ឯកាទសកនិបាត

យថាភិក្ខុញ្ញាណទស្សនៈ មានទិព្វជាប្រយោជន៍ មានទិព្វជាអាទិសង្ឃ
 ទិព្វជា មានវិភតៈជាប្រយោជន៍ មានវិភតៈជាអាទិសង្ឃ វិភតៈ មាន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាអាទិ-
 សង្ឃ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលមានទុ សីលទាំងឡាយជាគុសល
 តែងបិប្ផណិ ដើម្បីព្រះអរហន្ត តាមបំណងដោយប្រការ ដូច្នេះឯង ។

(១០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បិប្ផណិ
 ដោយសីល មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរកើត
 ដល់អត្តាអញដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ តែង
 កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានសីល បិប្ផណិដោយសីល នេះជា
 ធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមិនមានវិប្បដិសារៈ មិនគប្បីធ្វើ
 ដោយចេតនាថា បាមុជ្ជៈ ចូលកើតឡើងដល់អត្តាអញដូច្នេះទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បាមុជ្ជៈ តែងកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមិនមានវិប្បដិសារៈ
 នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានបាមុជ្ជៈ មិនគប្បីធ្វើ
 ដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់អត្តាអញដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បីតិ តែងកើតឡើងដល់បុគ្គលមានបាមុជ្ជៈ នេះជាធម្មតា ។

បឋមោ វិស្សយវគ្គោ

បីតិមនស្សំ ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 កាយោ មេ បស្ស្ចត្តត្ថំ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្សំ កាយោ បស្ស្ចត្តត្ថំ ។
 បស្ស្ចទ្ធិកាយស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 សុខំ វេទិយាមីត្ថំ(១) ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ
 បស្ស្ចទ្ធិកាយោ សុខំ វេទិយតិ ។ សុខំធា ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ ចិត្តំ មេ សមាធិយត្ថតិ ។
 ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សុខំធា ចិត្តំ សមាធិយ-
 តិ ។ សមាហិតស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 យថាភ្នតំ បដាទាមិ បស្ស្ចមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ សមាហិតោ យថាភ្នតំ បដាទាតិ
 បស្ស្ចតិ ។ យថាភ្នតំ ភិក្ខុវេ ជាទតោ បស្ស្ចតោ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ ចិត្តំធាមីតិ ។ ធម្មតា
 ឯសា ភិក្ខុវេ យំ យថាភ្នតំ ជាទំ បស្ស្ចំ ចិត្តំធាតិ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តចិត្ត មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា
 កាយរបស់អាត្មាអញ ចូរស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាយរបស់បុគ្គលមានចិត្តចិត្ត តែងស្ងប់រម្ងាប់ នេះ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានកាយប្បស្សន្តិ
 មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញទទួលសេចក្តីសុខដូច្នេះទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយប្បស្សន្តិ តែងទទួលសេចក្តី
 សុខ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខ មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរតាំងមាំ
 ដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខតែងតាំងមាំ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកមានសមាធិចិត្ត មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញដឹង
 អាត្មាអញឃើញ តាមពិតដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានសមាធិចិត្ត តែងដឹង តែងឃើញតាមពិត នេះជាធម្មតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត មិនគប្បីធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឿយណាយដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត តែងនឿយណាយ នេះជាធម្មតា ។

ឯព្រឹទ្ធស្ស^(១) ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 វិវាជីមិត្តំ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ
 ឯព្រឹទ្ធា វិវាជីមិត្តំ ។ វិវាជីមិត្តស្ស ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ
 សន្និករោមិត្តំ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ វិវាតា
 វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ សន្និករោមិត្តំ ។ ឥតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ វិវាតា វិមុត្តិញ ណាទស្សនត្ថោ វិមុត្តិញ
 ទស្សនាធិសំសោ ឯព្រឹទ្ធា វិវាតត្ថា វិវាតាធិសំសា
 យថាភូតញ ណាទស្សនំ ឯព្រឹទ្ធា ឯព្រឹទ្ធាធិសំសំ
 សមាជិ យថាភូតញ ណាទស្សនត្ថោ យថាភូត-
 ញ ណាទស្សនាធិសំសោ សុខំ សមាធនំ សមាធា-
 ធិសំសំ បស្សន្តិ សុខត្ថា សុខាធិសំសា មិត្តំ
 បស្សន្តត្ថា បស្សន្តាធិសំសា ចាមុជ្ឈំ មិត្តត្ថំ មិត្តា-
 ធិសំសំ អវិប្បជសារោ ចាមុជ្ឈត្ថោ ចាមុជ្ឈាធិសំសោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៖ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនឿយណាយ មិនគប្បីធ្វើ ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ ប្រាសចាកតម្រេកដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនឿយណាយប្រាសចាកតម្រេក នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក មិនគប្បីធ្វើ ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល អ្នកប្រាសចាកតម្រេក តែងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិវាទៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស ទិព្វទា មានវិវាទៈជាប្រយោជន៍ មានវិវាទៈជាអានិសង្ស យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានទិព្វទា ជាប្រយោជន៍ មានទិព្វទា ជាអានិសង្ស សមាធិ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអានិសង្ស បស្សន្និ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈជាអានិសង្ស បីតិ មានបស្សន្និ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្និជាអានិសង្ស បាមុដ្ឋៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអានិសង្ស អវិច្ចដិសារៈ មានបាមុដ្ឋៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុដ្ឋៈ ជាអានិសង្ស

បឋមោ និស្សយវិញ្ញា

កុសលានិ សីលានិ អវិច្ឆិកាវត្ថានិ អវិច្ឆិកា-
 វិនិស្សាននិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មា^(១) ធម្មេ អភិ-
 សន្តេន្តិ ធម្មា^(២) ធម្មេ បរិច្ចរេន្តិ អចារា ចារាគមនា យាតិ ។

[១១០] ទុស្សីលស្ស ភិក្ខុវេ សីលវិបន្នស្ស ហ-
 ត្វបនិសោ ហោតិ អវិច្ឆិកាវត្ថោ អវិច្ឆិកាវេ អសតិ
 អវិច្ឆិកាវិបន្នស្ស ហត្វបនិសំ ហោតិ ចាមុជ្ជិ
 ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិបន្នស្ស ហត្វបនិសោ ហោតិ
 មីតិ មីតិយា អសតិ មីតិវិបន្នស្ស ហត្វបនិសោ
 ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ បស្សន្តិវិបន្នស្ស
 ហត្វបនិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
 សុខវិបន្នស្ស ហត្វបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិមិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស
 ហត្វបនិសំ ហោតិ យោក្ខតញ្ច លាទស្សនិ

បឋម និស្សយវគ្គ

សីលទាំងឡាយ ជាកុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 អវិប្បដិសារៈ ជាភានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិច្ចណ៍ ដើម្បីចេញ អំពីទី
 មិនមែនជាត្រើយ ទៅកាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(១១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់សីល វិបត្តិចាកសីល
 តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
 មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈតែងសាបសូន្យ ចាកទបនិស្ស័យ
 នៃបាមុដ្ឋៈ កាលបើបាមុដ្ឋៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបាមុដ្ឋៈតែងសាប-
 សូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបីតិ
 តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យនៃបស្សៈ កាលបើបស្សៈមិនមាន បុគ្គល
 អ្នកវិបត្តិចាកបស្សៈ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃសុខៈ កាលបើ
 សុខៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ
 នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសម្មា-
 សមាធិ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃយថាភូតញ្ញៈ ណាទស្សនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ឯកសកនិបាតោ

យថាគ្រូតណ្ហាណទស្សនេ អសតិ យថាគ្រូតណ្ហាណទស្ស-
 នវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ ឯត្វេនា ឯត្វេនាយ
 អសតិ ឯត្វេនាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិវាតោ
 វិវាតេ អសតិ វិវាតាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុ-
 ត្តតណ្ហាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុក្ខោ សា-
 ខាបលាសវិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាបិ ន ចារិប្បវី
 កច្ឆតិ តចោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ន ចារិប្បវី កច្ឆតិ
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ទុស្សីលស្ស សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 ។ បេ ។ វិមុត្តតណ្ហាណទស្សនំ ។ សីលវាតោ ភិក្ខុវេ
 សីលសម្មន្នស្ស ឧបដិសសម្បន្នោ ហោតិ
 អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ អវិប្បដិ-
 សារសម្មន្នស្ស ឧបដិសសម្មន្នំ ហោតិ ចាម្មជ្ជំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកគិដ្ឋាន

កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន បុគ្គល អ្នកវិបត្តិចាក
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ នៃនិព្វិតា
 កាលបើនិព្វិតាមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកនិព្វិតា តែងសាបសូន្យចាក
 ទុបនិស្ស័យ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវាតៈ
 តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដូចជាដើមឈើ ដែលប្រាសចាកមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរ
 របស់ឈើនោះភ្លឺ ក៏មិនដល់ ខ្លាចការពេញលេញ សំបកភ្លឺ ស្រាយភ្លឺ
 ខ្លឹមភ្លឺ ក៏មិនដល់ ខ្លាចការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ
 នៃអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ កាលបើ អវិច្ឆ័យដ៍សារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
 ចាកអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចណិ ដោយសីល តែងបរិច្ចណិ ដោយ
 ទុបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យដ៍សារៈមាន បុគ្គលអ្នក
 បរិច្ចណិដោយអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ តែងបរិច្ចណិដោយទុបនិស្ស័យ នៃបាមុដ្ឋៈ

បឋម វិស្សយវិជ្ជា

ចាមុជ្ជេ សតិ ចាមុជ្ជេសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជោ
 ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ បីតិសម្បជ្ជសង្ឃ
 ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ បស្សន្ធិ បស្សន្ធិយា សតិ
 បស្សន្ធិសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ
 សម្មាសមាធិសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 យថាក្ខតញ្ញាណធិស្សន្នំ យថាក្ខតញ្ញាណធិស្សន្នេ
 សតិ យថាក្ខតញ្ញាណធិស្សន្នសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិស-
 សម្បជ្ជោ ហោតិ និព្វិនា និព្វិនាយ សតិ និព្វិ-
 នាសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ វិរាគោ
 វិរាគេ សតិ វិរាគសម្បជ្ជសង្ឃ ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណធិស្សន្នំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ពុត្តោ
 សាទាបលាសសម្បជ្ជោ តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិម្ហី
 កង្ខតិ តទោបិ ដេកុបិ សារោបិ ចារិម្ហី កង្ខតិ

បឋម និស្សយវគ្គ

កាលបើបាមុជ្ជៈមាន បុគ្គល អ្នកបរិច្ចណិ ដោយបាមុជ្ជៈ តែងបរិច្ចណិ
 ដោយឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិមាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
 បីតិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យនៃបស្សន្ធិ កាលបើបស្សន្ធិ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយបស្សន្ធិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ
 នៃសុខៈ កាលបើ សុខៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយសុខៈ តែង
 បរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយសម្មាសមាធិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ
 នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយ
 ឧបនិស្ស័យនៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
 និព្វិទា តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិរាគៈ កាលបើ វិរាគៈមាន
 បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយវិរាគៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយ ឧបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិ-
 ញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិ
 ដោយមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ដល់នូវការពេញលេញ
 សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សីលវតោ សីលសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារ
 សតិ អវិប្បជីសារសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្ន
 ហោតិ ។ មេ ។ វិមុត្តិកាលានុស្សន្ធន្តំ ។

[១១១] តត្រ ខោ អាយស្មតោ សាវីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សាវីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោ-
 សំ ។ អាយស្មា សាវីបុត្តោ ឯតទវេច ទុស្សីលស្ស
 អាវុសោ សីលវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
 អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ អសតិ អវិប្បជីសារ-
 វិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ចាមុដ្ឋេ
 អសតិ ចាមុដ្ឋវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ
 បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិ-
 សា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ
 បស្សន្តិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុខំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ឯកវគ្គសក្កិនបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល
តែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើ អវិប្បដិ-
សារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈ តែងបរិបូណ៌
ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទុស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១១១] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ថេរវេទ នៃព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុថា កុណា អាវុសោ ។
ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ តែងសាបសូន្យចាកឧបនិ-
ស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
ចាកអវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យនៃបាមុដ្ឋៈ កាល
បើបាមុដ្ឋៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបាមុដ្ឋៈ តែងសាបសូន្យ
ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក បីតិ
តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបស្សទ្ធិ កាលបើបស្សទ្ធិ មិនមាន
បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបស្សទ្ធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ

ឃមោ និស្សយវគ្គោ

សុខេ អសតិ សុខវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិន្តរំ អសតិ
 សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ក្ខតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនេ អសតិ
 យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ
 ធិត្វំនា ធិត្វំនាយ អសតិ ធិត្វំនាវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិរាតោ វិរាតេ អសតិ
 វិរាគវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ រុក្ខោ សាទាប-
 លាសវិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាបិ ន ចារិយ្ហី
 កច្ចតិ តចោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ន ចារិយ្ហី កច្ចតិ
 ឯវមេវ ខោ អាវុសោ ទុស្សីលស្ស សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ បេ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

កាលបើសុខៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យចាកឧប-
 និស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកនិព្វិទា
 តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យនៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវាតៈ តែងសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលប្រាស
 ចាកមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរ របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនដល់នូវការ
 ពេញលេញ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនដល់នូវការ
 ពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក
 អវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចិត្រវិភង្គសម្ពុទ្ធ ឯកវគ្គសម្ពុទ្ធិ

វិមុត្តិកា ណាទស្សន្តំ ។ សីលវត្ថោ អារាហោ សីលសម្ម-
 ទ្គស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្ប-
 ជីសារេ សតិ អវិប្បជីសារសម្មទ្គស្ស ឧបនិសសម្មទ្គ-
 ហោតិ ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ សតិ ចាមុជ្ជសម្មទ្គស្ស ឧបនិ-
 សសម្មន្នោ ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ បីតិសម្មទ្គស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្មទ្គស្ស ឧបនិសសម្មទ្គំ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្មទ្គស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិ-
 សម្មទ្គស្ស ឧបនិសសម្មទ្គំ ហោតិ យថាក្ខតកា ណា-
 ទស្សន្តំ យថាក្ខតកា ណាទស្សនេ សតិ យថាក្ខត-
 កា ណាទស្សនសម្មទ្គស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ
 និព្វិនា និព្វិនាយ សតិ និព្វិនាសម្មទ្គស្ស ឧបនិសស-
 ម្មន្នោ ហោតិ វិវត្តោ វិវត្តេ សតិ វិវត្តសម្មទ្គស្ស
 ឧបនិសសម្មទ្គំ ហោតិ វិមុត្តិកា ណាទស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសកនិបាត

នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យើងនោះដែរ ។ ដាលអាវុសាទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល តែងបរិបូណ៌ ដោយ
 ទប់និស្ស័យនៃអវិច្ឆិដ្ឋសារៈ កាលបើអវិច្ឆិដ្ឋសារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយអវិច្ឆិដ្ឋសារៈ តែងបរិបូណ៌ ដោយទប់និស្ស័យ នៃបាមុដ្ឋៈ
 កាលបើបាមុដ្ឋៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបាមុដ្ឋៈ តែងបរិបូណ៌
 ដោយទប់និស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយបីតិ តែងបរិបូណ៌ដោយទប់និស្ស័យនៃបស្សន្ធិ កាលបើបស្សន្ធិ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបស្សន្ធិ តែងបរិបូណ៌ ដោយទប់និស្ស័យនៃសុខៈ
 កាលបើសុខៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសុខៈ តែងបរិបូណ៌
 ដោយទប់និស្ស័យនៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ តែងបរិបូណ៌ដោយទប់និស្ស័យ នៃយថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិបូណ៌ដោយទប់និស្ស័យ
 នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយនិព្វិទា តែងបរិបូណ៌
 ដោយទប់និស្ស័យ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយវិវាតៈ តែងបរិបូណ៌ដោយទប់និស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

សេយ្យជាបិ អាវុសោ វុត្តោ សាខាបលាស-
 សម្បជ្ជោ តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិប្បវី កង្ខតិ
 តចោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ចារិប្បវី កង្ខតិ
 ឯវមេវ ខោ អាវុសោ សីលវតោ សីលសម្ប-
 ជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ
 អវិប្បដិសារេ សតិ អវិប្បដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបនិ-
 សសម្បជ្ជំ ហោតិ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សន្តំ ។

[១១២] តត្រ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ទុស្សីលស្ស អាវុសោ សីលវិ-
 បន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ
 អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសារវិបន្នស្ស ហត្ថ-
 បនិសំ ហោត ចាមុជ្ជិ ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិ-
 វិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា
 អសតិ បស្សន្តិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុខំ

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណ៍ដោយមែក
 និងស្លឹក ក្រមរ រមស់ឈើនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ សំបកក្តី
 ក្រោយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ
 ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចណ៍ដោយសីល
 តែងបរិច្ចណ៍ដោយ ឧបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យសារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យសារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណ៍ ដោយអវិច្ឆ័យសារៈ តែងបរិច្ចណ៍ដោយ
 ឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១១២) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលបុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាក
 សីល តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យសារៈ កាលបើ
 អវិច្ឆ័យសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកអវិច្ឆ័យសារៈ តែងសាប
 សូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបាមុជ្ជៈ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ
 កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបីតិ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបស្សន្ធិ កាលបើបស្សន្ធិ មិនមាន បុគ្គលអ្នក
 វិបត្តិចាកបស្សន្ធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកវស្សនិកាយោ

សុខេ អសតិ សុខវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហំ អសតិ សម្មាសមាធិវិ-
 បន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថាក្ខត្តកាណាទស្សនំ
 យថាក្ខត្តកាណាទស្សនេ អសតិ យថាក្ខត្តកាណា-
 ទស្សនវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ និព្វិទានំ និព្វិទាយ
 អសតិ និព្វិទាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 វិវាតោ វិវាតេ អសតិ វិវាតវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ វិមុត្តិកាណាទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 រុក្ខោ សាខាបលាបវិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាបិ
 ន ចារិប្បវី កុច្ឆតិ តចោបិ ដេតុបិ សារោបិ ន
 ចារិប្បវី កុច្ឆតិ ឯវមេវ ខោ អារុសោ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ
 អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសាវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ បេ ។ វិមុត្តិកាណាទស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ឯកទសកនិបាត

កាលបើសុខៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យ
ចាកឧបនិស្ស័យនៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន បុគ្គល
អ្នកវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃ
យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន
បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យ ចាក
ឧបនិស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាក
និព្វិទា តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ
មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវាតៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូច
ដើមឈើ ដែលប្រាសចាកមែកនឹងស្លឹក ក្រមរ របស់ឈើនោះភ្លឺ ក៏មិន
ដល់នូវការពេញលេញ សំបកភ្លឺស្រាយភ្លឺ ខ្លីមក្តី ក៏មិនដល់នូវការពេញ
លេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល
វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាល
បើអវិប្បសារៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ
ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បរមោ និស្សយវគ្គោ

សីលវត្ថុតោ អារិសោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបនិស.
 សម្បទ្ធនោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
 សតិ អវិប្បជិសារសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ
 ហោតិ ចាមុន្នំ ចាមុន្នេ សតិ ចាមុន្នសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធនា ហោតិ បីតិ បីតិយា
 សតិ បីតិសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនា ហោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ
 សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនោ ហោតិ សម្មា.
 សមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិ-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ យថាក្ខត-
 ណាណទស្សនំ យថាក្ខតណាណទស្សនេ សតិ
 យថាក្ខតណាណទស្សនស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនា ហោតិ
 និព្វិនា និព្វិនាយ សតិ និព្វិនាសម្បទ្ធស្ស ឧបនិ-
 សសម្បទ្ធនោ ហោតិ វិវាតោ វិវាតេ សតិ វិវាតសម្បទ្ធន-
 ស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ វិមុត្តិណាណទស្សនំ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុ! សោតាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចេកដោយសីល
តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆិកាសារៈ កាលបើអវិច្ឆិកាសារៈ
មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយអវិច្ឆិកាសារៈ តែងបរិច្ចេក ដោយ
ឧបនិស្ស័យ នៃបាមុដ្ឋៈ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មាន បុគ្គល
អ្នកបរិច្ចេក ដោយបាមុដ្ឋៈ តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ
កាលបើបីតិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយបីតិ តែងបរិច្ចេក ដោយ
ឧបនិស្ស័យ នៃបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេកដោយ
បស្សន្តិ តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ កាលបើសុខៈ មាន
បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយសុខៈ តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃ
សម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយ
សម្មាសមាធិ តែងបរិច្ចេកដោយឧបនិស្ស័យ នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយ
យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃនិព្វិទា
កាលបើនិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក ដោយនិព្វិទា តែងបរិច្ចេក
ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេក
ដោយវិរាគៈ តែងបរិច្ចេក ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិពោ

សេយ្យថាបិ អារុសោ រុក្ខោ សាខាបលា-
 សសម្បជ្ឆោ តស្ស បច្ឆដិកាបិ ចារិច្ចរី កច្ចតិ
 តថាបិ ដេតុបិ សារោបិ ចារិច្ចរី កច្ចតិ
 ឯវមេវ ខោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្បជ្ឆស្ស
 ឧបនិសសម្បជ្ឆោ ហោតិ អវិច្ឆន្តសារោ អវិច្ឆន្តសារេ
 សតិ អវិច្ឆន្តសារសម្បជ្ឆស្ស ឧបនិសសម្បជ្ឆ
 ហោតិ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនន្តិ ។

(១១៣) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោសក-
 ចរិកាសកោ អវិយុបវាដ៏^(១) សព្វហ្មចារីនំ អដ្ឋានមេតំ
 អនវតោសោ យំ សោ ឯតាទសន្តំ ព្យសនាដំ
 អនាតរំ ព្យសនំ ន ជិតច្ឆេយ្យ ។ តតមេសំ ឯតា-
 ទសន្តំ ។ អនជិតតំ នាជិតច្ចតិ អជិតតា ចរិហា-
 យតិ សទ្ធម្មស្ស ន វេនាយន្តិ^(២) សទ្ធម្មេសុ វា
 អនិមាដំតោ ហោតិ អនកិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ

១ ម. អវិយុបវាទោ ។ ២ វ. វេនាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ធិការសព្វនិយាម

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយមែក
នឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរ របស់ឈើនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ
សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណា
មិញ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីល តែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យសារៈ
កាលបើអវិច្ឆ័យសារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអវិច្ឆ័យសារៈ
តែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។

(១១៣) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
តិះដៀលព្រះអរិយៈ ដេរប្រទេចពួកភិក្ខុជាសព្វហ្មធារី ហើយមិនគប្បីដល់
នូវសេចក្តីវិនាសទាំង ១១ យ៉ាង ណាមួយ នុ៎ះមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាបច្ច័យឡើយ ។ សេចក្តីវិនាសទាំង ១១ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនបាននូវ
គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ១ សាបសូន្យចាកគុណវិសេសដែល
ខ្លួនបានហើយ ១ ព្រះសង្ឃម្នាក់របស់ភិក្ខុនោះមិនផ្សរផង ១ ប្រកបដោយសេចក្តី
ស្មានថា បានក្នុងព្រះសង្ឃម្នាក់ មិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈ ១

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

អពាវនំ វា សន្តិលីដ្ឋំ អាបន្តំ អាបជ្ជនំ សិក្ខំ វា
 បច្ចុត្តាយ ហិណយាវន្តនំ កាឡិ វា រោតាតន្តំ ដុសនំ
 ឧម្មាដំ វា ចាបុណាតំ ចិត្តក្ខេបំ(១) សម្មដ្ឋោ កាលំ
 ករោតំ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អចាយំ ធុត្តនំ
 វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជនំ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អក្កោសកបរិភាសកោ អរិយុបវាដី សព្វហ្មចារីដំ
 អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យំ សោ ឥមេសំ
 ឯកាទស្ឋំ ព្យាសនាដំ អពាវនំ ព្យាសនំ ន
 ធិតុច្ឆេយ្យាតំ ។

(១១២) អថទោ អាយស្មា អាណន្នោ យេន ភកវា
 តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីន្នោ ទោ
 អាយស្មា អាណន្នោ ភកវន្តំ ឯតទរោច សិយា នុ
 ទោ ភន្តេ ភិក្ខុនោ តថាវុទោ សមាធិប្បដិណ្ឌកោ

បឋម និស្សយវគ្គ

ត្រូវអាបត្តិណាមួយដ៏សៅហ្មង ១ លះបង់សិទ្ធិហើយត្រឡប់មក ដើម្បី
 ភេទដោយកថា ១ ប៉ះនឹងពេកឆ្លងខ្លាំង ១ ដល់នូវការគួត រើរវាយ
 ចិត្ត ១ ធ្វើតាមកិរិយា ទាំងវង្វេង ១ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដេរប្រទេចពួកភិក្ខុជា
 សព្វហ្មធារី ហើយមិនគប្បីដល់ នូវសេចក្តីវិនាសទាំង ១ ១ យ៉ាង
 ណាមួយ ⁺នេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យឡើយ ។

(១១ ៤) គ្រានោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏បំរើនៃ ភិក្ខុបាននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ មានដែរឬ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសត្ថំ អស្សំ ន អាបស្មី
 អាចោសត្ថំ អស្សំ ន តេជស្មី តេជោសត្ថំ អស្សំ
 ន វាយស្មី វាយោសត្ថំ អស្សំ ន អាគាសា-
 នញ្ចាយតនេ អាគាសានញ្ចាយតនសត្ថំ អស្សំ
 ន វិញ្ញាណញ្ចាយតនេ វិញ្ញាណញ្ចាយតនសត្ថំ
 អស្សំ ន អាត្មញ្ចាយតនេ អាត្មញ្ចាយតន-
 សត្ថំ អស្សំ ន នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនេ នេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនសត្ថំ អស្សំ ន ឥន្ទលោកេ
 ឥន្ទលោកសត្ថំ អស្សំ ន បរលោកេ បរលោក-
 សត្ថំ អស្សំ យមិទ្ធំ^(១) ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា
 តត្រាបំ ន សត្ថំ អស្សំ សត្ថំ ច បន
 អស្សាតំ ។ សិយា អានន្ទ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ
 សមាធិប្បដិលោកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សត្ថំ អស្សំ ន អាបស្មី អាចោសត្ថំ អស្សំ

១ ទ. ម. យម្បិទំ ។ ម. យមិទំ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសពនិបាត

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា អាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា

នេវេសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ ក្នុងនេវេសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់

ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ

ក្នុងលោកខាងមុខ ភិក្ខុមិនសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ក្នុង

ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក ជ្រិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតា

តែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលគាន្ទ ភិក្ខុ បានសមាធិមានសភាពដូច្នោះក៏មាន

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

បឋមេ និស្សយន្តោ

ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស ធន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញា អស្ស ធន អាកាសានញ្ញោយននេ
 អាកាសានញ្ញោយននសញ្ញា អស្ស ធន វិញ្ញាណ-
 ញ្ញោយននេ វិញ្ញាណញ្ញោយននសញ្ញា អស្ស ធន
 អាក្ខញ្ញោយននេ អាក្ខញ្ញោយននសញ្ញា អស្ស
 ធន ធម្មសញ្ញោយននេ ធម្មសញ្ញោយ-
 ននសញ្ញា អស្ស ធន ឥន្ទ្រោតេ ឥន្ទ-
 ្រោតេសញ្ញា អស្ស ធន បរោតេ បរោតេសញ្ញា
 អស្ស យមិទំ ធិជ្ជំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ
 បរិយសតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបំ ធន
 សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតំ ។ យថា-
 កមំ បន កន្តេ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុតោ
 សមាធិប្បជីវិតោ យថា នេ បរិយំ បរិសញ្ញា
 អស្ស ធន អាបស្មី អាចោសញ្ញា អស្ស ធន តេជស្មី
 តេជោសញ្ញា អស្ស ធន វាយស្មី វាយោសញ្ញា អស្ស

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាធាតុយក្ខនៈ ក្នុងអាត្មាសាធាតុយក្ខនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយក្ខនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញាយក្ខនៈ មិន

សំគាល់ថា អាកិញ្ញញាយក្ខនៈ ក្នុងអាកិញ្ញញាយក្ខនៈ មិនសំគាល់ថា

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយក្ខនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយក្ខនៈ មិនសំគាល់

ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុង

លោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ក្នុង

ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក ព្រះនិរោធិយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតា

តែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចភិក្ខុ បាទសមាធិ មាន

សភាព ដូច្នោះក៏មាន តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏

ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា

ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុរោទិយស្ស ឯកវស្សនិព្វតោ

ន អាគាសានិកោ យននេ អាគាសានិកោ យ-
 ននសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញាណោ យននេ វិញ្ញា-
 ណោ យននសញ្ញា អស្ស ន អាភិក្ខុណោ យ-
 ននេ អាភិក្ខុណោ យននសញ្ញា អស្ស ន នេវ-
 សញ្ញានិសញ្ញា យននេ នេវសញ្ញានិសញ្ញា យនន-
 សញ្ញា អស្ស ន វេទលោកេ វេទលោកេសញ្ញា
 អស្ស ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស
 យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ អុតំ វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយ-
 សិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាចំ ន សញ្ញា
 អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតំ ។ វេទានន្ទ
 កិត្តុ ឃុំសញ្ញា ហោតំ ឃុំតំ សុតំ ឃុំតំ
 បណ្ឌិតំ យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វបដិ-
 ប្បដិទិស្សតោ តណ្ហាត្តយោ វិរាតោ ធិរោតោ
 ធិញ្ញានន្ទ ។ ឃុំ ទោ អាទន្ទ សិយា កិត្តុតោ
 តថា្វតោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញា អស្ស ន អាបស្មី អាទោសញ្ញា អស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកថិយា

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាធិញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសាធិញ្ញាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា ភាគិញ្ញាយតនៈ ក្នុងភាគិញ្ញាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញា-

យតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា

លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន

ឃើញ ឮ ល្ងង់ ភ្ញាក់ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះដឹងដោយចិត្ត គ្រាន់

តែមានសញ្ញាជាធម្មតា តែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនា

នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្សៀតម្សៀតវិសង្ខារទាំងអស់

ការលះចោលខ្លះកិលេសទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក

ការរលត់ទុក្ខ គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះ

ដ៏ទុក្ខម ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាទសមាធិមានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

ន តេជស្មី តេជោសញ្ញ អស្ស ន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញ អស្ស ន អាកាសានញ្ញាយតនេ
 អាកាសានញ្ញាយតនសញ្ញ អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញ អស្ស ន អាក្ខញ្ញញ្ញ-
 យតនេ អាក្ខញ្ញញ្ញាយតនសញ្ញ អស្ស ន លោកញ្ញញ្ញ-
 យសញ្ញាយតនេ លោកញ្ញញ្ញាយសញ្ញាយតនសញ្ញ អស្ស
 ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេសញ្ញ អស្ស ន បរលោកេ
 បរលោកេសញ្ញ អស្ស យមំទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាថ
 ន សញ្ញ អស្ស សញ្ញ ច បន អស្សតិ ។
 អថោ អាយស្មា អនន្តោ ភក្ខតោ កាសិតំ
 អភិទទ្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភក្ខទ្ធិ
 អភិវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា យេនាយស្មា សាវី-
 បុត្តោ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្មតា
 សាវីបុត្តនេ សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ
 សារាណីយំ វិត្តសារត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទំ ។

ឯកមន្តំ និសំនោ ខោ អាយស្សា អាណនោ អាយ-
 ស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទិកេច សិយា នុ ខោ អាវុសា
 សារីបុត្តំ ភិក្ខុនោ តថាវូតោ សមាធិប្បដិលាភោ
 យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ
 ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ
 មនសា តត្រាថិ ន សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន
 អស្សាតំ ។ សិយា អាវុសា អាណន្តំ ភិក្ខុនោ តថា-
 វូតោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាថិ ន
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សាតំ ។ យថាកុបិ
 បទាវុសា សារីបុត្តំ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវូតោ
 សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ
 មុតំ វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកទសកថា

លុះព្រះភាន់ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយ
 ទៅនឹង ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ សារីបុត្រ
 ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជាភិក្ខុ មិន
 សំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិនរិនដោយចិត្ត
 គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោភាន់
 ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ ក៏មាន ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នក្ស
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិនរិនដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជា
 ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សារីបុត្រ ដូចភិក្ខុបាន
 សមាធិមានសភាពដូច្នោះ ដែលមាន តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ មិន
 សំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិនរិនដោយចិត្ត

តត្រាបំ ន សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បទ អស្សាតំ ។
 ឥធាវុសោ អាទន្ទ ភិក្ខុ ឃុំសញ្ញំ ហោតំ ឯតំ សន្តំ
 ឯតំ វណ្ណំ យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វតត្ថជ្ជ-
 និស្សត្តោ តណ្ហត្តយោ វិរាតោ និរោជោ និព្វានន្តំ ។
 ឃុំ ទោ អាវុសោ អាទន្ទ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុតោ
 សមាធិប្បជ្ឈនាគោ យថា នេវ បឋវីបេ បឋវីសញ្ញំ
 អស្ស ។ មេ ។ យទិទំ និព្វំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា តត្រាបំ ន សញ្ញំ
 អស្ស សញ្ញំ ច បទ អស្សាតំ ។ អច្ឆរិយំ អាវុសោ
 អព្វតំ អាវុសោ យត្រ ហិ នាម សត្វ ច(១) សាវកស្ស
 ច អន្តេន អត្ថំ(២) ព្យញ្ញនេន ព្យញ្ញំ សំសន្និស្សតិ
 សមេស្សតិ ន វិគយ្ហិស្សតិ(៣) យទិទំ អត្ថបទស្មី ។

១ ម. ចេវ ។ ២ ម. អត្តោ ។ ៣ ឧ. វិគ្គហិស្សតិ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោអាណន្ទ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់
 នូវសង្ខារទាំងអស់ ការលះចោល នូវកិលេសទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា
 ការប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់ទុក្ខ គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ
 ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះដ៏ឧត្តម ។ ម្នាលអារុសោអាណន្ទ ភិក្ខុបាន
 សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថាដ៏ ក្នុងដ៏
 ។ បេ។ មិនសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់
 ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។
 ម្នាលអារុសោអាណន្ទ ម្នាលអារុសោ ចំឡែកណាស់ ព្រោះថា
 អត្ថនឹងព្យញ្ជនៈរបស់ព្រះសាស្តានឹងសាវ័កត្រូវគ្នា សមគ្នា មិនបាន
 ខុសគ្នា ដោយអត្ថ ដោយព្យញ្ជនៈ ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរាគមន៍កាយស្ស ឯវាទសកម្មិណោ

ឥនាមាហំ អារុសោ ភក្កវន្តំ ឧបសង្កម្ភិត្វា ឯត-
មន្តំ អប្បន្នំ ។ ភក្កវាចំ មេ ឯតេហំ បទេហំ
ឯតេហំ ព្យញ្ញនេហំ^(១) ឯតមន្តំ ព្យាកាសំ
សេយ្យថាចំ អាយស្មា សារីបុត្តោ ។ អន្តរិយំ
អារុសោ អន្តរំ អារុសោ យត្រ ហំ នាម សត្វ ច
សាវកស្ស ច អន្តេន អន្តំ ព្យញ្ញនេន ព្យញ្ញនំ
សំសង្កស្សតិ សមេស្សតិ ន វិកល្ហស្សតិ យទិទិ
អត្ថបទស្ម័ន្តំ ។

[១១៥] អថទោ អាយស្មា អានន្នោ យេន
ភក្កវា តេនុបសង្កម្ភិត្វា ឧបសង្កម្ភិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវា-
ទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ទោ
អាយស្មា អានន្នោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច សិយា ន
ទោ ភន្នេ ភិត្តនោ តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ
យថា ន ចក្កំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ មនសិក-
រេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សង្ខំ មនសិក-
រេយ្យ ន យាទំ មនសិករេយ្យ ន កង្ខំ មនសិករេយ្យ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកវគ្គសិលា

ម្នាល អារុសោ អម្បាញមិញនេះ ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានព្យាករ
សេចក្តីនេះ ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យញ្ជនៈទាំងនេះដល់ខ្ញុំ ដូចជា
ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុវែង ។ ម្នាល អារុសោ អស្ចារ្យណាស់ ម្នាល
អារុសោ ចំឡែកណាស់ ព្រោះថា អត្ថន័យព្យញ្ជនៈរបស់ព្រះសាស្តា
នឹងសារីបុត្រវត្ថុ សមគ្នា មិនបានខុសគ្នា ដោយអត្ថ ដោយព្យញ្ជនៈ
ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

(១១៥) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមាន
ព្រះភាគហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ
អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នេះថា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាព
ដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជាភិក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរចក្ខុ មិន
ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវូប មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរសោតៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ទូរសទ្ទៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរយានៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរគន្លះ

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ ន វសំ មនសិករេយ្យ
 ន កាយំ មនសិករេយ្យ ន ដោដ្ឋង្គំ មនសិករេយ្យ
 ន បឋវី មនសិករេយ្យ ន អាបំ មនសិក-
 រេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ មន-
 សិករេយ្យ ន អាគាសាន្តោយតំ មនសិករេយ្យ
 ន វិញ្ញាណ្តោយតំ មនសិករេយ្យ ន អាត់ញ្ញាញ-
 យតំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ញាណសញ្ញាញ-
 យតំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិករេយ្យ ន
 បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមិទំ ធិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 តម្បី ន មនសិករេយ្យ មនសិ ច បន ករេយ្យាតិ ។
 សំយា អានន្ទ ភិក្ខុនោ តថាវុទោ សមាធិប្បដិ-
 លាកោ យថា ន ចត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សន្តិ-
 មនសិករេយ្យ ន យាមំ មនសិករេយ្យ ន
 កន្តំ មនសិករេយ្យ ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវជីវិត មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវវេស មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវកាយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវផោដ្ឋពៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវបឋវី
 មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវអាប្រា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវតេជោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវវាយោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវភាគាសានញ្ចាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវភាគិញ្ញញ្ញាតនៈ មិនធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវលោកនេះ មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវលោកខាងមុខ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ
 ឮ លឺ ឮ គូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត ត្រាន់តែធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ មាលានន្ទ ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះក៏មាន ដូចជាភិក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវរូប មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសាតៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសទ្ធា មិនធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្ត នូវយានៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវគន្លង មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវជីវិត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ន រសំ មនសិករេយ្យ ន កាយំ មនសិករេយ្យ ន
 ដោជ្ជតំ មនសិករេយ្យ ន បរិវិ មនសិករេយ្យ
 ន អាបំ មនសិករេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ
 ន វាយំ មនសិករេយ្យ ន អាគាសានញ្ចាយតនំ
 មនសិករេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ មនសិករេយ្យ
 ន អាតិញ្ចាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ទេសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មន-
 សិករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមិទំ
 មិទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុ-
 វិចារិតំ មនសា តម្បី ន មនសិករេយ្យ មនសិ ច
 បន ករេយ្យតិ ។ យថាកមិ បន កន្ថេ សិយា
 ភិក្ខុនោ តថាហោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា ន
 ភិក្ខុំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ មនសិករេយ្យ ។ បេ ។
 យមិទំ មិទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តម្បី ន
 មនសិករេយ្យ មនសិ ច បន ករេយ្យតិ ។

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

ឥន្ទានន្ត ភិក្ខុ ឃឹ មនសិករោតិ ឃឹ សន្តិ ឃឹ
 បណ្ឌិតិ យទិទំ សព្វសម្មាសមថោ សព្វបដិប្បដិ-
 ស្សតោ តណ្ហាត្ថយោ វិហារោ និរោធា និព្វានន្តិ ។
 ឃឹ ខោ អានន្ត សិយា ភិក្ខុនោ តថាភូតោ សមា-
 ដិប្បដិលាភោ យថា ន ចត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សង្ខំ
 មនសិករេយ្យ ន យាមំ មនសិករេយ្យ ន កង្ខំ
 មនសិករេយ្យ ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ ន វសំ មន-
 សិករេយ្យ ន តាយំ មនសិករេយ្យ ន ដោដ្ឋតំ
 មនសិករេយ្យ ន បឋវំ មនសិករេយ្យ ន អាបំ
 មនសិករេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ
 មនសិករេយ្យ ន អាគាសាន្តាយតនំ មនសិក-
 រេយ្យ ន វិញ្ញាណាន្តាយតនំ មនសិករេយ្យ ន អា-
 តីញ្ញាន្តាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ខេសព្វានា-
 ស្តាន្តាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិ-
 ករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមំទំ ទិដ្ឋិ

បារមី និស្សយវគ្គ

ម្ចាស់មានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត យ៉ាងនេះថា ការ
 រម្ងាប់សង្ខារវាំងអស់ ការលះចោលកិលេសទាំងអស់ ការអស់
 តណ្ហា ការប្រាសចាកគម្រេក ការរលត់ទុក្ខគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះ
 និព្វាននេះ ជាទស្សន៍ ព្រះនិព្វាននេះ ដ៏ឧត្តម ។ ម្ចាស់មានន្ទ
 ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាភិក្ខុមិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែក មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែក មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកសាតៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកស្ទុះ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកយានៈ
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកខ្លះ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកដង្កូវ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកស មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកកាយ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកដង្កូវ
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកបី មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកអាបា មិនធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវែកគេជា មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកយោ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកភាសានញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកពាណញ្ញាយតនៈ មិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកភិញ្ញញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកវេសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកលោកនេះ មិនធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវែកលោកខាងមុខ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវែកសដែលខ្លួនឃើញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ
 មនសា តម្បី ន មនសំកម្មយ្យ មនសំ ច បន
 កម្មយ្យតំ ។

[១១៦] ឯកំ សមយំ កកវំ នាទិកោ
 វិហារតិ ឥញ្ញការសថេ (១) ។ អថោ អាយស្មា
 សន្នោ (២) យេន កកវំ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្តា
 កកវន្តំ អភវំទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទិ ខោ អាយស្មន្តំ សន្តំ កកវំ ឯតទលោច
 អាជីវិយណាយិតំ ខោ សន្ត ណាយ (៣) មា ខឡុន្ត-
 ណាយិតំ (៤) ។ កថញ្ច សន្ត ខឡុន្តណាយិតំ ហោតិ ។
 អស្ស ខឡុន្តោ ហិ សន្ត នោណិយា តន្តោ យវស-
 ស្សំ យវសស្សន្តំ (៥) ណាយិតិ ។ តំ កិស្សហេតុ ។

១ ឧ. ម. ឥញ្ញការសថេ ។ ២ ម. សន្នោ ។ ៣ ឧ. ណាយិ ។

៤ ឧ.ម. ខឡុន្តណាយិតំ ។ ។ ៥ ឧ.ម. យវសំ យវសន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសកនិបាត

ឮ លិង្គ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិន៖ដោយចិត្ត គ្រាន់
តែធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

[១១៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់នៅ ក្នុង
ប្រាសាទ ដែលគេធ្វើអំពីឥដ្ឋ ដ៏តស្រុកនាទឹក៖ ។ គ្រានោះ
ព្រះសង្ឃដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ក្រាបថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រះសង្ឃដ៏មានអាយុ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់សង្ឃ៖ អ្នកត្រូវគិត ដូចគំនិតសេះ
អាជានិយ កុំគិតដូចគំនិតសេះ ដែលមានពុតត្បូតឡើយ ។ ម្ចាស់
សង្ឃ៖ គំនិតសេះដែលមានពុតត្បូត តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សង្ឃ៖
សេះមានពុតត្បូត ដែលគេចង់ក្សែក្រង់នៃស្រូវ តែងគិតថា ស្រូវ
ដំណើប ស្រូវដំណើប ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

ន ហំ សុទ្ធ អស្ស ខុទ្ទក្កស្ស ទោណីយា ពុទ្ធស្ស
 ឯវំ ហោតី តី ទុ ខោ មំ អជ្ជ អស្សន្ទ្រ-
 សារជំ ការណំ ការស្សតិ តិមស្សហំ
 បដិគោមីតិ ។ សោ ទោណីយា ពុទ្ធា យវស-
 ស្សំ យវសស្សន្តិ^(១) ឈាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ សុទ្ធ
 វេទកោ បុរិសខុទ្ទក្កោ អរោគតោបិ រុក្ខមូលកតោបិ
 សុញ្ញតារកតោបិ កាមរាគបរិយុដ្តតេន ចេតសា
 វិហារតិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរា-
 គស្ស និស្សរណំ យថាភ្នំ នប្បជានាតិ ។ សោ
 កាមរាគំយេវ អនន្តរំ^(២) ករិត្យា^(២) ឈាយតិ បដ្ឋា-
 យតិ និដ្ឋាយតិ អវដ្ឋាយតិ ។ ព្យាបាទបរិយុដ្តតេន
 ចេតសា វិហារតិ... យំនមិទ្ធិបរិយុដ្តតេន ចេតសា វិហារ-
 តិ... ឧទ្ធចក្កក្កុបរិយុដ្តតេន ចេតសា វិហារតិ...

 ១ ឧ.ម. អន្តរំ ។ ២ ម. កត្យា ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ ព្រោះថាសេះមានពុតត្បាត ដែលគេចង់ក្បែរក្រុងនៃស្រូវ
 មិនមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះ នាយសារថីអ្នកបង្ហាត់ សេះ នឹងឲ្យ
 អញធ្វើនូវហេតុ ដូចម្តេច អញធ្វើតបទៅវិញ ដូចម្តេច ។ សេះ
 នោះ ត្រូវគេចង់ក្បែរក្រុងនៃស្រូវហើយ តែឯគិតថា ស្រូវដំណើប ស្រូវ
 ដំណើប ។ ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ បុរសមានពុតត្បាតក្នុង ក្នុងលោកនេះ ទៅ
 នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី មានចិត្ត
 ដែលតាមរាគ រូបវីត ដែលតាមរាគ គ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិន
 ដឹងនូវការរលាស់ចោល នូវតាមរាគ ដែលកើតឡើង ដោយពិត
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុរសនោះ តែឯគិត ជញ្ជឹង ជ្រុល
 ជ្រប់ សុបសៅ ព្រោះធ្វើតាមរាគ ឲ្យនៅខាងក្នុង ។
 បុគ្គលមានចិត្ត ដែលព្យាបាទ រូបវីតហើយ . . . មានចិត្ត ដែលមិនមិច្ឆៈ
 រូបវីតហើយ . . . មានចិត្ត ដែលទទួលកុក្កិច្ចៈ រូបវីតហើយ . . .

វិចិត្តក្កាបវិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ វិចិត្តក្កាបវេ-
 តេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិត្តក្កាយ ជិស្សុណំ
 យថាភូតំ ឧប្បជាតាតំ ។ សោ វិចិត្តក្កិយេវ
 អនន្តរំ កកិត្តា ឈាយតំ បដ្ឋាយតំ ជិដ្ឋា-
 យតំ អវដ្ឋាយតំ ។ សោ បថវិម្ភិ
 ជិស្សាយ ឈាយតំ អាបម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ
 តេជម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ វាយម្បិ ជិស្សាយ ឈា-
 យតំ អាតោសាធិកាយតនម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ អាតិញ្ញា-
 ញ្ញាយតនម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ ទេវសញ្ញាជាសញ្ញា-
 យតនម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ វេទលោកម្បិ ជិស្សាយ
 ឈាយតំ បរលោកម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ យមិទ្ធ
 ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតំ ។
 ឃី ខោ សន្ធិ បុរិសទទ្បន្តឈាយតំ ហោតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ឯកាទសពនិបាត

មានចិត្ត ដែលវិចិត្តា រូបភីត ដែលវិចិត្តា គ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិន
 ដឹងការរលាស់ចោលនូវវិចិត្តា ដែលភីតឡើងដោយតិច ។ បុគ្គល
 នោះ តែងគិតជញ្ជឹង ជ្រុលជ្រប់ សុបសៅ ព្រោះធ្វើវិចិត្តា ឲ្យនៅតែខាង
 ក្នុង ។ បុគ្គលនោះ តែងគិតព្រោះអាស្រ័យ នូវផែនដីខ្លះ គិត ព្រោះ
 អាស្រ័យនូវទឹកខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវភ្លើងខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវ
 ខ្យល់ខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវអាកាសានញ្ចយតនៈខ្លះ គិត ព្រោះ
 អាស្រ័យនូវវិញ្ញាណញ្ចយតនៈខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវអាកិញ្ញញ្ញា-
 យតនៈខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ខ្លះ
 គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ
 នូវលោកខាងមុខខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ
 ឮ លឺ ឮ ក្លក្ល ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រប់រយៈដោយចិត្ត ។
 ម្ចាស់សន្ទៈ គំនិតរបស់បុរស ដែលមានពុតត្បូត យ៉ាងនេះឯង ។

តតញ្ច សទ្ធិ អាជីវិយលាយិតំ ហោតិ ។ កត្រោ
 ហិ សទ្ធិ អស្សាជីវិយោ នោណិយា តន្តោ ន យវ-
 សស្សំ យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ នំ តិស្ស ហេតុ ។
 កត្រស្ស ហិ សទ្ធិ អស្សាជីវិយស្ស នោណិយា
 តទ្ធស្ស ឯវំ ហោតិ តី ទុ ខោ អជ្ឈ មំ (១)
 អស្សនម្ពសារមំ ការណំ ការស្សតិ តិមស្សហិ
 មជិតកោមិតិ ។ សោ នោណិយា តន្តោ ន យវសស្សំ
 យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ កត្រោ ហិ សទ្ធិ អស្សាជី-
 វិយោ យថាសីលំ យថាតន្តំ យថាជីវិ(២) យថា-
 កលំ(៣) ឯវំ បតោទស្ស អជ្ឈោហារណំ(៤) សមនុប-
 ស្សតិ ។ ឯវមេ ខោ សទ្ធិ កត្រោ បុរិសាជីវិយោ
 អរតាកតោបិ រុត្តម្បលកតោបិ សុត្តារកតោបិ
 ញ

១ ខ. មំ អជ្ឈ ។ ម. មមជ្ឈ ។ ២ ខ. ជីវិ ។ ៣ កលំ ។ ៤ ម. អជ្ឈោសារណំ ។

បឋម និស្សយរត្ន

ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ គំនិតរបស់សេរុភាជានីយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ
 សេរុភាជានីយ ដ៏ចំរើន ដែលគេចង់ក្សែក្រង នៃស្រូវដំណើប
 រមែងមិនគិតថា ស្រូវដំណើប ស្រូវដំណើបទេ ។ ដំណើរនេះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ ព្រោះថា សេរុភាជានីយ ដ៏ចំរើន
 ដែលគេចង់ ក្សែក្រងនៃស្រូវ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 ក្នុងថ្ងៃនេះ នាយសារថ៌អ្នកបង្កាត់សេះ នឹងឱ្យអញធ្វើទូរហេតុដូចម្តេច
 អញនឹងធ្វើតបទៅវិញ ដូចម្តេច ។ សេះដែលគេចង់ក្សែក្រង
 នៃស្រូវនោះ រមែងមិនគិតថា ស្រូវដំណើប ស្រូវដំណើបទេ ។
 ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ សេរុភាជានីយ ដ៏ចំរើន តែងពិចារណា ទូរការចាត់
 ដោយដូច្នេះយ៉ាងនេះថា ដូចជាបំណុល ដូចជាចំណង ដូចជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ឬដូចជាទោស ។ ម្នាលសន្និដ្ឋានៈ បុរសភាជានីយ
 ដ៏ចំរើន ពោះអៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ថាតក្តី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ន កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន កាម-
 រាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស មិស្ស-
 រណំ យថាភ្នំ បដាធាតំ ។ ន ព្យាបាទ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ... ន មីនមិទ្ធ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ... ន ឧទ្ធចក្កក្កច្ច-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ... ន វិចិត្តច្ឆាបរិយុ-
 ដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន វិចិត្តច្ឆាបរេតេន ឧប្ប-
 ន្នាយ ច វិចិត្តច្ឆាយ មិស្សរណំ យថាភ្នំ បដា-
 ធាតំ ។ សោ នេវ បរិវេ មិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាបំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន តេជំ មិស្សាយ
 ឈាយតិ ន វាយំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន អាគា-
 សានញ្ចាយតនំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន អាតិញ្ញា-
 ណាយតនំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនំ មិស្សាយ ឈាយតិ ន ឥន្ទលោកំ
 មិស្សាយ ឈាយតិ ន ចរលោកំ មិស្សាយ ឈាយតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទរនិកាយ ឯកាទសពនិដក

តែងមិនឲ្យកាមរាគ រូបវត្ថុចិត្តបាន មិនឲ្យកាមរាគ គ្របសង្កត់ចិត្តបាន
 ទាំងដឹងច្បាស់ ទូរការរលាស់ចោលទូរកាមរាគ ដែលកើតឡើងហើយ
 ដោយគិត ។ មិនឲ្យព្យាបាទ រូបវត្ថុចិត្តបាន . . . មិនឲ្យចិនមិទ្ធៈ រូបវត្ថុ
 ចិត្តបាន . . . មិនឲ្យទទ្ធម្មចក្ខុចិនៈ រូបវត្ថុចិត្តបាន . . . មិនឲ្យវិចិត្តា រូបវត្ថុ
 ចិត្តបាន មិនឲ្យវិចិត្តា គ្របសង្កត់ចិត្តបាន ទាំងដឹងច្បាស់ ទូរការ
 រលាស់ចោលទូរវិចិត្តា ដែលកើតឡើងហើយ ដោយគិត ។ បុរស
 នោះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរឋបរី មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរការបា
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរតេជោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរវាយោ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរអាគាសានញ្ចាយតនៈ មិនគិត ព្រោះ
 អាស្រ័យ ទូរវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរភកិញ្ញញ្ចា
 យតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរនេវសភាវាសញ្ចាយតនៈ មិនគិត
 ព្រោះអាស្រ័យ ទូរលោកនេះ មិនគិតព្រោះអាស្រ័យ ទូរលោកនាងមុខ

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

យមំទំ ទំដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាណំ បត្តំ បរិយេសំតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តម្បី វិស្សាយ ន ឈាយតិ
 ឈាយតិ ច បន ។ ឯវំ ឈាយេត្តា បន
 សន្ធិំ កម្រំ បុរិសាជាដិយំ សឥន្ទា នេវ
 សព្វហ្មតា សបជាបតីតា អារតា វ នមស្សន្តិ
 នមោ តេ បុរិសាជញ្ញា នមោ តេ បុរិសុត្តម
 យស្សតេនាភិជាតាម យម្បី វិស្សាយ ឈាយតីតិ(១)។
 ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា សន្នោ ភក្កវន្តំ ឯតទកោច កុចិ
 ឈាយំ បន កន្លេ កម្រោ បុរិសាជាដិយោ ឈាយតិ ។
 សោ នេវ បឋវី វិស្សាយ ឈាយតិ ន អាចំ វិស្សាយ
 ឈាយតិ ន តេជំ វិស្សាយ ឈាយតិ ន វាយំ
 វិស្សាយ ឈាយតិ ន អាតោសា នក្ខាយតនំ វិស្សា-
 យ ឈាយតិ ន វិញ្ញាណក្ខាយតនំ វិស្សាយ
 ឈាយតិ ន អាភិញ្ញក្ខាយតនំ វិស្សាយ ឈាយតិ
 ន នេវសក្ខានាសក្ខាយតនំ វិស្សាយ ឈាយតិ

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ ឈឺ ឮ ភូត្យ
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតា
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលសន្ធុៈ ទៅតាមទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ
 ព្រមទាំងព្រះព្រហ្ម ព្រមទាំងបជាបតិទៅរាជ តែងនិមមស្តារបុរសជា
 អាជានីយដ៏ចំរើន អំពីចម្ងាយ ដែលជាអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសអាជានីយ
 តែងគិត ព្រោះអាស្រ័យនូវគុណធម៌ណា បពិត្របុរស
 អាជានីយ យើងសូមនិមមស្តារ ចំពោះអ្នក បពិត្រ
 បុរសដ៏ទុត្តម យើងសូមនិមមស្តារ ចំពោះអ្នក ។

កាលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសន្ធុដ៏មានអាយុ
 បានក្របបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុរស
 អាជានីយដ៏ចំរើន មានឈាន តែងគិតដូចម្តេច ។ បុរសអាជានីយនោះ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវបឋម មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវការបា
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវតេជោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវវាយោ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវវា វាសានញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះ
 អាស្រ័យនូវវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវភាគិ
 ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវទេវតាញាយតនៈ ញាយតនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូលាយស្ស ឯកាទសកវិបាកោ

ន ឥធិ លោកំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន បរលោកំ
 ធិស្សាយ ឈាយតិ យថេមំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តម្បី
 ធិស្សាយ ន ឈាយតិ ឈាយតិ ច បន ។
 កថំ ឈាយេត្តា បន កន្លេ កម្រំ បុរិសាជាដ៏យំ
 សឥន្ទា ទេវ សុព្រហ្មតា សបដាបតិកា អារកា
 ។ នមស្សន្តិ

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញា នមោ តេ បុរិសុត្តម
 យស្ស តេនាភីជានាម យម្បិធិស្សាយ ឈាយតិវិចារិ។
 ឥធិ សន្ធិ កម្រស្ស បុរិសាជាដ៏យស្ស បឋវិយា(១)
 បឋវីសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាបស្មី អាចោសញ្ញា
 វិភូតា ហោតិ តេជស្មី តេជោសញ្ញា វិភូតា ហោតិ
 វាយស្មី វាយោសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនេ អាគាសានញ្ញាយននសញ្ញា វិភូតា ហោតិ វិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយននសញ្ញា វិភូតា ហោតិ

• ម. បឋវីយំ ។

លុត្តបិដក អង្គនិទាន ឯកវស្សនិបាត

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោក
 ខាងមុខ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិខ្ល
 ភូក្យ ដឹងច្បាស់ ដល់ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិតជា
 ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុម្តេច ទៅតាំងឡាយ
 ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំងបជាបតិទៅរាជ នមស្ការ
 អំពីចម្ងាយ ចំពោះបុរសអាជានីយដ៏ចម្រើន ដែលមានឈានយ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសអាជានីយ
 តែងគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវគុណធម៌ណា បពិត្រ
 បុរសអាជានីយ យើងសូមនមស្ការ ចំពោះអ្នក
 បពិត្របុរសដ៏ទុក្ខម យើងសូមនមស្ការ ចំពោះអ្នក ។

ម្ចាស់សន្ទៈ បុរសអាជានីយដ៏ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ សំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដ៏ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក ជាប្រាកដ
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ ជា
 ប្រាកដ សំគាល់ថា អាត្មាសានញ្ជាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ជាយតនៈ
 ជាប្រាកដ សំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ
 ។

បឋមេ ឧស្សយន្តោ

អាត្មញ្ចក្ខណាយតនេ អាត្មញ្ចក្ខណាយតនេសញ្ញា វិក្កតា
 ហោតិ នេសញ្ញាធាសញ្ញាយតនេ នេសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយតនេសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ ឥធលោ-
 កេ ឥធលោកសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ បរ-
 លោកេ បរលោកសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ យមិវ
 ធិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ សញ្ញា វិក្កតា
 ហោតិ ។ ឯវំ ឈាយី ខោ សន្ធិ កត្រោ
 បុរិសាជានិយោ នេ បឋវី ជិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាបិ ជិស្សាយ ឈាយតិ ន តេជំ ជិស្សាយ
 ឈាយតិ ន វាយំ ជិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាត្មាសានញ្ញាយតនំ ជិស្សាយ ឈាយតិ
 ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ជិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាត្មញ្ចក្ខណាយតនំ ជិស្សាយ ឈាយតិ
 ន នេសញ្ញាធាសញ្ញាយតនំ ជិស្សាយ ឈា-
 យតិ ន ឥធលោកំ ជិស្សាយ ឈាយតិ

បឋម វិស្សយវគ្គ

ជាប្រាកដ សំគាល់ថា អភិក្ខណ្ឌាយតនៈ ក្នុងអភិក្ខណ្ឌាយតនៈ

ជាប្រាកដ សំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាស-

ញ្ញាយតនៈ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះជាប្រាកដ

សំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ ជាប្រាកដ សំគាល់

ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នែក ដឹងច្បាស់ ដល់ វិស្វនិក

ត្រិះរិះដោយចិត្ត ជាប្រាកដ ។ ម្ចាស់សន្ទៈ បុរសអាជ៌ន័យដ៏ចម្រើន

អ្នកមានឈានយ៉ាងនេះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវបរិវិ មិនគិត ព្រោះ

អាស្រ័យ នូវអាទោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវកេដោ មិនគិត ព្រោះ

អាស្រ័យ នូវវាយោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវអាគាសានញ្ច-

យតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនគិត

ព្រោះអាស្រ័យ នូវអភិក្ខណ្ឌាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ

នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អនុគិកាយស្ស ឯកាទសកវិណពោ

ន បរលោកំ ជិស្សាយ ឈាយតិ យេមិទំ
 ទំដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ វត្ថុតំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ ជិស្សាយ ន ឈាយតិ
 ឈាយតិ ច បន ។ ឯវំ ឈាយិញ្ច បន សន្ទ
 កទ្ធិ បុរិសាជាជិយំ សឥន្ទា នេវ សព្វា-
 ហ្មតា សបជាបតីតា អារតា វ នមស្សន្តិ

នមោ តេ បុរិសាជិញ្ច នមោ តេ បុរិសុត្ថម

យស្ស តេនាភិជាធាម យម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតីតិ។

[១១៧] ឯតំ សមយំ ភក្កវ វាជកហោ វិហារតិ

មោរនិវបេ បរិព្វាជិតាវមេ ។ តត្រ ទោ ភក្កវ
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ
 ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសំ ។ ភក្កវ ឯតទវេច តីហិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាភតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ

ពុទ្ធសាសនា អង្គក្នុងកាយ ឯកាទសកនិយាត

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកខាងមុខ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ
 នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិខិត ភូក្យ ដឹងច្បាស់ ស្វែងរក គ្រឹះរិះ
 ដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលសន្ទៈហេតុយ៉ាងនេះ
 ទៅតាមទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះវត្ថុ ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំង
 បជាបតិទៅរាជ តែងនមស្ការ អំពីចម្ងាយ ចំពោះបុរសអាជានីយ
 ដ៏ចម្រើនអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះថា

យើងមិនស្គាល់ច្បាស់ អ្នកណា ជាបុរសអាជានីយ
 តែងគិត ព្រោះអាស្រ័យនូវគុណធម៌ណា បតិក្របុរស
 អាជានីយ យើងសូមនមស្ការចំពោះអ្នក បតិក្រ
 បុរសដ៏ឧត្តម យើងសូមនមស្ការចំពោះអ្នក ។

(១១៧) សរម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងបរិពាជ-
 តារាម ជាមោរានិវាបស្ថាន ដ៏តក្រវង់រាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទំនោះឯង ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 កុណាព្រះវង្ស ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន

បឋមោ និស្សយវិញ្ញោ

អត្ថន្តយោគត្ថេមី អត្ថន្តព្រហ្មចារី អត្ថន្តបរិយាសាធា
សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហំ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អសេត្ថេន^(១) សីលត្ថន្ធន អសេត្ថេន សមាធិត្ថន្ធន
អសេត្ថេន បញ្ញាទន្ធន ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អត្ថន្តនិដ្ឋោ ហោតិ
អត្ថន្តយោគត្ថេមី អត្ថន្តព្រហ្មចារី អត្ថន្តបរិយាសាធា
សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ អបរេហំចំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អត្ថន្តនិដ្ឋោ ហោតិ
អត្ថន្តយោគត្ថេមី អត្ថន្តព្រហ្មចារី អត្ថន្តបរិយា-
សាធា សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហំ
ភិក្ខុ ។ ឥទ្ធិប្បាដិហារិយេន អាទេសនាទាដិហារិយេន
អនុសាសនីទាដិហារិយេន ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អត្ថន្ត-
និដ្ឋោ ហោតិ អត្ថន្តយោគត្ថេមី អត្ថន្តព្រហ្មចារី
អត្ថន្តបរិយាសាធា សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។

បឋម ទិស្សយវគ្គ

ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាង
 ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ព ប្រការតើដូចម្តេច ។ គឺសីលក្ខន្ធ
 ជាអសេត្វៈ ១ សមាធិក្ខន្ធជាអសេត្វៈ ១ បញ្ញា ១ ជាអសេត្វៈ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការនេះឯង ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ មែន
 ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេច
 មែន ឈ្មោះថាក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន
 ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ព ប្រការតើដូចម្តេច ។
 គឺ ឥន្ទ្រិយ្យាដិហារិយៈ ១ អាទេសនាបាដិហារិយៈ ១ អនុសាសនីបាដិហា-
 រិយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរភិកាយស្ស ឯកទសវគីរតោ

អបរេហំបិ ភិក្ខុវេ ភីហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ អច្ឆន្ទនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ឆន្ទយោគក្ខេមី អច្ឆន្ទព្រហ្ម-
 ចារី អច្ឆន្ទបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។
 កតមេហំ ភីហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិយា សម្មាញ្ញា-
 ណោន សម្មាវុត្តិយា ។ ឥមេហំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភីហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ
 អច្ឆន្ទនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ឆន្ទយោគក្ខេមី អច្ឆន្ទ-
 ព្រហ្មចារី អច្ឆន្ទបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុ-
 ស្សានំ ។ ម្លីហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តា-
 គតោ ភិក្ខុ អច្ឆន្ទនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ឆន្ទយោ-
 គក្ខេមី អច្ឆន្ទព្រហ្មចារី អច្ឆន្ទបរិយោសានោ
 សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហំ ម្លីហំ ។
 វិជ្ជាយ ចរណោន ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ម្លី-
 ហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អច្ឆន្ទនិដ្ឋោ
 ហោតិ អច្ឆន្ទយោគក្ខេមី អច្ឆន្ទព្រហ្មចារី អច្ឆ-
 ន្ទបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្រិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការដទៃទៀត ឈ្មោះ
 ថា ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន
 ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣
 ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាញ្ញាណៈ ១ សម្មាវិ-
 មុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ២ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នក
 សម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន
 ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ២ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 គឺវិជ្ជា ១ ចរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ២ ប្រការ
 នេះ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។

បបមោ និស្សយវគ្គោ

ព្រហ្មណបេសា ភិក្ខុវេ សន្មត្តមារេន តាថា ភាសិតា

ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ តោត្ថប្បជីសារីនោ

វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សោ សេដ្ឋោ ទេវមាណុសេតិ។

សា ខោ បេសា ភិក្ខុវេ^(១) សន្មត្តមារេន

តាថា សុត្តតា នោ ទុត្តតា សុភាសិតា នោ

ទុក្ខាសិតា អត្តសញ្ញតា នោ អនត្តសញ្ញតា

អនុមតា មយោ អហិម ភិក្ខុវេ ឃំ វនាមិ

ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ តោត្ថប្បជីសារីនោ

វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សោ សេដ្ឋោ ទេវមាណុសេតិ។

និស្សយវគ្គោ បបមោ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះ ព្រហ្មណ្នៈសន្និទ្ធិមានៈ បានពោល
ហើយថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគោត្រ
(បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ ប្រសើរជាង
ប្រជុំជន ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ
ជននោះជាបុគ្គល ប្រសើរជាងទេវតានឹងមនុស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះឯង សន្និទ្ធិព្រហ្មបានច្រៀងត្រូវ
ហើយ មិនមែនច្រៀងខុសទេ ជាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ទាំងតថា-
គតក៏យល់ព្រម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកគតថាគតក៏ពោលយ៉ាងនេះថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគោត្រ
(បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ប្រសើរជាងប្រជុំជន
ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជននោះ
ជាបុគ្គល ប្រសើរជាងទេវតា នឹងមនុស្សដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាខសកនិបាតោ

តិស្សទ្វាសំ

តិមគ្គិយា ចេតនា តយោ ឧបទិសា ព្យាសនេន ច
សញ្ញាមនសីតារាហេ សេត្វោ មោរនិវាបនេន ច^(២) ។

២ ម. ព្យាសនំ ទ្វេ សញ្ញាមនសីកាវា សទ្ធោ មោរនិវាបន្តីតិ បាហិ វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ឧទាស្តែងិស្សយនិគ្គោតី

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ ដូចម្តេច ១

ចេតនា មានបីលើក ទប់និស្ស័យ ១ សេចក្តី

វិនាស ១ សញ្ញា ១ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ១

សេចក្តី ១ បរិវាជកាមដាមោទនវចសាន ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[១១៨] ឯតំ សមយំ ភគវា សត្តោសុ វិហា-
រតំ កបិលវត្តស្មី ឯប្រាជារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ ភគវតោ
ជីវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតជីវកេ ភគវា តេមា-
សច្ចយេន ហរិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។ អស្សោសិ
ខោ មហាធាមោ សត្តោ សម្ពហុលា តិវ
ភិក្ខុ ភគវតោ ជីវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតជីវកេ
ភគវា តេមាសច្ចយេន ហរិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។
អថខោ មហាធាមោ សត្តោ យេន ភគវា
តេនុបស្សីមិ ឧបស្សីមិត្វា ភគវន្តំ អភិវនេត្វា
ឯតបន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសិទ្ធា ខោ
មហាធាមោ សត្តោ ភគវន្តំ ឯតទរោច សុត-
មេតំ កន្តេ សម្ពហុលា តិវ ភិក្ខុ ភគវតោ
ជីវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតជីវកេ ភគវា
តេមាសច្ចយេន ហរិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។

ទូតិយវិគ្គ ទី ២

(១១៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងនិស្រោធារាម
 ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀសចេញ ទៅកាន់ចារិក
 ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ មហានាមសក្កៈ បានឮថា ពួកភិក្ខុ
 ច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
 ទ្រង់ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ គ្រានោះ
 មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូល ព្រះមាន
 ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឮពាក្យ
 នេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់
 នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។

តេសំ នោ កន្លេ នាណវិហារេហំ វិហារតំ កេន^(១)
 វិហារេន វិហាតព្វន្តំ ។ សាធុ សាធុ មហា.
 នាម ឯតំ ខោ មហានាម តុម្ពាតំ បដិវបំ
 កុលបុត្តានំ យំ តុម្ពេ តថាគតំ ឧបសង្កមិត្តា
 បុន្នេយ្យាថ តេសំ នោ កន្លេ នាណវិហារេហំ
 វិហារតំ កេន វិហារេន វិហាតព្វន្តំ ។ សន្នោ
 ខោ មហានាម អារាជគោ ហោតំ នោ
 អស្សនោ អារទ្ធីវិយោ អារាជគោ ហោតំ នោ
 កុស្ថតោ ឧបជ្ជិតស្សតំ អារាជគោ ហោតំ នោ
 មុដ្ឋស្សតំ សមាហិតោ អារាជគោ ហោតំ នោ
 អសមាហិតោ បញ្ចាវ អារាជគោ ហោតំ នោ
 ទុប្បពោ ។ វេស្ស ខោ វំ មហានាម បញ្ចស្ស
 ធម្មេស្ស បតិជ្ជាយ ធ ធម្មេ ទុត្តរំ កាវេយ្យាសំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកវគ្គ ឯកវគ្គបិដក

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌
 ផ្សេងៗ តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 បពិត្រមហានាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ បពិត្រមហានាម ការសួរ
 នេះឯង ជាកិច្ចដ៏សមគួរ ដល់ព្រះអង្គ ជាកុលបុត្រហើយ ដ្បិតថា
 ព្រះអង្គចូលមកគាល់ គឺថាគតហើយសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើង
 ខ្ញុំទាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរនៅដោយវិហារធម៌
 ដូចម្តេច ។ បពិត្រមហានាម បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ញ៉ាំងសទ្ធាឱ្យសម្រេច
 មិនមែនជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាម ញ៉ាំងព្យាយាម
 ឱ្យសម្រេចមិនមែនជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស ១ អ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ញ៉ាំងសតិ
 ឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នករក្សាសតិ ១ អ្នកមានចិត្តតាំងមាំ ញ៉ាំងចិត្តដែល
 តាំងមាំឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា
 ញ៉ាំងប្រាជ្ញាឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ១ ។ បពិត្រមហានាម
 ព្រះអង្គតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំង ៥ នេះហើយ គប្បីចម្រើនធម៌ ៦ យ៉ាងទៀត ។

ទុតិយោ ទុតិយរក្ខោ

ឥធនំ មហាធម តថាគតំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសំ ឥតិបិ សោ ភក្កា អវហំ សម្មា-
 សត្តន្តោ វិជ្ជាចរណសម្បន្តោ សុតតោ លោកិយ
 អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថំ សត្តា នេវអនុស្សនំ
 ពុទ្ធា ភក្កាតំ ។ យស្មី មហាធម សមយេ
 អរិយស្សវកោ តថាគតំ អនុស្សាតំ នេវស្ស
 តស្មី សមយេ ភក្កបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាចរិ-
 យុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋិតតមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ តថាគតំ អារត្ត ឧដ្ឋ-
 ភតិចិត្តោ ខោ បន មហាធម អរិយស្សវកោ
 លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ
 ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋិ បម្បិទិសស្ស បីតិ ជាយតិ
 បីតិមនស្ស កាយោ បស្សន្តតំ បស្សន្តកាយោ
 សុខំ វេទិយតិ សុខិណោ តន្តិ សហិយតិ ។

បពិត្រមហានាម ក្នុងសាសនានេះ ព្រះអង្គ គប្បីរលឹកឡើងថាគត
 ថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាបច្បាស់ឡើយលោក ព្រះអង្គ
 ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គ
 ជាសារថ្វីទូន្មានឡើយស ព្រះអង្គជាសាស្តា នៃទេវតានឹងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង ឡើយអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គបំបាក់បង់ ឡើ
 តទៅថ្មោះ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ករលឹក ឡើងថាគតក្នុង
 សម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈប្រវត្តចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ
 ប្រវត្តចិត្តបាន ឥតមានមោហៈប្រវត្តចិត្តបានក្នុងសម័យនោះចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តត្រង់ ប្រាព្វឡើងថាគតហើយ រមែងបានសេចក្តីយល់ឡើ
 អត្ថ សេចក្តីយល់ឡើយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ តែងកើតឡើង កាលបើអរិយ-
 សាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយ-
 សាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួល ឡើយសេចក្តីសុខ
 កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏បានឆាំងនៅល្អ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ មគ្គិមន្តសម្ពាសន្តបិដក

អយំ វុត្ថុនិ មហាធាម អរិយស្សាវតោ វិសមគតាយ
 បជាយ សមប្បត្តោ វិហារនិ សព្វបដ្ឋាយ
 បជាយ អព្វបដ្ឋោ វិហារនិ ធម្មសោតសមាបន្តោ
 តុទ្ធានុស្សនី កាវេនិ ។

បុន ចបរំ ត្វំ មហាធាម ធម្មំ អនុស្សា-
 វេយ្យាសំ ស្វាគ្វាតោ ភកវតា ធម្មោ សុត្តន្តិកោ
 អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឡិបនយិកោ
 បទ្កតំ វេទិតញ្ចោ វិញ្ញាណំ ។ យស្មី មហាធាម
 សមយេ អរិយស្សាវតោ ធម្មំ អនុស្សានិ នេវស្ស
 តស្មី សមយេ ភកបរេយុដ្ឋិនំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន ធម្មសមរេយុដ្ឋិនំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរេយុដ្ឋិនំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋិតតមេវស្ស តស្មី សមយេ
 ចិត្តំ ហោតិ ធម្មំ អារត្ត ឧដ្ឋិតតចិត្តោ ខោ បន
 មហាធាម អរិយស្សាវតោ លភនំ អត្ថវេទិ
 លភនំ ធម្មវេទិ លភនំ ធម្មបសញ្ញានំ ចាម្បជិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទីកាយ ឯកាទសកនិបាត

បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគត ហៅថាអ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វដែលមិនស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែល មានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវវិទ្យានៃធម៌ តែងចំរើននូវពុទ្ធានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវព្រះធម៌ថា ព្រះបរិយត្តិធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយ ល្អ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលទាំង ៨ ពួក ដឹង ពិត ឃើញពិត ដោយបច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ ជាធម៌ឲ្យនូវផលមិនរំពាតាល ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្ហោន ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការវិនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំង ឡាយមានឧត្តុង្គតាមបុគ្គលជាដើម គប្បីឃើញច្បាស់ ក្នុងចិត្តខ្លួន ។

បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវព្រះធម៌ ក្នុងសម័យណា អរិយ- សាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈ រូបរឹតចិត្តបាន ឥតមានវោសៈ រូបរឹតចិត្តបាន ឥតមានមោហៈ រូបរឹតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័ក នោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយ- សាវ័កមានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធនូវព្រះធម៌ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយ ប្រកបដោយធម៌

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវន្តោ

បម្បុនិកស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ
 បស្សម្ពតិ បស្សន្តិកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ
 ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហាធាម
 អរិយស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ សមប្បត្តោ
 វិហរតិ សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ អព្វាបជ្ឈោ
 វិហរតិ ធម្មសោតសមាបន្នោ ធម្មានុស្សតី កាវេតិ ។

បុន ចបំ ភំ មហាធាម សង្ឃំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ
 ឧដ្ឋប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិ-
 បន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ
 ភគវតោ សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុ-
 តានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវក-
 សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ នក្ខិណេយ្យោ

ទុយវិធ្ច ទី ២

កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិ រមែងកើតឡើង
 កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះ
 អរិយសាវ័កមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាល
 បើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រ
 មហានាម អរិយសាវ័កនេះ គេថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ
 ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែល
 មានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែនៃធម៌ កែងចំរើននូវធម្មានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើក នូវព្រះសង្ឃថា
 ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយ
 ត្រង់ ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោក
 ប្រតិបត្តិគួរដល់សាមីចិកម្ម ព្រះសង្ឃណា បើរាប់ជាតួ នៃបុរស
 មាន ៤ តួ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ⁺ លោកគួរទទួលរបស់ដែលគេនាំមកបូជា លោកគួរ
 ទទួលរបស់ ដែលគេបំរុងទទួលក្រឡំ លោកគួរទទួលទទួលណា ទាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ បុព្វតោតំ លោក-
 ស្មាតំ ។ យស្មី មហាធាម សមយេ
 អរិយស្មារតីកា សង្ឃំ អនុស្សាតំ នេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋកតមេវស្ស
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សង្ឃំ ការត្ត
 ឧដ្ឋកតចិត្តោ ខោ បន មហាធាម អរិយ-
 ស្មារតីកា លភតំ អត្ថវេទំ លភតំ ធម្មវេទំ
 លភតំ ធម្មបសញ្ញាតំ នាមុដ្ឋំ បុទិតស្ស
 បិតំ ជាយតំ បិតមនស្ស កាយោ បស្សត្តតំ
 បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតំ សុខិនោ ចិត្តំ
 សមាធិយតំ ។ អយំ វុច្ចតំ មហាធាម អរិយ-
 ស្មារតីកា វិសមគតាយ បជាយ សមប្បត្តោ
 វិហារតំ សព្វាបជ្ឈាយ បជាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតំ
 ធម្មសោតសមាបន្នោ សង្ឃានុស្សាតំ កាវេតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកថិយា

លោកគ្នាដល់អញ្ចាលិកម្ម លោកជាបុត្រាត្រូវប្រសើររបស់សត្វលោក ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវព្រះសង្ឃ ក្នុងសម័យណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានវត្ថុ រូបីតិច្ចុប្បាទ ឥតមានទោសៈ រូបីតិច្ចុ
 ប្បាទ ឥតមានមោហៈ រូបីតិច្ចុប្បាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ប្រាកដ នូវព្រះសង្ឃហើយ តែងបាន
 សេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកប
 ដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ តែងកើត
 ឡើង កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកប ដោយបីតិហើយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏
 តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺជាគតិហៅថាអ្នក
 ដល់នូវការស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ
 អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នក
 ដល់នូវវិទ្យានៃធម៌ តែងចំរើននូវសង្ឃានុស្សតិ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

បុន ចបំ ភំ មហានាម អត្ថនោ
 សីលានិ អនុស្សវេយ្យានិ អឧល្ហានិ អប្បិទានិ
 អសតលានិ អកក្កាសានិ កុដិស្សានិ វិញាប្ប-
 សង្ខានិ អបរាមង្គានិ សមាធិសំវត្ថនិកានិ ។
 យស្មី មហានាម សមយេ អរិយស្សវគ្គោ
 សីលំ អនុស្សវតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ
 រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោ បរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដ្ឋិតតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 សីលំ អារាព្ព ឧដ្ឋិតតចិត្តោ ខោ បន មហានាម
 អរិយស្សវគ្គោ លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ
 លភតិ ធម្មបសញ្ញានំ ពាទុដ្ឋិ បមុទិតស្ស បិត
 ជាយតិ បិតមនស្ស កាយោ បស្សក្កតិ បស្សធុកា-
 យោ សុខំ វេទិយតិ សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។

ទុក្ខយេន្ទ្រ ទី ២

បពិត្រមហានាម បុព្វេន្ទ្រ ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវសីលទាំងឡាយ
 របស់ខ្លួនថា សីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពង្រុះ មិនពពាល ជា
 សីលជានា ដែលពួកវិរាជនសរសើរ ជាសីល ដែលតណ្ហា នឹងទិដ្ឋ
 មិនបានស្តាប់អង្គែល ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រ
 មហានាម អរិយសាវ័ក លើកនូវសីល ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ក
 នោះ ឥតមានរាគៈ រូបវត្ថុចិត្តបាន ឥតមានឧសៈ រូបវត្ថុចិត្តបាន ឥត
 មានមោហៈ រូបវត្ថុចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័ក
 នោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តត្រង់ ប្រាជ្ញនូវសីលហើយ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត
 បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយ ប្រកបដោយធម៌ កាល
 បើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិក៍កើតឡើង កាលបើ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់លុះ
 អរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួល នូវសេចក្តី
 សុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីស្ងប់ហើយ ចិត្តក៏ដឹងនៅល្អ ។

ពុទ្ធសូតបិដកេ អដ្ឋកថាវិញ្ញយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

អយំ វុច្ចតិ មហាធាម អរិយស្សាវតោ វិសមគតាយ
 បដាយ សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ
 អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបន្នោ សីលា-
 នុស្សតី កាវេតិ ។

បុន ចបំ ភំ មហាធាម អត្ថនោ ចាតំ
 អនុស្សយេយ្យសំ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ វត
 មេ យោហំ មច្ឆេមលបរិយុដ្ឋិតាយ បដាយ
 វិតតមលមច្ឆេន ចេតសា អតារំ អដ្ឋាវសាមិ
 មុត្តចាតោ បយតថាណំ វេស្សត្ថតោ យាច-
 យោតោ នាធិសីវិតាភរតោតិ ។ យស្មី មហាធាម
 សមយេ អរិយស្សាវតោ ចាតំ អនុស្សតិ នេវ-
 ស្ស តស្មី សមយេ ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន មោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋុតតមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ចាតំ អារត្ត ឧដ្ឋុត-
 តចិត្តោ ខោ បន មហាធាម អរិយស្សាវតោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវការ
 ស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ អ្នកមិនមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែ
 ខែធម៌ តែងចំរើននូវសីលានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវចាតៈ របស់
 ព្រះអង្គថា ឧប្បា⁺ អាត្មាអញ ចំជាមានលាភ ឧប្បា⁺ អាត្មាអញបានល្អ
 ហើយតើ អាត្មាអញមានចិត្ត មានមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញ
 ហើយ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសហើយ បាន
 ចិញ្ចឹមរួចហើយ មានដៃលាងស្អាតហើយ ត្រេកអរ ក្នុងការរលះបង់
 គួរឲ្យរតស្វមបាន ត្រេកអរ ក្នុងការចែករំលែកទាន នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវចាតៈ ក្នុងសម័យ ណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈ រូបរតចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ
 រូបរតចិត្តបាន ឥតមានមោហៈ រូបរតចិត្តបាន ក្នុងសម័យ
 នោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រ
 មហានាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធនូវចាតៈហើយ

លកតំ អត្ថវេទំ លកតំ ធម្មវេទំ លកតំ ធម្ម-
 បសញ្ញាតំ ចាមុជ្ជំ បមុទិតស្សំ បីតំ ជាយតំ
 បីតំមនស្សំ កាយោ បស្សម្ហតំ បស្សន្តកាយោ
 សុខំ វេទិយតំ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតំ ។
 អយំ វុច្ចតំ មហានាម អរិយស្សវកោ វិស-
 មគតាយ បជាយ សមប្បត្តោ វិហរតំ សព្វា-
 បជ្ឈាយ បជាយ អព្យាបជ្ឈោ វិហរតំ ធម្ម-
 សោតសមាបន្នោ ចាតានុស្សតី ភាវេតំ ។

បុន ចបរំ តំ មហានាម ទេវតា អនុស្ស-
 វេយ្យាសំ សន្តំ ទេវំ ចាតុម្ពហារាជីកា សន្តំ
 ទេវំ តាវត្ថីសា សន្តំ ទេវំ យាមា សន្តំ
 ទេវំ តុសិតា សន្តំ ទេវំ ធិម្ពានតិនោ
 សន្តំ ទេវំ បរធិម្ពតវសវត្ថិនោ សន្តំ ទេវំ
 ព្រហ្មកាយិកា សន្តំ ទេវំ តទុត្ថំ យថា-
 វិហាយ សុទ្ធាយ សមម្ពាគតា តា ទេវតា

ទុតិយវគ្គ ទី ២

តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ថ បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តី
 រីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ
 តែងកើតឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបាន
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្ត
 ក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហាទាម អរិយសាវ័កនេះ គឺជាគត
 ហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តី
 ស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវវិទ្យានុវិជ្ជា តែងចំរើននូវចិត្តានុស្សតិ ។

បពិត្រមហាទាម មួយវិញទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវពួកទេវតា
 ថា ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្ពហារាជ័កៈ មានពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវង្ស មាន
 ពួកទេវតាជាន់យាមៈ មានពួកទេវតាជាន់តុសិត មានពួកទេវតាជាន់
 និម្មានរតី មានពួកទេវតាជាន់បរិនិម្មិតវិសវត្ថី មានពួកទេវតាដែលរាប់
 បញ្ចូលក្នុងពួកព្រហ្ម មានពួកទេវតា គឺពីរនោះទៅទៀត ក៏មាន ពួក
 ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសព្ទ មានសភាពយ៉ាងណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គរនិកាយស្ស ឯកទសវនិបាតោ

ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា^(១) មយ្ហម្បី តថា-
 រូទា សទ្ធា សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន
 សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ
 ឧប្បន្នា មយ្ហម្បី តថារូបំ សីលំ សំវិជ្ជតិ
 យថារូបេន សុតេន សមន្នាគតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បី តថា-
 រូបំ សុតំ សំវិជ្ជតិ យថារូបេន ចាកេន
 សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ
 ឧប្បន្នា មយ្ហម្បី តថារូទោ ចាកោ សំវិជ្ជតិ
 យថារូទាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បី តថា-
 រូទា បញ្ញា សំវិជ្ជតិ ។ យស្មី មហានាម
 សមយេ អរិយស្មារតីកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច
 ទេវតានំ សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាកញ្ច
 បញ្ញាញ្ច អនុស្សាវតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ

១ ឧ, គន្ធុ ឧបបន្នា ។ ម, គន្ធុបបន្នា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ធម្មបទសក្ការៈ

ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានស្នា មាន
 សភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសីល មានសភាព
 យ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានសីល
 មានសភាពដូច្នោះ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសុត្ថ មានសភាព
 យ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានសុត្ថៈ
 មានសភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយចាតៈ
 មានសភាពយ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មា
 អញមានចាតៈ មានសភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតា ទាំងនោះ
 ប្រកបដោយបញ្ញា មានសភាពយ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត
 ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានបញ្ញា មានសភាពដូច្នោះដែរ ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលីក ខ្យល់ស្នា សីល សុត្ថ ចាតៈ
 បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទេវតាទាំងនោះផង ក្នុងសម័យណា

ទុគ្គិយោ ទុគ្គិយវន្តោ

វាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដ្ឋិតតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 ទេវតា អារត្ត ឧដ្ឋិតចិត្តោ ចោ បន មហា-
 ធាម អរិយស្សវកោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ ចាមុជ្ជំ បមុ-
 ទិតស្ស បិតិ ជាយតិ បិតិបនស្ស កាយោ
 បស្សម្ពតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុ-
 ខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 មហាធាម អរិយស្សវកោ វិសមគតាយ បជា-
 យ សមប្បត្តោ វិហារតិ សត្យាបជ្ឈាយ ប-
 ជាយ អត្យាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបន្នោ
 ទេវតាធុស្សតី កាវេតីតិ ។

(១១៧) ឯកំ សមយំ ភគវា សត្តេស្វ
 វិហារតិ កបិលវត្តស្មី ជំប្រាណាមេ ។

អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានព័ន្ធរូបវត្ថុចិត្តបាទ ឥតមានពោស្ថរូបវត្ថុ
 ចិត្តបាទ ឥតមានមោហារូបវត្ថុចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់
 អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ប្រាវន្យូត្តកទៅតាហើយ តែងបានសេចក្តី
 យល់នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយ ប្រកប
 ដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីត្រីកើត
 ឡើង កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកបដោយបីត្រីហើយ កាយក៏
 ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគតហៅថា អ្នក
 ដល់នូវការស្មោះស្ម័គ្រ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្រ អ្នក
 មិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវ
 វិទ្យានិរម្ម តែងចំរើននូវទៅតានុស្សតិ ។

(១១៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
 ក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតគ្រូឯកបិលព័ស្ត ក្នុងវិជនសក្កៈ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសមាគមនិកាយ

តេន ខោ បន សមយេន មហាធាមោ សក្កោ
 តំលាធា វុដ្ឋិតោ ហោតិ អនិវុដ្ឋិតោ គេលកា ។
 តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ
 ភកវតោ វិវកម្មំ កកោន្តំ ធិដ្ឋិតវិវកោ ភកវ
 តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សត្ថតិ ។
 អស្សាសិ ខោ មហាធាមោ សក្កោ សម្ពហុ-
 លា កិវ ភិក្ខុ ភកវតោ វិវកម្មំ កកោន្តំ
 ធិដ្ឋិតវិវកោ ភកវ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ
 បក្កមិស្សត្ថតិ ។ អថខោ មហាធាមោ សក្កោ
 យេន ភកវ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភក-
 វន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសីទោ ខោ មហាធាមោ សក្កោ ភកវន្តំ
 ឯតទរោច សុតមេតំ កន្តេ សម្ពហុលា កិវ
 ភិក្ខុ ភកវតោ វិវកម្មំ កកោន្តំ ធិដ្ឋិតវិវកោ
 ភកវ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សត្ថតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

សម័យនោះឯង មហានាមសក្កៈ ទើបនឹងសះស្បើយ ចាកជម្ងឺ បាន
 សះស្បើយ ចាកជម្ងឺ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ។ សម័យនោះឯង ស្រាប់តែ
 ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
 គិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ មហានាមសក្កៈ
 បាន ឮថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយនឹងចៀស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ គ្រានោះ
 មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូល
 ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
 ឮ ពាក្យនេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
 ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។

តេសំ នោ កន្តោ នាណវិហារេហំ វិហារំ កេន^(១)
 វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សាធុ សាធុ មហានាម ឯតំ
 ខោ មហានាម តុម្ហាតំ បដិវ្យំ កុលបុត្តានំ
 យំ តុម្ហោ តថាគតំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆេយ្យាថ
 តេសំ នោ កន្តោ នាណវិហារេហំ វិហារំ
 កេន វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សន្នោ ខោ
 មហានាម អារាជគោ ហោតិ នោ អស្សន្នោ
 អារទ្ធវិយោ អារាជគោ ហោតិ នោ កុសីនោ
 ឧបដ្ឋិតស្សតិ អារាជគោ ហោតិ នោ មុដ្ឋស្សតិ
 សមាហំតោ អារាជគោ ហោតិ នោ អស-
 មាហំតោ បញ្ចវ អារាជគោ ហោតិ នោ
 ទុប្បតោ ។ ឥមេសុ ខោ តំ មហានាម បញ្ចសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយេន ធម្មេ ឧត្តរំ ភារេយ្យាសំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅដោយ
 វិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហានាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ បពិត្រ
 មហានាម ការសួរនេះឯង ជាកិច្ចដ៏សមគួរ ដល់ព្រះអង្គជាគុណបុត្រ
 ហើយ ដូច្នេះថា ព្រះអង្គចូលមកគាល់តថាគត ហើយសួរថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ
 តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ បពិត្រមហានាម បុគ្គលជា
 អ្នកមានសទ្ធា បានញ្ញាំងសទ្ធា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមាន
 សទ្ធា ១ អ្នកប្រាសសេចក្តីព្យាយាម ញ្ញាំងព្យាយាម ឲ្យសម្រេច
 មិនមែន ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស ១ អ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ញ្ញាំងសតិឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នកភ្លេចសតិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ បានញ្ញាំងចិត្ត
 ដែលតាំងមាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១ អ្នក
 មានប្រាជ្ញា បានញ្ញាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្បវ័ន្ត
 ប្រាជ្ញា ១ ។ បពិត្រមហានាម កាលបើព្រះអង្គ បានតាំង
 នៅក្នុងធម៌ទាំង៥ នេះហើយគប្បីចម្រើនឲ្យធម៌ ៦ យ៉ាង តទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកថាគោ

ឥធនំ ភិក្ខុ មហាធាម តថាគតំ អនុស្សវេយ្យាសិ ឥតិបិ
 សោ ភក្កវា ។ បេ ។ សត្វា នេវអនុស្សាធំ ពុទ្ធា
 ភក្កវាតិ ។ យស្មី មហាធាម សមយេ អរិយស្សវាកោ
 តថាគតំ អនុស្សវាតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ
 ភក្កវាយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោសវាយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាវាយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដ្ឋិកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 តថាគតំ អារត្ត ឧដ្ឋិកតចិត្តោ ខោ បទ មហា-
 ធាម អរិយស្សវាកោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុជ្ជិ បមុ-
 ទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមទស្ស កាយោ
 បស្សម្ពតិ បស្សន្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុ-
 ខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ ឥមំ ខោ ភិក្ខុ មហា-
 ធាម ពុទ្ធានុស្សតិ គច្ឆន្តោបិ កាវេយ្យាសិ វិ-
 តោបិ កាវេយ្យាសិ ជិសំន្តោបិ កាវេយ្យាសិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកទសកនិបាត

បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គតប្បវេណីកន្លះព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះថា
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្ត្រាចារ្យ នៃទេវតានឹង
 មនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែង
 វិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក
 រលឹកនូវព្រះតថាគត ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមាន
 រាគៈប្រវឹកចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ ប្រវឹកចិត្តបាន ឥតមានមោហៈ
 ប្រវឹកចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្ត
 ត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់
 ប្រាជ្ញនូវព្រះតថាគតហើយ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តី
 យល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តរីករាយហើយ បំភក់ភក្តីឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្ត
 ប្រកបដោយបំភក់ហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័កមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមាន
 សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គកំពុង
 ស្តេចយាងក្តី តប្បចំរើន បិតក្តី តប្បចំរើន តង់ក្តី តប្បចំរើន

ទុតិយោ ទុតិយវិញ្ញា

សយាលោមី កាលេយ្យាសិ កម្មន្តំ អធិដ្ឋហន្តោមី
 កាលេយ្យាសិ បុត្តសន្តាធសយេនំ អដ្ឋោវសន្តោមី
 កាលេយ្យាសិ ។

បុណ្ណ ចបំ ភំ មហានាម ធម្មំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ... សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាសិ... អត្តនោ
 សីលានំ អនុស្សវេយ្យាសិ... អត្តនោ ចាតំ អ-
 នុស្សវេយ្យាសិ... ទេវតា អនុស្សវេយ្យាសិ សន្តំ
 ទេវំ ចាតុម្ពហារាជិកា... សន្តំ ទេវំ តទុត្តរិ
 យថាភូតាយ សទ្ធាយ សមន្មាគតា តា ទេវតា
 វតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្រម្បី តថាភូតា សទ្ធា
 សំវិជ្ជតិ យថាភូបេន សីលេន ... សុតេន ...
 ចាកេន ... បញ្ញាយ
 សមន្មាគតា តា ទេវតា
 វតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្រម្បី តថាភូតា
 បញ្ញា សំវិជ្ជតិ ។ យស្មី មហានាម
 សមយេ អរិយស្សវាកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច
 ទេវតានំ សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច

ផ្គត់ គប្បីចំរើន ផ្គត់ផ្គង់ការងារក្នុង គប្បីចំរើន គ្រប់គ្រងទីផ្ទៃដែល
ចង្អៀតដោយព្រះរាជបុត្រក្តី គប្បីចំរើន នូវពុទ្ធានុស្សតនៈនេះទានដែរ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវព្រះធម៌... គប្បី
រលឹកនូវព្រះសង្ឃ... គប្បីរលឹកនូវសីលទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ... ។

គប្បីរលឹកនូវចាតៈរបស់ព្រះអង្គ... គប្បីរលឹកនូវពួកទេវតាថា ពួក
ទេវតាក្នុងដាន់បាតុមហារាជិកៈ មាន... ពួកទេវតាក្រៅពីនោះទៅ

ទៀតក៏មាន ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសទ្ធាមានសភាពយ៉ាងណា
ច្បាស់ពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ គាត់អញ្ញមានសទ្ធា មានសភាពដូច្នេះ

ដែរ ដោយសីល មានសភាពយ៉ាងណា... ដោយសុតៈ... ដោយ
ចាតៈ... ពួកទេវតាទាំងនោះប្រកប ដោយបញ្ញា ច្បាស់ពីទីនេះ មាន

សភាពយ៉ាងណា ទៅកើតក្នុងទីនោះ គាត់អញ្ញមានបញ្ញា មានសភាព
ដូច្នេះដែរ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ករលឹកនូវសទ្ធា សីល សុតៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

ចាកញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សាតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ
 រកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋ-
 កតមេវស្ស. តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ នេវ-
 កា ភារត្ត ឧដ្ឋកតចិត្តោ ទោ បន មហានាម
 អរិយស្មារតោ លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្ម-
 វេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស
 បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ពតិ
 បស្សន្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។ ឥមំ ទោ ភំ មហានាម នេវ-
 កានុស្សតី កច្ចន្តោបិ កាវេយ្យាសិ បិតោបិ
 កាវេយ្យាសិ និសិន្នោបិ កាវេយ្យាសិ សយា-
 នោបិ កាវេយ្យាសិ កម្មន្តំ អធិដ្ឋហន្តោបិ កា-
 វេយ្យាសិ បុត្តសម្ពាធសយនំ អដ្ឋាវសន្តោបិ
 កាវេយ្យាសិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុកាយ ឯកាទសកនិបាត

ចាតៈ បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទេវតាទាំងនោះផង ក្នុងសម័យណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈរូបរឹតចិត្តបាន ឥតមានពាសៈរូបរឹតចិត្ត
 បាន ឥតមានមោហៈរូបរឹតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយ-
 សាវ័កមានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធបូរពួកទេវតាហើយ រមែងបានសេចក្តីយល់
 នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌
 កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកប ដោយចិត្តហើយ កាយក៏ស្ងប់ម្យ៉ាង
 លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់ម្យ៉ាងហើយ តែងបានទទួលនូវសេចក្តី
 សុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តតាំងនៅល្អ ។
 បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គកំពុងស្តេចយានភ្នំ ឥហ្ម៍ចំរើន បិតភ្នំ ឥហ្ម៍
 ចំរើន គង់ភ្នំ ឥហ្ម៍ចំរើន ផ្គុំភ្នំ ឥហ្ម៍ចំរើន ផ្សំផ្គុំការងារភ្នំ ឥហ្ម៍
 ចំរើន គ្រប់គ្រងនូវទីផ្ទៃដែលចង្អៀត ដោយព្រះរាជបុត្តភ្នំ ឥហ្ម៍ចំរើន
 នូវទេវតាខុស្សត្រីនេះបានដែរ ។

[១២០] ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេស្ក
 វិហរតិ កកិលវត្ថុស្មី ជីគ្រោធាវមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ភគវា សាវត្ថយំ វស្សា-
 វាសំ ឧបគន្ធកាមោ ហោតិ ។ អស្សោសិ
 ខោ នង្គិយោ សក្កោ ភគវា តិវ សាវត្ថយំ
 វស្សាវាសំ ឧបគន្ធកាមោតិ ។ អថខោ នង្គិ-
 យស្ស សក្កេស្ក ឯតទហោសិ យន្តនាហំបិ
 សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគន្ធយ្យំ ឥត្ថ កម្ម-
 ន្តោវ អធិដ្ឋហិស្សាមិ ភគវន្តោ លទ្ធាមិ កា-
 លេន កាលំ ទស្សនាយាតិ ។ អថខោ ភគវា
 សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគន្ធិ^(១) ។ នង្គិយោបិ
 ខោ សក្កោ សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគន្ធិ
 ឥត្ថ កម្មន្តោវ អធិដ្ឋាតិ^(២) ភគវន្តោ
 លទ្ធិតិ^(៣) កាលេន កាលំ ទស្សនាយេ ។

១ ឧ. ឧបគន្ធិ ។ ២ ឧ. អធិដ្ឋាសិ ។ ៣ ឧ. លកិ ។

[១២០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងនិគ្រា-
 ធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្ស ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូលទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 នន្ទិយសក្កៈ បានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូល
 ទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ នន្ទិយសក្កៈ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ ទាំងអាត្មាអញ ក៏គួរចូលទៅនៅ
 ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរ អាត្មាអញ នឹងផ្លូវផ្តងការងារ ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថីនោះផង នឹងបានឮព្រះមានព្រះភាគ មួយផងមួយកាល
 ផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ឈ្លេចទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថី ។ ចំណែកមាននន្ទិយសក្កៈ ក៏ចូលទៅនៅចាំ
 វស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរ ទាំងផ្លូវផ្តងការងារ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 នោះផង បានឮព្រះមានព្រះភាគ មួយផងមួយកាលផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ឯកវស្សននិកាយោ

តេន ខោ បន សមយេន សម្មហុល ភិក្ខុ
 ភក្កវតោ ចីវរកម្មំ កកោន្តំ ឯដ្ឋិតចីវរោ ភក-
 កា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្ស្រីតិ ។
 អស្សោសិ ខោ នន្ទិយោ សក្កោ សម្មហុល
 តីវ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ចីវរកម្មំ កកោន្តំ ឯដ្ឋិ-
 តចីវរោ ភក្កា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្ក-
 មិស្ស្រីតិ ។ អថខោ នន្ទិយោ សក្កោ
 យេន ភក្កា តេនុបស្កដ៍មិ ឧបស្កដ៍មិត្ថា
 ភក្កវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ខោ នន្ទិយោ សក្កោ
 ភក្កវន្តំ ឯតទរោច សុតមេតំ កន្តេ សម្មហុល
 តីវ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ចីវរកម្មំ កកោន្តំ ឯដ្ឋិ-
 តចីវរោ ភក្កា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្ក-
 មិស្ស្រីតិ ។ តេសំ នោ កន្តេ នាធាវិហា-
 រេហំ វិហារំ កេន វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណយ ឯកវគ្គសមាសិក

សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់
ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ នន្ទិយ-
សក្កៈ បានឮថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ លំ-
ដាប់នោះ នន្ទិយសក្កៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនន្ទិយ-
សក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប
ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមាន
ព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក
ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំនឹង
នោះកាលនៅដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរនៅដោយវិហារធម៌ដូចម្តេច ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវណ្ណោ

សាធុ សាធុ នង្គិយ ឯតំ ទោ នង្គិយ តុញ្ញតំ
 បដិវ្ចំ កុលបុត្តានំ យំ តុម្លេ តថាគតំ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា បុច្ឆេយ្យាថ តេសំ នោ កន្តេ
 ធានាវិហារេហំ វិហារតំ គេន វិហារេន វិហា-
 តព្វន្តំ ។ សន្នោ ទោ នង្គិយ អារាធកោ
 ហោតិ នោ អស្សន្នោ សីលវា អារាធកោ
 ហោតិ នោ ទុស្សីលោ អារទ្ធកិយោ អារា-
 ធកោ ហោតិ នោ តុសីតោ ឧបជ្ជិតស្សតិ
 អារាធកោ ហោតិ នោ បុជ្ជស្សតិ សមាហិតោ
 អារាធកោ ហោតិ នោ អសមាហិតោ បញ្ចវា
 អារាធកោ ហោតិ នោ ទុប្បលោ ។ ឥមេសុ ទោ
 តេ នង្គិយ ធម្មេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បញ្ចសុ
 ធម្មេសុ អជ្ឈតំ សតិ ឧបជ្ជបេតក្ខា ។ ឥធម៌
 វំ នង្គិយ តថាគតំ អនុស្សបយ្យាសំ ឥតិបិ

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់នង្គ័យៈ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្ចាស់នង្គ័យៈ
 ការសួរនេះឯង ជាតិច្ចដ៏សមគួរ ដល់ទ្រង់ជាគុណបុត្រហើយ ដ្បិតថា
 ទ្រង់ ចូលមកគាល់តថាគត ហើយសួរថា បតីត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន
 ពួកឡូព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរនៅ
 ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់នង្គ័យៈ បុគ្គល ជាអ្នកមានសព្វ
 បានញ៉ាំងសព្វ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមានសព្វ ១ ជាអ្នកមាន
 សីល បានញ៉ាំងសីល ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១
 ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម បានញ៉ាំងព្យាយាម ឲ្យសម្រេច មិន
 មែនជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស ១ ជាអ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន បានញ៉ាំងសតិ ឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នកភ្លេចសតិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ បានញ៉ាំង
 ចិត្តដែលតាំងមាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១
 ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្ប
 ឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្ចាស់នង្គ័យៈ បើទ្រង់បានតាំងនៅក្នុងធម៌ ទាំង ៦
 នេះហើយ គួរដក្កល់សតិ ក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងព្រះហឫទ័យ តទៅ
 ទៀត ។ ម្ចាស់នង្គ័យៈ ទ្រង់គប្បីរលឹកនូវព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្មុទ្ធោ
 សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថំ សត្វា
 នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវតី ។ ឥតិ ខោ
 តេ នន្ទិយេ តថាគតំ អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ
 ឱបដ្ឋបេតព្វា ។

បុន ចបរំ តំ នន្ទិយេ ធម្មំ អនុស្ស-
 រេយ្យាសី ស្វាគ្គាតោ ភគវតោ ធម្មោ សន្និដ្ឋិតោ
 អកាលិតោ ឯហិបស្សិតោ ឱបនយិតោ
 បច្ចុតំ វេទិតព្វោ វិញ្ញាបីតិ ។ ឥតិ ខោ
 តេ នន្ទិយេ ធម្មំ អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ
 ឱបដ្ឋបេតព្វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិច្ចណិ
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ន ព្រះអង្គជាសារថី ទូន្មាន
 នូវបុរស ព្រះអង្គជាសស្រ្តាចារ្យនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងរំលឹកកាន់កេត្តិឡើង ។
 ម្នាលនិទ្ទិយៈ ព្រះអង្គទ្រង់គួរដម្កល់សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ
 នូវព្រះតថាគត ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ម្នាលនិទ្ទិយៈ មួយទៀត ព្រះអង្គទ្រង់ គប្បីរលឹក នូវព្រះធម៌ថា
 ព្រះបរិយត្តធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ
 ដោយល្អ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលអរិយបុគ្គលទាំងពួង ដឹងពិត
 ឃើញពិត ដោយបច្ចវេទ្យណញ្ញាណ ជាធម៌ឱ្យនូវផល មិនរង់ចាំកាល
 ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលអរិយបុគ្គល គប្បីបង្កើនចូល
 មកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំង
 ឡាយ មានទុក្ខដឹកពាបគួរជាដើម ឃើញច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ។
 ម្នាលនិទ្ទិយៈ ព្រះអង្គទ្រង់គួរដម្កល់សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ
 នូវព្រះធម៌ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

បុន ចបំ ភ្នំ នង្គិយ កល្យាណមិត្ត
 អនុស្សរយ្យាសំ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ
 វត មេ យស្ស កល្យាណមិត្តា អនុភម្ភកា
 អត្តកាមា ឌីវាទកា អនុសាសិតាតិ^(១) ។
 ឥតិ ខោ តេ នង្គិយ កល្យាណមិត្ត
 អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបជ្ឈបេតព្វា ។

បុន ចបំ ភ្នំ នង្គិយ អត្តោ ចានំ
 អនុស្សរយ្យាសំ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ
 វត មេ យោហំ មច្ឆេមលបរយុដ្ឋិតាយ បដាយ
 វតតមលមច្ឆេន ចេតសា អការំ អជ្ឈាសាមិ
 មុត្តត្ថាតោ បយតចាណី វេស្សន្តរតោ យាច-
 យោតោ ទានសិរិភាគរតោតិ ។ ឥតិ ខោ តេ
 នង្គិយ ចានំ អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបជ្ឈបេ-
 តព្វា ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់ទន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរើកន្លែងពួកកល្យាណមិត្ត
 ថា ឧហ្ម៍⁺ អាត្មាអញចំជាមានលាភ អាត្មាអញបានល្អហើយ ដែល
 មានពួកជន ជាកល្យាណមិត្ត ជាអ្នកអនុគ្រោះ អ្នកប្រាថ្នាទូទៅប្រយោជន៍
 អ្នកទូន្មាន អ្នកប្រៀនប្រដៅ ។ ម្ចាស់ទន្ទិយៈ ទ្រង់គួរដក់
 សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ នូវពួកកល្យាណមិត្ត ដោយ
 ប្រការដូច្នេះ ។

ម្ចាស់ទន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរើកន្លែងនូវចាតៈរបស់
 ទ្រង់ថា ឧហ្ម៍⁺ អាត្មាអញចំជាមានលាភ អាត្មាអញល្អហើយតើ ដែល
 អាត្មាអញ មានចិត្តមានមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ក្នុង
 ពួកសត្វ ដែលមានមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ រូបវត្ថុហើយ មានពាន
 បរិច្ចាគហើយ មានវេលាស្អាតហើយ ត្រេកអរក្នុងការលះ គួរឱ្យ
 គេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឱ្យនឹងការចែករំលែក ហើយនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ ។ ម្ចាស់ទន្ទិយៈ ទ្រង់គួរដក់ ទូរសតិ ក្នុងព្រះ
 ហឫទ័យ ប្រារព្ធនូវចាតៈ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

បុន ចបរំ ភំ នន្ទិយ ទេវតា អនុស្ស-
 រយ្យសំ យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កត-
 ឡីការកក្កានំ^(១) ទេវនំ សហព្យតំ អញ-
 តំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នា តា ករណីយំ
 អត្ថនោ ន សមនុបស្សន្តិ កតស្ស វា
 បដិច្ចយំ សេយ្យថាបិ នន្ទិយ ភិក្ខុ អស-
 មយរិមុត្តោ ករណីយំ អត្ថនោ ន សមនុបស្សន្តិ
 កតស្ស វា បដិច្ចយំ ឯវមេវ ទោ នន្ទិយ
 យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កតឡីការ-
 កក្កានំ ទេវនំ សហព្យតំ អញតំ មនោ-
 មយំ កាយំ ឧបបន្នា តា ករណីយំ អត្ថនោ
 ន សមនុបស្សន្តិ កតស្ស វា បដិច្ចយន្តិ ។
 វតី ទោ តេ នន្ទិយ ទេវតា អារត្ត
 អជ្ឈន្តិ សតិ ឧបជ្ឈាបេតព្វា ។

 ១ ម. កតឡីការកក្កានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្ចាស់នន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរំលឹកពួកទេវតាថា ទេវតា
ណា ដែលរំលងនូវពួកទេវតា ដែលមានកតឡីតារាហារ ជាចំណី
(តាមរាវចរទេវតា) បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
ចិត្ត (ព្រហ្ម) ណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ មិនពិចារណាយើញនូវកិច្ចរបស់
ខ្លួន ឬនូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ដូចជា
ភិក្ខុសមយវម្ពត្ត រមែងមិនពិចារណាយើញ នូវកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬនូវ
សេចក្តីចំរើននៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
ទេវតាណា ដែលផ្ទោះរំលង នូវពួកទេវតា ដែលមានកតឡីតារាហារ
ជាចំណី បានទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
ចិត្តណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ រមែងមិនពិចារណាយើញ នូវកិច្ច
របស់ខ្លួន ឬនូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ទ្រង់គប្បីដម្កល់សតិ ក្នុង
ព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធនូវពួកទេវតា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ឥមេហំ ខោ នន្ទិយ ឯកានុសហំ ធម្មេហំ
 សមន្តាគតោ អរិយស្សារិកោ បជហតេវ ចាប-
 កេ អកុសលេ ធម្មេ ន ឧបាទិយតិ ។
 សេយ្យថាបិ នន្ទិយ កុម្ភោ ជិក្ខុដ្ឋោ នោ
 វន្តំ បន្ទាមសតិ^(១) សេយ្យថាបិ នន្ទិយ តិ-
 ណា^(២) អត្ថំ មុត្តោ ឧបាស្សោ កច្ចតិ នោ នឡំ
 បន្ទនាវត្តតិ ឯវមេវ ខោ នន្ទិយ ឥមេហំ ឯកានុសហំ
 ធម្មេហំ សមន្តាគតោ អរិយស្សារិកោ បជហតេវ
 ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ន ឧបាទិយតិ ។

[១២០] អថខោ អាយស្មំ សុក្ខតិ សទ្ធន
 ភិក្ខុនា សន្ធិំ យេន ភក្កវា តេនុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ជិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ជិសិទ្ធិំ ខោ អាយស្មំ សុក្ខតិ ភក្កវា

១ ឧ.ម. និក្ខុដ្ឋោ គមេវ ឧទកំ នោ វន្តំ បញ្ចវេនីតិ ទិស្សន្តំ ។ ២ ឧ.
 សេយ្យថាបិ វា បទ នន្ទិយ សុក្ខេ វិណាមយេតិ ទិស្សន្តំ ។ ម. សេយ្យថាបិ
 នន្ទិយ សុក្ខេ វិណាមយេតិ ទិស្សន្តំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់នន្ទិយៈ អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១ នេះឯង
 តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកឡើយ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ដូចជាអ្នកផ្គាប់ រមែងមិនស្រូបយកទឹក ដែលហូរចេញបានឡើយ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ពុំនោះសោត ដូចជាភ្លើង កាលនេះរាល
 ដាលផុតអំពីស្នាមហើយ ក៏មិនត្រឡប់មករកស្នាមដែលនេះរួចហើយវិញ
 យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១
 នេះ តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌លាមកឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(១២១) ត្រាវនោះ ព្រះសុភ្លតិ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងសុខ្ខិត្ត លុះចូលទៅដល់ ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះព្រះសុភ្លតិដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរាគមន៍យស្ស ឯកទសកនិបាតោ

ឯតនិកោច កោ ឆាម(១) អយំ សុក្ខតិ
 ភិក្ខុតិ ។ សន្នោ ឆាមាយំ កន្លេ ភិក្ខុ សន្និស្ស
 ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិតោតិ ។ កក្ខិ បឆាយំ សុក្ខតិ សន្នោ ភិក្ខុ
 សន្និស្ស ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អតារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជិតោ សន្និស្សតិ សន្នាបទានេស្មតិ ។
 ឯតស្ស កក្ខា កាលោ ឯតស្ស សុកត កាលោ
 កក្ខា សន្និស្ស សន្នាបទានាធិ កាសេយ្យ ឥនាធាហំ
 ជាតិស្សមិ យទិ វា អយំ ភិក្ខុ សន្និស្សតិ
 សន្នាបទានេស្ម យទិ វា ឆោតិ ។ តេនហិ សុក្ខតិ
 សុណហំ សាធុកំ មនសិករេហិ កាសិស្សមីតិ ។
 ឯវំ កន្លេតិ ចោ អាយស្មា សុក្ខតិ កក្ខតោ
 បព្វស្សេសិ ។ កក្ខា ឯតនិកោច ឥធិ សុក្ខតិ
 ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសិវសំវុតោ
 វិហារតិ អាចារតោចរសម្បន្នោ អណ្តមត្តេស្ម វជ្ជេស្ម
 កយនស្សវី សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេស្ម ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាវសកនិបាត

ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់សុភ្គតិ ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី ។ បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះឈ្មោះសទ្ធៈ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសទ្ធា

បានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយសទ្ធា ។ ម្ចាស់សុភ្គតិ

សទ្ធិភិក្ខុនេះ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសទ្ធា បានចេញចាកផ្ទះ ចូល

មកកាន់ផ្នួស ដោយសទ្ធា នឹងប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចរិតទាំងឡាយ ដែរ

ឬ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គ

ហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គហើយ

ព្រះមានព្រះភាគ គួរសំដែងសទ្ធាចរិតទាំងឡាយ របស់បុគ្គលអ្នកមាន

សទ្ធា ទោះភិក្ខុនេះប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចរិតទាំងឡាយក្តី មិនប្រាកដក្តី

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដឹង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ម្ចាស់សុភ្គតិ បើដូច្នោះ

អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង

ប្រាប់ ។ ព្រះសុភ្គតិដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះ

ភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់

សុភ្គតិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ

បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញក៏យកក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី

បន្តិចបន្តួច ហើយសមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

យម្បំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។
 សមាទាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ឥទម្បំ
 សុក្ខតំ សទ្ធិស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
 ហោតិ សុតន្តរោ សុតសង្កេតយោ យេ តេ
 ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិ-
 យោសានកកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវ-
 លបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ
 តថាវុទាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធនា
 វេសា បរិចីតា មនសាធិបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា
 សុច្ឆដិទ្ធា ។ យម្បំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុ-
 ស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុច្ឆ-
 ដិទ្ធា ឥទម្បំ សុក្ខតំ សទ្ធិស្ស សទ្ធាប-
 ទានំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ កកល្យាណវិគ្គោ
 ហោតិ កកល្យាណសមាហយោ កកល្យាណសម្បវត្តោ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់សុភ័ត្តិ ព្រោះជាភិក្ខុ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្ចាស់សុភ័ត្តិ នេះជាសព្វាចារ្យ របស់បុគ្គល
អ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុភ័ត្តិ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុសូត អ្នកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធ-
វចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកពុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល
លំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏
បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្គាល់ តែមាត់ ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត
ត្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់សុភ័ត្តិ ភិក្ខុជាពហុសូត ។ បេ ។
ត្រាស់ដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ម្ចាស់សុភ័ត្តិ នេះជាសព្វាចារ្យ របស់
បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុភ័ត្តិ មួយវិញទៀត បុគ្គលជាភិក្ខុ តែងជាអ្នក
មានមិត្តល្អ មានសំណូមព្រល្អ បែរឈរមេរៀនរកមិត្តល្អ ។

យម្បិ សុក្ខតិ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្មវេក្ខា វេទម្បិ
 សុក្ខតិ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុវោ ហោតិ
 សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាគតោ
 ខមោ បទក្ខណត្ថាហិ អនុសាសនំ ។ យម្បិ
 សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុវោ ហោតិ សោវចស្សករណេហិ
 ធម្មេហិ សមដ្ឋាគតោ ខមោ បទក្ខណត្ថាហិ
 អនុសាសនំ វេទម្បិ សុក្ខតិ សទ្ធស្ស
 សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ យានិ តានិ
 សព្វាចារីនំ ឧទ្ទាវចានិ កីករណីយានិ តត្រេ^(២)
 នក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រេនាយាយ វីម-
 សាយ សមដ្ឋាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សិវិទាតុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកវស្សនិបាត

ម្នាលសុភូតិ ព្រោះថាភិក្ខុ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំណាញ់ល្អ បែរទៅ
រកមិត្តល្អ ម្នាលសុភូតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភូតិ មួយទៀត ភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកបដោយ
ធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាពជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់
ទទួលយក ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។ ម្នាលសុភូតិ
ព្រោះភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវ
ភាពជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយក ពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកខាងស្តាំ ម្នាលសុភូតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គល
អ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភូតិ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមួយ ធំ ឬ តូច
របស់សព្វហ្មធារីបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រសប់ មិនខ្ជិល
ប្រមូស ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ប្រកប ដោយការពិចារណា ដោយ
។ ប៉ុន្តែ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ជាបុគ្គលអាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។

យម្បិ សុក្ខតំ ភិក្ខុ យា នំ តា នំ សព្វហ្ម-
 ចារីនំ ។ បេ ។ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទានុំ
 ឥនម្បិ សុក្ខតំ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ
 ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិ-
 នយេ ឧទ្យាប្បមុដ្ឋោ ។ យម្បិ សុក្ខតំ
 ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ
 អភិធម្មេ អភិវិនយេ ឧទ្យាប្បមុដ្ឋោ ឥនម្បិ
 សុក្ខតំ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ អារទ្ធវិរិយោ វិហាតិ
 អកុសលានំ ធម្មានំ បហាជាយ កុសលានំ
 ធម្មានំ ឧបសម្ពទាយ តាមវា ទទ្ធិបរក្កមោ
 អនិក្ខតតុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យម្បិ
 សុក្ខតំ ភិក្ខុ អារទ្ធវិរិយោ វិហាតិ ។ បេ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះកិច្ចទាំងឡាយណា របស់សព្វហ្មឺនបុគ្គលទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុជាអ្នកអាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ម្នាលសុភ័តិ នេះ
 ជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅរក
 ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌
 នឹងអភិវឌ្ឍន៍ ។ ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅ
 រក ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុង
 អភិធម៌ នឹងអភិវឌ្ឍន៍ ម្នាលសុភ័តិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នក
 មានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុ-
 សលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីធ្វើកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នក
 មានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយចោល ។ ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរវិញយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ឥន្ទម្បី សុក្ខតិ សុទ្ធសង្ឃ សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។
 បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ ចតុន្នំ ឈា-
 ណានំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ
 និកាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អកសិរ-
 លាភី ។ យម្បី សុក្ខតិ ភិក្ខុ ចតុន្នំ
 ឈាណានំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ
 និកាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អកសិរ-
 លាភី ឥន្ទម្បី សុក្ខតិ សុទ្ធសង្ឃ សទ្ធាបទានំ
 ហោតិ ។

បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យដំនំ ឯកម្បី
 ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្សោបំ ជាតិយោ
 ចតស្សោបំ ជាតិយោ បញ្ចបំ ជាតិយោ
 ទសបំ ជាតិយោ វិសម្បី ជាតិយោ តិសម្បី
 ជាតិយោ ចត្តាម្បីសម្បី ជាតិយោ បញ្ចាសម្បី
 ជាតិយោ ជាតិសតម្បី ជាតិសហស្សម្បី

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលសុភុតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភុតិ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយ
មិនលំបាក បានដោយឆ័យនូវឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏
ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលសុភុតិ ព្រោះភិក្ខុជា
អ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ័យ នូវឈាន
ទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ម្នាលសុភុតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភុតិ មួយទៀត ភិក្ខុរលីកឃើញនូវជាតិ ដែលខ្លួន
ធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ គឺរលីកឃើញបាន ១
ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ
៣០ ជាតិ ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ មួយពាន់ជាតិ

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ជាតិសត្វសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្តកប្ប
 អនេកេបិ វិវដ្តកប្ប អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប
 អមុត្រាសី ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណា
 ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមាយុ-
 បរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ អមុត្រ
 ទុទទាទី តត្រាចាសី ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ
 ឯវំវណ្ណា ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី
 ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ ឥតុបប-
 ញោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកា-
 ហំតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។ យម្បិ
 សុភ្លតិ ភិក្ខុ អនេកាហំតំ បុព្វេនិវាសំ អនុ-
 ស្សាតិ សេយ្យបីដំ អនេកម្បិ ជាតិ ទ្រេថ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកាហំតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ឥទម្បិ
 សុភ្លតិ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

មួយសែនជាតិក៏បាន រលឹកឃើញបានច្រើនសំវដ្តក៏ប្ប ច្រើនវិវដ្តក៏ប្ប
 ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តក៏ប្ប ក៏បានថា អាត្មាអញ បានកើត ក្នុងភពឯនោះ
 មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មាន
 អាហារ យ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខ យ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
 ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្បុកចាកអត្តភាពនោះហើយ បាន
 ទៅកើតក្នុងទីណា លុះអាត្មាអញទៅកើត ក្នុងទីនោះហើយ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ
 យ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះអាត្មាអញនោះ ច្បុកចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើត ក្នុងទី
 នេះ (ភិក្ខុ) រលឹកឃើញជាតិដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន
 បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ម្នាលសុភូតិ ព្រោះភិក្ខុរលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យ
 នៅ ក្នុងកាលមុន គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ បេ ។
 រលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការ ទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាល
 សុភូតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដកេ អនុគិកាយស្ស ឯកទសកនិវាតោ

បុរិ ចបរំ សុត្តន្តំ ភិក្ខុ ទិព្វេន ចក្កា
 វិសុទ្ធន អត្តកន្តមា នុសកេន សត្តេ បស្សន្តិ
 ចវមាទេ ឧបបជ្ជមាទេ ហិទេ បណ្ឌិតេ
 សុវណ្ណេ ទិព្វលោកេ សុត្តន្តេ ទុត្តន្តេ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បដាធាតុំ ឥមេ វត
 កោលោ សត្តា កាយទុក្ខវត្ថុន បម្បោគតា
 វិទីទុក្ខវត្ថុន សម្បោគតា មនោទុក្ខវត្ថុន សម-
 ប្បោគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាធា តេ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា អនាមិ ទុក្ខនី វិនិច្ឆ័តំ វិរយំ
 ឧបបជ្ជា ឥមេ វា បន កោលោ សត្តា
 កាយសុចរិតេន សម្បោគតា វិទីសុចរិតេន សម-
 ប្បោគតា មនោសុចរិតេន សម្បោគតា អរិ-
 យានំ អនុបវាទកា សម្បាទិដ្ឋិកា សម្បាទិដ្ឋិកម្ម-
 សមាទាធា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 សុត្តន្តំ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាសកនិបាត

ម្ចាស់សុគតិ មួយទៀត ភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដំបូរសុទ្ធ កន្លងចក្ខុ
 របស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វដែលច្បុត នឹងការបាបបដិសន្ធិ
 ជាសត្វថោកទាប នឹងខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុររល្អ នឹងសម្បុរអាក្រក់
 ទៅកាន់សុគតិ នឹងទុគ្គតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅ
 តាមយថាភក្ខ (របស់ខ្លួន) ថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច្ចុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នក
 និយាយគិះដៀល នូវព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ខុស
 ប្រកាន់មាំនូវអំពើដែលយល់ខុស សត្វទាំងនោះ លុះដល់បែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ពុំខាន អើ
 ហ្ន៎ ចំណែកពួកសត្វ ទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត
 ប្រកប ដោយវិច្ចុច្ចរិត ប្រកប ដោយ មនោសុចរិត ជាអ្នកមិន
 និយាយគិះដៀល ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ
 ប្រកាន់មាំនូវអំពើ ដែលយល់ត្រូវ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយ
 រាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទៅលោក

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥតំ ទិព្វេន ចត្តុនា វិសុទ្ធន អតីតក្កន្តមាទុសកេន
 សត្តេ បស្សតំ ចរីមារេ ឧបបជ្ជមារេ ហីនេ បណ្ឌិតេ
 សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាធាតំ ។ យម្យំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ
 ទិព្វេន ចត្តុនា វិសុទ្ធន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាធាតំ ឥទម្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ សទ្ធា-
 បទានំ ហោតំ ។

បុន ចបរំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា
 អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ។ យម្យំ
 សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា ។ បេ ។ សង្ខ-
 តត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ឥទម្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ
 សទ្ធាបទានំ ហោតីតំ ។

ឯវំ វត្ថេ អាយស្ស កក្កដំ ឯតទរោច

ភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា មើល
 ឃើញនូវពួកសត្វដែលច្យុត នឹងការចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាបនឹង
 ទុក្ខម មានសម្បុរល្អ នឹងសម្បុរអាក្រក់ នៅកាន់សុគតិ នឹង
 ទុគ្គតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលសុក្ខតិ ព្រោះភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ
 ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅ តាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ម្នាលសុក្ខតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុក្ខតិ មួយវិញទៀត ភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតនា-
 វិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមរបស់ខ្លួន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលសុក្ខតិ ព្រោះភិក្ខុបានធ្វើ ឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។
 ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ
 ម្នាលសុក្ខតិ នេះ ជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសុក្ខតិ ដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាវសកនិបាតោ

យាធិមាធិ កន្លែ កកវតា សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានាធិ
 កាសិតាធិ សំវិជ្ជន្តំ តាធិ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ
 អយព្ភា ភិក្ខុ ឯតេសុ សង្ឃស្សតិ ។ អយំ កន្លែ
 ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ទាតិមោក្ខសំវាសំវតោ
 វិហាវតិ អាចារកោចរសម្បជ្ជោ អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ
 កយទិស្សរី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។
 អយំ កន្លែ ភិក្ខុ ពហុស្សតោ ហោតិ សុតិធរោ
 សុតសង្ឃបយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា
 មជ្ឈេកកល្យាណា បរិយោសាទកកល្យាណា សាវ្វ
 សព្វពុំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវឌ្ឍ តថាភូមេស្ស ធម្មា ពហុស្សតា ហោន្តិ
 ធនា វចសា បរិនិតា មនសាទុបេក្ខតា ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិដ្ឋា ។ អយំ កន្លែ ភិក្ខុ កេល្យាណមិត្តោ (១)
 កកល្យាណសមាគយោ កកល្យាណសម្បវជ្ជោ ។

១ ឧ.ម. ឯត្ថន្តរេ យោជនី ពាលោ វិស្សន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ឯកវគ្គ ធម្មបទសូត្រ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សព្វចរិតទាំងឡាយណា របស់បុគ្គលអ្នកមាន
 សព្វ ដែលព្រះមានព្រះភាគបាន ទ្រង់សំដែងហើយ សព្វចរិត
 ទាំងនោះ វេទនាមានប្រាកដ ដល់ភិក្ខុនេះ ទាំងភិក្ខុនេះ ក៏នឹង
 ប្រាកដ ក្នុងសព្វចរិតទាំងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួម ក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិបូណ៌ដោយ
 អាចារៈនឹងគោតវរៈ ឃើញភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិច
 បន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះជាពហុសូត អ្នកទ្រទ្រង់នូវតុល្លាចនៈ ដែល
 ខ្លួនស្តាប់ហើយ សម្បូរទុក នូវតុល្លាចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ
 ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអ
 បទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យាបាទៈ
 ធម៌សុខ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពច្រើន
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ហឺទុក រត់មាត់ ត្រិះរិះ
 ដោយចិត្ត ត្រាស់ដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 ជាអ្នកមានវិចិត្រល្អ មានសំណាញ់ល្អ បែរឈមទៅរកវិចិត្រល្អ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ សុវតោ^(១) សោវចស្សករណោ ហិ
 ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ខមោ បទត្ថិណត្ថាហិ អនុ-
 សាសនំ ។ អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ យានំ តានំ
 សព្វហ្មនារិទំ ឧទ្ធាវចានំ តីករណីយានំ តត្ថ
 នត្តោ ហោតិ អនលសោ តត្រចាយាយ វីរីសាយ
 សមដ្ឋាកតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទាតុំ ។
 អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ ប័យ-
 សម្មា វារោ វរិធម្មេ អភិវិទយេ ឧទ្ធាវច្ឆា-
 មន្នោ ។ អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ
 ថាមវា នធឿបរក្កោមោ អនិក្ខតត្ថោ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ ចតុជំ ឈានានំ
 អភិចេតសីកានំ វិជ្ជធម្មេសុ ខរិយារាជំ ជីកាម-
 លាភី ហោតិ អតិច្ឆណាភី អត្តសំលាភី ។

១ ឧ.ប. ឯត្ថន្តរេ បេរិយោ ធម្មោ វិស្សុតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកប
 ដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាព ជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នក
 អត់ធន ទទួលយកពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ករណីយកិច្ចទាំងឡាយ ណាមួយ ធំឬតូច
 របស់សព្វហូបរបស់បុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះជាអ្នកប៉ិនប្រសប់ មិនខ្ជិល
 ច្រអូស ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ប្រកបដោយការត្រិះរិះរក ដោយទុបាយ
 ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ជាបុគ្គល អាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នា នូវធម៌ ហៅរកដោយពាក្យ
 ជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយ ដ៏លើសលុប ក្នុងអតីតមិ នឹង
 អតិវិនយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាសព្វព្យាយាម
 មានកំឡាំង មានសេចក្តីជ្រើសរើសប្រឹងប្រែង មិនដាក់ធុរៈ ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយទោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកបាន
 តាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវឈានទាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនាំសម្បាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

អយំ កន្លេ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិ-
 យោ ។ បេ ។ ឥតិ សាភារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ ។ អយំ កន្លេ ភិក្ខុ
 ទិព្វេន ចក្កេនា វិសុទ្ធទេន អតិក្កន្តមាទុស-
 កេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្តេ បជា-
 នាតិ ។ អយំ កន្លេ ភិក្ខុ អាសវំនំ ។ យា
 ។ បេ ។ សច្ចកត្វា ឧបសម្ពុជ្ជ វិហារតិ ។
 យានំមាណិ កន្លេ កកវតា សទ្ធស្ស សទ្ធាប-
 នាណំ កាសីតាណំ សំវិជ្ជន្តំ តាណំ ឥមស្ស
 ភិក្ខុនោ អយេព្វ ភិក្ខុ ឯតេសុ សច្ចស្ស-
 តិតិ ។ សាធុ សាធុ សុក្ខតិ តេនហិ
 ភំ សុក្ខតិ ឥមេនា សទ្ធទេន ភិក្ខុនា សទ្ធិ
 វិហារេយ្យាសំ យនា ច ភំ សុក្ខតិ អាកម្មេយ្យាសំ
 តថាគតំ នស្សនាយ ឥមេនា ច សទ្ធទេន ភិក្ខុនា
 សទ្ធិ ឧបសង្កមេយ្យាសំ តថាគតំ នស្សនាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកថា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ រលឹកឃើញនូវជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់
 អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ច្រើនជាតិ គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិ
 ២ ជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុង
 កាលមុនជាច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ មានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ
 ដែលអន្តោលទៅ តាមយថាភិក្ខុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ហើយ
 សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សទ្ធាចរិតទាំងឡាយ
 ណា របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយ សទ្ធាចរិតទាំងនោះ រមែងមានប្រាកដ ដល់ភិក្ខុនេះ
 ទាំងភិក្ខុនេះ នឹងប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចរិតទាំងនោះ ។ ម្នាលសុភូតិ
 ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលសុភូតិ បើដូច្នោះ អ្នកគប្បី
 នៅជាមួយនឹងសុភូតិក្ខុនេះចុះ ម្នាលសុភូតិ កាលណាបើ អ្នកប្រាថ្នា
 ឃើញច្បាស់ថាគត អ្នកគប្បីចូលរក ជាមួយនឹងសុភូតិ ឃើញច្បាស់
 ថាគត (ក្នុងកាលនោះចុះ) ។

[១២២] មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេ-
 វិតាយ ភាវិតាយ ពហុល្លកតាយ យាដិកតាយ
 វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិត្តាយ សុសមាទ្វាយ
 ឯកាទសាដិសំសា ចាដិកម្ពុត្តា ។ កតមេ ឯកា-
 ទស ។ សុខំ សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន ចាបកំ
 សុបិដំ បស្សតិ មនុស្សាដំ មិយោ ហោតិ អមនុ-
 ស្សាដំ មិយោ ហោតិ ទេវតា វត្ថុន្តំ ធាស្ស
 អត្តំ វា វិសំ វា សត្តំ វា កមតិ វុដ្ឋន្តំ ចិត្តំ សមា-
 ធិយតិ មុខវណ្ណោ វិប្បសិទតិ អសម្មាសោ កាលំ
 ករោតិ ឧត្តរី អប្បដិវជ្ឈន្តោ ព្រហ្មលោកុបតោ
 ហោតិ ។ មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេ-
 វិតាយ ភាវិតាយ ពហុល្លកតាយ យាដិកតាយ
 វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិត្តាយ សុសមាទ្វាយ
 ឥមេ ឯកាទសាដិសំសា ចាដិកម្ពុត្តា ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោទភារិមុត្តិ ដែលបុគ្គល
 បានសេពភវ បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន
 បានដឹកលំសឹប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំទុក បានប្រាព្វល្អហើយ
 អាទិសង្ឃ ១១ ប្រការ វេមនកើតប្រាកដ ។ អាទិសង្ឃ ១១ ប្រ-
 ការ តើដូចម្តេច ។ គឺ មេត្តាវិហារិបុគ្គល វេមនដេកលក់ស្រួល ១
 ភ្ញាក់ឡើងស្រួល ១ មិនឃើញទូរសុបិនអាក្រក់ ១ ជាទីស្រឡាញ់
 របស់ពួកអនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអនុស្ស ១ ពួកទេវតាតែង
 រក្សា ១ ភ្លើងភ្លឺ ថ្នាំពិសភ្លឺ គ្រឿងសស្រ្តាវុធភ្លឺ មិនចូលទៅក្នុងកាយ
 របស់មេត្តាវិហារិបុគ្គលនោះ ១ ចិត្តវេមនតាំងនៅមាំឆាប់ ១ សម្បទា
 ថ្វាស្រសប់ស ១ ជាអ្នកមិនវង្វេងហើយធ្វើមរណភាព ១ កាលបើមិន
 ទាន់ត្រាស់ជឿនូវអរហន្តដ៏ក្រៃលែងជាងមេត្តាសមាបត្តិទេ វេមនបានទៅ
 កើតក្នុងព្រហ្មលោក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោទភារិមុត្តិដែល
 បុគ្គល បានសេពភវ បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បានធ្វើឲ្យដូចជា
 យាន បានដឹកលំសឹប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំទុក បាន
 ប្រាព្វល្អហើយ អាទិសង្ឃទាំង ១១ ប្រការនេះ វេមនកើតប្រាកដ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

(១២៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្តោ
 វេសាលីយំ វិហារតិ ឡើវត្តាមកេតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន និសមោ កហបតិ អដ្ឋកនា-
 ករោ ចាតលីបុត្តំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ
 ករណីយេន ។ អថខោ និសមោ កហបតិ អដ្ឋ-
 កនាករោ យេន កក្កដារាមោ យេន អញ្ចាតរោ
 ភិក្ខុ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតន-
 រោច កហំ នុ ខោ កន្តោ អាយស្មា អានន្តោ
 ឯតរហំ វិហារតិ និស្សនកាមា ហំ មយំ កន្តោ
 អាយស្មន្តំ អានន្តន្តំ ។ ឯសោ កហបតិ អាយស្មា
 អានន្តោ វេសាលីយំ វិហារតិ ឡើវត្តាមកេតិ ។ អថ-
 ខោ និសមោ កហបតិ អដ្ឋកនាករោ ចាតលីបុត្ត
 តំ ករណីយំ តវេត្វា យេន វេសាលីវឡើវត្តាមកោ
 យេនាយស្មា អានន្តោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

[១២៣] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងវេទ្យវេ-
ត្រាម ជិតក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ទសមគហបតី អ្នកនៅ
ក្នុងក្រុងលោះអង្គកៈ បានមកដល់ក្រុងបាតលិបុត្ត ដោយភិក្ខុនិមួយ ។
លំដាប់នោះ ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ បានចូលទៅរក
ភិក្ខុ ១ ប្រក្សកក្កដាវាម លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យ
នេះ នឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅ ក្នុងទីណា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
យើង ចង់ចូលព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់
គហបតី ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុនេះ គង់នៅក្នុងវេទ្យវេត្រាម ជិត
ក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ
សម្រេចនូវភិក្ខុនោះ ក្នុងក្រុងបាតលិបុត្ត ហើយចូលទៅរកព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ក្នុងវេទ្យវេត្រាម ជិតក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិថោ

ឯកមន្តំ និសំប្លោ ទោ នសមោ កហបតិ
 អដ្ឋកណិកោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតទរោច
 អត្ថំ ន ទោ កន្លេ អាណន្តំ តេន កកវតា
 ជាណតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 ឯកធម្មោ សម្មទក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ
 អប្បមត្តស្ស អាតាបិណោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ
 អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខីណា វា
 អាសវា បរិក្ខយំ កច្ចន្តំ អនន្ទប្បត្តំ វា អ·
 នុត្តរំ យោគត្ថេមំ អនុចាប្បណាតីតិ ។ អត្ថំ
 កហបតិ តេន កកវតា ជាណតា បស្សតា
 អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មទក្ខា-
 តោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិណោ
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តតំ
 អបរិក្ខីណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កច្ចន្តំ អនន្ទប្បត្តំ
 វា អនុត្តរំ យោគត្ថេមំ អនុចាប្បណាតីតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

លុះទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គៈ អង្គុយ ក្នុងទីសមគរ
 ហើយបានពោលពាក្យ នឹងព្រះមានទ្ធិដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ចតុត្រព្រះ
 មានទ្ធិដ៏ចំរើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់
 រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់
 ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយ
 នោះ ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មាន
 ដែរឬ ។ ម្ចាស់គហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនោះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មានដែរ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ យស្ស ឯកវគ្គសមគិលោ

កតមោ បន កន្លែ អានន្ត តេន កកវតា ជានតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ
 សម្មទក្ខតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិណោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ អរិម្ពន្តំ វា
 ចិត្តំ វិមុត្តតិ អបរិក្ខណា វា អាសវា បរិក្ខយំ
 កច្ឆន្តិ អនន្ទប្បន្តំ វា អនុត្តរំ យោកត្តោម
 អនុចាប្បណាត្តតិ ។ ឥត កហបតិ ភិក្ខុ
 វិវិដ្ឋោ កាមេហិ វិវិដ្ឋ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិតារំ វិវេកជំ បិតសុខំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ
 ឥន្ទំ (១) ខោ បឋមំ ឈានំ អភិសង្កតំ
 អភិសញ្ញាតយិតំ ឃំ ខោ បន កតញ្ញា អភិសង្កតំ
 អភិសញ្ញាតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធនម្ពុន្តំ បដាណាតិ ។

១ ឱ. ឥវម្ពំ ពោ ។ ម. ឥវម្ពំ ពោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកវគ្គសក្កិយ

បពិត្រព្រះអាណន្ត ដ៏ចម្រើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្កែទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយមិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្រៃបាតយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនោះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលគហបតី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបីគំនិតសុខៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ។ ភិក្ខុនោះបានពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹងព្យាសថា បឋមជ្ឈាននេះ
 ដែល (អាត្មាអញ) បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់
 ឈានណាមួយ ដែលអាត្មាអញ បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយ
 ផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មានការរលត់ទៅ ជាធម្មតា ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

សោ តត្ថ វិគោ អាសវំ ខយំ ចាប្បណាតិ
 ឆោ ឆោ អាសវំ ខយំ ចាប្បណាតិ
 តេនេវ ធម្មរក្ខេន តាយ ធម្មនុទ្ទិយា បញ្ចន្ទំ
 ឡិវម្ពាតិយាធំ សំយោជនាធំ បរិក្ខយា ឡិបចាតិកោ
 ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា
 លោកា ។ អយំ (១) ខោ កហបតិ តេន កកវតា
 ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯក-
 ធម្មោ សម្មនក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាថិនោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា
 ចិត្តំ វិមុច្ចតំ អបរិក្ខិណា វា អាសវំ បរិក្ខយំ
 កច្ចន្ទំ អនន្តប្បន្ទំ វា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុ
 ចាប្បណាតិ ។

ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់
 អាសវៈ ទាំងឡាយ បើមិនដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏បាន
 ជាឧបបាតិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ទាំងឡាយជាចំណែកខាងក្រោម ៥
 ដោយតម្រេកក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ បរិនិព្វាន
 ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់
 គហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលគ្មានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បើមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី
 រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី រមែងដល់នូវការ
 អស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីរក្សា ចាកយោគៈ
 ដ៏ច្រើន ក្នុងធម៌តម្បយណា ធម៌តម្បយនេះឯង ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសរាជិយតោ

បុន ចបំ ភហបតិ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារាមំ
 វុបសមា អជ្ឈតំ សម្បសាទមំ ចេតសោ ឯកោ-
 ទិការំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិដំ ដិតសុខំ ធុតិយំ
 ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប-
 សម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចា-
 ក្ខតិ ឥទម្បំ ខោ ចតុត្ថំ ឈានំ អភិសង្កតិ
 អភិសញ្ចេតយំតិ យំ ខោ បន កតិញ្ចា
 អភិសង្កតិ អភិសញ្ចេតយំតិ តទនិច្ចំ ឯរោធ-
 ធម្មន្តំ បដាធាតិ ។ សោ តត្ថ បិតោ
 អាសវាមំ ទយំ ចាបុណាតិ ឆោ ឆេ អាស-
 វាមំ ទយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ធម្មរាគេន
 តាយ ធម្មនន្ទិយា បញ្ចន្ទំ ឡិម្បាតិយានំ សំ
 យោជនានំ បរិក្ខុយា ឡិបទាតិកោ ហោតិ
 តត្ថ បរិនិព្វាយំ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកោ ។

សុត្តន្តបិដក សង្គហនិកាយ ជិកាខណ្ឌនិយាយ

ម្ចាស់តហបតី មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះបានរម្ងាប់វត្តក្នុង នឹង
 វិហារៈ (ក៏បានចូល) កាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិ កើតមានក្នុង
 សន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ភីសទ្ធា មានសភាព
 ជាចិត្តខ្ពស់ឯក ដែលមិនមានវត្តក្នុង មិនមានវិហារៈ មានតែបីតិ
 នឹងសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ គឺ បឋមជ្ឈាន . . . តតិយជ្ឈាន . . .
 ចូលកាន់ ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចតុត្ថជ្ឈាននេះឯង (ដែលអាត្មាអញ) បានតាក់តែង បាន
 ពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ ឈានឯណានីមួយ ដែលអាត្មាអញ បាន
 តាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិន
 ទៀង មានកិរិយាលេត់ទៅជាធម្មរា ។ ភិក្ខុនោះបានបីតនៅក្នុងសម-
 ថវិបស្សនាធនីនោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើមិនទាន់
 ដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ រមែងបានជាឧបបាតិកៈ ព្រោះ
 អស់ចំណេញធនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយ
 តម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ក៏បរិនិព្វាន
 ក្នុងលោកនោះ បានការមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មរា ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវត្តោ

អយម្យំ ខោ កហបតិ តេន កកវតា ជានតា
 បស្សតា អហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្ម-
 ទក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិណ្ឌ
 បហិត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អប-
 រិត្តិណា វា អាសវា បរិត្តយំ កច្ឆន្តិ អនុប្បត្តិ
 វា អនុត្តំ យោកក្ខេមិ អនុចាបុណានិ ។

បុន ចបរំ កហបតិ ភិក្ខុ មេត្តាសហ-
 កតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ដរិត្វា វិហារតិ
 តថា ធុត្ថយំ តថា តត្ថយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ
 ឧទ្ទមនោ តិរិយំ សព្វជំ សព្វត្ថតាយ សព្វារំនំ
 លោកំ មេត្តាសហកតេន ចេតសា វិបុលេន
 មហត្ថកេន អប្បមាណេន អវេនេន អព្យាបជ្ឈេន
 ដរិត្វា វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ញាត្វតិ
 អយម្យំ ខោ មេត្តាចេតោវិប្បត្តិ អភិសង្កតា

ទុយវេន្ត ទី ២

ម្នាលគហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ អ្នកមាន
 ព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយមិនទាន់អស់ក្តី
 រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជា
 ទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយមេត្តា
 ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅ
 កាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម នឹងទិសទីទាំង(១) មានចិត្តប្រកបដោយ
 មេត្តាដ៏ធំទូលាយមានប្រមាណមិនប៉ាន់ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ
 ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបនឹងសត្វ
 ទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា មេត្តាចេតោរម្មត្តិនេះឯង (ដែលអាត្មាអញ) បានភាក់តែង

១ សំដៅយកទិសចូលទាំង ៤ គឺ ទិសអគ្នេយ៍ ត្បូង ឦសាន និង ពាយ័ព្យ ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្ធិក្កន្តរិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

អភិសញ្ញេតយិតា យំ បន ភិញ្ចំ អភិសម្មាសំ
អភិសញ្ញេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធគម្ពន្តំ បដាណាតំ ។
សោ តត្ថ វេតោ អាសវនំ ទយំ ចាបុណាតំ នោ
ចេ អាសវនំ ទយំ ចាបុណាតំ តេនេវ ធម្មរកេន
តាយ ធម្មនម្ពិយា បញ្ចន្តំ ឡិវត្តាភិយា នំ សំយោជនានំ
បរិត្តយា ឡិបចាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វយំ
អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយម្យំ ខោ
កហបតិ តេន ភកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា
សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មទត្វាតោ យត្ថ
ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិ នោ បហិតត្តស្ស
វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តតិ អបរិត្តណា វា
អាសវំ បរិត្តយំ កច្ឆន្តិ អនន្តប្បន្តំ វា អនន្តរំ
យោកក្ខេមំ អនុចាបុណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរិកាយ ជិវាទសពនិបាត

បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈានណានីមួយ ដែលគាត់
អញ្ជ្រា បានកាត់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ
ក៏មិនទៀង មានការរលត់ទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ
បានបិតនៅ ក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈ
ទាំងឡាយ បើមិនទាន់ បានដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ
ទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជា
បំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយតម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តី
រីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការ
មិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់គហបតី ចិត្ត
របស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿង
ដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅ កាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់រួច
ស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី
រមែងដល់ នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទី
ក្សេមក្សាយគេដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង
ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

បុន ចប់ កហាបតិ ភិក្ខុ កក្កណាសហា-
 គតេន ចេតសា . . . មុទិតាសហាគតេន ចេត-
 សា . . . ឧបេត្តាសហាគតេន ចេតសា ឯកំ ជិសំ
 ជវត្វា វិហាតិ តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ
 តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមនោ តិរិយំ សព្វជំ
 សព្វត្ថតាយ សព្វាវុទ្ធិំ លោកំ ឧបេត្តាសហាគតេន
 ចេតសា វិបុលេន មហាគតេន អប្បមាលោន
 អវេរេន អព្យបដ្ឋេន ជវត្វា វិហាតិ ។ សោ
 ឥតិ បដិសញ្ញក្ខតិ អយម្យំ ទោ ឧបេត្តា-
 ចេតោមុត្តិ អភិសង្កតា អភិសញ្ញេតយិតា យំ
 ទោ បន តិញ្ច អភិសង្កតេ អភិសញ្ញេតយិតំ
 តននិច្ចំ ឯរោជនម្ពន្ធិំ បដាធាតិ ។ សោ
 តត្ថ វិតោ អសវាជំ ខយំ ចាបុណាតិ នោ
 ច អសវាជំ ខយំ ចាបុណាតិ វេនេវ ធម្ម-
 រកេន តាយ ធម្មនន្ទ្រយា បពន្ធំ វិរម្ភាតិ-
 យាជំ សំយោជនាជំ បរិក្ខយា ធិបច តិកោ ហោតិ

ទុក្ខយុត្ត ទី ២

ម្ចាស់គហបតី មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយកុណា
 ... មានចិត្តប្រកប ដោយមុទិតា ... មានចិត្តប្រកប ដោយឧបេក្ខា
 ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយ
 ទៅកាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ខាងទិសទី១ទី២ មានចិត្តប្រកប
 ដោយឧបេក្ខាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិន
 មានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយការយកខ្លួន
 ទៅប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ភិក្ខុនោះ បាន
 ពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាចេតោម្មត្តនេះឯង ដែល
 (អាត្មាអញ) បានភក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្គត់ផ្គង់ហើយ
 ក៏ឈានឯណានីមួយ ដែលអាត្មាអញ បានភក់តែង បាន
 ពិចារណា ដោយផ្គត់ផ្គង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មាន
 ការរលត់ទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅ ក្នុងសមថ-
 វិបស្សនាធម៌នោះហើយ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើ
 មិនទាន់បានដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជា
 ឧបបាតិកៈ ព្រោះរស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ដោយតម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិដាយោ

តត្ថ បរិវេញាយំ អនាវត្ថិធម្មោ តស្មា
 លោកា ។ អយម្បំ ខោ កហបតិ តេន
 កកវតា ធានតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មទក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុ
 ធម្មោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិធម្មោ បហិតត្តស្ស វិ-
 ហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តនិ អបរិភ័-
 ណា វា អាសវា បរិក្ខាយំ កច្ចន្តិ អនន្ទ-
 ប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុចាប្ប-
 ណាតិ ។

បុន ចបរំ កហបតិ ភិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញាធំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាធំ អត្ថជ័មា
 ធានត្តសញ្ញាធំ អមនសីកាវា អនន្តោ អកាសោតិ
 អាតាសានញ្ញាយតធំ ឧបសម្ព័ជ្ជ វិហារតិ ។ សោ
 ភតិ បដិសញ្ញាក្ខតិ អយម្បំ ខោ អាតាសា-
 នញ្ញាយតនសមាបត្តិ អភិសង្កតា អភិសញ្ញេតយតា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលគហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ ភាសា៖
 ទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់
 ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែ
 មួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជា
 អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែង
 ហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់អាគាសានញ្ញាយននដ្ឋាន
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគាស មិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ព្រោះប្រព្រឹត្ត
 កន្លងនូវបូរសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះវិនាសនៃបដិមសញ្ញា
 ទាំងឡាយ ព្រោះលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវនាគត្តសញ្ញា ។ ភិក្ខុនោះ
 បានពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាគាសានញ្ញាយននសមាបត្តិនេះឯង
 ដែលអាត្មាអញ បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្អិតផ្អង់ហើយ

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

យំ ខោ តត្ថា អភិសង្កតំ អភិសង្កត-
 យំតំ តទនិច្ចំ ជនេនធម្មន្តំ បដាធាតំ ។
 សោ តត្ថា បិសោ អាសវំនំ ខយំ ចាប្បុ-
 ណាតំ ធា ថេ អាសវំនំ ខយំ ចាប្បុណាតំ
 តេនេវ ធម្មវាគ្គេន តាយេ ធម្មនិច្ចំយា បញ្ចន្តំ
 ឡិញ្ញាតិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឡិប-
 ចាតិកោ ហោតិ តត្ថា បរិនិព្វាយី អនាវត្ត-
 ធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយម្បី ខោ
 កហបតិ តេន ភកវតា ជានតា បស្សតា
 អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មនត្វាតោ
 យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិធា បហិតត្តស្ស
 វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិន្តំ វិមុត្តតិ អបរិក្ខណា
 វា អាសវំ បរិក្ខយី តទន្តំ អនុប្បត្តំ វា
 អនុត្តរំ យោគត្តោមី អនុចាប្បុណាតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ឈានណាមួយ ដែលអាត្មាអញបានតាក់តែង បានពិចារណាដោយផ្ចិត
ផ្ចង់ហើយ ឈាននោះក៏មិនទៀង មានការរលត់ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ
បិតនៅក្នុងសមថវិស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ
បើមិនទាន់ដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈ
ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយ
សេចក្តីព្រួញកម្ម ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌
នោះ ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាក
លោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិន
មានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មាន
ចិត្តឆ្ពោះទៅ កាន់ព្រះនិព្វាន ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ
អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែល
មិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីរក្សា ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុង
ធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគ អង្គ
នោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

បុន ចបរំ កហាបតិ ភិក្ខុ សព្វសោ
 អាណាសាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញា-
 ណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ . . .
 សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម ធន្តិ
 តិញ្ញតិ អាតិញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។
 សោ ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ អយម្បិ ខោ
 អាតិញ្ញាយតនសមាបត្តិ អភិសង្កតា អភិស-
 ញ្ញេតយិតា យំ ខោ តិញ្ញ អភិសង្កតំ អភិសញ្ញេត-
 យិតំ តននិក្ខំ ឯវោធន្តន្តំ បជាហិតិ ។ សោ
 តត្ថ បរិភោ អាសវនំ ខយំ ចាបុណាតិ នោ
 ច អាសវនំ ខយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ធម្ម
 រកេន តាយ ធម្មនន្តិយា បញ្ចន្តំ ឧរ្យាតិ-
 យានំ សំយោជនានំ បរិត្តយា ឧបទាតិកោ ហោតិ
 តត្ថ បរិញ្ញាយំ អនាវត្តិធម្មេ តស្មា លោកា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គកុណិយ ឯកវគ្គសិបបទ

ម្ចាស់គហបតី មួយទៀត ភិក្ខុកន្លងអាតាសានញ្ចាយននជ្ឈាន
ដោយប្រការទាំងឡាយ ក៏បានដល់ ទ្វិវិញ្ញាណញ្ចាយននជ្ឈាន ដោយ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានទិប័ដុត . . . កន្លងវិញ្ញាណញ្ចាយ-
ននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងឡាយ ក៏បានដល់អាភិញ្ញាញាយននជ្ឈាន
ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វត្ថុវិចត្ថច មិនមានដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនោះ
ពិចារណាដូច្នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាភិញ្ញាញាយននសមាបត្តិនេះឯង
ដែលអាត្មាអញ បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ
ក៏ឈានណាទីមួយ ដែលអាត្មាអញ បានតាក់តែង បានពិចារ-
ណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មានការ
រលត់ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅ ក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌
នោះហើយ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើមិនខានបាន
ដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈព្រោះ
អស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយតម្រេក
ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ហើយបរិនិព្វាន
ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។

អយេស្មី ខោ កហបតិ តេន ភកវតា ជា នតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ
 សង្កត្តាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិ នោ បហិត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ
 វិមុត្តតំ អបរិក្ខណំ វា អាសវំ បរិក្ខយំ កុច្ឆន្តិ
 អនន្ទប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគត្ថេមំ អនុចាប្បណាតីតំ ។

ឯវំ វុត្តេ ធនសោ កហបតិ អដ្ឋកនាគរោ អា-
 យស្មន្តំ អាធន្តំ ឯតទរោច សេយ្យថាបិ កន្លេ អាធន្ត
 បុរិសោ ឯតំ ឯតិមុខំ កវេសន្តោ សតិទេវ
 ឯតាធន ឯតិមុខានិ អតិក្កេយ្យ ឯវមេវ ខោ
 អហំ កន្លេ ឯតំ អមតទ្ធារំ កវេសន្តោ សតិទេវ
 ឯតាធនន្តំ អមតទ្ធារានំ អលត្ថំ សវនាយ^(១) ។

ម្ចាស់គហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្កោះ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិន
 ទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ កាសវៈទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយ
 នេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគ អង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលដែលព្រះអានន្ត ដ៏មានអាយុ បានពោលយ៉ាងនេះហើយ
 ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងព្រះអង្គគ្រោះ បានពោលនឹងព្រះអានន្ត
 ដ៏មានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន ដូចជាបុរស អ្នកស្វែង
 រកកំណប់ទ្រព្យតែមួយ ប្រាប់តែ បានកំណប់ទ្រព្យ ១១ តែម្តង
 យ៉ាងណាមិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអរុណា ស្វែងរកទ្វារ
 នៃព្រះនិព្វានឈ្នះអមតៈតែមួយទេ ប្រាប់តែ បានស្តាប់នូវទ្វារនៃព្រះ
 និព្វាន ឈ្នះអមតៈទាំងឡាយ ១១ តែម្តង យ៉ាងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាសកនិកាយោ

សេយ្យថាបិ កន្លេ បុរិសស្ស អតារំ ឯកា-
 ទសទ្ធារំ សោ តស្មី អតារេ អាជិត្តេ
 ឯកមេកេន ទ្វារេន សក្កុណោយ្យ អត្តានំ
 សោត្តំ កាតំ ឯមេវ ខោ អហំ កន្លេ ឥមេសិ
 ឯកាទសទ្ធារំ អមតទ្វារានំ ឯកមេកេន អមត-
 ទ្វារេន សក្កុណស្សាមិ អត្តានំ សោត្តំ កាតំ ។
 ឥមេ ហំ នាម កន្លេ អញ្ញត្តិយា អាចរិយស្ស
 អាចរិយនំ បរិយេសិស្សនំ (១) កតិបនាហំ
 អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស បូជំ (២) ករិស្សា-
 មីតំ ។ អថខោ ទសមោ កហបតិ អដ្ឋ-
 កនាភរោ វេសាលិកក្ខ ចាតលិប្បតកក្ខ ភិក្ខុ-
 សង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា បណ្ឌិតេន ខាទដិយេន
 កោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សឡាវេសិ
 ឯកមេកក្ខ ភិក្ខុំ បច្ចេកទុស្សយុកេន អច្ឆានេសិ

១ ម. បរិយេសន្តិ ។ ២ ឧ.ម. ឯន្តវេ ទសមោ អន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ឯកាទសកថិយា

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ដូចជាផ្ទះ របស់បុរសមានទ្វារ ១១ កាលបើភ្លើង
 ឆេះផ្ទះនោះ បុរសនោះ ក៏អាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នូស្នី ដោយទ្វារ
 តែមួយ ។ បាន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បណ្តា
 អមតទ្វារ ១១ នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងអាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នូស្នី
 ដោយអមតទ្វារតែមួយ ។ បាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន អម្បាលដូចជា ពួកអន្យតិយៈទាំងនេះ តែងស្វែងរកទ្រព្យ
 សម្រាប់អាចារ្យ ដើម្បីអាចារ្យ ចុះខ្ញុំព្រះករុណា នឹងធ្វើនូវការបូជា
 ដល់ព្រះកាន់ន្ទដ៏មានកាយ តើដូចម្តេចទៅវិញ ។ គ្រានោះ ទសម-
 ភហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអជ្ជកៈ ក៏បានប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ដែល
 នៅក្នុងក្រុងវសាលីផង នៅក្នុងក្រុងបាតលីបុត្តផង ហើយអង្គុស
 ភិក្ខុសង្ឃ ឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ ដោយខាងនិយៈភាជនីយាហារ
 ដ៏ផ្អែកផ្អែម ដោយដែរប្របខ្លួន គ្រានៃហាមឃាត់ ហើយញ៉ាំង
 ភិក្ខុ ១ រូប ។ ឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ ដោយគូនសំពត់ គ្រប់អង្គ

អាយស្មន្តញ្ច អានន្ទំ តិច្ឆវេន អាយស្មតោ ច
អានន្ទស្ស បញ្ចសតំ វិហារំ តោរាមេសីតំ ។

[១២២] ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សម-
ន្ទាគតោ តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហរិតុំ
ជាតិកាភុំ^(១) ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ តោចាលកោ ន វូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខណ-
កុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា^(២)
ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ជ្ជមំ កត្តា
ហោតិ ន តិក្កំ ជាតាតិ ន បីតំ ជាតាតិ ន វីដិ
ជាតាតិ ន តោចរកុបលោ ហោតិ អនវសេស-
នាហំ ហោតិ យេ តេ ឧសភា តោបិគរោ តោបិធា-
យកា តេ ន អតិវេកកម្មជាយ បូជេតា ហោតិ ។
ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ អង្កេហំ សមន្ទាគតោ
តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហរិតុំ ជាតិកាភុំ ។

១ ប. ជាតិកាភុំ ។ ២ ប. ហរេតា ។

ញ៉ាំងព្រះមានខ្នងមានអាយុ ឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ ដោយក្រចកវែង ញ៉ាំង
ជាងឲ្យធ្វើវិហារ^(១) តម្លៃ ៥០០ កហាបណៈ ប្រគេនព្រះមានខ្នងមាន
អាយុផង ។

(១២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ ប្រកបដោយអង្គ ១១
ប្រការ មិនគួររក្សាហ្មឺនគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបានឡើយ ។
ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការតែដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គង្វាលគោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់រូបគោ ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុង
លក្ខណៈ (គ្រឿងបំណាំ) ១ មិនចេះឆ្លុះឆ្កៀលពងរុយ ១ មិនចេះបិទ
ដំបៅ ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ មិនស្គាល់កំរង ១ មិនស្គាល់ទឹក
ដែលគោដឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរផ្ទះ ១ រួត
យកទឹកដោះមិនឲ្យសេសសល់ ១ មិនឫស្មីក្នុងគោឈ្មោល ជាបិតា
របស់គោ ជាមេដឹកនាំហ្មឺនគោ ដោយអតិរេកដូចជា ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ
នេះ មិនគួររក្សាហ្មឺនគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបានឡើយ ។

១. ពាក្យវិហារនេះ បានដល់ហាលដែលប្រសើរ ។ ឧទ្ទិសថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ ធម្មេហំ សមម្ពា-
 កតោ ភិក្ខុ អកតោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វឌ្ឍេ វុទ្ធិញ្ញ
 វេយ្យុប្បេ អាបដ្ឋិតំ ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
 ណកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន
 ធូមំ កត្តា ហោតិ ន តំត្ថំ ជាធាតិ ន
 មីតំ ជាធាតិ ន វីដិ ជាធាតិ ន តោចរ-
 កុសលោ ហោតិ អនវសេសទោហី ហោតិ យេ
 តេ ភិក្ខុ បេរា វត្តញ្ញ ចិវប្បព្វជិតា សង្ឃមិតរោ
 សង្ឃបរិនាយកា តេ ន អតិវេកប្បជាយ បូជេតា
 ហោតិ ។ កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ តំញ្ច
 រូមំ ចត្តារិ ច មហាក្ខតានិ ចតុន្ទញ្ច មហា-
 ក្ខតានិ ទុច្ចាទាយរូបន្តំ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ មិនគួរដល់នូវ
 ការចំរើន លូតលាស់ ធំឡើង ក្នុងធម្មវិន័យនេះ យ៉ាងនេះឯង ។

ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនស្គាល់រូប ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១
 មិនចេះឆ្លើយតបតន្ត្រ ១ មិនចេះបិទដំបូល ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១
 មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនឈ្លាសវៃ
 ក្នុងគោតវដ្ឋាន ១ ត្រេយកទឹកដោះចាល់តែអស់រលីង ១ មិនចូលពួកភិក្ខុ
 ដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងនូវពត្រី ឬសយូរ ជាបិតារបស់សង្ឃ ជាអ្នក
 ត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអធិរកបូជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 មិនស្គាល់រូប តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះមិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត នូវរូបឯណាទីមួយ ដ៏មហេតុរូប
 ទាំង ៤ ផង ឧបាទាយរូប ដែលគេ ស្រឡាត់មហាភូរូបទាំង ៤ ផង ។

ឧបាយ ទុតិយវិញ្ញា

ឃ្លី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន លត្ថុណាតុសលោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កម្មលត្ថុណោ
 ពាលោ កម្មលត្ថុណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ
 នប្បជាធាតំ ។ ឃ្លី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន
 លត្ថុណាតុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្តំ អធិវា-
 សេតិ ន បដហតិ ន វិជោទេតិ ន ព្យន្តិ-
 ករោតិ ន អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាចា-
 នវិតត្តំ . . . ឧប្បន្នំ វិហីសាវិតត្តំ . . . ឧប្បន្នប្បន្នេ
 ចាបតោ អតុសលេ ធម្មេ អធិវាសេតិ ន
 បដហតិ ន វិជោទេតិ ន ព្យន្តិករោតិ ន
 អនការំ កមេតិ ។ ឃ្លី ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។

ឧត្តយវគ្គ ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់រូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងលក្ខណៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា បុគ្គលពាល
 មានកម្មជាលក្ខណៈ បុគ្គលជាបណ្ឌិត ក៏មានកម្មជាលក្ខណៈដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងលក្ខណៈយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនចេះឆ្លើយតវ័យ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលត្រងឆ័យកកាមវិតក្កៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់ មិនធ្វើឲ្យវិនាស
 មិនបាត់ធ្វើ មិនឲ្យកើតតទៅទៀត ទទួលត្រងឆ័យកកាមវិតក្កៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហឹសាវិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយ . . .
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់
 មិនបាត់ធ្វើឲ្យវិនាស មិនបាត់ធ្វើ មិនឲ្យកើត តទៅទៀត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះឆ្លើយតវ័យ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តវគ្គិយស្ស ឯកវគ្គនិបាតោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វណំ បដិច្ចានេតា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្វា និមិត្តត្ថាហិ ហោតិ អនុព្យញ្ញនត្ថាហិ យត្វា-
 ធិករណមេនំ ចក្កុន្ត្រិយំ អសំវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្តាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបដ្ឋតិ ន វត្ថុតិ
 ចក្កុន្ត្រិយំ ចក្កុន្ត្រិយេ ន សំវំ អាបដ្ឋតិ សោ
 ភេន សទ្ធិំ សុត្វា... យានេន កន្លំ យាយិត្វា ...
 ជីវ្ហាយ វសំ សាយិត្វា . . . កាយេន ដោដ្ឋតំ
 ដុសិត្វា . . . មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ និមិត្ត-
 ត្ថាហិ ហោតិ អនុព្យញ្ញនត្ថាហិ យត្វាធិករណ-
 មេនំ មន្ត្រិយំ អសំវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោ-
 មនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្តាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបដ្ឋតិ ន វត្ថុតិ
 មន្ត្រិយំ មន្ត្រិយេ ន សំវំ អាបដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តវគ្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនចេះបិទដំឡៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូប ដោយចក្ខុ ហើយ
ប្រកាន់និមិត្ត ប្រកាន់អនុព្យញ្ញនៈ ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក គឺ
អភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស ភប្បគ្របសង្កត់បុគ្គល⁺នេះ ដែលមិនសង្រួម
ចក្ខុន្ត្រីយ ព្រោះមិនសង្រួមចក្ខុន្ត្រីយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
សង្រួមចក្ខុន្ត្រីយនោះ មិនរក្សាចក្ខុន្ត្រីយ មិនដល់នូវការសង្រួម ក្នុង
ចក្ខុន្ត្រីយឡើយ ស្តាប់សំឡេង ដោយត្រចៀក . . . ធ្មំភ្លិន ដោយ
ច្រមុះ . . . ភូក្សរស ដោយអណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដោដ្ឋព្វៈ ដោយ
កាយ . . . ដឹងធម្មារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយប្រកាន់និមិត្ត
ប្រកាន់អនុព្យញ្ញនៈ ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស
ភប្បគ្របសង្កត់បុគ្គល⁺នេះ ដែលមិនសង្រួមនូវមន្តិក្ខន្ត្រីយ ព្រោះហេតុមិន
សង្រួមនូវមន្តិក្ខន្ត្រីយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវមន្តិក្ខន្ត្រីយនោះ
មិនរក្សាមន្តិក្ខន្ត្រីយ មិនដល់នូវការសង្រួម ក្នុងមន្តិក្ខន្ត្រីយឡើយ ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន ធូមំ កត្តា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន យ-
 ថាសុតំ យថាបរិយតំ ធម្មំ វិត្តាវេន បរិសំ
 ទេសេតា ហោតិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន ធូមំ កត្តា ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន តំគំ ជាហោតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា
 អាគតាគមា ធម្មធរា វិជយធរា មាតិកាធរា
 តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កម្មិត្វា ន
 បរិបុច្ឆតិ ន បរិបញ្ចតិ ឥទំ កន្តេ កថំ ឥមស្ស
 កោ អត្ថោតិ ។ តស្ស តេ អាយ-
 ស្មន្តោ អវិជញ្ជោវេ ន វិវាទំ អនុត្តាមីកតញ្ច
 ន ឧត្តាមីករោទំ អនេកវិហិតេសុ (១) កម្ពុជ្ជាដិ-
 យេសុ (២) ធម្មេសុ កម្ពុំ ន បដិវិហោទេន្តិ ។

១ ឧ. ម. ឯត្ថន្តរេ ចស្សៈ អន្តិ ។ ២ ឧ. ម. កម្ពុជាធិយេសុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះបិទដំបៅ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនសំដែងធម៌តាមខ្លួនស្តាប់មក តាមខ្លួនរៀនមក
 ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់ផ្សែងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនស្គាល់
 កំពង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចូលទៅកេត្តកភ្ជួរដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌
 ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា គឺបាតិមោក្ខទាំងពីរ គ្រប់ ។
 កាល ប៉ុន្តែមិនបានសាកសួរ មិនបានដេញដោលថា បពិត្រលោក
 ដំបំរើន ហេតុនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃពាក្យនេះ តើដូចម្តេច ។
 លោកដ៏មានអាយុ ទាំងនោះ មិនបើកចំហឲ្យសេចក្តី ដែលកំបាំងផង
 មិនធ្វើឲ្យរកឲ្យសេចក្តី ដែលជ្រៅផង មិនបន្ថោបង់ឲ្យសេចក្តីសង្ស័យ
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ ដល់ភិក្ខុនោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទី១៣ ឯកវគ្គសមណគោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វិនិច្ឆ័យ ជាធាតុ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន បីតំ ជាធាតុ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាគតញ្ចវេនិច្ឆេ ធម្មវិនិច្ឆេ
 ទេសយមាទេ ន លកតិ អនុវេនិច្ឆេ ន លកតិ
 ធម្មវេនិច្ឆេ ន លកតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុជ្ឈំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បីតំ ន ជាធាតុ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វីដិ ជាធាតុ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គកំ មក្ខំ
 យថាភូតំ នប្បជាធាតុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន វីដិ ជាធាតុ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន តោចរកុសលោ ហោតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថា-
 ភូតំ នប្បជាធាតុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន តោចរកុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុវេសេសទោហិ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកវគ្គសិរីបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់កំពង់ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ទឹកដីក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិន័យ ដែល
 តថាគតបានប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏មិនបានខ្វះការដឹងអត្ត មិនបានខ្វះ
 ការដឹងធម៌ មិនបានបាមុដ្ឋៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទឹកដីក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្វះមគ្គដែលប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ជ័ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ផ្លូវ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរ
 រដ្ឋាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្វះសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចររដ្ឋាន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ រូតយកទឹកដោះ អសរលីង តើដូចម្តេច ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធា ភហបតីកា អភិហដ្ឋិ
 បវរេន្តិ ចិវបិណ្ឌា ចាតសេនា សនតិលា ឧប្បត្ថយ ភេ-
 សជ្ជបរិក្ខារេន តត្រ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មន្តំ ន
 ជាតាតិ បដិគ្គហណាយ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អនវសេសនោហិ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បព្វជិតា សង្ឃបិទរោ សង្ឃបរិធាយកា តេ
 ន អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ ។ វេទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បព្វជិតា សង្ឃបិទរោ សង្ឃបរិធាយកា តេសុ
 ន មេន្តំ កាយកម្មំ បត្តបដ្ឋាបេតិ អារី ចេវ
 រហោ ច ន មេន្តំ វជីកម្មំ . . . ន មេន្តំ
 មនោកម្មំ បត្តបដ្ឋាបេតិ អារី ចេវ រហោ ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានពួកគហបតី អ្នកមាន
សព្វ នាំគ្នាមកបរាណា ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលា-
នប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ប្រមាណ
ក្នុងការទទួលបច្ច័យទាំងនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរួមក
ទឹកដោះអស់រលីង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិន
បូជាពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈអ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យរ ជាបិសារបស័ស្ស ជា
អ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យរ ជាបិសា-
របស័ស្ស ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដកល់កាយ-
កម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ក្នុងទី
កំបាំងមុខក្តី មិនដកល់វិចិត្តកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា . . . មិនដកល់
មនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ក្នុងទីកំបាំងក្តី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកវស្សនិយមោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ វេរា
 រត្តញ្ច ចរិយ្យឲ្យជេតា សង្ឃបិទរោ សង្ឃបរិទាយកា
 តេ ន អតីរេកប្បជាយ បូជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហិ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ
 ភិក្ខុ អភព្វោ ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡ្ហី វិវុឡ្ហី វេបុល្លិ
 អាបដ្ឋិតំ ។ ឯកានុសហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្មា-
 គតោ តោចាលកោ ភព្វោ តោគណំ បរិហរិតំ
 ដាតិកានំ ។ កតមេហិ ឯកានុសហិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ តោចាលកោ រូបញ្ច ហោតិ លក្ខណ-
 កុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ
 វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ធូមំ កត្តា ហោតិ
 តិក្ខំ ជាធាតិ បីតំ ជាធាតិ វីធី ជាធាតិ
 តោចរុក្ខលលោ ហោតិ សាវសេសនោហិ ហោតិ
 យេ តេ ឧសភា តោបិទរោ តោបរិទា-
 យកា តេ អតីរេកប្បជាយ បូជេតា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរវិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនបូជាពួកភិក្ខុ ដែលជាថវៈ អ្នកដឹងពត្រី
 បួសយូរ ជាបិការបស្ថេស្ស ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង
 ១១ ប្រការនេះ មិនគួរដល់នូវការចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១ ១ ប្រការ ទើបគួររក្សាហ្វូងគោ ធ្វើគោឲ្យចំរើនបាន ។ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបគោ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងលក្ខណៈ ១
 ចេះឆ្លុះឆ្លៀលពង្សរុយ ១ ចេះបិទដំបៅ ១ ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ ស្គាល់
 កំពង់ ១ ស្គាល់ទឹកជីក ១ ស្គាល់ផ្លូវ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងគោចរដ្ឋាន ១
 រុករកទឹកដោះ ឲ្យមានសេសសល់ ១ បូជានូវពួកគោឈ្មោះដែល
 ជាបិការបស្ថេស្ស ជាមេដឹកនាំហ្វូងគោ ដោយអតិរេកបូជា ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកានិសហំ អន្តេហំ
 សមន្មាគតោ តោចាលកោ ភក្ខោ តោគណំ
 បរិហារិតំ ដាតិតារិតំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុ-
 វេ ឯកានិសហំ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ ភិក្ខុ
 ភក្ខោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វុឡី វេប្បល្លំ
 អាបជ្ជិតំ ។ កតមេហំ ឯកានិសហំ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ លក្ខ-
 ណាគុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ធួមំ កត្តា
 ហោតិ តិតំ ជាធាតុ បីតំ ជាធាតុ វីដិ
 ជាធាតុ តោចរកុសលោ ហោតិ សាវសេសនោហំ
 ហោតិ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរោ រត្តញ្ច
 ចរិយ្យត្ថជិតា សង្ឃបិតកោ សង្ឃបរិទាយកា
 តេ អតិវេកក្ខយាយ បូជេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលគោ ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការនេះ
 ទើបគួររក្សាហ្មង់គោ ធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួរដល់
 ឲ្យការចំរើន លូតលាស់ ធំឡើង ក្នុងធម្មន័យនេះបាន ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់រូប ១
 ឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១ ចេះឆ្លើះឆ្លៀលពង្ស ១ ចេះបិទដំបៅ ១
 ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ ស្គាល់ពិព័ន្ធ ១ ស្គាល់ទឹកជីក ១
 ស្គាល់ផ្លូវ ១ ឈ្លាសវៃក្នុងគោបរដ្ឋាន ១ ត្រយកទឹកដោះប្លែមាន
 សេសសល់ ១ ឬជាពួកភិក្ខុដែលជាបេរៈ អ្នកដឹងពត្រី ឬបយ្យ
 ជាបិការបស់សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកឬជា ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ស្គាល់រូប តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាទសកនិយោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ ភិក្ខុ រូបំ ចត្តារំ ច
 មហាភូតានំ ចតុន្ទញ្ច មហាភូតានំ ឧទានាយរូបន្តំ
 យថាភូតំ បដាធាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កក្កលក្ខណោ ពាលោ កក្កល-
 ក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ បដាធាតិ ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។
 កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្តំ
 ធានិវាសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តិករោតិ
 អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាចានវិតត្តំ . . .
 ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិតត្តំ . . . ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ ធានិវាសេតិ បដហតិ
 វិនោទេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការំ កមេតិ ។

សុត្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកថាបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិត ទូរ្យប្រ
 ណានីមួយ គឺមហាភូតរូបទាំង ៤ ផង ឧបាទាយរូប ដែលពាក្យស្រួយ
 នឹងមហាភូតរូបទាំង ៤ ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់រូប
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា បុគ្គលពាលមានកម្មជាលក្ខណៈ បុគ្គលជាបណ្ឌិត មានកម្ម
 ជាលក្ខណៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះក្លិនឆ្អែល
 ពង្ស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ មិនទទួលគ្រងឆេយកកាហិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ លះចង់
 បន្ទោបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀតបាន ទូរ្យព្យាបាទ-
 វិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ . . .
 មិនទទួលគ្រងឆេយកកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។
 លះចង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើត តទៅទៀត ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដេតំ សាដេតា
 ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណំ បដិច្ចាទេតា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ចក្កុនា រូបំ មិស្សា ន
 ធិមិត្តតាហិ ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិ-
 ករណាមេនំ ចក្កុន្ទ្រយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ចាបកា អត្យុសលា ធម្មា អន្ធាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្កុន្ទ្រយំ
 ចក្កុន្ទ្រយេ សំវំ អាបជ្ជតិ សោតេន សន្និ សុត្វា . . .
 យានេន កន្តំ យាយិត្វា . . . ជិញ្ញាយ វសំ
 សាយិត្វា . . . កាយេន ដោដ្ឋតំ ផុសិត្វា . . .
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន ធិមិត្តតាហិ ហោតិ
 នាទុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិករណាមេនំ មន្ត្រិយំ
 អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមនស្សា ចាបកា អត្យុ-
 សលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ បដិប-
 ជ្ជតិ រក្ខតិ មន្ត្រិយំ មន្ត្រិយេ សំវំ អាបជ្ជតិ ។

ទុយវៃ ទី ២

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះឆ្លើយតប ពង្សយ យ៉ាងនេះឯង ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកចេះបិទដំបៅ តើដូចម្តេច ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូប ដោយចក្ខុ
 ហើយជាអ្នកមិនប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តិ អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីវតោមនស្ស គប្បីជាប់តាម
 បុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ត្រីយ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ត្រីយ
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ត្រីយនោះ រក្សាចក្ខុន្ត្រីយ
 ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងចក្ខុន្ត្រីយ ស្តាប់សំឡេង ដោយត្រចៀក . . .
 ផ្គូផ្គងដោយច្រមុះ . . . ភូត្យវស ដោយអណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដោយដៃ
 ដោយកាយ . . . ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិន
 ប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តិ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក
 គឺអភិជ្ឈានីវតោមនស្ស គប្បីជាប់តាមបុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួម
 មន្ត្រីយ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមន្ត្រីយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមមន្ត្រីយនោះ រក្សាមន្ត្រីយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមន្ត្រីយ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ ឥធ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយតំ ធម្មំ វិត្តានេន
 បរេសំ ទេសេតា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តំតំ ជាធាតិ ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្ម-
 ធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេ កាលេន កាលំ
 ឧបសង្កម្ភិត្តា បរិបុច្ឆតិ ឥទំ កន្តេ កបំ ឥមស្ស
 កោ អត្ថោតិ ។ តស្ស តេ អាយស្មន្តោ
 អវិជញ្ជោវ វិវុទ្ធំ អនុត្តាដ៍កតញ្ច ឧត្តាដ៍ករេន្តិ
 អនេកវិហិតេសុ កង្ខជ្ជាដ៍យេសុ ធម្មេសុ កង្ខ័
 វិនោទេន្តិ^(១) បដិវិនោទេន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តំតំ ជាធាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិយាយ ឯកាទសពនិយាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះបំផ្លាញ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកសំដែងធម៌តាមខ្លួនបាន
ស្តាប់ តាមខ្លួនបានរៀនមក ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ដោយសេចក្តី
ពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូល
ទៅកេត្តភិក្ខុ ដែលជាអ្នកចេះជឿច្រើន ចេះចាំទិកាយ ទ្រទ្រង់
ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា គ្រប់កាល ហើយសាកសួរថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតនេះ ដូច
ម្តេច ។ លោកដ៏មានគោរពទាំងនោះ ក៏បើក បង្ហាញ កំចាត់កំបាយ
សេចក្តីដែលកំហុសឆង ធ្វើឲ្យរាករូបរបស់ដែលជ្រៅផង បន្ទោបង់ កំចាត់
កំបាយសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្គាល់កំចាត់ យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ បីតំ ជានាតំ ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 ទេសិយមាធនេ លកតំ អត្ថវេទំ លកតំ ធម្មវេទំ
 លកតំ ធម្មបសញ្ញានំ ចាមុដ្ឋំ ។ ឯវំ ខោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បីតំ ជានាតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ វីរី ជានាតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អវិយំ
 អដ្ឋង្គំកំ មត្តំ យថាគ្គតំ បជានាតំ ។ ឯវំ ខោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ វីរី ជានាតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ តោចរក្កុសលោ ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថាគ្គតំ បជានាតំ ។
 ឯវំ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តោចរក្កុសលោ
 ហោតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សាវ-
 សេសនោហី ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សទ្ធា កហបតីកា អភិបាដិ បវាវេន្តំ
 ចីវរិប្បាចានសេនាសនតិលានប្បត្តយកេសជ្ជបរិក្ខារេន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់ទឹកផឹក តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិន័យ ដែល
 តថាគតបានប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏បានឲ្យការដឹងអត្ត បានឲ្យការ
 ដឹងធម៌ បានបាមុជ្ជៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ស្គាល់ទឹកផឹក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់
 ផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ស្គាល់តាមពិត ឲ្យមគ្គប្រកបដោយអន្ត ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្គាល់ផ្លូវ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរដ្ឋាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងញ្ញាសតាមពិត ឲ្យសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរដ្ឋាន យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ រូតយកទឹកដោះ ឲ្យមាន
 សេសសល់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ មានពួកគហបតី អ្នកមានសទ្ធានាំគ្នាមក បរវារណា ដោយ
 ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គឺលាងប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ភក្ខុ ភិក្ខុ មន្តំ ជា នាតិ បដិគ្គហណាយ ។
 ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សាវសេសុទោហិ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បព្វជិតា សង្ឃបិតោ សង្ឃបរិបាយកា តេ
 អតិវេកប្បជាយ ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច ចិវប្ប-
 ព្វជិតា សង្ឃបិតោ សង្ឃបរិបាយកា តេសុ មេន្ត
 កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អារី ថេវ រហោ
 ច មេន្ត វជីកម្មំ . . . មេន្ត មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋា-
 បេតិ អារី ថេវ រហោ ច ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច ចិវប្បព្វជិតា
 សង្ឃបិតោ សង្ឃបរិបាយកា តេ អតិវេកប្បជាយ
 ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឯកាទសហិ ធម្មេហិ សមម្ហាគតោ ភិក្ខុ កញ្ច
 ឥមស្មី ធម្មវិធមេ វុឡី វុឡី វេហុលំ អាបដ្ឋិតុន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសកន្តិយ

ភិក្ខុក្នុងសាលប្រមាណ ក្នុងការទទួលបង្គោលទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ ជាអ្នករួមគ្នាជំរុញដោះ ឲ្យមាន
 សេសសល់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជា
 អ្នកបូជា ពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យ ជាបិការបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ ដកលំកាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា
 ចំពោះពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យ ជាបិការបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ក្នុងទីកំបាំងមុខក្តី ដកលំ
 វិចិត្រប្រកបដោយមេត្តា . . . ដកលំមនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងទី
 ចំពោះមុខផង ក្នុងទីកំបាំងមុខផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកបូជាពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យ ជាបិការបស់
 សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌១១ ប្រការនេះ ទើបគួរ
 ដល់នូវការចម្រើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាទ ។

(១២៥) អថោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ យេន កកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវំនំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្ទា ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវំនំ ឯតទលោជំ សិយា នុ ខោ កន្តេ ភិក្ខុនោ
 តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បរិយំ
 បរិសញ្ញំ អស្សំ ន អាបស្មី អាចោសញ្ញំ អស្សំ ន
 តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្សំ ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ
 អស្សំ ន អាគាសានញ្ញាយតនេ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនសញ្ញំ អស្សំ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន អាតិញ្ញាញ្ញាយតនេ
 អាតិញ្ញាញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន នេវសញ្ញាណស-
 ញ្ញាយតនេ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ
 ន ឥធលោកេ ឥធលោកសញ្ញំ អស្សំ ន
 បរលោកេ បរលោកសញ្ញំ អស្សំ យមិទំ (១) ទិដ្ឋំ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 ញ

(១២៥) គ្រានោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបាទ
 ទ្រវែសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានវិជ្ជារូប ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់
 ថា ដ៏ក្នុងដី មិនសំគាល់ថាទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង
 មិនសំគាល់ថា ឡូល ក្នុងឡូល មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាធាតុញ្ចាយតនៈ ក្នុង
 អាត្មាសាធាតុញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណ-
 ញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកាសញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសញ្ចាយតនៈ
 មិនសំគាល់ថា នេវេសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ ក្នុងនេវេសញ្ញានាសញ្ចាយ-
 តនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់
 ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលគេបាទ
 ឃើញ ឮ ឧទ្ធចូលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រង់រក ដោយចិត្ត

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស ឯកាទសកនិយាយោ

តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន
អស្សាតិ ។ សំយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ
សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញា
អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា តត្រាបិ
ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។
យថាកមំ បន កន្លេ សំយា ភិក្ខុនោ
តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
បឋវីសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ
សុតំ មុតំ វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
អនុវចិតំ មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស
សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ឯវិសញ្ញា ហោតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ
យទិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វបដិប្បដិស្សតោ
តណ្ហាត្ថយោ វិរាគោ ជិរាគោ ជិញ្ញាទន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ឯកាទសកនិយាម

ហើយក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជា
ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាទសមាធិ មាន
សភាពដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី
។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែង
រក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែល
មិនសំគាល់ថាដី ក្នុង ដី ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទឃើញ ឮ
ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសំ-
គាល់ យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់សង្ខារទាំងអស់ ការលះកិលេស
ទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការលត់តណ្ហា
គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននិរុត្តិ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននិរុត្តិ ដ៏ទុក្ខម ។

ឯវំ ខោ សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តថាវុចា
 សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មី អាចោសញ្ញំ អស្ស
 ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្ស ន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញំ អស្ស ន អាណាសាធិណ្ឌយតនេ
 អាណាសាធិណ្ឌយតនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញា-
 ណាណ្ឌយតនេ វិញ្ញាណាណ្ឌយតនសញ្ញំ អស្ស
 ន អាត្មញ្ញាណ្ឌយតនេ អាត្មញ្ញាណ្ឌយតនសញ្ញំ
 អស្ស ន នេវសញ្ញាណសញ្ញាណ្ឌយតនេ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាណ្ឌយតនសញ្ញំ អស្ស ន ឥធលោកេ ឥធុ-
 លោកសញ្ញំ អស្ស ន បរលោកេ បរលោកសញ្ញំ
 អស្ស យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញំ
 អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សនតិ ។

[១២៦] តត្រ ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ យ៉ាងនេះឯង
 ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់
 ថា អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចាញា-
 យតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវិសញ្ញានាសញ្ញាយ-
 តនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុង
 លោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងម្យង ក្នុងលោកខាងម្យង របស់
 ណា ដែលគេបាទឃើញ ឮ ទទួលសេ រឹង រលំ ស្មើស្មើ គ្រិះរិះ
 ដោយចិត្ត ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា
 ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

(១២៦) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់ ចំពោះ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

កន្លែងនោះ តែ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោស្មី ។
 កកវា ឯតន្តរោច សិយា នុ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បឋវីបំ
 បឋវីសញ្ញី អស្ស ន អាបស្មី អាចោសញ្ញី អស្ស ន
 តេជស្មី តេជោសញ្ញី អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញី
 អស្ស ន អាគាសានញ្ញាយតនេ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនសញ្ញី អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនសញ្ញី អស្ស ន អាតិត្យញ្ញាយតនេ អាតិត្យ-
 ញ្ញាយតនសញ្ញី អស្ស ន វេសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ
 វេសញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញី អស្ស ន ឥធិលោកេ
 ឥធិលោកសញ្ញី អស្ស ន បរលោកេ បរលោក-
 សញ្ញី អស្ស យមិទំ ធិទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបំ ន
 សញ្ញី អស្ស សញ្ញី ច បន អស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសកនិបាត

ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុដែលបានសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ មានដែរឬ ដូចជា
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា
 ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសា-
 នញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អភិញ្ញាយតនៈ ក្នុង
 អភិញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុង
 នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះមិន
 សំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលបានឃើញ
 ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

កក្កំម្យលកោ នោ កន្លេ ធម្មា កក្កំនេត្តិកោ កក-
 រំបដិសរណា សាធុ វត កន្លេ កក្កំន្ត្រ្យេវ បដិកាតុ
 ឯតស្ស កាសិវតស្ស អត្ថោ កក្កំតោ សុត្វា ភិក្ខុ
 ធាវស្សន្តិ ។ តេនហិ ភិក្ខុវេ សុណាថ សាធុកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សន្តិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ កក្កំតោ បច្ចុស្សន្តិ ។ កក្កំ
 ឯតទរោថ សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តថាវុចា
 សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បរិយំ បរិសញ្ញ
 អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ មិទ្ធិ សុតំ មុតំ
 វិញាតំ បន្តំ បរិយេសិទំ អនុចរិទំ មនសា តត្រាថិ
 ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច មន អស្សនិ ។
 យថាគថំ មន កន្លេ សិយា ភិក្ខុនោ តថា-
 វុចា សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បរិយំ បរិ-
 សញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ មិទ្ធិ សុតំ
 មុតំ វិញាតំ បន្តំ បរិយេសិទំ អនុចរិទំ មនសា

ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាបបន្តិទ្ធលោហ៍ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
 របស់យើងឱ្យព្រះអង្គ មានតែព្រះមានព្រះភាគ ជាមូល មានតែព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាអ្នកណែនាំ មានតែព្រះមានព្រះភាគ ជាទីតាំង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមទ្រង់បិទសីលចក្ខុនៃ
 ភាសិតនេះឲ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះវោចនៃព្រះមានព្រះ
 ភាគហើយ នឹងចាំទុកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុង
 ស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីតា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះគុណព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាន
 សមាធិ មានសភាពដូច្នេះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុង
 ដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែង
 រក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ គឺមិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុដែលបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ
 ដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែល
 បានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុកិយស្ស ឯកាសកនិបាតោ

តត្រាបំ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតំ ។
 ឥធិ កិត្តវេ កិត្ត ឯវិសញ្ញា ហោតំ ឯតំ
 សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ យទិទំ សព្វសង្ខារសមដោ
 សព្វបដិច្ចដិច្ចស្សត្តា តត្ថាត្ថយោ វិរាគោ និរោដោ
 និព្វានន្តំ ។ ឯវំ ខោ កិត្តវេ សិយា កិត្តនោ
 តថាវុចោ សមាធិច្ចដិលាគោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញា អស្ស ន អាបស្មី អាចោសញ្ញា
 អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស ន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញា អស្ស ន អាគាសានញ្ញាយតនេ
 អាគាសានញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន
 អាត្មញ្ញាយតនេ អាត្មញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស
 ន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនសញ្ញា អស្ស ន ឥធិលោកេ ឥធិលោក-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកសញ្ញា អស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ឯកាទសកនិដ្ឋាន

ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មាន
 សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់សង្ខារទាំងអស់ ការលះទប់ធំ
 ទាំងអស់ ការអប់រំតណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការរំលត់តណ្ហា គឺ
 ព្រះនិព្វាន ណា ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ដ៏ឧត្តម ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំ-
 គាល់ថា អាកាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា អា-
 កិញ្ចាណញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាណញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវត្ថោ

យមំទំ ទំដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេ-
សតំ អនុវិចារតំ មនសា តត្រាបំ ន សញ្ញា
អស្ស ភស្តំ ច បន អស្សាតំ ។

(១២៧) អថខោ សុត្តហុលា ភិក្ខុ យេនាយស្មា
សាវ័ប្បត្តោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មតា
សាវ័ប្បត្តេន សន្តិ សង្កោជីសុ សង្កោជនីយំ កថំ
សាវណីយំ វីតិសាវត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្ធ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សាវ័ប្បត្តំ
ឯតទេវេនុំ សីយា នុ ខោ អារុសោ សាវ័ប្បត្តំ
ភិក្ខុនោ តថាវុតោ សមាធិប្បជីវលាកោ យថា
នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញា អស្ស ន អាបស្មី
អាចោសញ្ញា អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស ន
វាយស្មី វាយោសញ្ញា អស្ស ន អាគាសានញ្ញាយ-
តនេ អាគាសានញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញា-
ណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន
អាត្មញ្ញាយតនេ អាត្មញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស

របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះរិះ
 ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
 សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

(១២៧) លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅរកព្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះ
 សារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
 ដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានពោលទៅនឹងព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
 ដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះមានដែរឬ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា
 ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់
 ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាគាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាគាសានញ្ចា-
 យតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយ-
 តនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ

ន លោក្ខណោ បណ្ណាយតនេ លោក្ខណោ បណ្ណា-
 យតនសញ្ញា អស្ស ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេ-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស
 យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច បន អស្សាតិ ។ សិយា អារុសោ ភិក្ខុនោ
 តថាគោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា លោ បរិយេ
 បរិសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។
 យថាកំ បនាសោ សារីបុត្ត សិយា ភិក្ខុនោ
 តថាគោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា លោ បរិយេ
 បរិសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ
 ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកវិបាក

មិនសំគាល់ថា នៅសញ្ញានាសញ្ញាយត្ថនៈ ត្រង់នៅសញ្ញានាសញ្ញាយត្ថនៈ
 មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ
 ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់
 ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ
 ឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសា
 ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុដែល
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ
 ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
 សំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសា សាវ័ច្ឆត្ត ចុះភិក្ខុ បានសមាធិ
 មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី
 ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស
 ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុង
 របស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវិញ្ញោ

ឥធិ អាវុសោ កំភូ ឯវិសញ្ញំ ហោតិ ឯនំ សុន្តំ
 ឯនំ បណ្ឌិតំ យទិទំ សត្វសម្មាសមថោ សត្វប-
 ដិប្បដិដិស្សត្តោ តត្ថាត្ថយោ វិភកោ ឯរោជោ
 ឯញ្ចនន្តំ ។ ឯវិ ខោ អាវុសោ សិយា កំភូតោ
 តថាវុតោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញំ អស្សំ ន អាបស្មី អាចោសញ្ញំ អស្សំ
 ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្សំ ន វាយស្មី វាយោ-
 សញ្ញំ អស្សំ ន អាណាសានញ្ញាយតនេ អាណាសា-
 នញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន អាត្មញ្ញាយតនេ
 អាត្មញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន
 ឥន្ទរោគេ ឥន្ទរោគសញ្ញំ អស្សំ ន បរលោកេ
 បរលោកសញ្ញំ អស្សំ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ មុតំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាប-
 ន សញ្ញំ អស្សំ សញ្ញំ ធិ បន អស្សាតិ ។

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសំគាល់
 យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់ ការលះឧបធិទាំងអស់ ការ
 អស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់តណ្ហា គឺ ព្រះនិព្វានណា
 ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះ ដ៏ឧត្តម ។ ម្ចាស់អាវុសា
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបុរាណសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ យ៉ាងនេះ ដូចជា
 ភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំ-
 គាល់ថា អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិ-
 ញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវេសញ្ញាណ-
 សញ្ចាយតនៈ ក្នុងនេវេសញ្ញាណសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ
 របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលសេ ដឹង ដល់ ស្វែងរក
 គ្រិនរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់
 តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

(១២៨) តត្រ ខោ អាយស្មោ សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ សិយា នុ ខោ អារុសោ ភិក្ខុនា
 តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មី អាចោសញ្ញំ អស្ស
 ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្ស ន វាយស្មី វាយា-
 សញ្ញំ អស្ស ន អាកាសានញ្ញាយតនេ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន អាក្កិញ្ញញ្ញាយតនេ
 អាក្កិញ្ញញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន
 ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកសញ្ញំ អស្ស ន បរលោកេ
 បរលោកសញ្ញំ អស្ស យមំទំ ទំដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ
 ន សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សនតិ ។

លុត្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកវស្សនិយម

(២២៨) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះហឫត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ភិក្ខុបុរសមាន មាន
 សភាពដូច្នេះ មានដែរ ឬ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏
 មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
 ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកាសា
 នញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ
 មិនសំគាល់ថា អាកាសញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកាសញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 នេវសញ្ញានាសញ្ញយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញយតនៈ មិន
 សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោក
 ខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឬ ទទួល
 រស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ព្រំដែន ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវត្តោ

ទ្វារតោបិ ខោ មយំ អារ្យសោ អាគច្ឆេយ្យម
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស សន្និកេ ឯតស្ស កាសិ-
 តស្ស អត្តមញ្ញានំ សាធុ វតាយស្មន្តិយេ សារីបុត្ត
 បដិកាតុ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្តោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ជាសេស្សន្តិតំ ។ តេន-
 ហារ្យសោ នំ សុណាម សាតុកំ មនសិករោម
 កាសិស្សមិតំ ។ ឯវហារ្យសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ឆស្សេស្សំ ។ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ឯតទរោច សិយា អារ្យសោ ភិក្ខុនោ
 តថាភូតោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បវរិយំ
 បវរិសញ្ញំ អស្សំ ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ
 មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញំ អស្សំ សញ្ញំ ច បន
 អស្សាតិ ។ យថាកមិ បហារ្យសោ សារីបុត្ត
 សិយា ភិក្ខុនោ តថាភូតោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា
 នេវ បវរិយំ បវរិសញ្ញំ អស្សំ ។ បេ ។

ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយ មកដល់ចម្ងាយ ចង់ដឹងសេចក្តី
 នៃសភាសិតនេះ ក្នុងសំណាកនៃព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ សូម
 អភ័យពោស សូមព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ បំភ្លឺសេចក្តីនៃសភាសិតនេះ
 ឲ្យបាន កិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ភាសិតរបស់ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ
 នឹងចាំទុកបាន ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក ក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹង
 សំដែង ។ កិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាចា របស់ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
 អាយុថា ករុណា អាវុសោ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មាន
 ដែរ ដូចជាកិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបាន
 ឃើញឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ វិស្វនិកេ ព្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
 សំគាល់ នូវរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអាវុសោសាវ័បុត្ត ចុះកិក្ខុ បានសមាធិមានសភាព
 ច្រើនតិដូចម្តេច ដូចជាកិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។

ពុទ្ធសូតនិកាយស្ស ឯកទសកនិកាយ

យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ
អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ ន សត្វំ អស្ស អស្ស អស្ស
ច បន អស្សាតិ ។ យថាកមិ បណ្ឌិតោ សាវ័បុត្ត
សិយា ភិក្ខុនោ តថាគូចោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា
នេវ បឋវីយំ បឋវីសត្វំ អស្ស ។ ប ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ
សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
តត្រាបិ ន សត្វំ អស្ស អស្ស អស្ស ច បន អស្សាតិ ។ ឥធន
អារុសោ ភិក្ខុ ឯវិសត្វំ ហោតិ ឯតំ សង្ខំ ឯតំ បណ្ឌិតំ
យមិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វបដិប្បដិស្សត្តោ ត-
ណ្ហត្តយោ វិរាគោ ជិវេនោ ជិត្វានន្តំ ។ ឯវម្បិ ទោ
អារុសោ សិយា ភិក្ខុនោ តថាគូចោ សមាធិប្បដិលាកោ
យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសត្វំ អស្ស ន អាចស្មី
អាចោសត្វំ អស្ស ន តេជស្មី តេជោសត្វំ អស្ស
ន វាយស្មី វាយោសត្វំ អស្ស ន អាណាសា-
នញ្ចយតនេ អាណាសានញ្ចយតនេសត្វំ អស្ស
ន វិញ្ញាណញ្ចយតនេ វិញ្ញាណញ្ចយតនេសត្វំ អស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសាយ ឯកាទសកនិបាត

របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ
ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោសាវបុត្ត ចុះភិក្ខុបានសមា-
ធិ មានសភាពដូច្នោះ ជាអ្នកមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ តើយ៉ាងណា
។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក
គ្រិះរិះ ដោយចិត្ត មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្លាប់សង្ខារទាំងអស់ ការ
លះរុបធាតុទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ពេរប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់
តណ្ហាគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះ ដ៏ឧត្តម ។
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាង
នេះ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុង
ទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចយតនៈ
មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ន អាត្មញ្ចណ្ណយននេ អាត្មញ្ចណ្ណយននសញ្ញា អស្ស
 ន វេសណានាសណ្ណយននេ វេសណានាសណ្ណ
 យននសញ្ញា អស្ស ន ឥធលោកេ ឥធលោកេ-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស
 យមិទំ មិទ្ធិ សុតំ មុតំ វិញាតំ បតំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច បន អស្សាតំ ។

ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ ។

តិល្បទានំ

ទ្វេ មហានាមា^(១) ច^(២) នង្គិយេន សុត្តន្តនា ច^(៣) មេត្តា
 ធនមោ^(៤) កោតាលកោ^(៥) ចត្តារោ ច សមាធិនោតំ ។

១ ម. ទ្វេ វិញា មហានាមេន ។ ២ ម. បស្ចិម វគ្គ ។ ៣ ឱ. ទសមោ ចេវ ។

៤ ឱ.ម. កោតាលោ ។

មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់

ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ

ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ជឿ

ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់

ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចប់ ទុតិយវគ្គ ទី ២ ។

ឧទាសនៃវិគ្គលោកី

និយាយអំពីមហានាម មាន ៤ លើក អំពីនន្ទិយៈ ១

អំពីសុភូតិ ១ អំពីមេត្តា ១ អំពីទេសមគហបតី ១

អំពីគោបាល ១ អំពីសមាធិមាន ៤ លើក ។

បណ្ណសកសង្ឃហិតា សុត្តន្ត

(១២៩) ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សមន្នា-
 គតោ តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហរិតំ
 ជាតិកាតំ ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥឡ
 ភិក្ខុវេ តោចាលកោ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
 ណកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ធូមំ កត្តា
 ហោតិ ន តិក្កំ ជាតាតិ ន បីតិ ជាតាតិ ន
 វីថី ជាតាតិ ន តោចរកុសលោ ហោតិ អនវសេ-
 សទោហំ ហោតិ យេ ភេ ឧសភា តោបិតរោ
 តោបរិបាយកា ភេ ន អតិវេកក្ខយាយ បូជេតា
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ
 អង្កេហំ សមន្នាគតោ តោចាលកោ អភព្វោ
 តោគណំ បរិហរិតំ ជាតិកាតំ ។ ឯវេមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ ធម្មេហំ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
 អភព្វោ ចក្កស្មី អនិច្ចាទុបស្មី វិហរិតំ ។ បេ ។

សូត្រដែលប្រកបដោយបណ្ណាសកៈ

(២២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលតោ ប្រកបដោយអង្គ

១១ ប្រការ មិនគួររក្សាហ្វូងតោ មិនគួរធ្វើតោ ឲ្យចំរើនបានទេ ។

ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ គង្គាលតោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់រូបតោ ១ មិនឈ្មាសវៃ

ក្នុងលក្ខណៈ ១ មិនចេះឆ្លុះឆ្លៀលពន់រុយ ១ មិនចេះបិទដំបៅ ១ មិន

ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹកដឹក ១ មិនស្គាល់

ផ្លូវ ១ មិនឈ្មាសវៃ ក្នុងគោចរផ្ទះ ១ ត្រឡប់ដោះមិនឲ្យមានសេស

សល់ ១ មិនបូជាគោឈ្មួល ដែលជាបិតារបស់គោ ជាមេដឹកនាំគោ

ដោយអតិរេកបូជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាយតោបាល

ប្រកបដោយអង្គ ១១ នេះឯង មិនគួររក្សាហ្វូងតោ មិនគួរធ្វើតោ ឲ្យ

ចំរើនបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌

ទាំង១១ ប្រការ មិនគួរឃើញឡើយ ។ ថា មិនទៀង ក្នុងចក្ខុ ។ បេ ។

បណ្ណសកសង្កហិត សុត្តន្ត

អគព្វោ ចក្កស្មី ទុក្ខានុបស្សី វិហរិតំ អគព្វោ
 ចក្កស្មី អនត្តានុបស្សី វិហរិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី
 ខយានុបស្សី វិហរិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី វយានុបស្សី
 វិហរិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី វិរាគានុបស្សី វិហរិតំ
 អគព្វោ ចក្កស្មី ជិវេនានុបស្សី វិហរិតំ អគព្វោ
 ចក្កស្មី បដិជំស្សត្តានុបស្សី វិហរិតំ អគព្វោ សោតស្មី
 យានស្មី ជីវ្ហយ កាយស្មី មនស្មី រូបេសុ សន្តេសុ
 កន្តេសុ រសេសុ ជោដ្ឋព្វេសុ ធម្មេសុ ចក្ក-
 វិញ្ញាណោ សោតវិញ្ញាណោ យានវិញ្ញាណោ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណោ កាយវិញ្ញាណោ មនោវិញ្ញាណោ ចក្ក-
 សម្មស្សី សោតសម្មស្សី យានសម្មស្សី ជីវ្ហសម្ម-
 ស្សី កាយសម្មស្សី មនោសម្មស្សី ចក្កសម្មស្សី-
 ជាយ វេទនាយ សោតសម្មស្សីជាយ វេទនាយ

សូត្រដែលបង្ហាញដោយបណ្ឌិតៈ

មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។
 នូវការមិនមានខ្លឹមសារ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការ
 អស់ទៅ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការសូន្យទៅ ក្នុងចក្ខុ
 មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញ
 រឿយ ។ នូវការរលត់ទៅ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវ
 ការលះចោល ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការមិនទៀង មិន
 គួរឃើញរឿយ ។ នូវសេចក្តីទុក្ខ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការមិនមានខ្លឹម
 សារ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការអស់ទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវ
 ការសូន្យទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការប្រាសចាកតម្រេក មិនគួរ
 ឃើញរឿយ ។ នូវការរលត់ទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការលះចោល
 ក្នុងត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប សំឡេង ក្លិន រស
 ផស្សៈ ធម្មារម្មណ៍ ចក្ខុវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជីវ្ហវិញ្ញាណ
 កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ ចក្ខុសម្ពុស្ស សោតសម្ពុស្ស ឃានសម្ពុស្ស
 ជីវ្ហសម្ពុស្ស កាយសម្ពុស្ស មនោសម្ពុស្ស វេទនាដែល
 កើត អំពីចក្ខុសម្ពុស្ស វេទនាដែលកើត អំពីសោតសម្ពុស្ស

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកទសកនិទានោ

យានសម្មាសម្ពាធិយ វេទនាធិយ ជីវិតសម្មាសម្ពាធិយ វេទ-
 នាធិយ កាយសម្មាសម្ពាធិយ វេទនាធិយ មនោសម្មាសម្ពា-
 ធិយ វេទនាធិយ រូបសញ្ញាធិយ សន្តសញ្ញាធិយ កន្តស-
 ញ្ញាធិយ រសសញ្ញាធិយ ដោដ្ឋព្វសញ្ញាធិយ ធម្មសញ្ញាធិយ
 រូបសញ្ញោតនាធិយ សន្តសញ្ញោតនាធិយ កន្តសញ្ញោតនាធិយ
 រសសញ្ញោតនាធិយ ដោដ្ឋព្វសញ្ញោតនាធិយ ធម្មសញ្ញោត-
 នាធិយ រូបតណ្ហាធិយ សន្តតណ្ហាធិយ កន្តតណ្ហាធិយ រស-
 តណ្ហាធិយ ដោដ្ឋព្វតណ្ហាធិយ ធម្មតណ្ហាធិយ រូបវិតក្កេ
 សន្តវិតក្កេ កន្តវិតក្កេ រសវិតក្កេ ដោដ្ឋព្វវិតក្កេ ធម្មវិ-
 តក្កេ រូបវិចារេ សន្តវិចារេ កន្តវិចារេ រសវិចារេ ដោដ្ឋ-
 ព្វវិចារេ ធម្មវិចារេ អនិច្ចាទុបស្សី វិហារិទ្ធំ ទុក្ខាទុបស្សី
 វិហារិទ្ធំ អនត្តាទុបស្សី វិហារិទ្ធំ ខយាទុបស្សី វិហារិទ្ធំ
 វយាទុបស្សី វិហារិទ្ធំ វិរាតាទុបស្សី វិហារិទ្ធំ ជិរោតា-
 ទុបស្សី វិហារិទ្ធំ បដិជិស្សត្តាទុបស្សី វិហារិទ្ធនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី ៣ ឯកវគ្គនិបាត

វេទនាដែលកើត អំពីហោសម្មស្ស វេទនាដែលកើត អំពីជីវ្ហសម្មស្ស

វេទនាដែលកើត អំពីកាយសម្មស្ស វេទនាដែលកើត អំពីមនោ

សម្មស្ស រូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា គន្ធសញ្ញា វសសញ្ញា ផោដ្ឋព្វសញ្ញា

ធម្មសញ្ញា រូបសញ្ញោតនា សទ្ធសញ្ញោតនា គន្ធសញ្ញោតនា

វសសញ្ញោតនា ផោដ្ឋព្វសញ្ញោតនា ធម្មសញ្ញោតនា រូបតណ្ហា

សទ្ធតណ្ហា គន្ធតណ្ហា វសតណ្ហា ផោដ្ឋព្វតណ្ហា ធម្មតណ្ហា រូបវិត-

តៈ សទ្ធវិតតៈ គន្ធវិតតៈ វសវិតតៈ ផោដ្ឋព្វវិតតៈ ធម្មវិតតៈ

រូបវិចារៈ សទ្ធវិចារៈ គន្ធវិចារៈ វសវិចារៈ ផោដ្ឋព្វវិចារៈ ធម្មវិចារៈ ។

បណ្ណសកសង្គហិត សុត្តន្ត

(២៣០) ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សមដ្ឋា-
 គតោ តោចាលកោ ភព្វោ តោគណំ បរិហរិទ្ធំ
 ជាតិកាតំ ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 តោចាលកោ រូបញ្ច ហោតិ ។ បេ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ ធម្មេហំ សមដ្ឋាគតោ
 ភិក្ខុ ភព្វោវ ចក្ខុស្មី អនិច្ចាទុបស្មី វិហរិទ្ធំ ។ បេ ។
 បដិទ្ធិស្សត្តាទុបស្មី វិហរិទ្ធិ ។ ភគស្ស ភិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឯកាទស ធម្មា ការេតញ្ច ។ កតមេ
 ឯកាទស ។ បវមជ្ឈនំ ទុតិយជ្ឈនំ តតិយជ្ឈនំ
 ចតុត្ថជ្ឈនំ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ កក្កណាចេតោវិមុត្តិ
 មុទិតាចេតោវិមុត្តិ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ ។
 ភគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ឯកាទស ធម្មា
 ការេតញ្ចតិ ។

សូត្រដែលប្រែដោយបណ្ឌិតៈ

(២៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលគោ ប្រកបដោយអង្គ
 ទាំង ១១ ប្រការ ទើបគួរ ដើម្បីរក្សាហ្វូងគោ ធ្វើគោឲ្យចំរើនបាន ។
 ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង្គាលគោ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបគោ ១ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួរឃើញ
 រឿយ ។ ទូរការមិនទៀង ក្នុងចក្ខុ ។ បេ ។ ឃើញរឿយ ។ ទូរការ
 លះចោលយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ បុគ្គលគួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ទូរវត្ថុៈ ។ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺ បឋមជ្ឈាន ១ ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយ-
 ជ្ឈាន ១ ចតុត្ថជ្ឈាន ១ មេត្តាបេតាវិមុត្តិ ១ ករុណាបេតាវិមុ-
 ត្តិ ១ មុទិតាបេតាវិមុត្តិ ១ ឧបេក្ខាបេតាវិមុត្តិ ១ ភាពាសាន-
 ញាយតនៈ ១ វិញ្ញាណញាយតនៈ ១ ភាគីញញាយតនៈ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរចំរើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ទូរវត្ថុៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាទសកនិពា

(២៣០) ភក្ខស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ
 បរិក្ខាយាយ បហាធាយ ខយាយ វយាយ វិភតា-
 យ និរោធាយ ចាតាយ បដិជិស្សត្តាយ ឥមេ
 ឯកាទស ធម្មា ភាវេត្វា ។ នោសស្ស មោហស្ស
 កោធស្ស ឧបទាហស្ស មត្តស្ស បទ្បាសស្ស
 ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាថេយ្យស្ស
 មត្តស្ស សារម្ពស្ស មាទស្ស អតិមាទស្ស មទស្ស
 បមាទស្ស អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ
 បហាធាយ ខយាយ វយាយ វិភតាយ និរោធាយ
 ចាតាយ បដិជិស្សត្តាយ ឥមេ ឯកាទស ធម្មា
 ភាវេត្វាតិ ។ ឥទមវោច ភក្ខវា ។ អត្តមនា តេ
 ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ភាសិតំ អភិទទ្ធី ។

នវស្កុត្តសហស្សនិ ភិយ្យោ បញ្ចសតានិ ច
 សត្តបញ្ចសស្កតានា អម្ពត្តសហស្កតានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទេវតារាយ ឯកាទសកនិបាត

[១៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ
 បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជឿច្បាស់ កំណត់ជឿ អស់រលីង លះបង់
 អស់ទៅ សូន្យទៅ ប្រាសចាកតម្រេក រលត់ លះចោល
 បោះបង់នូវវាគៈ ។ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន
 ដើម្បីជឿច្បាស់ កំណត់ជឿ អស់រលីង លះបង់ អស់ទៅ សូន្យ
 ទៅ ប្រាសចាកតម្រេក រលត់ លះចោល បោះបង់នូវវាគៈ
 មោហៈ កោធុៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ បឡាសៈ ឥស្សា
 មច្ឆិរិយៈ មាយា សាថេយ្យៈ ថម្កៈ សារម្កៈ មានៈ
 អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មានចិត្តរីករាយ
 ត្រេកអរចំពោះភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

សូត្រទាំងឡាយ ប្រាំបួនពាន់ ប្រាំរយ នឹង ៥៧ សូត្រដ៏ក្រៃលែង
 មានមក ក្នុងគម្ពីរអង្គទេវតារាយ ។

សត្តន្តបិដកេ
១៣១

អង្គត្ថវិនិកាយស្ស ទេសកនិបាតោ

ទ្វាទេសមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្គ

តតិយបណ្ណសកោ សមណសញ្ញាវត្ថោ មហេមោ . . .	១
តិសមណសញ្ញាភថ	១
តិសមណសញ្ញានំ ភាវិតតា សត្តនំ ធម្មនំ បារិច្ឆេកថា .	១
សត្តពោជ្ឈង្គកថា	២
សត្តពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតតា តិស្សនំ វិជ្ជា បារិច្ឆេកថា .	២
មិច្ឆតំ អាគម្ម វិរាជនកថា	៣
សម្មតំ អាគម្ម អាពធនកថា	៤
មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស ចេតនាទិនំ ទុក្ខាយ សំវត្ថុនកថា . . .	៥
សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ចេតនាទិនំ សុខាយ សំវននកថា . . .	៦

សុត្តន្តបិដក
១៤៦

អង្គធម្មនិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណាសក	សមណសញ្ញាវគ្គ ទី ១	១
ពោលអំពីសមណសញ្ញា	៣	១
ពោលអំពីការបរិច្ចរណ៍នៃធម៌ ៧ ប្រការ	ព្រោះបានចំរើន	
នូវសមណសញ្ញា	៣	១
ពោលអំពីពោជ្ឈន្ត ៧		២
ពោលអំពីការបរិច្ចរណ៍នៃវិជ្ជា ៧ ព្រោះបានចំរើននូវពោជ្ឈន្ត ៧		២
ពោលអំពីការឃ្លាត (ចាកឋានសួគ៌ ធម៌គ្គ) ព្រោះមិច្ឆត្តៈ (១០)		៣
ពោលអំពីការសម្រេច (ឋានសួគ៌នៃមគ្គ ព្រោះសម្មត្តៈ (១០)		៤
ពោលអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅដើម្បីទុក	នៃធម៌មានចេតនា	
ជាដើមរបស់ជនជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ		៥
ពោលអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅដើម្បីសុ	នៃធម៌មានចេតនា	
ជាដើមរបស់ជនជាសម្មាទិដ្ឋិ		៦

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កេត

តតិយបណ្ណាសកេ	សមណសញ្ញាវគ្គោ	មហេមោ . . .	១	
អវិជ្ជាយ	អកុសលានំ	ធម្មានំ	សមាបត្តិយា បុព្វនិមកាវកថា .	៨
ទេសនិជ្ជវត្ថុកថា .	.	.	.	៩
ទត្ថុណេសុ	ជនបទេសុ	ធាវនកថា .	.	១៣
អរិយធាវនកថា .	.	.	.	១៥
តិកិច្ចការនំ	វិវេចនកថា .	.	.	១៧
អរិយវិវេចនកថា .	.	.	.	១៨
តិកិច្ចការនំ	វមនកថា .	.	.	២០
អរិយវមនកថា .	.	.	.	២១
ទេសនិទ្ទមនិយធម្មកថា .	.	.	.	២៣
ទេសហិ	ធម្មហិ	សមុទានតតសសេក្ខកថា .	.	២៥
ទេសសេក្ខកថា	.	.	.	២៦
បច្ឆោរោហាលាវគ្គោ	ធុតិយោ .	.	.	២៨
អធម្មានត្ថកថា .	.	.	.	២៨
ធម្មត្ថកថា .	.	.	.	២៨

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣៤៥

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយ បណ្ណាសក សមណសញ្ញាវត្ថុ ទី ១ ១

ពោលអំពីអវិជ្ជាជាប្រធាននៃការផ្ដើមប្រទះនូវពួកអកុសលធម៌ . . ៨

ពោលអំពីហេតុនាំឲ្យសាបរលាប(ពោសមានមិច្ឆាទិដ្ឋ

ជាដើម) ១០ ៩

ពោលអំពីពិជ្ជលាង(ឆ្អឹង)ក្នុងទុក្ខណ៍ជនបទ ១៣

ពោលអំពីពិជ្ជលាងដ៏ប្រសើរ ១៥

ពោលអំពីថ្នាំបញ្ចះរបស់ពួកពេទ្យ ១៧

ពោលអំពីថ្នាំបញ្ចះដ៏ប្រសើរ ១៨

ពោលអំពីថ្នាំក្អក របស់ពួកពេទ្យ ២០

ពោលអំពីថ្នាំក្អកដ៏ប្រសើរ ២១

ពោលអំពីធម៌ដែលត្រូវកំចាត់បង់ ១០ ២៣

ពោលអំពីភិក្ខុជាអសេន្ទ្រៈប្រកបដោយធម៌ ១០ ២៥

ពោលអំពីធម៌ជាអសេន្ទ្រៈ ១០ ២៦

បន្ទោរោហណ៍វត្ថុ ទី ២ ២៨

ពោលអំពីសភាវៈមិនមែនជាធម៌ទាំងមិនមែនជា

ប្រយោជន៍(១០) ២៨

ពោលអំពីសភាវៈជាធម៌ទាំងជាប្រយោជន៍ (១០) . . . ២៨

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

តតិយេ បណ្ឌិតសភា បច្ចេកោហណីកោ ធុតិយោ . . . ២៨

មិត្តទិដ្ឋទិប្បច្ចយានំ អកុសលធម្មានំ សក្កនកថា . . . ២៨

សម្មាទិដ្ឋទិប្បច្ចយានំ កុសលធម្មានំ ការីនាបារិប្បិកថា . . . ២៨

ភគវគោ សង្ខត្តន ឧទ្ទេសកថា . . . ៣៤

អនន្តតេស្ស វិត្តានេ អត្ថស្ស វិភជនកថា . . . ៣៧

បណ្ឌិតវត្ថកថា . . . ៤៥

ឧបិមត្តិបារិមត្តិកថា . . . ៤៧

" . . . ៥២

ព្រាហ្មណានំ បច្ចេកោហណីកថា . . . ៥៤

អរិយស្ស វិនយេ បច្ចេកោហណីកថា . . . ៥៥

អរិយបច្ចេកោហណីកថា . . . ៥៧

កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វនិប្បត្តនិមិត្តសម្មាទិដ្ឋកថា . . . ៦០

ទេសនំ ធម្មានំ ការីនានំ អាសវនំ ឧយាយ សំវត្តនកថា . . ៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយ បណ្ណា សក បច្ចេកកោសលវគ្គ ទី២ . . . ៤៨

ពោលអំពីការកើតព្រមនៃពួកអកុសលធម៌ ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
ជាដើមជាបច្ច័យ ៤៧

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយការចំរើន នៃធម៌ទាំងឡាយ
ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិជាដើមជាបច្ច័យ ៤៧

ពោលអំពីទទួលដោយសង្ខេបនៃព្រះមានព្រះភាគ . . . ៣៤

ពោលអំពីការចែកនូវអត្ថដោយពិស្តារនៃព្រះមាននូវត្រូវ . . ៣៧

ពោលអំពីបណ្ឌិតវគ្គ ៤៥

ពោលអំពីធម៌វាគ្រើយខាងអាយុនឹងជាគ្រើយខាងនាយ . . ៤៧

“ ៥២

ពោលអំពីការជម្រះបាបរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ៥៤

ពោលអំពីការជម្រះបាបភក្តីនៃយរបស់អរិយ ៥៥

ពោលអំពីការជម្រះបាបដ៏ប្រសើរ ៥៧

ពោលអំពីសម្មាទិដ្ឋិជាប្រធានទាំងបុព្វនិមិត្តនៃកុសលធម៌ . . ៦០

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយមានការ
ប្រព្រឹត្តិទៅដើម្បីកិរិយាអស្មោគសវៈ ៦១

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

តតិយបណ្ណសាគរ ចារសុទ្ធិវគ្គ តតិយា . . . ៦២

សេន្ទ ធម្មានំ បរិសុទ្ធានំ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា នត្ថការិកថា . . ៦២

សេន្ទ ធម្មានំ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា អនុប្បជ្ជនកថា ៦២

សេន្ទ ធម្មានំ មហាបុលានំ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា នត្ថការិកថា . . ៦២

សេន្ទ ធម្មានំ ពតាទីវិនយបរិយាយា សានការិកថា . . . ៦៣

សេន្ទ ធម្មានំ ឯកន្តនិព្វិទាយ សំវត្ថនកថា ៦៣

សេន្ទ ធម្មានំ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា អនុប្បជ្ជនកថា . . . ៦៤

សេន្ទ ធម្មានំ ការិតានំ មហាបុលការិកថា ៦៤

សេន្ទ ធម្មានំ ការិតានំ ពតាទីវិនយបរិយាយា សានការិកថា . . ៦៥

សេន្ទ ធម្មានំ ការិតានំ ឯកន្តនិព្វិទាយ សំវត្ថនកថា . . . ៦៥

សេន្ទ មុច្ចកថា ៦៦

សេន្ទ សម្មតកថា ៦៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណាសក ចារិសុទ្ធិវត្ថុ ទី ៣ ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដ៏បរិសុទ្ធមិនមានក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ៤០ មិនកើតឡើងក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលមានផលមិនមានក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ មានការកំចាត់ភក្ត្រជាដើមជាទីបំផុត . . . ៦៣

ពោលអំពីធម៌ ១០ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយតែ

ម្យ៉ាង ៦៣

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលមិនកើតឡើងក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . ៦៤

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ មានផលច្រើន . . ៦៤

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ មានការកំចាត់

ភក្ត្រជាដើមជាទីបំផុត ៦៥

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយតែម្យ៉ាង ៦៥

ពោលអំពីមិច្ឆត្តធម៌ ១០ ៦៦

ពោលអំពីសម្មត្តធម៌ ១០ ៦៦

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កេត

តន្ត្រីយ បណ្ណា សកេត	សា ធុរ្យត្រា	ច ត្រា	. . .	៦៧
សាធាសា ធុរ្យកថា	-	.	-	៦៧
អរិយា និយ ធុរ្យកថា	-	,	.	៦៨
កុសលា កុសល កថា	.	.	-	៦៨
អត្ថាន ធុរ្យកថា	-	.	.	៦៩
ធម្មា ធុរ្យកថា	.	-	.	៦៩
សា សវនា សវន ធុរ្យកថា	.	.	-	៧០
សាវ័យ នវ័យ ធុរ្យកថា	.	.	-	៧១
តបនីយា តបនីយ ធុរ្យកថា	.	.	.	៧១
អាចយ តាម អាចយ តាម ធុរ្យកថា	,	.	.	៧២
ទុក្ខទ្រយ សុខទ្រយ ធុរ្យកថា	.	.	.	៧៣
ទុក្ខវិបាក សុខវិបាក ធុរ្យកថា	.	.	-	៧៣
អរិយ ម ធុរ្យត្រា បញ្ចមោ . . .				៧៤
អរិយ មគ្គានិយ មគ្គ ធុរ្យកថា	.	.	.	៧៤
កណ្ត បត្តសកមគ្គ ធុរ្យកថា	.	-	.	៧៤

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយ បណ្ណា សក សា ធុវត្ថុ ទី ៤	៦៧
ពោលអំពីសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តីមិនចំរើន (១០)	៦៧
ពោលអំពីធម៌ដ៏ប្រសើរនឹងធម៌មិនប្រសើរ (១០)	៦៨
ពោលអំពីកុសលនឹងអកុសល (១០)	៦៨
ពោលអំពីធម៌ជាប្រយោជន៍នឹងធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ១០	៦៩
ពោលអំពីធម៌នឹងអធម៌ ១០	៦៩
ពោលអំពីសាសវធម៌នឹងអនាសវធម៌ (១០)	៧០
ពោលអំពីសាវជ្ជធម៌នឹងអនវជ្ជធម៌ (១០)	៧១
ពោលអំពីតបន្តិយធម៌នឹងអតបន្តិយធម៌ (១០)	៧១
ពោលអំពីអាចយតាមធម៌នឹងអបចយតាមធម៌ (១០)	៧២
ពោលអំពីទុក្ខទ្រយធម៌នឹងសុខទ្រយធម៌ (១០)	៧៣
ពោលអំពីទុក្ខវិបាកធម៌នឹងសុខវិបាកធម៌ (១០)	៧៣
អរិយមគ្គវត្ថុ ទី ៥	៧៥
ពោលអំពីអរិយមគ្គធម៌នឹងអនរិយមគ្គធម៌ (១០)	៧៥
ពោលអំពីកណ្តមគ្គធម៌នឹងសុកមគ្គធម៌ (១០)	៧៥

មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

តតិយបណ្ណសកោ អរិយមគ្គវគ្គោ បញ្ចោ . . . ៧៥

សទ្ធម្មសទ្ធម្មកថា ៧៦

សប្បវសាសប្បវសធម្មកថា ៧៧

ឧប្បទេតព្វានុប្បទតព្វធម្មកថា ៧៧

ការសេវិតព្វានសេវិតព្វធម្មកថា ៧៨

ការវេតព្វាការវេតព្វធម្មកថា ៧៩

ពហុលីកាតព្វពហុលីកាតព្វធម្មកថា ៨០

អនុស្សវិតព្វាននុស្សវិតព្វធម្មកថា ៨១

សច្ចិកាតព្វានសច្ចិកាតព្វធម្មកថា ៨២

ចតុត្ថបណ្ណសកោ បុគ្គលវគ្គោ បឋមោ ៨៣

អសេវិតព្វសេវិតព្វបុគ្គលកថា ៨៣

អភជិតព្វភជិតព្វបុគ្គលកថា ៨៤

ជាណុស្សោណវគ្គោ ទុតិយោ ៨៦

ព្រាហ្មណនំ បច្ឆោរោហណិកថា ៨៦

អរិយស្ស វិនិយោ បច្ឆោរោហណិកថា ៨៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណាសក	អរិយមគ្គវគ្គ	ទី ៥ . . .	៧៥
ពោលអំពីសទ្ធម្មនិងអសទ្ធម្ម (១០)		. . .	៧៦
ពោលអំពីសប្បវិសធម៌និងអសប្បវិសធម៌ (១០)		. . .	៧៧
ពោលអំពីឧប្បាទេតព្វធម៌និងអឧប្បាទេតព្វធម៌ (១០)		. . .	៧៧
ពោលអំពីភាសេវិតព្វធម៌និងអភាសេវិតព្វធម៌ (១០)		. . .	៧៨
ពោលអំពីភាវិតព្វធម៌និងអភាវិតព្វធម៌ (១០)		. . .	៧៩
ពោលអំពីតហុលីភាគព្វធម៌និងអតហុលីភាគព្វធម៌ (១០)		. . .	៨០
ពោលអំពីអនុស្សវិតព្វធម៌និងអនាមុស្សវិតព្វធម៌ (១០)		. . .	៨១
ពោលអំពីសច្ចិភាគព្វធម៌និងអសច្ចិភាគព្វធម៌ (១០)		. . .	៨២
ចតុត្ថបណ្ណាសក	បត្តលវគ្គ	ទី ១ . . .	៨៣
ពោលអំពីអសេវិតព្វបុគ្គលនិងសេវិតព្វបុគ្គល		. . .	៨៣
ពោលអំពីបុគ្គលមានអភិក្កតបុគ្គលនិងវិភិក្កតបុគ្គលជាដើម		. . .	៨៤
	ពាណិជ្ជកម្មវគ្គ	ទី ២ . . .	៨៦
ពោលអំពីការបន្ទាត់បន្លំវិធានរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍		. . .	៨៦
ពោលអំពីការបន្ទាត់បន្លំវិធានរបស់ពួកសាមណ្ឌិក		. . .	៨៧

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ចតុត្ថបណ្ណាសត្រ ជាឈ្មោះប្រាណីវត្តា ធុនិយោ . . . ៨៦

អរិយបច្ចាភោហណ៍កថា ៩១

ធុរមតិវប្បាមតិកថា ៩៣

” ៩៦

អធម្មាទត្ថធម្មតកថា ៩៨

អធម្មធម្មាទត្ថតកថា ១០០

មហាកថានិស្ស វិគ្គោនេ អត្ថនិស្ស វិគ្គជនកថា . . . ១០៧

អធម្មធម្មាទត្ថតកថា ១១៥

តិរិយោត្ថកទសអកុសលកម្មបថកថា ១១៨

សបរិក្ខមនធម្មតកថា ១១៩

ព្រាហ្មណានំ សោចយ្យប្បញ្ញាបនកថា ១២២

អរិយនិស្ស វិនិយោ សោចយ្យកថា ១២៣

សង្ខេបប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ចក្ខុវិស័យនៃសក្ខីភាព	ជាសក្ខីភាពស្រាប់តែ ២ . . .	៨៦
ពេលអំពីការបង្កើនបង្កើនប្រសើរ		៩១
ពេលអំពីគ្រឿងខាងក្រោមនិងគ្រឿងខាងលើ		៩៣
”		៩៦
ពេលអំពីសភាពមិនជាធម៌	ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ព្រម	
ទាំងសភាពជាធម៌ទាំងជាប្រយោជន៍		៩៨
ពេលអំពីសភាពមិនជាធម៌និងជាធម៌ ទាំងសភាពមិនជា		
ប្រយោជន៍និងជាប្រយោជន៍		១០០
ពេលអំពីការចែកចាយនៃសក្ខីភាពនៃព្រះមហាក្សត្រ		១០៧
ពេលអំពីសភាពមិនជាធម៌និងជាធម៌ ទាំងសភាពមិនជា		
ប្រយោជន៍និងជាប្រយោជន៍		១១៥
ពេលអំពីអកុសលកម្ម ១០ មានៈហត្ថ ៣ (ក្នុងមួយ១)		១១៨
ពេលអំពីធម៌ប្រកបដោយការត្រឡប់ប្រឡង		១១៩
ពេលអំពីការបញ្ចូលនៃសក្ខីភាពរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍		១២២
ពេលអំពីការស្នាមក្នុង រាងកាយ		១២៣

មាតិកាបត្រាន៍

មាតិកា

អង្កេត

ចតុត្ថបណ្ណាសកេត ជា ឈ្មោះស្នេហាឈ្មោះត្រៃ ឌុន្ទិយោ... ៨៦

ហន្តអង្គនកថា ១៣៥

អង្គនេ បរិកប្បកថា ១៣៧

សុទ្ធកត្តោ តតិយោ . . . ១៤៦

សាធាសាធុកថា ១៤៦

អរិយធម្មនិយធម្មកថា ១៤៧

កុសលាកុសលកម្មកថា ១៤៧

អត្តនត្ថកថា ១៤៨

ធម្មធម្មកថា ១៤៧

សាសវនាសវកថា ១៤៧

សាវជ្ជានវជ្ជធម្មកថា ១៥០

តបនិយាតបនិយធម្មកថា. ១៥១

អាចយតាមិអបចយតាមិធម្មកថា ១៥១

ទុក្ខទ្រយសុខទ្រយធម្មកថា ១៥២

ទុក្ខវិបាកសុខវិបាកធម្មកថា ១៥៣

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ចតុត្ថបណ្ណសក ជាណុស្សោណវគ្គ ទី ២ . ៨៦

ពោលអំពីទិគ្ខុសម្រេចផលនឹងទិមិនគួរសម្រេចផលវែន

ទុទ្ទិស្សទាន ១៣៥

ពោលអំពីបរិកប្បុស្សសម្រេចផល) ក្នុងទិមិនគួរ . . . ១៣៧

សុទ្ធកវត្ត ទី ៣ ១៤៦

ពោលអំពីកម្មល្អ នឹងកម្មអាក្រក់ ១៤៦

ពោលអំពីអាយធម៌នឹងអនិយធម៌ ១៤៧

ពោលអំពីកុសលកម្មនឹងអកុសលកម្ម ១៤៧

ពោលអំពីធម៌មានប្រយោជន៍នឹងធម៌ឥតប្រយោជន៍ . ១៤៨

ពោលអំពីធម៌នឹងអធម៌ ១៤៩

ពោលអំពីសាសវធម៌នឹងអនាសវធម៌ ១៤៩

ពោលអំពីហៅវដ្តធម៌នឹងអនាវដ្តធម៌ ១៥០

ពោលអំពីតបនិយធម៌នឹងអតបនិយ មិ ១៥១

ពោលអំពីភាចយគាមិធម៌នឹងអបចយគាមិធម៌ . . . ១៥១

ពោលអំពីទុក្ខទ្រយធម៌នឹងសុខទ្រយ ធម៌ ១៥២

ពោលអំពីទុក្ខវិបាកធម៌នឹងសុខវិបាក ធម៌ ១៥៣

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

រង្វង់

ចក្ខុវិស័យនៃសេចក្តីស្នើសុំ	ចក្ខុវិស័យ	១៥៤
អំណាចនៃមគ្គីកថា		១៥៤
ក្រសួងមគ្គីកថា		១៥៤
សម្ព័ន្ធសមាជិក		១៥៥
សម្របសម្រួលសមាជិក		១៥៥
បុគ្គលិកទូទៅនៃបុគ្គលិក		១៥៦
ការសិក្សានិងសិក្សា		១៥៦
ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ		១៥៧
ពហុប្រភពព័ត៌មាន		១៥៧
អនុវត្តន៍នៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង		១៥៨
សិទ្ធិកាតព្វកិច្ចសិទ្ធិកាតព្វកិច្ច		១៥៨
សេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃសេចក្តីស្នើសុំ ៤ ព្រះមហាក្សត្រ ១៦០		
អំណាចនៃសេចក្តីស្នើសុំ		១៦០
អំណាចនៃសេចក្តីស្នើសុំ		១៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឆន្ទតុបល្លាសក្ក សេដ្ឋត្ថ ដំ ៤	១៥៤
ពោលអំពីអរិយមគ្គនឹងអនិយមគ្គ	១៥៤
ពោលអំពីកល្យាណមគ្គនឹងសុក្កមគ្គ	១៥៤
ពោលអំពីសទ្ធម្មនឹងអសទ្ធម្ម	១៥៥
ពោលអំពីសប្បវេសន៍នឹងអសប្បវេសន៍	១៥៥
ពោលអំពីទុប្បាទេតព្វធម៌នឹងអនុប្បាទេតព្វធម៌	១៥៦
ពោលអំពីអាសវិតព្វធម៌នឹងអនាសវិតព្វធម៌	១៥៦
ពោលអំពីការេតព្វធម៌នឹងអភារេតព្វធម៌	១៥៧
ពោលអំពីពហុលីកាតព្វធម៌នឹងអពហុលីកាតព្វធម៌	១៥៧
ពោលអំពីអនុស្សវិតព្វធម៌នឹងអនាទុស្សវិតព្វធម៌	១៥៨
ពោលអំពីសច្ចិកាតព្វធម៌នឹងអសច្ចិកាតព្វធម៌	១៥៩
សេវិតត្វាសេវិតត្វវត្ថុ ដំ ៥	១៦០
ពោលអំពីអសេវិតត្វបុគ្គលនឹងសេវិតត្វបុគ្គល	១៦០
ពោលអំពីអភជិតត្វបុគ្គលនឹងភជិតត្វបុគ្គលជាដើម	១៦១

មាតិកាបន្តិក

មាតិកា

អង្កេត

បញ្ចូលបណ្ណសក្ការៈ បឋមវគ្គ មឋមោ . . . ១៦៣

ទេសហិ ធម្មហិ សមន្មាគតបគ្គលកថា . . . ១៦៣

” . . . ១៦៦

ទេសហិ ធម្មហិ សមន្មាគតមាត្រាមកថា . . . ១៦៧

” . . . ១៧០

ទេសហិ ធម្មហិ សមន្មាគតទុប្បាសិកាកថា . . . ១៧០

” . . . ១៧០

” . . . ១៧១

” . . . ១៧១

សំសច្ច្រឹបវិយាយធម្មកថា . . . ១៧២

កម្មនុស្សោសព្យាបត្តិកថា . . . ១៧៧

កម្មនុស្សត្ថិកថា . . . ១៨៦

កម្មនុស្សោសព្យាបត្តិកថា . . . ១៨២

កម្មនុស្សត្ថិកថា . . . ១៨៤

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បញ្ជីមបណ្ណសក បឋមវគ្គ ទី ១	១៦៣
ពេលអំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៦៣
”	១៦៦
ពេលអំពីមាតុត្រាមប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៦៧
”	១៧០
ពេលអំពីបុណ្យសកប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៧០
”	១៧០
” , ...	១៧១
”	១៧១
ពេលអំពីធម៌ជាហេតុនៃសេចក្តីវិន័យ	១៧២
ពេលអំពីសន្តោសព្យាបត្តិ(វិបត្តិគឺសោស)នៃកម្ម	១៧៧
ពេលអំពីសម្បត្តិនៃកម្ម	១៨៦
ពេលអំពីសន្តោសព្យាបត្តិនៃកម្ម	១៧២
ពេលអំពីសម្បត្តិនៃកម្ម	១៧២

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា	អង្កេត
បញ្ចូលបណ្ណសិក្សា បង្កើតបង្កើត បង្កើត . . .	១៦៣
ការវិនិច្ឆ័យមេត្តាចរិតវិមុត្តិកថា	១៧៧
អធម្មចរិតវិសមចរិតយាកថា	២០១
ធម្មចរិតវិសមចរិតយាកថា	២១១
ធីតិយវិញ្ញាណ ធីតិយោ	២០៥
ទេសហិ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៥
”	២០៥
វិសតិយា ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៦
”	២០៧
តិសាយ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៨
”	២១០
ចត្តាឡីសាយ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២១២
”	២១៤
ទេសហិ ធម្មហិ សមនាគតវិមុត្តិកថា	២១៧

មាតិកាបុត្រានី

មាតិកា

អង្កេត

បញ្ចូលបណ្ណសក្កេ តតិយវត្តោ តតិយោ ។ បេ។ . . ២១៨

ទេសហិ ធម្មហិ សមន្មាតតាទិកថា ២១៨

រាគស្ស អភិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មកថា ២២០

” ២២០

” ២២១

រាគស្ស បរិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មាទិកថា ២២១

វោសស្ស អភិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មាទិកថា ២២២

ឯកាទសក្កេនិទានេ និស្សយវត្តោ បវេនោ . . ២២៣

កុសលសីលទ័នំ អានិសំសកថា ២២៣

សីលវន្តាទ័នំ ធម្មតាយ អវិប្បដិសារាទិប្បជ្ជនកថា . . ២២៦

ទុស្សីលាទ័នំ ហត្ថបទិសារិប្បដិសារាទិកថា . . . ២២៨

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣៥៥

មាតិកា

ទំព័រ

បញ្ចូលបណ្ណសក តតិយវត្ថុ ទី៣ ។ បេ ។ . ២១៨

ពោលអំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការជាដើម . . ២១៨

ពោលអំពីធម៌១០ប្រការដែលត្រូវចំរើនដើម្បីជីវច្បាស់

នូវវត្ថុ: ២២០

,, ... ២២០

,, ... ២២១

ពោលអំពីធម៌១០ប្រការដែលត្រូវចំរើនដើម្បីកំណត់ជីវិត

នូវវត្ថុជាដើម ២២១

ពោលអំពីធម៌ ១០ ប្រការដែលគួរចំរើន ដើម្បីជីវច្បាស់

នូវចោលជាដើម ២២២

ឯកាធិសក ឯចាត ឯសង្ឃយវត្ថុទី ១ ២២៣

ពោលអំពីភានិសង្ឃនៃធម៌មានកុសលសីលជាដើម . . ២២៣

ពោលអំពីការកើតឡើងនៃអវិច្ចដិសារៈតាមធម្មតាជាដើម

ដល់ជនមានសីលជាដើម ២២៦

ពោលអំពីអវិច្ចដិសារៈដែលសូន្យចាកទបទិស្ស័យ ជា

ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម ២២៧

មាតិកាបន្តាតិ

មាតិកា

អង្កេត

ឯកាធិសក្កនិច្ចាតេ និស្សយេត្តោ បវេមោ . . . ២២៣

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣០

ទុស្សីលាទិនំ ហត្ថបនិសាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣២

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៤

ទុស្សីលាទិនំ ហត្ថបនិសាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៥

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៧

អវិយុបវាទិខោ ព្យសននិគមនិកថា . . . ២៣៨

សមាធិប្បដិលាភកថា . . . ២៣៩

” . . . ២៤៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣៥៦

មាតិកា

រំពង

ឯកោធសក្កនិទាននិស្សយន្ត ធំ ១ . . . ២២៣

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណ៍ដោយឧបនិស្ស័យ

ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម . . . ២៣០

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ជា

ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម . . . ២៣២

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណ៍ដោយឧបនិស្ស័យ

ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម . . . ២៣៤

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ជា

ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម . . . ២៣៥

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណ៍ដោយឧបនិស្ស័យ

ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម . . . ២៣៧

ពោលអំពីការដល់នូវសេចក្តីវិនាស (១០ យ៉ាងណាមួយ)

របស់អ្នកតិរច្ឆោតព្រះអរិយៈ . . . ២៣៨

ពោលអំពីការបាទសមាធិ (របស់ភិក្ខុមិនមានបរិវារ -

សញ្ញាជាដើម) . . . ២៣៩

" (របស់ភិក្ខុមិនមានចក្ខុមនសិការៈជាដើម) . . ២៤៦

មាតិកាបន្តាន៍

មាតិកា

អង្កេត

ឯកាធិការនិពន្ធនៃ វិស្វកម្មវិទ្យា បឋមៈ . . . ២៣២

បុរិស្ថាន៍ ឈ្មោះតកថា ២៤០

បុរិស្ថាន៍ ឈ្មោះតកថា ២៤៣

តំហិ ធម្មេហិ អប្បនិយោគក្ខេមកថា ២៤៨

ធីតិយវិទ្យា ធីតិយោ . . . ២៦៣

កុលបុត្តាន៍ វិហារកថា ២៦៤

” ២៧៥

” ២៨១

សទ្ធស្ស សទ្ធិបទកថា ២៨៦

មេត្តាយ ចេតនាវិមុត្តិយា ឯកាធិការនិពន្ធនៃ . . . ២៨៧

ឯកាធិការនិពន្ធនៃ ឯកាធិការនិពន្ធនៃ ២៨៨

ឯកាធិការនិពន្ធនៃ សម្មាសម្ពុទ្ធិកថា . . . ៣១១

ឯកាធិការនិពន្ធនៃ ធម្មេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកថា . . . ៣១២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

រំពង

ឯកាធិសក្កនិច្ចាតិ ឯស្សយវត្ថុ ទី ១ ២២៣

ពោលអំពីគំនិតនៃបុរសមានពុតត្បូត ២៥០

ពោលអំពីគំនិតនៃបុរសអាជ័យជាដើម ២៥៣

ពោលអំពីបុគ្គលអ្នកក្រមចាកយាគៈមែនព្រះធម៌បីៗ

ជាដើម ២៥៨

ឧត្តិយវត្ថុ ទី ២ ២៦៣

ពោលអំពីវិហារធម៌នៃពួកកុលបុត្ត ២៦៤

” ២៧៥

” ២៨១

ពោលអំពីសទ្ធាបទាន (សទ្ធាបរិក្ខ) របស់ជនអ្នកមាន

សទ្ធា ២៨៦

ពោលអំពីអានិសង្ស ១១ ប្រការនៃបេត្តាចរតាមុត្តិ . . . ២៩៧

ពោលអំពីទ្វារនៃអមតៈ (ព្រះវិញ្ញាណ) ១១ ប្រការ . . . ២៩៨

ពោលអំពីគង្គាលតាប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ . . . ៣១១

ពោលអំពីភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ ៣១២

មាតិកាបន្តានី

មាតិកា

អង្កេត

ឯកាទសកដ្ឋានតេ ឌុន្ទិយវត្តោ ឌុន្ទិយោ . . . ២៦៣

សមាធិប្បដ្ឋានភកថា . . . ៣២៥

” . . . ៣២៨

” . . . ៣៣១

” . . . ៣៣៤

បណ្ណាសកាសដ្ឋីហិតាសុត្តន្តោ . . . ៣៣៨

ឯកាទសហន្តេហិ សមន្មាគតតោបាលកកថា . . . ”

ឯកាទសហិ ធម្មេហិ សមន្មាគតកក្កកថា . . . ”

វគ្គស្ស អភិញ្ញាយ ភាវេតព្វឯកាទសធម្មកថា . . . ៣៤១

វគ្គទិកស្ស អភិញ្ញាយ ភាវេតព្វឯកាទសធម្មកថា . . . ៣៤២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

រំពង

ឯកាធិបតីនិយោគ ធុនិយោគ ទី ២ . . . ២៦៣

ពេលអំពីការបោះឆ្នោតសមាជិក ៣២៥

” ៣២៨

” ៣៣១

” ៣៣៤

សូត្រដែលមិនរួមដោយបណ្ណសក . . . ៣៣៨

ពេលអំពីគម្ពីរគោប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ . . . ”

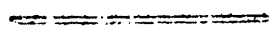
ពេលអំពីកុប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ . . . ”

ពេលអំពីធម៌ ១១ ប្រការដែលគួររំលឹកឡើងវិញ

នូវព្រះ ៣៤១

ពេលអំពីធម៌ ១១ ប្រការដែលគួររំលឹកឡើងវិញ

នូវព្រះជាដើម ៣៤២

វិវត្តនាវិវត្តបត្តិ

វិវត្តនាវេហ	អវិវត្តនាវេហ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាធិការ
សេយ្យម្បិ	លេយ្យម្បិ	១៣	៤
វិភជិតាយស្មា	វិភជិតាយស្មា	៣៧	,,
ទសនិបាត	ទសនិបាត	៥៦	១
មិច្ឆាទិដ្ឋិ	មិច្ឆាទិដ្ឋិ	,,	១០
មិច្ឆាទិដ្ឋិ	១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ	៧៧	៧
អភិជ្ឈ	អភិជ្ឈ	៧៣	៣
អវិភជិតា	អវិភជិតា	១១១	១៣
វិត្តារេន	វិត្តារេន អត្ថ		
	អវិភជិតា វិត្តារេន	១១៣	១០
បាណាត ភតម្បហំ	បាណាត បាណាតម្បហំ	១១៤	១៦
អម្មសំ	អម្មសំ	១២៥	១២
តិដ្ឋត	តិដ្ឋត	១៣៤	៦
បាណាតិបាតា	បាណាតិបាតា	១៥៤	,,
តំ អនុភវិស្សតិ	តំ អនុភវិស្សតិ	១៧៤	១០
វេរេណិយា	វេរេណិយា ច	២១១	៦
និរោធាយ	និរោធាយ	២២១	៧

វិទ្យាវិទ្យាបត្តិ

វិទ្យាវិទ្យា	អវិទ្យាវិទ្យា	អង្គ	រដ្ឋលេខាធិការ
ឧបន្ទណាយិក	ឧបន្ទណាយិក	២៥០	១៥
ឧបន្ទណាយិក	ឧបន្ទណាយិក	២៥៥	៧
សំ	សំ—	៣០២	១៣
ទុក្ខយោ	ទុក្ខយោ	៣១៣	១
សោ	សោ—	៣១៤	៨
រូបញ្ច	រូបញ្ច	៣២០	៥
២៣០	១៣០	៣៤១	២
២៣១	១៣១	៣៤២	២
ពាក្យឧប	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បញ្ជី
២២៨	១២៨	៣៣៤	២
២២៩	១២៩	៣៣៨	២
២៣០	១៣០	៣៤១	២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ករយា	ភរិយា	៣	៧
ទិដ្ឋិចេតនាណា	ទិដ្ឋិ ចេតនាណា	៥	៨
ឧមេយ្យ	ឧបមេយ្យ	៣៧	១០
អន្សត្ថិយ	អន្សត្ថិយ	៤៥	៤
ពួកជន	ពួកជន ណា	៥១	១២
នូវព្រះនិព្វាន	នូវព្រះនិព្វាន	៥៣	៧
បារស្មទ្ធិវគ្គ	បារស្មទ្ធិវគ្គ	៦៦	១៧
អរិយមគ្គ	អរិយមគ្គវគ្គ	៧៧	១
ប្រព្រឹត្តិខុស	ប្រព្រឹត្តិខុស	៧៤	៥
ការចង	ការចង់	"	១៤
សង្ខេប	សង្ខេប មិនបាទ		
ចែករំលែកនូវអត្ថដោយពិស្តារ		១១៣	១២
អកុលសចេតនា	អកុសលចេតនា	១១៧	១៥
សម្បត្តិ	សម្បត្តិ	១៨៧	៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
និព្វិត	និព្វិត	២៣១	១២
ល្វីង	ល្វីង	២៤២	៥
ភ័ន្តន៍ស្រុះ	ភ័ន្តចិត្តន៍ស្រុះ	២៤៧	១២
វិកិត្តា	វិចិត្តា	២៥៤	៥
រម្រើន	រម្រើន	២៨០	១១
ស្លាត់ ៗ	ស្លាត់ ៗ	៣០០	១២
ភិក្ខុនោះ	ភិក្ខុនោះ	៣០៧	៣
ចក្ខុន័យ	ចក្ខុន័យ	៣២១	៧
ត្រង់	ភ័ន្ត	៣៣២	២
បោះ	ដូច្នោះ	៣៣៥	១៥
ដែលរួចរួម	ដែលមិនរួចរួម	៣៣៨	១
”	”	៣៣៩	”
រូបវត្ថុ -	រូបវត្ថុ -	៣៤០	៧
ដែលរួចរួម	ដែលមិនរួចរួម	៣៣៨	១
”	”	៣៣៩	”
”	”	៣៤១	”

